

מבחר עלונים

חיי שרה
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
05:58	05:36	05:19	04:05	ירושלים
05:54	05:32	05:20	04:19	בני ברק
05:54	05:32	05:18	04:09	חיפה
05:55	05:33	05:21	04:21	אשדוד
05:57	05:35	05:20	04:04	בית שמש
05:57	05:35	05:21	04:22	קרית גת
05:54	05:32	05:17	04:12	נוף הגליל

כספוס ושירותי נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

מספר 29 "אהל פינהם" אבות ובנים

ובתא, למה יש לך אוזניים כאלה גדולות? - זה בגלל הגומיות של המסכה.

למה לתקן? להוסיף ציור!

כשאתה קם בבוקר, עשית כפיפת בטן אחת

לאנשים עם נשירה כדאי להתרחק ממקפאים, הם גורמים להתקרחות. מכל העולם מתקשרים לברר איך אצלנו הקורונה פעילה רק בלילות.

מוכרת: זה יצא 1,400 ש"ח, לחלק? אני: כן חצי אני חצי את

פסטיבל מספרי סיפורים 🤪🤪

יש כאן מישהו שלא היה מתגלש על זה בילדות?

תמיד תרוצו אחרי החלומות שלכם, אם לא תצליחו להגשים אותם לפחות תורידו במשקל

במלחמת העולם השנייה חיל הים של ארה"ב ניצח קרב נגד חיל הים היפני ע"י זריקה של תפוחי אדמה, היפנים חשבו שתפוחי האדמה הם רימוני יד

המח שלי: "תעשה את זה" אני: "למה?" המח שלי: "פשוט תעשה את זה כבר"

מה עוזרת לי טריקה שקטה בארונות כל עוד אין פתיחה שקטה של חטיפים?

יש לנו אבא!

מסופר על רבי עקיבא שהגיע לכפר אחד. דפק על פתחי הבתים וביקש שיארחוהו תמורת תשלום, אך הכל סרבו להכניסו. וטרקו בפניו את הדלת. רבי עקיבא לא איבד את בטחונו בבוראו, ואמר: "כל מה שהקדוש ברוך הוא עושה, לטובה הוא עושה." משלא נותרה לו ברירה, הלך ללון בשדה פתוח בפאתי הכפר. בלילה הוא הדליק את הנר כדי ללמוד תורה. בא משב רוח וכיבה את הנר. אמר: "כל מה שהקדוש ברוך הוא עושה, הכל לטובה". ושכב לישון בעלטה. לפתע חתול בר טרף את התרנגול. אמר: "כל מה שהקדוש ברוך הוא עושה, הכל לטובה". ואז נשמעה נהמה, אריה זינק על החמור וטרפו. והוא המשיך לומר: "כל מה שהקדוש ברוך הוא עושה, לטובה הוא עושה".

מאורעות הלילה טרם הסתיימו. ולפתע נשמעו קולות קרב. התברר שכנופיית שודדים התנפלה על הכפר ולקחה את תושביו בשבי. אמר רבי עקיבא: "כלום לא אמרתי, שכל מה שהקדוש ברוך הוא עושה - לטובה הוא עושה?" לו נענו בני הכפר לבקשתי ונתנו לי מקום לינה, הייתי נופל בשבי השודדים כמותם. אילו היה הנר מאיר, התרנגול קורא והחמור נוער, הם היו מזעיקים את השודדים, והללו היו מגלים את מקומי.

הבה נתבונן: "כל מה שהקדוש ברוך הוא עושה לטובה הוא עושה" - הוא לא סיים במילה: "הוא טוב". משום שהיה מודע לכך שיש רע, יסורים וכאבים בעולם. רבי עקיבא סיים: "לטובה הוא עושה". כלומר, **התכלית היא טובה**, התוצאה הסופית תהיה ברוכה. סיפור זה ממחיש קביעה זו. אין זה נעים להתקל בסירוב בכל בית, ואף אין נוח ללון בשדה פתוח, ומפחיד להצטנף במרחק צעדים ספורים מאריה נוהם וטורף.

המסר שבפי רבי עקיבא היה אחד: גם אם רע, ואפילו רע מאוד, חלילה, נדע שאין זה מקרה בלבד, מזל רע או צירוף נסיבות. עלינו לדעת **שיש לנו אב אוהב בשמים**, אב שעינו פקוחה, עלינו וידו מנחה אותנו - לטובתנו. לפעמים אב נותן לבנו יד, לפעמים הוא נושא על כתפיו, יש והוא משיב בשלילה על בקשת בנו, ולפעמים הוא מייסרו ומוכיחו. אך תמיד - לטובה הוא עושה". תמיד יש לאב כוונה טובה ותועלתית.

העורך

מראיין: כתוב שאתה דובר אנגלית ברמה של שפת אם. אני: נכון. מראיין: אבל אתה לא דובר אנגלית. אני: גם אמא שלי לא.

"ברוסיה הייתי רופא" זה ה "אבא שלי" עבד אצל המלך" של המרוקאים.

הידעת? איש אינו יודע מי המציא את המטף הכיבוי, מכיוון שמסמך הפטנט הושמד בשריפה.

מבצע מיוחד ב"ביתן הספר": סט "מדות טיש" במחיר מיוחד ומוזל הישר לביתכם!

פרשת חיי שרה, כ"ז במרחשון תשפ"א

שבת מברכים חודש כסלו. מולד: יום א' שעה 4 עם 7 דק', 1 חלק. ראש חודש ביום שלישי.

גיליון מס' 423

שנה 8

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים (כג, א) - אמרו חז"ל, שאסתר המלכה משלה על 127 מדינות, בזכות שרה אמו ששנות חייה היו 127 שנה. ורמז לזה בראשי תיבות חיי שרה מאה שנה ועשרים ושבע, שהם גימטריה 660 כמנין אסתר. (מגדנות)

ועפרון ישב (כג, ג) - ישב פתיב חסר, כי באותו היום מנוה שוטר עליהם מחשיבות אברהם, בדברי רש"י. ורמז לזה בתבות ועפרון ישב שהן גימטריה ובו ביום מנוהו לשוטר. (סם)

וישקל אברהם לעפרון (כג, טו) - בשעת תשלום הקמון, נזכר עפרון חסר וא"ו, מפני שעפרון בגימטריה 400, ואף האותיות האחרונות של מלוי האותיות עפרון, ע"ן, פ"א, ר"ש, נו"ן, גם הן בגימטריה 400 ואחד כנגד הכולל, מפני שאברהם ידע את פונתו הנסתרת ושלם לו מחיר מלא, ואם היה כתוב עפרון מלא, היה צריך לשלם לו 406 יחד עם הוא"ו. (סם)

ואברהם זקן בא בימים (כד, א) - ראשי תבות זבוב, רמז על היצר הרע שנמשל לזבוב, והוא מסית את האדם עד נקמה ושיבה. (שערי נסים)

דרשו חז"ל על פסוק זה, זקן זה שקנה שני עולמות, פי תבת זקן היא נוטריקון זה קנה נו"ן, הם חמשים שערי בינה. (המגיד מקור'ניז)

ויצחק בא מבוא (כד, טו) - מדתו של יצחק היא דין ופחד, שנאמר ופחד יצחק היה לי. ובאור הפתוב, ויצחק בא - מהיכן בא פחד ומדא שמים לאדם? מבא - נוטריקון מי ברא אלה, כי כאשר האדם מתבונן בעולם ומלאו ורואה מי ברא אלה, אז הוא מגיע לראות הרוקמות מגדלות הקב"ה. (רבי ירחמיאל מפסיחא)

ויצא יצחק לשיח בשדה (כד, טז) - אמרו חז"ל, שתקן אז תפלת מנחה. ורמז לזה בתבת לשיח שהיא נוטריקון לב שלם ונפש חפצה, וכך צריך האדם להתפלל לפני קונו. (לקח טוב)

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה (כה, א) - בדרך צחות יש פאן רמז לדברי חז"ל, קשה זוגו שלי אדם בקריעת ים סוף, פי קשה נוטריקון קטורה, שרה, הגר - והן זוגו של אדם, הוא אברהם שנקרא אדם. (עבודת הלוי)

ספורים בפרשה

תנו לי אחותי קבר עמכם ואקברה מתי מלפני (כג, ד)

אחר פטירת המגיד רבי מרדכי מטשרנוביל, התפרסמו שמונת בניו כמנהיגי עדה ביישוב לאורם. הצעיר שבהם, היה רבי יוחנן טורסקי שהשתקע בעיר רחמטוריןקא ועל-שמה התפרסם, והיה רק כבן עשרים בפטירת אביו. דחוק בפרנסתו היה, שכן מעטים שחרו את-פניו בראשית ימי הנהגתו, וביתו ריקם. יום אחד, הגיעה אליו משלחת מאחת העירות שבמחוז, והללו בקשו להזמין לשבת אצלם בשבת-קדש, ולאחריה יקדש חלקת אדמה ויקבע אותה לבית-עלמין לבני העירה. נענה להם הרבי והסכים לבקשתם, אך בקש מהם להמתין זמורה, עד שיעלה בידו להגיע אל עירתם בבקשתם. עם יציאתם, התישב הרבי לערך אגרת לאחיו הגדול רבי אהרן מטשרנוביל, ובקש מאחד הגבאים שחתנו היה עגלון, למסור את המכתב לאחיו. נטל הלה את-המכתב, והגבאים הציצו בתוכו וראו, פי הרבי מבקש מאחיו את סדר הפונות וההכנה הראויה לקדוש החלקה לבית-החיים, מפני שהיית צעיר לימים בהסתלקות אביו הצידיק, ולא זכיתו ללמוד ממנו דבר זה. כשקבל רבי אהרן את-המכתב מאחיו הצעיר, התעסק במחשבותיו, ולאחר מכן כתב את-השובתו על המכתב, והשיבו לידי השליח. גם הפעם עינו בו הגבאים, טרם מסרוהו לידי הרבי, ולפליאתם הורה לו רבי אהרן כה: "טל נא את פרושו של האור-החיים הקדוש לפרשת חיי שרה, והתעסק היטב בדבריו הקדושים על פרשת רכישת מערת המכפלה בידי אברהם אבינו מעפרון החתי, ומזה תדע את כלי-הפונות והמנהגים לקדוש בית-החיים". מיד עם קבלת דבר התשובה, התעסק רבי יוחנן בדברי בעל אור-החיים, ולאחר זמן-מה, שלח להודיע לבני העירה כי מוכן הוא כבר לבצע את-בקשתם.

וישקל אברהם לעפרון את-הכסף אשר דבר (כג, טז)

בפרשת חיי שרה ישב ה"סוד העבודה" מסלונים ואמר לחסידיו: "ראו נא את ראש אמתנו אברהם אבינו, שהורה לנו מהי הדרך הנכונה. באשר עסק אברהם בעניני ממון, לא דקדק עם עפרון ולא נכנס לחשבון אם המערה שנה סכום בה גדול, אלא נתן לו ארבע מאות שקל כסף. אולם באשר הגיע לענין מצוה, באשר בקש מעבדו אליעזר לחפש אשה ליצחק, השביע אותו בשבועות ותנאים מדויקים. וכמה סקלים הם אפוא בני האדם שנוהגים להפוך, בעניני ממון מחשבים ומדקדקים, ומזלזלים בתורה ומצותיה".

ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו (כד, י)

בשנת תש"ו, הלך רבי יואל מטשטור לבקר את רבי מאיר אןכלר מיקורי ירושלים שנפל למשכבו, ובדרך ראה פמה ערבים מוליכים גמלים. פנה הרבי למלווי וספר: "בילדותי, קראתי את פרשת חיי שרה שנים מקרא ואחד תרגום, וכשהגעתי לפסוק זה, לא ידעתי גמלים מה הם. שאלתי את אבי, והוא תרגם לי בשפה המדברת, אך עדין לא הבנתי מה זה, שכן במקום מגורנו, לא היו הגמלים מצויים. פנה אבי אליה-חלון, ואחר רגעים מספר בקש ממני להביט החוצה, לפליאתי ראיתי אורחת גמלים הולכת על אם הדרך, ומר-השמים זמנה פדי שאביו את דברי התורה הקדושה".

ארץ ארבע מאת שקל-כסף ביני ובינה מה-הוא

מאז ומתמיד עמדה ירושלים בראש מעיניו של כלי-יהודי באשר הוא. מעולם לא פסקו העולים לעלות אליה, ולעתים הגיעו אליה אף שירות מארגנות שתקעו בה יתד נאמן. אולם הישוב כולו במשך מאות רבות בשנים, היה נתון כולו בלחץ ומצוק בתוך תנאי החומות שנבנו בידי השלטון התרפי 'סוליקון' הראשון, על יסודות החומות העתיקות מימות בתי המקדש. רב הפתים בירושלים העתיקה היו בבגלותם של ערביי העיר, והללו מצצו את לשד עצמותיהם של שוכרי הדירות היהודיים, והעלו מפעם לפעם את דמי השכירות ללא רחמים. היהודים חסרי הנישע, היו נתונים למשסה בידי ערביי העיר, ללא מגן ומחסה, והללו התעללו בהם באכזריות ושחיתות. פעם הלך רבי ישעיה ברדקי, מנהיג העדה האשכנזית בירושלים ונציגו של קונסול אוסטריה, שהיה איש זקן ונשוא פנים, ברחובות העיר העתיקה, ולפתע נטפל אליו ערבי חצופ ועז-פנים ודרש מרבי ישעיה, שירביבו על-כתפו וישא אותו עליו עדי-ביתו. רבי ישעיה עמד חסר ישע, כבש את-חרונו ואת-צערו על עם ישראל שנתנו בגולה, ונאלץ למלא את-דרישתו, מבלי שיהיה לו אל-מי להתלונן.

תקנה כמוסה קננה בלבם של רבים מתושבי העיר, לצאת אל-המרחב ולפרץ את חומות העיר הסוגרות עליהם. לכבש את השטחים העצומים אשר מחוץ לעיר העתיקה ולהקים עליהם שכונות מרווחות ובתים רחבי ידים, אלא שאף אחד לא ידע מהיכן להחיל ובמה לתקע את-היתד הראשונה, שכן עניים מרודים היו פלם ובקשי הצליחו לכלפל את בני ביתם בלחם צר ומים לחץ. ובעוד בירושלים נאנקים יהודי העיר תחת מצוקת הדיור, גלגל הקב"ה מן-השמים את-הדבר ובאותה עת נקבעה בלי ידיעתם היתד הראשונה של השכונה הראשונה מחוץ לירושלים, שבעקבותיה הוקמו כל השכונות האחרות והעיר התפתחה ללא הפך עד ימינו אנו. ויתד זו של יסוד ירושלים החדשה, לא נתקעה בירושלים עצמה, אלא ברמקסיט שבאנגליה, מקום מושבו של השר הנודע רבי משה מונטיפיורי, ובניידאוורליאנס שבאמריקה, שם התגורר נדיב בשם יהודה טורא. מונטיפיורי הכיר לראשונה את ירושלים, לאחר שבקר בה בשנת תקפ"ז, ומאז התקשר עמה בקשר איתן, וכלימיו התמסר למענה עד שקמה העיר וגם נצבחה. אף יהודה טורא נקשר עם ירושלים משום מעשה שהיה. פעם התקבלה בירושלים הודעה דחופה, מטעם יעד הפקידים ואמרפלים של אמרטרדס, כי שנים מנדיבי הועד, יהודה טורא ושתפו ששמו ישראל, נאסרו בעלילת שוא ונתונים בספנה גדולה. נקראו רבני ירושלים להתפלל לשלוםם במקומות הקדושים, ולאחר שהרבנים מלאו את-הבקשה, שגרו מכתב אל ראשי הועד ובו ספרו על התפלות שנערכו לשלוםם של שני הנדיבים, וחתמו את המכתב בנסח התפלה: "ופדה כנאמך יהודה וישראל", ברמז על שני הנדיבים בשמות אלו שעליהם התפללו. עברו שנים מספר, ובירושלים היתה שנת בצורת ורבים רעבו ללחם. יום אחד הגיעה ארצה אניה טעונה שקי קמח ומצרכי אכל רבים להלקה לבני ירושלים, אולם שם השולח לא נכתב על-המשלוח. אך כשנפתח המטען, נמצאה הכתבת "ופדה כנאמך יהודה וישראל" על-כל שק, וידעו פלם כי ידו שלי-הנדיב יהודה טורא ברב, ובכה הציל את ירושלים בלה מתרפת רעב. בצואתו, הוריש טורא סכום עצום לטובת בני ירושלים, ומנה את-ידידו רבי משה מונטיפיורי כאפוטרופוס, והוא החליט לממש את-שאיפתו ולפתח בתנופה את-העיר.

בשנת תרט"ו, יצא רבי משה מונטיפיורי למסע רביעי בארץ ישראל, ומיד עם הגיעו לירושלים החל לתור אחר פברת אדמה מחוץ לחומות העיר ירושלים, כדי להקים עליה שכונה חדשה ולפרץ בכך את חומות העיר. אחת ההצעות דברה על שטח אדמה בן ששים וששה אלף אמות מרובעות מול הר ציון, בדרך העולה לחברון, ורכישת הקרקע מידי בעליה הערבי, התנהלה בדייק כמו רכישת מקרת המכפלה בידי אברהם אבינו מידי עפרון החתי. אותה אדיבות מזופת במסנה של ידיות ואחנה, המחפה על תאונת בצע ותמדינות יתרה, ולבסוף דרישה מפרצת לתשלום מלא בכסף עובר לסוחר. והיטיב לתאר זאת ר' אליעזר הלוי, מזכירו האישי של השר מונטיפיורי, שגילה אליו בכל-מסעיו ורשם את זכרונתו עלי ספר, וזה הוא מספרו: "אחמד אגא ד'זאר, מי שהיה לפני פחת ירושלים בימי שלטונו של מחמד עלי, והיה עוד בשנת תקצ"ט עומד בקשרים ידידותיים עם סיר משה, היה בעל חלקת האדמה שעליה מדבר פאן. כשהציע סיר משה לפניו את ענין מכירת האדמה היתה תשובתו 'הנך ידדי, אחי, כבת עיני, קח לה אותה בבת-אחת. באדמה זו אני מחזיק בתורת רישת אבותי, לא הייתי מוכרה לשום איש אפלו לא באלפי לירות, אכל לה אתנה חנם בלי מחיר. הרי היא שלה, שלח ידך וקחנה, אני עצמי ובני פלם לה הם'. וזו היתה תשובתו לסיר משה מדי יום ביומו, כששאל באיזה מחיר היה מוכר את-נהלתו. לבסוף, אחרי ופוח ידידותי במשך יום תמים, עד שפקעט קצר לי אוצר מלים בשפה הערבית, אמר לי 'ידי אמה, אחי. בוקני, בראשי, הנני מצהיר בייכן הדבר. נא לאמר לסיר משה שיתן לי אלף לירות-שטרלינג למתנה, ובך-רגע נלך אל-הקאדי'. כשהודיעתי לו על-המחיר, לא התמהמה סיר משה אף רגע. מנה אלף לירות, הלך עם אגא ורעיו אל הקונסול האנגלי ושם נגמר הקניין, וכשבאנו אל המחקמה (בית המשפט הערבי) כדי לקיים את-המקנה, מצאנו נוכחים כל חברי המג'לס שהתאספו עם השופט ומזכירו". ויקם שדה עפרון הערבי אשר בירושלים, השדה וכל-אשר בו, למקנה ולאחזה לבני ירושלים עדי-עולם.

מאורות

רבי מרדכי רוקח מבילגורי
ליום ההולאה כ"ה במרחשון תשי"ז

בנו של המהרי"ד מקלו, ורבה של העיר בילגורי שבפולין. בתקופת השואה התלהף לאחיו הגדול רבי אהרן מקלו, ולא זזה ידו מתוך ידו. עד שזכו להצלל מגיא ההריגה ועלו ארצה. בארץ ישראל עמד לימין אחיו בתקומת בית בלו לאחר השואה האיומה, ונודע באהבת ישראל היוקדת בו ובמסירותו לכל-אחד אשר בשם ישראל יכה. למרבה הצער נפטר בקצור ימים בן מ"ז שנה, ונקבר בטבריה. בתקופת כהנתו נשא כהן אחד אשה גרושה, על-אף האסור שבתורה. הזכירו רבי מרדכי והודיע לו כי אסור חמור יש בדבר, אולם הלה אטם אזניו משמוע. בהגיע הרגל בקש הלה לשאת את-כפיו יחד עם הפהנים על-הדוכן, כמנהג יהודי הגולה שאין נושאים פנים אלא בתפלת מוסף שבשולת הרגלים. אלא שהמתפללים מנעו זאת ממנו, מפני שהוא עבר על-ידת. כשראה זאת רבי מרדכי, קם והכריז שאף אחד מהפהנים לא יעלו אל-הדוכן, כדי שלא לביש אדם משראל. משרתו היתה לעורר את האיש הלו לתשובה, אלא שהדבר לא הועיל לפי שעה. לאחר מספר שנים, החל הלה להרהר בדבר, שבעטיו חדלו הפהנים לברך את-העם ולכו החל נוקפו. הלך האיש ונפרד מאסורו, וכאשר הגיע הרגל הקרוב, הודיע הרב כי רק הוא לבדו יעלה על-הדוכן לשא את-כפיו, כדי לפרסם את-הדבר שחזר בתשובה שלמה. כשנודע הדבר לבני אהרן מקלו, הפליא מאד את אחיו על כחמתו היתרה, כי בזכות אהבת ישראל שבו חזר הכהן בתשובה ושב לאביו שבשמים.

יוסיף דעת

מהו ערך הסכום של 400 שקל כסף שנתן אברהם לעפרון בעבור מערת המכפלה, בשווי של היום? ובכן שקל התורה הוא שקל הקודש, היה שווה בערכו לסלע אחד, והוא המטבע הגדול בתורה, אך משקלו אינו שווה, וכלל אמרו חכמים: כל שקלים שכתוב בתורה סלעים, ובנביאים ליתרון (ליטרא שווה למנה שהוא 25 סלעים), ובכתובים קטנטרין, חוץ משקלי עפרון שהיו קטנטרין, שאמר "כספי מלא יתנה לי". ערך קטנטרין מאה מנה כדברי רש"י כבבא מציעא "וכבר נמנה על דברי במסכת בכורות משמשקלו מאה סלעים). המנה 100 דינרים, ומכיוון משמשקל הדינר היום הוא 4.25 גרם סף, הרי משמשקל מאה מנה הוא 425 קילוגרם סף, והוא משקל כל שקל אחד מ-400 השקלים ששילם אברהם. בחשבון כללי של 42.5 כפול 400 שקלים, שילם אברהם סך של 17,000 קילו סף, ששווה כיום בערך 8,000,000 (שמונה מיליון) דולרו (בחישוב 480\$ לקילו סף) וזאת על מערה ישנה חלקת שדה מלאה טרשים. את חשבון הערך, הישב כבר רבי אשתיורי הפרחי ב"כפתור ופרח", וכותב: "היה הקניין כ"ה זקוקים שהם אלף ור"נ טורניש, שהם אלפיים וה' מאות דרהם". בתורה מסיני' מצא רמז בתבנית 'כספי מלא' שאמר עפרון, שהו נורטיק מ' אלף סלעי כסף, כי לפי החשבון של שקל שנתן אברהם היה מאה סלעים, הרי ש-400 שקלים הם 40,000 סלעים, וכשאמר לו עפרון זאת, הבין אברהם שהוא דורש את הסכום המופרז הלו, ולכן שקל לו שקלים גדולים עובדים לטווח. 'באמרי יהושע' מצא רמז לדברי התרומת הדשן, ש'מנהג מדינת אוסטריה ואנפיה, לתת בכתובה לבתולה 400 ליטריין', ומכיוון שאמר חז"ל שהבעל חייב בקבורת אשתו תחת כותבתה, יוצא שאברהם שילם לקבורת שרה 200 ליטריין, כי נקברו שם שמונה אנשים ובחלוקה של 400 שקל סף שמונה יוצא 200 ליטריין לכל-אחד, ומכיוון שהמנהג הוא שהחתן מכיל בכתובה את סכום הנדוניה, לכן כותבים 400 ליטריין כפול ממה שנתן לשרה בקבורתה...

מה יצא הדבר

העלוי מטרונגורד, זה היה בנויו של רבי חיים הלברשטם מצנז בעל 'דברי חיים', בימי עלומיו, על-שם עיר הולדתו. פאשר הגיע לפרק 'האיש מקדש', זרמו לבית אביו רבי אריה ליבוש הצעות שדוכים קוסמות מצד נגידים רבים שבקשו לקחתו כחתן לבתם, והספיקו לשלם עליו הון רב, אך מה יצא הדבר שנעשה חתנו של רבי ברוך פרנקל-תאומים בעל "ברוך טעם", ומן השמים זכורו להכנס לבית רבה של ליפניק, שנודע באחד מגאוני הדור המפלגים, ומעשה שהיה כה היה.

יום אחד, הזדמן לטרונגורד תלמיד חכם צעיר בשם רבי יהושע השיל פרנקל-תאומים, שהיה בנו בכורו של ה"ברוך טעם", ולימים נעשה רבה של קומרנא. באותם ימים עסק במסחר, אך עשה את תורתו קבע ומלאכתו עראי, וכאשר התפנה מעסקיו, פנה אל בית-המדרש המקומי ללמד תורה. בשהותו שם ראה בחור צעיר לימים שלומד בהתמדה וסקירה, והתרשם ממנו עמוקות. נכנס עמו בדברי תורה, ומרר מאד גלה כי הוא עלוי מפלג בתורה וגאון מפלא. המשיך רבי יהושע השיל לתהות על-מקומו, וכאשר שמע את פרטי משפחתו ויחוס אבותיו, גמלה ההחלטה בלבו. עוד באותו יום שגר מכתב מהיר לאביו, ובו תאר באופן נלהב את המרגלית היקרה שמצא בעיר טרונגורד, והציע לשדך את הבחור העלוי עם אחותו המצינת רחל פיגא, שהגיעה לפרקה. בהשגחה פרטית מפלאה, שהה רבי אריה ליבוש, אביו של העלוי דנו, באותה עת בעיר ליפניק, והיה יוצא ונכנס בבית הרב דמתא ומשוחח עמו בדברי תורה. ובעוד האורח יושב אצלו, הגיע המכתב ממנו ובו ההצעה להשדך עמו. הוא ראה בכך אצבע אלפים, ואף גלה את הדבר באוזני אורחו, אלא שדבר אחד עבד בעדו מלומר לדבק טוב. הצעת שדוך אחרת עמדה אז על-הפרק, ובנו של הגאון הנודע רבי אפרים זלמן מרגליות מברוד, שזכה לתורה וגדלה במקום אחד, הצע בעבור בתו של רבי ברוך. "ההצעה הגיעה לפני חידשים מספר", ספר רבי ברוך לאורחו, "ואף הבעתי את-הספקתי. אלא שהודעתי, שרק אם תבוא תשובה חיובית עד חמשה עשר בשבט, אגמר את-הענין כפי טוב". אותו יום שבו הגיע המכתב, היה ראש השנה לאילנות, חמשה עשר בשבט, ולכן בקש רבי ברוך מאורחו להמתין עד הערב, ואם לא תגיע תשובה חיובית מברוד, יגמר עמו את-השדוך המצע למזל טוב.

עם הכנס רבי אריה ליבוש אל בית האכסניה בה שעה בזמן בקורו בעיר ליפניק, נכנס לשם אדם נוסף. הלה היה שליח מברוד, ובידו אגרת עם תשובה חיובית מרבי אפרים זלמן מרגליות, אלא שמרוב עיפותו מהדרך נכנס אל-המלון, אבל סעדה דשנה ושתה יין משבח, ופנה לנוח מעט. שנתו התארכה יתר על-המדה, וכאשר קם ממשכבו ראה כי הלילה כבר ירד, ולכן דחה את השליחות עד למחרת בבקר. מגלי שרבי אריה ליבוש ידע כי השליח מברוד שוכן בחדר סמוך אליו באותו מלון, שב אל רב העיר, וכאשר שמע ממנו כי לא התקבלה כל תשובה מברוד, ראו בכך סמן מרהיבים והשיגים לחצו ידים והתקשרו ביניהם בקשרי שדוכין למזל טוב. ויהי בבקר, נודע בעיר על השמחה בבית הרב הנערץ, והשמועה הגיעה אף אל השליח מברוד שאחר להשכים קום. אחוז בהלה, אץ השליח לבית הרב לשבדו מכתבו של רבי אפרים זלמן מרגליות, ודרש מהרב לבטל את התקשרותו עם רבי אריה ליבוש, ולהוציא לפעל את-השדוך מברוד. עמד רבי ברוך נבוך ולא ידע לשית עצה בנפשו, אולם מחתנו סרב לבטל את ההתקשרות ואמר: "הרי הדבר גלוי לעיני-כלל, כי מה יצא הדבר, ומן-השמים עכבו את-השליח בדרך, כדי שהשדוך עם בני יצא אל-הפעל", ורבי ברוך הסכים עמו.

כשנודע לתלמידי רבי ברוך על קשרי השדוכין שרפם ערך ללא ראית פני החתן, היה הדבר לפלא בעיניהם, והם החליטו לשגר לטרונגורד שני עלויים מפלגים, כדי לתהות על-מקומו של החתן. יצאו השניים לדרך, וכשהגיעו לטרונגורד, נכנסו לבית-המדרש המקומי, וזהו על-מקלה את החתן המדבר. בהיותם תלמידי חכמים מפלגים, זהו אף הם מיך פי רבם זכה בעלוי מפלג, אלא שלחודתם גלו פי בעל-מום הוא הבחור, שפן חגר מלכה הוא ורגלו אחת קצרה מחברתה. שתקו השנים מפני פבדו של הבחור, אולם בשתקו לליפניק, לא הצליחו לכלא בלבם את התגלית המעיישה, ועד מהרה הפך הענין לסוד גלוי, ובבית הרב רבתה המבוכה. רבי ברוך לא ידע את-נפשו, והוכיח את-בנו שהציע את-השדוך, על שהעלים מידעתו את דבר מומו של הבחור, והלה הציע לזמן את החתן לטרונגורד, כדי שהאב יתרשם מגאוונתו הגדולה, וישפיל לשכנע את בני ביתו כי עליהם להעלים עיניהם מחסרונו, מפני שעתיד הוא להיות גדול הדור. שבועות מספר לאחר מכן, הגיע החתן העלוי לבית רבי ברוך, ונועד לשיחה עם הפלה המיעדת. כפי המספר, שוחח עמה זמן-מה, וכשיצאה הודיעה להוריה, כי היא שמחה על השדוך המיוחד שגפלה בתקלה ועליפניה היתה נסוכה ארשת שמחה וגיל. יודעי דבר ספרו, כי בהנכסה בקש ממנה החתן להביט פראי, ולהרדתה ראיה את-עצמה כשהיא צולעת על-זרקה. לפליאתה ספר לה ברויזנה, כי היא היתה עתידה להולד חגרת, והוא קבל על-עצמו את-מומה. כשישב רבי ברוך ושוחח בתורה עם החתן הצעיר, נדהם מגאוונתו ואמר: "אמנם רגלו של חתני עקמה, אבל מוחו ישר וסלול". והלואי וכל השדוכים שבועם ישראל יעלו יפה באותו זוג, שהעמידו את בית צנז הנודע לתהלה, וזכו לדור ישרים יבך, בנים ובני-בניהם, גאונים ומרביצי תורה, צדיקים ואנשי מעשה, עד דורנו אנו.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

עשרה גמלים מגמלי - פרוש, טעם קחתו עשרה, פי בערה גמלי אדניו בלוקח אחד היו, וזולת זה היה מספיק באחד. עוד יצאה, שלקח עשרה גמלים פרוש, הרבה, על-דרך אומרו טוב לך מעשרה בנים, ואומר מגמלי אדניו פרוש, מהמיתרים לצרכו המבחרים אצלו, כדי שישענו הרבה, וזא לשלל שאר הגמלים שהיו לאברהם מכלל הנכסים, ואומר וכלי-טוב פרוש, כל מבחר שבקניי אדונו, זהב ואבנים טובות ומרגליות. והטעם, אם לא תרצה לבוא אחריו, יראה בית-נכותו. גם לאם יתחבי במרה, יראה כי יש ממה להרבות מחר ומתן, ואומר בידו - פרוש, שבדיו: טרם פלה לדבר - פרוש, בעודו אומר עס-אדני והנה רבקה, והוא פרק בא סמן, כי היא זאת שראויה להיות עס-אדונו:

רבקה יצאת - פרוש, מסבבת יציאה מהזולת. לצד תפלת אליעזר עשה ה' שתצא אוחו רגע, לא קדם ולא אחר, כדי שלא יפשל באחרת, כי היא זאת אשר ילדה לבתואל וגו', היא בת-זוגו שלי-יחוק:

הגמליאני נא וגו' - הנה המעט ממה שהתנה לשאל, כי הוא אמר ואמר אליה חטיא כדף ואשתה ועתה אמר הגמליאני פרוש לשון גמיות, גם אמר מעט, גם לא אמר שתטה היא כדה להשקותו באשר התנה. טעמו הוא על-פי דבריהם ז"ל, שראה שעלו המים לקראתה, וסמן זה הוא מבקש שאינו מצוי בננות הכנעני, כי אם בידע ברוך וקדוש באברהם, גם מזלו הראהו כי היא זאת. לזה היה רצא על-התנאים שהתנה, שמא לא תקים אותם, ונמצא הוא מספיד מבקשו על-ידי תנאו, לזה היה ממעט בכל-האפשרויות בתנאיו, כדי שיהיה נקל בעיניה לעשותם: על-ידיה - פרוש, שהקלמה כאלו נעשו פעוור זה. ועשה הדבר לצד הצדיקו בהשגחת ה' עליו, וסמנים המצדיקים שראו עיניו:

דברי הימים

בכ"ח במרחשון תקל"א, נפטר רבי ליבך הגדול מברדיטשוב, מגדולי הצדיקים בדורו, דור רביעי למקובלים רבי שמשון מאוסטרופולי ורבי יחיאל מיכל מנעמירוב הי"ד, שנהרגו שניהם בפרעות שנת ת"ח, וכן היה מצאצאי בעל 'מגלה עמוקות'. בזכותו הוקמה העיר ברדיטשוב שנקראה ליברדיטשוב על שמו ואחרי-כך קוצר השם. מסורת היא, שרבי ליבר ציווה את צאצאיו שלא להשתדך עם כהנים, ויש אומרים שההוראה ניתנה כבר בידי יקנו רבי שמשון מאוסטרופולי, ונתן לזה טעם מפני שהם מורע דוד המלך, ולהם כתר מלוכה ולא כתר כהונה. אולם מסורת נוספת ותמוסה מובאת בספר 'שרשרת זהב', שם מזכיר תחילה את דברי הזוהר על שנת ת"ח שדרשו עליה את הפסוק שבפרשתנו 'ויענו בני ח"ת', ומספר על רבי שמשון מאוסטרופולי שחיפש ארבעה גדולי ישראל שיקבלו עליהם להיהרג על קידוש השם כדי להציל את כלל ישראל, וכל אחד מארבעת הצדיקים יגן על רבע מכלל ישראל, ובחר רבי שמשון את רבי יחיאל מיכל מנעמירוב, "ואת רבי ליבר הגדול שהיו נקרא ר' ליבער דער גרויסער מעיר בארדיטשוב", ואת הש"ך רבי שבתי כהן, "והש"ך ז"ל לא היה מסכים, באומרו שהוא צריך עוד לטעים ולגמור הש"ך על יורה-דעה. וכשקיבלו תשובת הש"ך ז"ל, ציווה תיכף ר' ליבער הגדול לבניו שלא לשדך עם כהנים עד ביאת הגואל, בכדי שלא יבואו בניו בקשר שידוכין עם משפחת הש"ך, ואמר שזה אכזריות של כהן שלא ירצה להסכים להציל רבי ישראל בחלקו". ובכך טעה והחליף את זמנו של רבי ליבר, שגולד רק בשנת תכ"ח ונפטר בשנת תקל"א בהיותו בן 103, והקדים את זמנו עד שנת ת"ח. אולם קשה לקבל דברים כה קשים על רבנו הש"ך, מאורם של ישראל, ומוטב שישתקעו.

בשנייה אליעזר עבד אברהם לבית בתואל וְלָבָן, נָאֵמַר "וַיָּבֵא הָאֵשׁ הַבְּיָתָה וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּמְנוּ תָבֵן וּמִסְפּוֹא לְגַמְלִים", וְאִמְרוּ חֲזוֹל בְּמִדְבָּר שֶׁהִתִּיר אֶת־זִמְמֵיהֶם שֶׁל הַגְּמָלִים, מִפְּנֵי שֶׁאֲבָרְהָם אֲבִינוּ הָיָה זָהִיר מְאֹד מְגוֹל, וְכֵּדִי שֶׁלֹּא יֵאָכְלוּ הַגְּמָלִים מִשְׁדוֹת זָרִים, הָיָה זֹמֵם וְחוֹסֵם אֶת־פִּיהֶם, וְלֹא הָיָה סוֹמֵךְ עַל־הַנֶּסֶם שֶׁהַגְּמָלִים לֹא יֵאָכְלוּ, כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִים חֲזוֹל עַל חֲמוּדוֹ שֶׁל רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יֵאִיר שֶׁלֹּא אָכַל שְׁעוּרִים שְׂאִינָם מִעֲשָׂוִּים, וְהָיָה לְכַלֵּל כְּפֹה צָרִיף לְשֹׁמֵר עַל מְמוֹן הַזֹּהֶלֶת.

אחת השאיפות הגדולות של ה"חפץ חיים" הייתה, לחבר פרוש על התלמוד הירושלמי, זאת שאיפתו זו בטא לא פעם באוני מקרביו. אולם השנים נקפו בזו אחר זו, במהלכן זכה את עם ישראל בחבורי הנפלאים, אולם את רעיונו לחבר פרוש על הירושלמי נזח. פעם שאלוהו מקרביו על-כף, ונפעמו לשמע תשובתו: "הרי הירושלמי עם המפרשים שלו, הריהו כספר החתום. ומכיון שאין לי ממון להדפיס את-פרושי, וצטרף המדפיס להשקיע ממון רב להוצאות הדפוס. ומדוע יסכים לכך? מפני שיהיה סבור שבכל ירוצו לקנות את החבור של ה"חפץ חיים", אולם את-האמת אני יודע, שרק מעטים ידבשו את הספר הלז, ונמצא שהמדפיס יפסיד את-כל ההשקעה. ותרתני אפוא על שאיפתי וחלומי הגדול, כדי שלא אגרום לחילה נזק כספי למדפיס".

בשכונתו של החזון אי"ש, התגורר ילד אחד שהיה נכנס ויוצא בבית, ופעם עלה אל עלית הגג, וחסט בשפי הדאר שעמדו שם למשמרת. היו שם מעטפות שונות, שבחלק מהן היו בולים, שהכנסו לשם בידי הפונים אל החזון אי"ש, כדי שיוכל להשתמש בהם בשעה שהוא משגר אליהם את-תשובתו. בתמימותו חשב הילד, כי החזון אי"ש אינו מודע לאותם בולים שנקמצים במעטפות, ולכן קרע אותן, וזאת הבולים הביא אל החזון אי"ש מ'מציא'ה' שמצא במעטפות. למראה הבולים נרתע החזון אי"ש לאחוריו, ופנה אל הילד בנחת בשאלה אם הוא זוכר באילו מעטפות היו הבולים מנחים. מפני שהוא חפץ להשיב את-התמונתם למו ששאלם אליו, אולם הילד השיב בתמימות, כי קרע את-המעטפות והשליכן לאשפה. הצטער החזון אי"ש על-הדבר, ומיד שלשל אל קפת הצדקה שבביתו, מעות בשוי כלי-הבולים שהילד הביא לו, לזכות בעליהם.

בתקופה האחרונה לימי חייו, נזקק הגר"י מפרסק לעבר בדיקות וצלומי רנטגן, והללו התבצעו בבית הרפואה "בקור חולים" בשעות הלילה, כאשר המקום ריק מאנשים שעלולים להפריע למנוחתו. לאחר שהסתיימו הבדיקות המפרכות, התניב הרב לנוח מעט, אולם כיון שגם בשעת יסוריו לא חדל לרעוע מלהרהר בדברי תורה, עלה חדוש במוחו והוא בקש לרשם אותו על-גבי גליון לבל ישכח ממנו. לבקשתו, מסר לו מנהל מחלקת הרנטגן ד"ר, ודוקטור שמעון שרשבסקי, גליון נקי, אולם הרב לא נתלו, רק לאחר שזדא שהגר"י הוא רכשוו הפרטי ולא של בית הרפואה.

מעשה ביהודי בנדקאי אחד, שמצא את-פרנסתו מבית מזיגה שחבר מהפריץ המקומי, ונכרים רבים היו מבקרים אצלו כדי לשתות יין-שרף, והוא היה גובה מהם מחיר מלא. פעם נכנס אליו נכרי אחד שבקש לשתות משקה משפר, אולם מכיון שלא היה בידו מעות במקומו, משכן אצל הפנדקאי את הגרזון שלו עמו היה חוטב עצים. הסכים הפנדקאי, ובקשאה את הגרזון המשובח, חמד אותו בלבד ונהלית לקחתו לעצמו. לאחר יומים, כששב הנכרי ובקש לשלם את מחיר המשקה, הכחיש היהודי את-הענין בלדו, והגוי יצא משם בפחי נפש, לאחר שלא היה שום הוכחה בידו. לאחר שנים נפטר הפנדקאי לבית עולמו, ולאחר כמה שנים מפטירתו, התגלה לבנו בחלומו, ובקש ממנו להשיב את-הגרזון הגנוב שבידו לגוי פלוני, מפני שאין לו מנוחה בעולם העליון עקב גנבתו. התפלא הבן תוך כדי החלום, והביע את תמימתו בפני אביו, מדוע המתין כמה שנים עד שהתגלה לפניו כדי להשיב את-הגזלה לבעליה. ספר האב, כי בימים אלו מת יהודי אחד שהמיר את-דתו, ועלה לגולה עד שנעשה גנרל צבאי נודע, ובקשלה השמיקה דנו אותו בחקירה על מעשיו הרעים שהיו רבים מספר, ולא חסכו ממנו בקשובו עונותיו אפילו דברים פשוטים שאדם דש בעקביו. ובקשאתי את חמר הדיו, נחרדתי לנפשי ונזכרתי בדבר הגרזון שגזלתי, וכדי שלא ידונו אותי בשמים על-כף, מהרתו לבוא אליה בתלום כדי לתקן את-הדבר". וייקץ הבן והתם תלום, אולם לתמימתו נודע לו, כי אָמַנָם ימים ספורים קדם לכן, מת אותו גנרל מוקד, וידע כי החלום הוא תלום אמת. מיד פנה לתפש את אותו נכרי, ובאשר מצאו שאל אותו: "האם הפרת את אבי הפנדקאי פלוני?" אדמו פניו שלי-הגוי, והוא אמר מיד: "בנדאי שהבדתי אותו, הרי הוא היה גנב בזוי, וְגַבֵּם מִפְּנֵי פֶעַם אֶת הַגְּרֹזֶן שֶׁלִּי". מיד פיסו הבן, שלם לו את מחיר הגרזון פהנה וקהנה ובקש ממנו למחל לאביו, ומאז לא שב האב להופיע בחלום.

מידות שישה

2 כרכים ספוארים, 240 עמודי כרומוצבעוניים עם מאמרים וסוליס, עבודות וסיפורים הלכות והלכות, פתגמים ואמרות לחינוך המידות בין אדם לתורו ובין אדם לקונו כראי פרשת השבוע

ספר חובה בכל כנסת! בית כנסת!

התקבלה תרומה לחלוקת כמות מוגבלת של הסט המבוקש "מידות שישה"

לבתי כנסת מרכזיים ולשדות המתפללים והחלומדים

עבודת הידע והדביל והנעלה

הרב רגב חזן שיחיה

לחזון ולחיים בני ישראל שיחיה

חלוקה בבית הוצאת לאור של ישיבת משיח ומידות שישה

מחאה מרכז

מסלול: 02-5806777 | כרדית: 01-5806777@gmail.com

ע"י בריאת האדם בעולם הזה, הוא ליכר המדות ורעוה התבניתית שלו" ל'עבודת השם הליה בתוסן המדות, שכן כפו לנש למעוה וכלל לחוד" "היה שאין לו שבת פחות, הוהה האל כל סביר

כשישיבת "קול תורה", בה פהו רבי שלמה זלמן אורבך כראש הישיבה, השתכנה בשכונת בית וגן. בקשו להעמיד לו מונית שתסיע אותו מביתו שבשכונת שערי צדק הרחוקה, אולם הוא סרב כדי שלא להשתמש לעצמו בכספי הישיבה. רק כאשר הציעו לו להקדיש חצי שעה וזספת ללמוד עם תלמידי הישיבה, הסכים לנסע במונית, בתמורת הזמן הנוסף שהקדיש לנישיבה.

מטעים

ארבע מאת שקלי פסח ביני ובינך (10)

תבת ובינה מטעמת בטעם טרחה, שהוא טעם מפסיק יותר מהתביר שבתבת כסף, מפני שעפרון חשש תחלה שמה יתרו אברהם את המטבעות שלו, שהרי אמרו חז"ל שבמטבע של אברהם היו הקוקים זקן וזקנה מצד אחד, בחור ובתולה מצד אחד, ולכן התבות ארבע מאות שקל כסף ביני ובינה מהבנות יחד, וההפסק העקרי הוא אחד תבת ובינה ולא אחר כסף, כי עפרון רמז לו, אם תתרו לי ארבע מאות שקל כסף שרק ביני ובינה הם מקרים, מה היא? אינו תועלת תהיה לי מזה! ומזה הבין אברהם שהוא רוצה שקלים גדולים שמתקבלים בכל מקום, ונתן לו כסף עיבור לסוחר. (מעיל שמואל)

ויאמר ה' אלקי ארני אברהם (10)

תבת ויאמר בטעם שלשלת שנקראת באריות ובחטעמה, ואחריה יש פסק. והמפסיק בינה לתבה שאחריה, ורמז יש כאן לתפלתו המתונה של אליעזר, שאדע-לפי שהגיע לעת ערב ורצה שה יצליח בעדו לסים שליחותו ביום, ולכן רץ לקראת רבקה ואף עליה נאמר ותמהר ותעד פדה כדי שהנס יתקם בדרך הטבע עד דרת הששבה, אולם למרות חפזו, דבר אל הקב"ה במתניות בשלשלת התפלה, ולכן מטעמת התבה ויאמר בשלשלת שנקראת לאט ואחריה פסק, כמי שמכוין עצמו לתפלה ונה מעט, ואחריה מתחיל. (המסולאים בפה)

מדגש

הבטוי 'עם-הארץ' מופיע בפרשה פעמים, ובתנ"ך פעמים רבות, וכלם במשמעות של קבוצת אנשים היושבים בארץ. אך כבר בעזרא נאמר "והתערבו ידע הקדש בעמי הארצות", ושם הוא במונח שלילי. בלשון חז"ל קבל הבטוי 'עם-הארץ' משמעות של אדם יחיד שאינו מקפיד פראוי על המצוות, בעוד ה'חבר' שומר עליהם כראוי, וגם במשמעות של אדם שאינו בקי בתורה. מכאן נוצר הבטוי 'עם-הארץ', בעוד בלשון חז"ל יש הבדל ביניהם כמובא במסכת אבות "אין בור דא חטא, ולא עם-הארץ חסיד". במדרש רבה שבדפוס כבר חדר הבטוי 'עמי הארצים', כפי הבטוי השגור 'עמרי' או 'עמראים', שנוי משמעות דומה לזה ארע עם השם 'גוי', שבתנ"ך משמעותו עם ואמה, ובבלשון חז"ל משמעותו אדם פרטי שהוא נכרי ואינו מזדע ישראל, ונוסף לו גם השם גויה לנקבה.

ממלכה

חברי ה'חברה קדישא' שבעיר סלונים, היו מחבבים את ה'טפה הפרוה', אולם ידעוה של רבי איזל קרויה לא היתה נוהה מפה. פעם ראה אותם שבים מבית הקברות, כשנרדויהם מטוט לפל מרב שתיה. נאנה ואמר: "תמיהה גדולה יש לי עליכם, שהרי אתם חוזרים מעולם האמת, אולם רגלים אין לכם פשקו"ר... והוסיף ואמר: "ונוהגים אתם כמו עפרון החתי, שבשעה ששנה אברהם אבינו ממנו את מערת המכפלה, נכתב שמו 'עפרון' חסר וא", אולם מיד לאחר מכן נאמר "ויקם שדה עפרון" מלא וא", כי בשעת קבורת שדה, היה עפרון מלא כמוהם..."

"ומשמע דדומה ומשא" - השומע הרפתו והוא נוהר דומם ואינו משיב, הרי הוא נושא שרר על-שתיקתו. ומה שפרו? "חדד ותימא" - זוכה להיות מחדד וחרוץ בתורה, "יטור נפיש" - והקב"ה נוטר את-נפשו, "וקדמה" - וזוכה ללמוד את-התורה שנתנה משנים קדמוניות. (הרש"ש הקדוש)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חיי שרה

נשמעים דברים על הנפטר שלא שייכים אליו כלל, עד כדי כך, שכשאדם מגיע להלוויית חברו שהוא מכירו, מוצא את עצמו תוהה האם לא טעה והגיע להלוויה של מישהו אחר, או שמא חברו היה צדיק נסתר.

כאשר הספיד אברהם את שרה, וכל מה שאמר, עדיין ידעו כולם שזו שרה. לא היו שבחים מוגזמים, וזהו "ויבוא אברהם לספוד לשרה".

הרב ר' שלמה לוינשטיין מספר, התקיימה הלוויה של יהודי בימים שאסור להספיד, ואפילו שהיה ת"ח חשוב, הורה הרב שטיינמן לא לומר דברי הספד ולא להקל בעניין זה.

לאחר כלות ימי השבעה, מספר ר' שלמה, ביקשו ממני להספיד. נכנסתי לרבי אהרן לייב שטיינמן, ושאלתיו מה כדאי לומר. וכך אמר לי: אנשים חושבים, מספידים ואומרים, אפליג בשבחו של הנפטר, וארבה לספר מעשים שראוי היה לעשותם, מה יכול להיות? אך באמת אדם יושב בזמן הזה בדין קשה - באים אנשים ואומרים עליו שהוא צדיק נשגב, כל מעשיו לשם שמים, ושם בשמים שומעים זאת וצוחקים עליו.

אם הנפטר היה יכול, היה מתחנן ואומר 'תפסיקו עם זה'. והוסיף ואמר, הלוואי ואחוז אחד של מעשי האדם יהיו לשם שמים.

שאלתי אותו, וכי השו"ע לא ידע סברא זו? ובכל זאת מובא שיש להספיד? ענה לי, אז היו אנשי אמת, ואומרים רק מה שאמת, וגם הנפטרים שאותם הספידו היו אנשי אמת, לכן לא היתה כל בעיה. והוסיף דוגמה, על אדם שהיה אוסף תרומות למוסדות בארץ, כשנפטר אמרו עליו שכל כולו היתה מסירות נפש לתורה. ואילו אני יודע, שהיו לו בעיות בבית והוא חיפש איך לברוח.

"ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבנותה" (כג,ב)

וכמעט שלא נשחט פרחו נשמתה ממנה ומתה. (רש"י) שואל רבי שלמה קלוגר, מדרש זה היה לכאורה על רש"י להביא על המילים "ותמת שרה", ומדוע רש"י אמר זאת על המילים "לספוד לשרה"?

אלא מחדש רבי שלמה קלוגר שהביאור הוא ההיפך מהפשוט, שרה לא נפטרה מהפחד שאולי ימות יצחק, אלא שרה שידעה כי אברהם הולך בציוויו של הקב"ה לשחוט את בנם, חששה שלא יעמדו הבעל והבן בניסיון הקשה. כאשר בישרו לה שאברהם ויצחק חוזרים בריאים ושלמים, פרחו נשמתה, כי חשבה שלא עמדו בניסיון.

שבח גדול זה באמונת שרה בהקב"ה היה גוף ההספד של אברהם כשהספיד את שרה אשתו, ושיבח אותה על גודל אמונתה, ועל שכל כך חרדה שלא עמדו בניסיון, ולכן פרחו נשמתה, וזאת הסיבה שרש"י מביא זאת על המילים "לספוד לשרה", כי זה היה גוף ההספד.

"ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבנותה" (כג,ב)

וכמעט שלא נשחט פרחו נשמתה ממנה ומתה. (רש"י)

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (כג, א)

בת ק' כבת כ' לחטא, ובת כ' כבת ז' ליופי. (רש"י) צריך ביאור, שאכן יופי היא מעלה לאשה, אך האם מסתבר שהתורה תשבח את שרה אמנו ביופי הגוף, בפרט עתה כשמסכמים את חייה, הרי 'שקר החן והבל היופי' (משלי לא, ל)? בספר "לתתך עליון" ביאר רבי זיידל אפשטיין זצ"ל מנהל רוחני ישיבת 'תורה אור', שהרי יופי הוא מתנת שמים, מאידך, כידוע טמונה בו גם סכנה שהפילה חללים רבים. זאת, כאשר היא מביאה לגאווה ולא משתמשים בה בצורה הנכונה.

ילדה קטנה בת שבע שנים, יורדת לגינה ומשחקת בחול, מתמלאת אבק ולכלוך ולא מפריעה לה העובדה שהדבר מכה את יופיה, כי עדיין אינה מרגישה במעלתה. ככל שהיא גדלה היא מרגישה ביופיה ושומרת עליו. שיא הכרת האשה בזה הוא בגיל עשרים. השמיעונו חז"ל ששרה אמנו למרות שהכל סוכין ביופיה (מגילה יד) לא התגאתה בזה והתייחסה ליופי כפי שילדה בגיל שבע מתייחסת לזה.

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (כג, א)

רמז נאה לדברי רש"י שכל חיי שרה היו שווין לטובה גנוז בתיבה הראשונה של הפרשה - "ויהיו" חיי שרה, הנקרא מסופו לתחילתו כמתחילתו לסופו, כחיי שרה שסופם כתחילתם.

רמז נחמד נוסף שיתכן לדרוש בתיבת "ויהיו" הוא ע"פ האמור (לעיל יז, יז) "ואם שרה הבת תשעים שנה תלד?" ומבואר ששרה היתה בת תשעים כשיצחק נולד, ונמצא שזכתה לראותו שלושים ושבע שנה, וכיון ששנינו "ארבעה חשובים כמתים... ומי שאין לו בנים" (ע"ז ה). נמצא שעיקר חיי שרה היו שלושים ושבע שנים, כמניין "ויהיו", וזהו "ויהיו - חיי שרה". (מתוקים מדבש)

"ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבנותה" (כג,ב)

נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק... פרחו נשמתה ממנה ומתה. (רש"י)

כידוע, השטן בא אל שרה וסיפר לה על העקידה, ומרוב שמחה על זה שבנה זכה להיות קרבן עולה, פרחו נשמתה ונפטרה. אומר ה"פנעח רזא", יש בזה מידה כנגד מידה, כשבא המלאך לבשר לשרה שיוולד לה בן "ותצחק שרה בקרבה", היא חשבה שהמלאך מטעה אותה, לכן בעת עקידת יצחק בא המלאך והטעה אותה כאילו ונשחט יצחק.

לעי"נ

הרה"צ ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

"ויבוא אברהם לספוד לשרה" (כג, ב)

בספר "מטה יהודה" פירש בדרך צחות, לפעמים בהספדים,

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חיי שרה

"השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה" (כג, יא)

מבואר שנתן עפרון לאברהם גם את השדה וגם את המערה. ולכאורה קשה, הלא בפסוק ט' נאמר "ויתן לי את מערת המכפלה אשר בקצה שדהו", ומבואר ששאל אברהם לקנות רק את המערה בלא השדה, וע"כ למה נתן לו עפרון גם את השדה. וביותר יש להקשות, ממה שנאמר בפסוק יג, "נתתי את כסף השדה קח ממני", ויש להבין, מדוע לא הזכיר את המערה, הלא עיקר רצונו של אברהם היה לקנות את המערה.

גם יש לדקדק הלשון 'השדה נתתי לך, והמערה אשר בו לך נתתיה' מדוע לא כללם יחד, ואמר 'השדה והמערה נתתי לך'? ביאר בספר 'מיקרי דרדקי' באופן נפלא: דהנה, נראה שעפרון התבייש לבקש מאברהם כסף עבור מקום הקבורה כיון שאברהם היה נשיא אלוקים, עד שאמרו כולם לאברהם 'במבחר קברינו קבור את מתיך', אך כיון שלא רצה חברו לתת בחינם בא

לאברהם בערמה ואמר לו שעבור מקום קבורה אינו שואל ממנו דמים, אך כיון שהמערה היא בקצה השדה, עצתו לאברהם שיקנה את השדה, ובזה אין פחיתות כבוד לאברהם שישלם עבור זה, ועשה בערמה ששאל עבור השדה דמים מרובים ארבע מאות שקל שהם מחיר השדה והמערה יחד.

לפי זה, מיושב היטב הטעם שלא כלל עפרון המערה והשדה יחד, משום שנתן לו את המערה במתנה ורק השדה היה במכר. וזהו גם הטעם שאמר אברהם 'נתתי כסף השדה' ולא הזכיר המערה, כיון שהבין אברהם את עורמתו של עפרון ונתרצה לו, ומשום כך דייק אברהם ואמר 'נתתי כסף השדה' ולא הזכיר המערה. (המאור שבתורה)

"וה' ברך את אברהם בכל" (כד, א)

אמר הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב, יש צדיקים שדואגים לעצמם, למצוות שלהם, לתורתם ולמעשים הטובים שלהם. אבל לא כך דרכו של צדיק אמיתי - אברהם נתברך במידת "בכל". דאגתו הייתה תמיד ל"כל", לא לעצמו.

"וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו ותכל להשקותו ותאמר

המילים "וכמעט שלא נשחט" נראות כמיותרות, כי גם בלעדיה היה ניתן להבין את דברי רש"י. חסידים מספרים על אדמו"ר, שאחד מחסידיו קיבל הודעה כי אחד מקרוביו נפטר, ומיד התעלף מרוב צער. העירו אותו מעלפנו, נזכר בבשורה הרעה והתעלף בפעם השנייה. כך קרה גם בפעם השלישית. האדמו"ר העיר אותו מעלפנו, ואמר לו שזו היתה טעות, אותו קרוב חי וקיים. לאחר זמן, באמת הגיעה ההודעה שהכל היה טעות. אמרו החסידים, שזו רוח הקודש.

אמר להם האדמו"ר, אין זו רוח הקודש. ב"ברוך שאמר" אנו אומרים "ברוך גוזר ומקיים", כשקב"ה גוזר גזירה, הוא נותן גם את הכח להתקיים עם הגזירה. במקרה שלפנינו, ראיתי שהחסיד אינו מסוגל להתקיים עם הגזירה. אמרתי, אם כך, ודאי שאין גזירה כזאת.

מובא בספר "אוצר הידיעות" בשם רבי משה קורדובירו, כשבא השטן ואמר לשרה "כמעט ונשחט בנך" פרחת נשמתה, ומשמע, שאילו יצחק היה נשחט, לא היתה פורחת נשמתה, כי הקב"ה הגוזר ומנסה, נותן גם כח לקיים

עצמו, אבל מכיוון שזה לא היה אמת, ממילא לא ניתן לה כח קיום, ולכן פרחת נשמתה. וזו כוונת רש"י בדבריו 'וכמעט שלא נשחט'. (מדשן ביתך)

"ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת" (כג, ז)

שואל רבינו האור החיים הק' מהו פשר ההשתחויה בכלל, ובאמצע המשא ומתן בפרט? ומפרש ועונה, וזה לשון קודשו: 'גילה להם היפך דבריהם אליו, כי אינו מחזיק

עצמו נשיא להם, אלא בגדר שהם בכבוד למעלה ממנו', כלומר: בגלל שהם אמרו לו בתוך דבריהם 'שמענו אדוני נשיא אלוקים אתה בתוכנו במבחר קברנו את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה מנך מקבור מתך', הוצרך להשתחוות אליהם, לגלות להם שהוא אינו חושב על עצמו כדבריהם, אלא ההיפך הוא הנכון, שהם חשובים יותר ממנו.

בדרך זה, מפרש האוה"ח הק' בפרשת קורח, שקרח ועדתו אמרו למשה רבינו 'כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה', ומיד כתוב 'וישמע משה ויפול על פניו', ושואל מדוע משה נפל על פניו, ומה היתה בזה תגובה לדבריהם? אלא, מכיוון שהם טענו שמשה רבנו מתנשא על כולם, לכן נפל על פניו, להראות שהוא נכנע כעפר הארץ.

ובלשון קודשו של רבינו הקדוש: 'נפל על פניו להראות קצה האחרון ההכנעה, ושיוה נפשו (השווה והחזיק את עצמו) כעפר הארץ, כעבד המשתחוה לפני השררה'.

"כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה" (כא, יב)

למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנבואה (רש"י). והדברים לכאורה תמוהים מאוד, הלא "אחד היה אברהם" (יחזקאל לג) - הראשון שהכיר את בוראו, ועליו אומר רש"י שהיה טפל בנבואה? אמנם יש לבאר כי אברהם אבינו היה בנביאות אך לא רצה להשתמש בזה, כי כל חייו האמין בה', מכח הניסיונות שעברו עליו, וגם כשהיה צריך להשתמש בנבואה העדיף לעשות זאת ע"י שרה.

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חיי שרה

רבינו הקדוש מוסיף, שהקדוש ברוך לא קיפח את שכרו של לבן, וכתב עליו בתורתו הקדושה 'ושמו לבן' כדרך שכתוב אצל צדיקים, (ולא להיפך 'ולבן שמו').
ללמדנו שאין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה, ואפילו רשע שעשה מעשה טוב, צריך לתת לו את שכרו.

"ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר" (כד, ג)

במדרש (שוחר טוב נט) אמרו: בוא וראה כמה קשה הוא הזיווג, שמן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים, שהקב"ה מייחד שמו על הזיווג. בתורה כתוב: "ויען לבן ובתואל מה' יצא הדבר", ובנביאים כתוב: "ואביו ואמו לא ידעו כי מה' היא", ובכתובים כתוב: "ומה' אישה משכלת". מכאן שיחד הקב"ה שמו על הזיווג. ע"כ.
בספר "הפרשה המחכימה" מובאים דברי ה"חזון איש", שגם בזמן הזה, הוא זמן של הסתרת פנים, אבל בשידוכים רואים בעין ובחוש השגחה פרטית. ויש להוסיף,

שזה שהביא במדרש את הפסוק "מה' יצא הדבר" הנאמר על ידי לבן ובתואל, להשמיענו שאפילו רשעים כמותם השגיוחו בשידוך שהוא מאת ה' יתברך.
בספר "אביהם של ישראל" על המקובל הרב מרדכי אליהו ז"ע, מובא מעשה נפלא ומרטיט בו נתגלה ברגע האחרון זיווג שהוא "לא מן השמים".
סיפור זה התרחש כשישימם כדין בבית הדין של באר שבע, וזהו ספק סיפור על פיקחות ספק סיפור על רוח

.....
לרה"צ ר' זושא מאניפולי היה בן, ר' ישראל אברהם שמו, שסיפר כי לאביו היה רוח הקודש ובכל פעם שהיה נכנס לעיר לאסוף כספי צדקה, היה שומע בת קול כמה כסף יאסוף, וכל עוד שלא היה מגיע לסכום זה לא היה עוזב את העיר.
ואילו ר' ישראל אברהם אמר, כי הוא עצמו אין לו רוח הקודש לדעת כמה יהיה לו אך בכל פעם שעוזב איזה מקום הוא מאמין באמונה שלימה כי זהו הסכום שאותו היה צריך לאסוף ולא יותר.
.....

הקודש, אך בוודאי זהו סיפור על רגישות. קבצנית אחת הייתה מסתובבת ברחובות תל אביב והייתה מספרת לכל דורש כי גנבו ממנה ילד ומכרו אותו לאחרים. כיוון שהיא הייתה נראית מאוד מוזנחת, אף אחד לא היה שם לב על דבריה, והיא הייתה הולכת עם כאבה וצעררה ואין שומע לה. לאותה אישה הייתה בת שהתרחקה מהדרך של אמה, לא עסקה בקבצנות והתקדמה בחיים, בדרכה. יום אחד ביקשה הבת להתחתן ודרשו ממנה הוכחה על יהדותה ועל רווקותה. היא הביאה את אמה לבית הדין בבאר שבע. הרב מרדכי אליהו זצ"ל קיבל את האמא ואת הבת ושמע את דבריהן. אחר כך הוא שאל את האמא: "האם את זוכרת את הבן שלך?"

האמא התחילה לבכות ואמרה: "בוודאי שאני זוכרת, כמו היום. הייתה לו שומה על כתפו הימנית", וסימנה בידה על המקום בו הייתה לבנה שומה. היא גם סיפרה שיש לשומה הזאת צורה מיוחדת שאין לאף שומה אחרת. חבריו הדיינים של הרב אליהו תמחו ושאלו אותו: "האם אתה מאמין לשוטה זאת?!" הוא השיב

גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות ותמהר ותער כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאוב ותשאב לכל גמליו" (כד, יז - כ)

בפרשתינו אנחנו לומדים על מעשי החסד שעשתה רבקה עם אליעזר, שנתנה לשתות, לו ולעשרה גמליו, וזה היה המבחן שהציב אליעזר, לראות אם היא ראויה להינשא ליצחק אבינו. רבינו האוה"ח הק' בדרכו לומד כמה נקודות מהתנהגותה של רבקה, איך עושים חסד בצורה הנכונה.
נקודה ראשונה: רבקה אמרה לאליעזר 'שתה אדוני' ורק כשסיים לשתות אמרה לו 'וגם לגמליך אשקה', ולכאורה מדוע לא היתה אדיבה לומר לו כבר בתחילה שתתן לשתות גם לגמליו?
אלא שחשבה בלבה, שאם תאמר לו בתחילה שגם הגמלים צריכים לשתות, יכנס ללחץ כדי שלא להטריח אותה כל כך הרבה, לכן אמרה לו 'שתה אדוני' כלומר: כעת רק אתה בראש שלי, ויש לי את כל הזמן בעולם רק בשבילך, ורק לאחר שהוא סיים לשתות אמרה לו שעכשיו היא תתן גם לגמלים.

נקודה נוספת: יש שינוי בין שתיית אליעזר לשתיית גמליו. אצל אליעזר נאמר 'ותכל להשקותו' - שזמן סיום השתייה שלו היה תלוי ברצונה שהיא החליטה מתי להפסיק לתת לו לשתות, ואילו אצל הגמלים כתוב 'עד אם כלו לשתות' שסיום השתייה היה נתון להחלטתם.

וההבדל הוא, ידוע שאדם שבא עייף מן הדרך, ריבוי השתיה עלולה להזיק לו, ורבקה עשתה חסד בתבונה והשכל, ששיערה מהו הכמות

שאליעזר יכול לשתות בצורה שלא תזיק לו, ולכן כשהיא ראתה שאליעזר הגיע לשלב שאם יוסיף לשתות עלול להינזק, מנעה ממנו את המים לטובתו. אבל אצל הגמלים שאינם ניזוקים מריבוי השתייה, נתנה להם לשתות ללא הגבלה.

בכל מקרה צריך להתבונן האם לא מזיקים לאדם באמצעות ה'חסד', וגם חסד צריך להיות במטרה לסייע ולא להזיק.

"ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין" (כד, כט)

רבינו האור החיים הקדוש מוצא כאן נקודת זכות אצל לבן, שסיבת הריצה שלו היתה למטרת קנאה ומחאה, שאיש זר דיבר עם אחותו והתנהג עמה בקירוב הדעת, ולכן רץ לקנא את קנאת אחותו, ורק לאחר ששמע את כל פרטי הסיפור, הזמין את אליעזר לבוא לביתם.

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חיי שרה

כשהגיע לפרק האיש מקדש, הציעו לפניו כמה שידוכים, וביניהם היתה בתו של הנגיד ר' נחמיה, ראש הקהל בסערדאהעלי. אך רבינו לא ידע לשית עצות בנפשו, איזה שידוך לקרב ואיזה לרחק.

בוקר אחד, בהקיצו משנתו, פיו פתח בקרא: (תהלים פו, יז) "כי אתה ה' עזרתני ונחמתני" (תהלים פו, יז). ראה רבינו בכך רמז כי "עזרתני" הוא עזרא, ו"נחמתני" הוא נחמיה, ומיד שלח לנגיד ר' נחמיה שיבוא לגמור את השידוך עם הבחור עזרא. (ספרא דמלכא - אוצר אמרות החת"ס)

"הנה רבקה לפניך קח ולך" (כד, נא)

אליעזר מספר ללבן ולבתואל על שליחותו ובסיום סיפורו הוא אומר: "הגידו לי החלטתכם". ולפלא, לבן ובתואל עונים לו תשובה, שלכאורה אינה מתאימה לרשעים: "ויען לבן ובתואל מה יצא הדבר... הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דיבר ה'".

לכאורה, צריך להבין כיצד במהירות כה רבה נתנו לבן ובתואל את רבקה בלי לבדוק על החתן המיועד? מנין להם שהוא, אליעזר, שלוחו של אברהם? וכי אותו רמאי נהפך בן רגע למאמין? ועוד, אם באמת היה מוכן לבן לתתה בקלות, מדוע שוב חזר בו וניסה לעכבה "תשב אתנו הנערה ימים או עשור" וכן באומרו "נקרא לנערה ונשאלה את פיה"? מתרץ ה"כתב סופר", דאף זה היה מתכסיו של לבן הארמי, שהרי טבעו של עולם כאשר באים לאדם להציע בפניו שידוך לבתו, הריהו חוקר בתחילה בטיבו של הבחור ומשפחתו, ואחר כך מתחיל הוא למנות את מעלותיה של בתו כדי לשבחה בעיני הבריות שיקפצו לקחתה. אך אם יתנהג האדם כשיבואו להציע בפניו שידוך לבתו ויאמר "הנה היא לפניכם קחו ולכו" ולא ידרוש בטיבו של החתן ומשפחתו כלום, הרי הדבר אומר דרשני ומסתמא מקחו רע ועל כן מחפש הוא להפטר מבתו זאת בכל מחיר.

כך חשב לבן בתחילה באומרו "הנה רבקה לפניך קח ולך". הוא סבר שבתשובתו זו ייסוג אליעזר מבקשתו ולא ירצה לקחתה, אך כשראה שאליעזר אכן מתכוון ברצינות לקחתה ואף לא להתמהמה, או אז הוא חיפש אמתלאות כדי לעכבה, פתאום הוא נזכר שצריך לשאול את רבקה - "ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה" - ומדוע קודם לא חשב לשאול? אלא שהיה בטוח שאליעזר ייסוג מבקשתו.

להם: "מה זה חשוב כעת?" עוד אמר להם הרב, שכתוב בגמרא ש"שוטה - בחדא מילתא לא סריך". זאת אומרת: שוטה לא נדבק לומר דבר אחד של שטות כל הימים, ואם היא אומרת את אותו הדבר כל הזמן, כנראה שיש בזה אמת. בכל מקרה, ביקש הרב מאחד מחבריו של החתן לברר ולבדוק בעקיפין אם יש לו שומה בכתפו במקום שהאמא אמרה. החבר עשה כן ואמר לרב שאכן יש לו שומה על כתפו הימנית. ולא עוד, אלא שצורתה מיוחדת בדיוק כפי שתיארה האמא...

קרא הרב לחתן ושאל אותו מי ההורים שלו. הוא אמר מיד את שמות ההורים שהוא גדל אצלם. שאל אותו הרב אליהו: "האם אתה בן מאומץ?" השיב החתן: "לא". שאל הרב: "האם אתה דומה להורים שלך?" אמר החתן: "ממש ממש לא!" קרא הרב להורים שגידלו אותו ואמר להם שכעת הבן שלהם הולך להתחתן ושיגידו לו את האמת האם הוא הבן שלהם. להפתעתו הם אמרו לו: "לא. הוא בן מאומץ שלנו, שאינו רשום בשום מקום".

קרא הרב לחתן ולכלה ואמר להם: "דעו לכם שאתם אח ואחות! אתה לא בן של האנשים האלה שגדלת אצלם. אתה הבן של הקבצנית". החתן התרעם ולא קיבל את הדברים. ביקש ממנו הרב אליהו: "תמתין פה ותראה בעיניך".

קרא הרב להורים שגידלו אותו ושאל אותם בפניו: "אתם ילדתם אותו?", אמרו: "לא". קרא הרב לאמא הקבצנית וביקש ממנה לפני כולם: "ספרי לנו על הבן האובד שלך". היא החלה לספר כי היא מסתובבת ברחובות כבר הרבה שנים והיה לה בן כזה וכזה ולקחו אותו ממנה ע"מ לעזור לה, אך מאז אין לה מנוחת הנפש.

שאל אותה הרב: "אילו סימנים היו בבן שלך?" היא אמרה את סימן השומה שהיתה לו בכתף ימין. הבחור החל להחוויר. עוד שאל אותה הרב: "מה הייתה צורה השומה?" והיא תיארה את צורתה במדויק. הבן התעלף. האמא נבהלה ועוררו את הבן, שישב חיוור על כיסאו. הרב ביקש מהאמא עוד סימנים בגופו של הבן האובד והיא אמרה עוד ועוד סימנים שהיו ידועים רק לה.

שאל הרב אליהו את הבן: "האם זה כך?" הוא הנהן בראשו. אמר לה הרב: "זה הבן שלך! כמעט והתחתן עם הבת שלך, רק בגלל שאת לא ויתרת על האימהות שלך הוא לא התחתן עם אחותו וחזר אלייך..."

"מה יצא הדבר" (כד, נ)

בבית רבינו החת"ס גדל יתום בשם עזרא.

א לוס שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

סיפורי צדיקים

גליח 439
שנה ו' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה פעם אמר רבי יהודה לא ברור לי פירוש הפסוק "ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה" אמר רב דימי שמעתי פירוש לפסוק, אך איני זוכר אותו, החכמים הגדולים לא ידעו לפרשה על פי הסוד ומה נאמר אנחנו? קם רבי יהודה ואמר בישיבה של חברנו בעלי המשנה ידועה פרשה זו ואינה נסתרת. הלכו החכמים לשיבתו של רבי אלעזר, מצאוהו דורש ומגלה סוד התפילין, אמר להם רבי אלעזר, אומר אני עתה לפני התלמידים את הטעם למצות תפילין, כי אשרי אדם המניח תפילין ויודע את סודן, גילה רבי אלעזר גם להם את הטעם על פי סוד. אמר רבי יהודה אלמלא לא באנו אלא כדי לדעת סוד זה שנגלה לנו עתה דיינו, ולרבי אלעזר אמרו החכמים אשרי חלקך בעולם הבא משום שאין סוד שנסתר ממך. אחר כך סיפרו לו את מטרת בואם שמבקשים הם לדעת את הסוד בפירוש הפסוק "ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה" גילה להם רבי אלעזר את הסוד והוסיף הרבה סודות התורה על פסוק זה.

(זוהר ח"א קכט א)

פרשת השבוע

הרי היא ברשות האב, מסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל, הרי היא ברשות הבעל.

ועתה, המשיך הילד במתיקות את דבריו, דברי הכתוב הם מדויקים ומוזקקים, כי הלא מספר פסוקים לפני הכתוב הזה בפסוק י', נאמר כי אליעזר לקח אתו את כל טוב אדוניו בידו, ומפרש רש"י שם, שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיסכימו לשלוח לו בתם, וכמוכן שגם אליעזר עבד אברהם היה בכלל שטר מתנה זה להיות לעבד ליצחק, אבל כל זמן שרבקה ונערותיה בתור שלוחי האב או אחיה ואמה הלכו יחד עם אליעזר, עדיין לא היה אליעזר עבדה של רבקה וכמו שנאמר במשנה מפורש כי בזמן שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל עדיין היא ברשות האב, ואין לה כל חלק ונחלה בנכסי בעלה, ומשום כך כתוב לאמר ותקם רבקה ונערותיה ותלכנה אחרי האיש ולא אחרי העבד, כי כשהלכה עם נערותיה שלוחי אביה או אמה עדיין היתה ברשות הוריה ואין אליעזר נחשב לעבד לה, ואולם אחרי כן כשנערותיה עזבו אותה וחזרו לבית אביה, והיא הלכה רק עם אליעזר שליח הבעל, נאמר ויקח העבד את רבקה וילך, כי אחרי ששלוחי האב מסרו אותה לשליח הבעל שהוא אליעזר, הרי היא ברשות הבעל ואליעזר נחשב לעבד לה.

ותקח רבקה וגו' אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וגו' (כ"ד ס"א) מסופר על הגה"ק רבי שלמה זלמן מוואלוז'ין זיע"א, שבהיותו כבן שבע כבר היה בקי במספר מסכתות. ביום החמישי בשבוע היתה דרכם של המלמדים ללמוד עם התלמידים את פרשת השבוע כולה עם פירוש רש"י. בפרשת חיי שרה, ישבו התלמידים וקראו לפני רבם את הפסוק "ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך". הילד שלמה זלמן פנה אל מלמדו ושאל אותו: מדוע מתחילה כאשר רבקה ונערותיה הלכו אחרי אליעזר קראוהו הכתוב בשם איש, כמו שנאמר ותלכנה אחרי האיש, ואילו אחרי כן כשלקח את רבקה והלך עמה קרא אותו בשם עבד. המלמד נשתתק, הרהר קמט את מצחו ולא ידע מה לענות, אז פנה אליו ואמר לו: נו זלמנקה הלא אומרים עליך כי חריף ומחודד אתה, תענה בעצמך תשובה על שאלתך.

זלמן הקטן סגר את עיניו, חשב מעט וענה: אני חושב, כי דברי הכתוב יתיישבו היטב על פי משנה אחת, במסכת כתובות (דף מו) לעולם היא הבת ברשות האב, עד שתכנס לרשות הבעל לנישואין, מסר האב את בתו לשלוחי הבעל הרי היא ברשות הבעל, הלך האב עם שלוחי הבעל או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל,

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:19 ת"א: 5:20 ר"ת: 5:54

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:05 ת"א: 4:19

פרשת חיי שרה

הגביר קיים את הבטחתו, הוא בא בדברים עם אחד מחבריו שהיה זקוק לאדם נאמן וישר, שיעזור לו בחנות שלו, הוא לקח אליו את היהודי בהמלצת הגביר, ונתן לו משכורת טובה. היהודי הכין לעצמו קופסה קטנה, ובכל שבוע שם בה כמה מטבעות, כדי לחסוך ממשכורתו את הסכום שלוהה מהגביר.

כאשר נתמלאה הקופסה ונאסף בה סכום החוב, בא היהודי אל הגביר, הניח את הכסף על השולחן ואמר: "בשביל מצווה ובמיוחד גמילות חסד לא נוהגים לומר תודה, אולם האמן לי שאצלי היום הוא חג גדול שאני מסוגל להחזיר לך את חובי בעזרת השם יתברך". הגביר שמח בשמחת הלווה והחל לחפש את שטר החוב, אולם לא הצליח למצוא אותו, אחרי חיפוש קצר הוא, אמר ללווה כי למרבה הצער אין הוא יכול כרגע לקבל ממנו את סכום החוב, כי אין שטר החוב תחת ידו, והרי חז"ל אמרו כי אסור לו לאדם להחזיק אצלו שטר חוב שכבר שולם, דבר כזה יכול לגרום סיבוכים מיותרים.

אולם הלווה אינו מוותר והוא מתחיל לבקש את המלווה שיעשה לו טובה ויקח ממנו את הכסף, הוא אמר "אם השם עזר לי שאוכל לשלם את חובי, אין אני רוצה לעכב אצלי את הכסף אפילו רגע אחד מיותר, ומי יודע מה יכול לקרות עם הכסף. עשה נא לי טובה, ואם אתה נתת בי אימון והלווית לי את הכסף, הרי אני וודאי יכול לתת בך אימון, אני סמוך ובטוח שפעם שניה לא תדרוש ממני את הכסף, וכאשר תמצא את שטר החוב ותקרא אותו". בלית ברירה לקח המלווה את תשלום החוב והלווה הלך הביתה שמח וטוב לב.

כעבור ימים מספר חלה הגביר לפתע פתאום והלך לעולמו. כל העיר התאבלה מרות על מותו ללא עת של היהודי היקר, שהיה רודף צדקה וחסד, במיוחד התאבלו אלה וגם היהודי שלנו בתוכם, שנעזרו בפועל על ידי הגביר ששבק עתה חיים לכל חי. בתום ה"שבעה" כאשר החלו בני הנפטר היורשים לעבור על ערימות הניירות שנמצאו במגירותיו של אביהם, הם מצאו שם את שטר החוב על ה"חוב" שהיהודי החזיר כבר, השטר היה אמנם מלפני שנים, אך עצם הימצאו היה בעינייהם להוכחה ברורה כי החוב לא נגבה ולא שולם, באו איפה היורשים אל היהודי שלנו, ודרשו ממנו לסלק את החוב. היהודי נחרד למשמע אוזניו, "האמינו לי על דיברתי ששילמתי את החוב" החל לשכנע את בניו של הנפטר.

היהודי שקרע שטר חוב לאחר פטירתו

בעיר אחת בתוניסיה, חי פעם יהודי שהיה עשיר גדול בעל צדקה וניחן היה במידות תרומיות, הוא התמסר במיוחד למצוות גמילות חסדים, והיה נותן הלוואות קטנות לבעלי חנויות רוכלים, סוחרים זעירים ובעלי מלאכה, סכומים שהיו דרושים להם כדי לנהל את עסקיהם. מובן מאליו כי לא זו בלבד שלא לקח ריבית מהלווים שלו, אלא אפילו לא דחק בהם לסלק את חובם, כאשר הגיע זמן הפירעון ולא היה להם כסף לשלם, כל מה שהיה דרוש כדי לקבל ממנו גמ"ח, היה לחתום על כתב התחייבות, בו מאשר הלווה שקיבל את סכום ההלוואה, הוא לא היה צריך להביא ערבים שיחתמו על השטר.

פעם אחת בא אל הגביר הזה יהודי, וסיפר לו כי מצבו דחוק מאד, והוא היה רוצה לפתוח חנות כדי שתהיה לו פרנסה ממנה, הגביר שאל אותו מיד לכמה כסף הוא צריך כדי לפתוח את החנות? והתשובה היתה סכום מסויים של ריאל, המטבע התוניסי, מיד הוציא הגביר את סכום הכסף המבוקש, ואיחל ליהודי הצלחה במסחרו. הלה הוסיף כי יתכן שזה יקח קצת זמן עד שיוכל להחזיר את הכסף, אך הגביר אמר לו במאור פנים כי השם יעזור לו, מכל מקום בשנים עשר החדשים הקרובים אין הוא צריך לחשוב על כך אפילו, "ואילו לאחר מכן נחיה ונראה".

הלווה המאושר חתם על שטר חוב, והלך בשמחה כשבבלו הכרת תודה עמוקה על קבלת ההלוואה. היהודי אמנם פתח את החנות, אולם ההצלחה לא האירה לו פנים, לא זו בלבד שלא הצליח לחסוך כסף כדי לשלם את חובו. אלא שלאט לאט הפסיד את כל הקרן, ותוך שנים עשר החדשים הוא היה עני מרוד כמו מקודם.

בא היהודי שלנו אל הגביר שבור ומבויש, וסיפר לו את מצבו הקשה, וכי הוא הפסיד את כל הכסף שלוהה ממנו, ואין הוא יודע מה לעשות עתה. אולם הגביר הרגיע אותו ואמר לו "אסור לו ליהודי ליפול לזרועות היאוש, השם יתברך וודאי ימלא את חסרונו, בינתיים זה לא לגמרי היה לשווא, הרי במשך השנה לפחות למדת משהו בחיים, איך לנהל או איך לא לנהל. אשתדל איפה למצוא לך משרה מתאימה אצל אחד מידידי, ובע"ה הכל על מקומו יבוא בשלום".

צישל ונמשל

קפיצת הדרך של אליעזר עבד אברהם

איתא במדרש (בראשית רבה ט') אמר רבי אלעזר: ממנה שקפצה הדרך לפני, יודע אני ש"בדרך נחני ה' בית אחי אדוני".

משל לסוחר אחד שרצה להגיע לעיר רחוקה, ולשם כך בא בדברים עם אדם שהיה בעליהן של עגלות מסע רבות, וביקש ממנו שישכיר לו עגלה ועגלון ראויים כדי שיוכל להגיע למחוז חפצו במהרה. העמיד האיש לסוחר עגלה רתומה לסוסים אבירים, ובחור צעיר שישמש כעגלון, אולם עד מהרה גילה הסוחר כי העגלון הצעיר הוא אילם ואינו יכול לדבר, מיהר הסוחר והתלונן לפני בעל העגלה: מה עשית לי? נתת לי עגלון אילם שאינו יכול לדבר אלי מאומה? ומה בכך? תמה בעל העגלה, האם אין זה מספיק שאתה תדבר אליו? לא ולא – ענה הסוחר – הרי אם נגיע בנסיעתנו אל עיר אחת איך אדע אם זאת העיר בה אני חפץ, אחרי שאיני מכיר את שפת בני העיר ההיא? השיב בעל העגלה: זאת אינה בעיה, כיון שהעגלון לא יעצור כלל עד אשר יגיע אל מחוז חפצך, לכן דע, כי במקום אשר יעצור את המרכבה, שם הוא מחוז חפצך.

כך הוא הנמשל: אליעזר עבד אברהם הלך למצוא אשה ליצחק במקום אשר לא דרכה בו כף רגלו מעולם, ובכל זאת הלך לחפש באשר ימצא, ואמנם אם היתה הליכתו כדרך כל הארץ, אז ודאי לא היה יודע אם המקום אליו הוא הגיע הוא המקום בו ימצא את מבוקשו אם לאו, אולם כאשר נעשה עמו חסד מאת ה' יתברך והדרך קפצה לו עד שנעמד במקום ההוא, מזה הבין שבמקום זה כלתה הדרך ובודאי שכאן ימצא את מבוקשו. ומובנים היטב דברי המדרש שאמר אליעזר: ממנה שקפצה הדרך לפני, אני יודע שבדרך נחני ה' בית אחי אדוני.

(בשם המגיד מדובנא זיע"א)

וסיפר להם את המעשה שהיה, כיצד הוא הביא את הכסף אל אביהם, וכיצד הוא סירב תחילה לקחתו, כשלא מצא את שטר החוב, וכיצד הוא הלווה ביקש והתחנן לו שיקח את הכסף, והוא סומך עליו שיקרע את שטר החוב כאשר ימצא אותו. עתה נראה כי הוא לא הספיק לעשות זאת עד שהלך לעולמו. יורשי הגביר לא היו מוכנים לקבל את טיעוניו, "יתכן שזה אכן כמו שאתה אומר ויתכן שלא", אמרו לו השניים, "בידינו שטר החוב המעיד על עצמו כי החוב לא שולם, ומשום כך עליך לשלמו", אמרו. בסופו של דבר הסכימו שני הצדדים להביא את הענין להכרעה בפני רב העיר, הרב בחן את שטר החוב היטב וראה שאין עליו שום סימנים שיעידו כי הוא אכן שולם, הוא שמע את טענות הצדדים ושאל אותם שאלות רבות ושונות, הלווה לא הכחיש כי החתימה על שטר החוב היא אכן שלו, אולם הוא המשיך לטעון בעקשנות כי הוא שילם את חובו בסופו של דבר, החזיר הרב את שטר החוב ליורשים, ואמר לצדדים לחזור אליו למחרת בבוקר.

למחרת באו התובעים והנתבע לבית הדין בשעה היעודה, הרב שאל את היורשים אולי יסכימו למחול על החוב, אולם הם השיבו כי אין זה מתקבל על דעתם שאביהם היה מחזיק בידו שטר חוב שכבר שולם, וממילא בטוחים הם כי הכסף מגיע להם. "הבה נראה עוד הפעם את שטר החוב", אמר להם הרב, האחים הוציאו את השטר מהמעטפה כדי להגישו אל הרב, אולם הם נחרדו למראה עיניהם, שטר החוב היה קרוע לאורך החתימה שהיתה בתחתיתו. הם הביטו בפליאה איש על רעהו ושאלו אחד את השני: אתה קרעת את שטר החוב? אתה קרעת את שטר החוב שניהם הכחישו זאת, ולא ידעו את נפשם. אכן שטר החוב שרק אתמול היה שלם, היה עכשיו קרוע כמעט לשניים. כאן התערב הרב ואמר לשני האחים: שמעו נא יהודים יקרים, אביכם היה יהודי גדול וצדיק, בימי חייו הוא מעולם לא לקח פרוטה של הזולת, ובודאי עכשיו כשהוא בעולם האמת לא היה מוכן לכך שייעשה כאן אי צדק בשמו, היה זה בודאי הוא בכבודו ובעצמו שקרע את שטר החוב כדי למנוע מעוות שלא יוכל לתקון.

צ'ין אדם לחברו

בזכות הכנסת אורחים

מנהגו של המגיד מדובנא זיע"א היה, שכשהיה שוכר בית דירה התנה עם המשכיר שהרשות בידו להכניס אורחים לתוך ביתו. קרה הדבר בעיר זמושץ' מקום מגוריו הקודם של המגיד, בערב אחד ראה איש עיוור בשתי עיניו עומד בשוק ונער קטן עומד על ידו להדריכו בדרך, אולם הם אינם יודעים לאן לפנות כי אין להם מקום לינה. המגיד הכניס את האיש ונערו לתוך ביתו וישבו איתו עד שסידר אותם בבית דירה, לימים מת העיוור והנער נשאר בודד וגלמוד. המגיד הכניס שוב את הנער לביתו, חינכו וגדלו כבן, נתגלו אצל הנער כישרונות עצומים, למד בשקידה ועשה חיל, והנער הזה גדל ויהי לגאון בישראל, הלא הוא הגאון רבי שלמה קלוגר זיע"א רבה של ברודי.

מידת החסד של ה"חפץ חיים"

מסופר: בשנת תרכ"ה שימש הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א כר"מ בעיר "וסילישוק". באחת השנים בפרוס חג הפסח קיבל את קצבתו החצי שנתית בסך חמישים רובל, והתכוון לחזור לביתו לחג. והנה נודע לו ששידוכה של כלה יתומה אחת בעיירה עומד להתבטל, משום שאין לה הוצאות לחתונה, ה"חפץ חיים" רץ מיד ומסר את כל החמישים רובל לכלה לצרכי

החתונה, ואילו הוא לווה כסף להוצאות הדרך ושב לביתו בגפו.

עין טובה

בצעירותו היתה להרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א חנות, וכל אדם שהיה נכנס לחנותו לקנות דבר מה, היה רבי דוד מתחיל למנות את כל החנוונים שבסביבתו שאפשר להשיג גם אצלם את המצרך המבוקש, והיה אומר להם: אצל פלוני תוכל לקנות מצרך זה, גם אצל אלמוני, ואם רצונך בכך דוקא, תוכל לקנות אצלי. כאשר בנו הרה"ק רבי משה זיע"א נשא אשה, פתח אף הוא חנות. לאחר זמן פתח מתחרה חנות דומה בסמוך לו, והוא בא בדמעות להתלונן אצל אביו. השיב לו אביו בפליאה: וכי אין אתה מרוצה מכך שגם יהודי אחר מפרנס את בני ביתו באותה סחורה?

כל יהודי הוא אות בספר תורה פעם אמר הרה"ק רבי יוסף יצחק מליובאוויטש (הרי"צ) זיע"א "כל יהודי הוא אות בספר תורה, אך לא כאותיות הכתובות על גבי הקלף העלולות להיקלף, אלא כאותיות החקוקות באבן אשר אין אפשרות שהאות תימחק, אלא לפעמים מצטבר עליהן אבק ואינם נראים, כל מה שצריכים לעשות הוא לנגבן ושוב תתגלנה האותיות כבתחילה."

תולדות דצדקיא

שבת קודש כ"ז מרחשון

הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק

ב"ר דוד יצחק (תשנ"ט)

יום ראשון כ"ח מרחשון

הרה"ק רבי ליבער הגדול מברדיטשוב ב"ר אברהם

אשכנזי (תקל"א)

יום שני כ"ט מרחשון

רבי יצחק שלמה גולדברג מזעליחוב ב"ר יהואל

מיכל מזוויהל (תרל"ב)

יום שלישי א' כסלו

הגה"ק רבי שלום שכנא מלובלין ב"ר יוסף (שי"ט)

הגה"ק רבי יוסף שמואל אב"ד פפ"ד (מסורת הש"ס)

ב"ר צבי הירש (תס"ד)

יום רביעי ב' כסלו

הרה"ק רבי שמעריל מווערערהובקה (תלמיד הבעש"ט

תקל"ז)

הרה"ק רבי משולם פייביש מזאבריז' ב"ר אהרן

משה (תקנ"ה)

הרה"ק רבי משולם פייביש הלוי (יושר דברי אמת)

ב"ר אהרן משה

הרה"ק רבי ישראל יצחק מראדושיץ ב"ר דוב בער

(תרי"ח)

הרה"ק רבי עקיבא סופר (דעת סופר) ב"ר שמחה

בונים (תש"ך)

יום חמישי ג' כסלו

רבי מאיר ב"ר משה כ"ץ אביו של הש"ך (ת"ג)

יום שישי ד' כסלו

הרה"ק יעקב דוב מאמשינוב ב"ר ישראל יצחק

מווארקי (תרל"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" רפרום יוסף הרים" על המצוות.

דיני עניית אמן (י"ב)

א) העונה אמן יהא שמייה רבא בכל כוחו, משבר כל החומות המבדילים בין ישראל לאביהם שבשמים. (וזהר פ' תרומה דף קכ"ט:)

ב) עניית אמן יהא שמייה רבא בקול רם ממש, מציל רשעים מגיהנם וכמובא בזה"ק פ' נח דף ס"ב: כי מי שזוכה לענות יהא שמייה רבא יותר בכח ובכוונה, מציל יותר רשעים, וכל שכן נשמת אבותיו וקרוביו, וכל שכן נשמת עצמו שיצטרך לירד לגיהנם, כי אין לך עוד כמעט איזה פעולה בעולם שינצל על ידה מדינה של גיהנם כמו זה. (שומר אמונים, מאמר פתחו שערים, פרק ו')

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

מברכים חודש כסלו

המולד יום ראשון שעה 4:07 דקות חלק 1

ר"ח ביום שלישי בשבת

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כז חשוון תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:05 תל-אביב: 4:19 חיפה 4:09 מוצאי שבת: ירושלים: 5:19 תל-אביב: 5:20 חיפה: 5:18 ר"ת: 5:57

פרשת חיי שרה

חסד של אמת

חסד עם הנפטרים...

מעשה נורא אירע בעיר אוזרקוב: גנבים נכנסו לבית הקברות והפשיטו תכריכים מנפטרים. כל תושבי העיר נזדעזעו לשמע מעשה הזוועה. הם שלחו משלחת אל הגאון **רבי חיים אויערבך** זצ"ל (בעל הדברי משפט) שיבוא לעירם לעורר על כך ולהורות להם דרך תיקון על הדבר.

הגיע רבי חיים לאוזרקוב וגזר תענית ציבור. לפנות ערב של יום התענית, כשכל הקהל התאסף בבית הכנסת, דרש דברי מוסר והתעוררות. בסיום דבריו אמר: בוודאי רעבים אתם מחמת התענית ורצונכם לסעוד לבכם. ובכן, דעו לכם כי נעלתי את דלתות בית הכנסת והמפתחות בידי, לא תוכלו לצאת מכאן, אלא א"כ תאספו עכשיו סכום כסף שיספיק להתקנת גדר סביב בית הקברות.

ואכן הכסף נאסף על אתר, לאחר מכן ניגשו אל רבי חיים אנשים וטף ובקשו את ברכת הצדיק. אמר להם רבי חיים שהוא מוכן אף לבוא לביתו של כל אחד ולברכו ביחידות. ובתנאי שיתן עוד סכום כסף נקוב בעד כל ברכה.

לאחר שאסף סכום גדול אמר לבני הקהילה: עתה יש בידי כמה מאות זהובים. הכסף שלי הוא, ואני נותן לכם אותו במתנה לא רק כדי שתבנו את הגדר אלא גם כדי שתשכרו שומר לבית הקברות **עפ"י דרשות ה'אמרי בינה'**

פלאי ההשגחה...

בשנת תש"ו יצא הגאון **רבי מאיר קרליץ** זצ"ל לארה"ב עם **רבי משה בלוי** זצ"ל (מנהיג אגוד"י). פטירתו הפתאומית של רבי משה באניה על חופי האי סיציליה, במבואות העיר מסינה, הדחימה את כל העולם היהודי.

במסינה לא נמצא כלל ישוב של יהודים, רבי מאיר קרליץ היה אובד עיצות כיצד לטפל בהעברת גופתו של רבי משה לארץ ישראל. גם אמצעים כספיים לכך לא היו בידו.

לפתע הופיע אצלו יהודי בשם אלימלך רייס, היהודי היחיד במדינה, שבא לברר האם נמצא כאן יהודי גדול מירושלים, שיש לטפל בקבורתו. הוא סיפר לתדהמת רבי מאיר, כי רבו **כ"ק האדמו"ר מפביאניץ-לודז'**, נגלה אליו בלילה האחרון בחלום, וציווהו להתאמץ בקבורת מת מצוה של אדם גדול מירושלים המוטל במדינה.

האיש שבא לתומו כדי לברר את פשר החלום, הופתע לפגוש את רבי מאיר קרליץ ליד הנפטר. הוא התמסר מיד לטיפול העברת הגופה באוירון ואף כיסה מכספו את כל ההוצאות.

פאה"ד

מצוה לגמול חסד עם המתים ולטפל בצרכי קבורתם!

נלמד מהפסוק: "ואקברה מתי מלפני" (פרק כד-ד) ומהפסוק: "לכל באי שער עירו" (שם, י)

וכתב רש"י: שכולן בטלו ממלאכתן ובאו לגמול חסד לשרה. ועל הפסוק הלן: "ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו" אמרו חז"ל: "הדא הוא דכתיב: "רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד" (משלי כא-כא). "צדקה" – זה אברהם שנאמר "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה". "חסד" – שגמל חסד לשרה. (מד"ר בראשית כח-ג)

נפסק בשו"ע וי"ד סימן שס"ב ס"ה) אין לקבור רשע אצל צדיק, אפילו רשע חמור אצל רשע קל. והמקור לדין זה במשנה (סנהדרין מו.) "ולא היו קוברין אותו בקברות אבותיו, אלא שתי בתי קברות היו מתוקנין לבין דין וכו' עיי"ש ובגמרא (שם מז.).

ניתן להבין עפ"י, מדוע הקפיד אברהם לשלם לעפרון על קניית מערת המכפלה אשר בקצה שדהו בכסף מלא. ואף שהראה עפרון מוכנות, בתחילה, ליתנה בחינם, סירב אברהם, ושקל לעפרון כדרישתו "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר". הטעם לכך, כי אברהם חשש שאם יקבל בחינם, אולי יום יבוא ויאמר לו עפרון שגם הוא רוצה לקבור את מתו שם, והרי אין קוברים רשע אצל צדיק, אך יהיה קשה לאברהם להעזי פניו ולסרב, שהרי הוא "אסיר תודה" לעפרון על המתנה הגדולה שקיבל ממנו [ואשר לכן נאמר "שונא מתנות יחיה", אבל עתה שקנה במיטב כספו, שוב אין לו כל מחוייבות לעפרון].

הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל הביא (בשו"ת **שבט הלוי** ח"ט יו"ד סימן רמח) את ביאורו של **בעל "אגרא דפרקא"** בפסוק "אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין", לפי דין זה שאין קוברין רשע אצל צדיק. וכתבו **המקובלים** הטעם לכך משום שהרוח באה מעולם העליון לפקוד את הגוף ומודיע לו רזי תורה, וכיון שנקבר הצדיק אצל הרשע והרשע אינו ראוי לשמוע, מונעין ח"ו גם מהצדיק.

לפי"ז מחדש האגרא דפרקא, שגם אדם שלא היה בן תורה בחייו, אבל היה רגיל לשמוע תוכחת מוסר, בוודאי שכרו לא יקופח וזוכה לשמוע גם עכשיו. לפיכך איש כזה בבוא עת פקודתו, מותר לקבוע מקום מנוחתו בין חכמי תורה כי בוודאי לא ימנע מהם אורס.

ולמד זאת מהפסוק "אוזן שומעת תוכחת חיים", כלומר: אוזן שהיתה שומעת דברי תוכחה [אף שלא היה צדיק], אזי "בקרב חכמים תלין" – ניתן לקבוע מקום מנוחתו אצל חכמים. ואך בשו"ת **מנחת אלעזר** תמה על פירוש זה.

עלון השבוע פרשת חיי שרה הוקדש לעילוי נשמת
מרת אליס בילא ע"ה בת ר' יצחק זצ"ל אלמנת הרה"ג ר' סלימן ששון זצ"ל
נלב"ע ג' כסלו תשנ"ט
ת. נ. צ. ב. ה.

מצוה לנחם את האבל ולהפיג צערו בדברי נחמה ועידוד!

נלמד מהפסוק: "ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלוקים את יצחק בנו" (פרק כה-יא)

ואמרו חז"ל: ויברך אלוקים את יצחק – מכאן שהקב"ה ניחם אבלים, אף אתה נחם אבלים. ופירש רש"י: ויברך – ניחמו על אביו וברכו ברכת אבלים" (סוטה יד.)

הגאון רבי משה פרנקפורט זצ"ל כתב (בספרו **שבע פתילות**): ההולך לנחם את האבלים העצומים ביגון ואנחה, ומדבר על ליבם דברי ניחומים, גומל עמהם חסד, ומתדבק במדותיו של הקב"ה שניחם את יצחק, שנאמר (בראשית כה-יא) "ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלוקים את יצחק בנו" שניחמו תנחומי אבלים.

והבא בבית האבל לנחם האבלים, יאמר להם דברים של טעם, כדי שיצדיקו דין יוצרם ויקבלו תנחומיו, ולא יבכו ויאנחו עליו יותר מדי. וכל המתקשה על מתו יותר מדי, על מת אחר הוא בוכה, אלא כשיעור שנתנו חכמים (מו"ק כז:): שלושה ימים לבכי, שבעה ימים להספד, שלושים לתספורת. מכאן ואילך, אמר הקב"ה: אין אתם מרחמים עליו יותר ממני.

במכתב תנחומים ששלח **הגרא"א דסלר זצ"ל** כותב בתוך דבריו: צריך לדעת שאין ה"זמן" מנחם כמו שאומרים בני אדם, כי אדרבה מפורש הוא בחז"ל שאין אדם מקבל תנחומין על החי אשר סבור הוא שמת. עיין מה שכתוב בזה שלא קיבל יעקב תנחומין על יוסף, וא"כ הרי אין הזמן מרפא, ורק שכך גזר הקב"ה כי המת ישתכח מן הלב, ועל כן על אבלות שהיא בטעות לא נגזר וממילא אין לה רפואה.

ונראה כי צריך ללמד לאבלים, כי ברצון לב יקבלו את הרפואה אשר השי"ת שולח אליהם ולא יתקשו באבלם כדרך העולם, אלא ידעו שאינם רשאים להתאבל יותר מדאי ויקבלו בחפץ לב את התנחומין שהיא מתנה ממנו יתברך.

כאשר באו לנחם את הגאון **רבי שמחה זיסל ברוידא זצ"ל** על פטירת אחותו, נשאלה שאלה: האם גם האבלים צריכים לנחם האחד את השני? והזכירו את הכתוב אצל יעקב שכאשר התאבל על יוסף קמו בניו ובנותיו לנחמו, אף שגם הם היו באבלות, ומזה מוכח לכאורה שגם אבלים מנחמים אחד את השני.

אלא שמיד דחו את הראיה, שהרי האחים ידעו שיוסף לא מת, ומכיון שכך לא התאבלו, וממילא אין להוכיח משם על אבלות אחרת.

אך רבי שמחה זיסל אמר שהראיה נכונה היא, שהרי האחים רצו להראות שיוסף אכן מת ועל כן טבלו את הכתונת בדם ואמרו חיה רעה אכלתהו. ואם בכל זאת ניחמו, הרי ראייה שאבל האחד מנחם אף הוא את קרובו האבל.

הגה"צ רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל היה אומר שמכיון שניחום אבלים הוא חסד שעושים עם האבל, וכלל הוא שכשבאים להטיב לזולת, יש לחשוב אך ורק על טובתו של חברו ולא על נוחותו הוא, לכן צריך לחשוב באלו שעות לבוא. רבים באים לנחם בשעת תפלת מנחה ומעריב, כשיש ציבור גדול נכנס ויוצא, ובכך יוצאים ידי חובה, ובכל שאר שעות היום האבל יושב בדד שקוע באבילותו. אך גם בשמחות באים לשמח בזמן הנוח למשמחים, מבלי להתחשב בבעל השמחה, אימתי הוא הזמן הרצוי מבחינתו.

רבי מרדכי הלך לנחם את האבלים בימים הראשונים דוקא, בשעה שהאבלים שקועים עמוק בצערם והציבור הרחב ממעט להגיע... הוא סבר שזהו הזמן המתאים ביותר לנחמם ולהשתתף בצערם.

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל כשהיה בניחום אבלים אצל גדולי ישראל ישב לנחם בדרך כלל במשך חמש או שבע דקות, ואילו בניחום אבלים של אנשים פשוטים, היה יושב זמן רב יותר, ולעתים אף ארבעים דקות תמימות.

כאשר נשאל פעם על כך, השיב: אצל משפחות פשוטות, צריכים לא רק לנחם אלא גם לחזק ולעודד, ובשביל לחזק משפחה, נדרש יותר מכמה דקות מועטות.

"לנסוך טללי נוחם ועידוד..."

כאשר נפטרה זוגתו של הצדיק **רבי אריה לוי זצ"ל**, היה שבור מאוד, עד כי לא נמצא מי שהיה יכול לנחמו. נכנס בנו אל **כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל** שהיה בקשרי ידידות עם רבי אריה ושח לו על השבר הגדול שפקד את אביו וביקש ממנו כי יואיל לבוא לחזקו ולעודדו.

הרבי מגור הגיע מיד לביתו של רבי אריה, ניסה לדבר על לבו של רבי אריה, לחזקו ולאמצו אך ללא הצלחה. או-אז פתח הרבי מגור ואמר בזה הלשון:

"רבי אריה, אתם רואים את הכובע שלי, כובע רבני יפה ומכובד. אתם רואים את הבגד העליון שלי, כתונת משי, מכובד. אתם רואים את המקל שלי, מקל מכסף נוצץ, אתם רואים את שני המשמשים שלי, גבאים מסורים... מהחלון תראו את הרכב המפואר שלי, רכב של רבע'ס..."

"אך כל זה כלפי חוץ" - סיים הרבי את דבריו המרטיטים - "כאן בלב פנימה הנני כחרס הנשבר...! כאן הצביע הרבי על לבו, והמשיך: "אך מה לא עושים כדי לחזק יהודים שבורים?!" ואז יצא הרבי מהבית.

לימים התבטא רבי אריה שדבריו אלו של הרבי הם שחזקו וחשלו את רוחו, באומרו: "אם הרבי מגור שאיבד את כל משפחתו בשואה האיומה ושיכל את בנו ובתו, מתגבר בגבורה על-אנושית כדי לנסוך טללי ניחום ועידוד על אנשים שונים ומקבל את הדין בעונה ובהכנעה, אני שהקמתי ברוך השם בית חשוב ומשפחה מפוארת בוודאי שעלי להתחזק ולהתעודד ולהמשיך בשגרת החיים כדי לתמוך ולחזק שבורי לב..."

דרך אבות

"יד ה' בכל המתרחש בעולם..."

במכתב ששיגר להורים שבתם נסתלקה לבית עולמה, סיפר הגאון **רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל** את המעשה הבא: "זוכר אני ביושבי "שבעה" על בננו ז"ל שנפטר בקוצר ימים מחמת מחלה, בא לנחם הגאון **בעל אבי עזרי** זצ"ל וישב וסיפר סיפור כדלהלן:

"בעת המלחמה הייתי בגולה מרוחק מאשתי, ושקלתי בלבי דרך איזה מדינה לנסוע ולברוח, אולם לא היתה לי הכרעה, והחלטתי כי אכתוב שני מכתבים, אחד על תכנית אחת ואחד על תוכנית שניה, ואחליט בבואי לסניף הדואר איזה מכתב לשלוח.

החזקתי את שתי המעטפות, ובסוף החלטתי על מכתב אחד, והרמתי את ידי לשגר את המכתב, ידי הייתה פשוטה כבר, והנה עובר על ידי מנהל הדואר וגוער בי "כמה זמן אתה חושב על משלוח מכתב", וחטף את המכתב השני מידי וזרקו לתיבה וביקש את הכסף של מחיר הכול. עמדתי משתאה וקיבלתי את המעשה כפי שנעשה, ולאחר זמן התברר שזו היתה ההצלה היחידה.

"לאחר מכן ניחם והלך, ולא הסביר כלל מה שייד מעשה זה לניחום אבלים, אך לאחר העיון הבנתי היטב את כוונתו בראותינו יד ה' בכל דבר ודבר המתרחש בעולם." ע"כ לשון המכתב ששיגר רבי אברהם לנחם את האבלים.

הלמות עמלים - ח"ב

לשמור על כבוד הזולת באשר הוא!

נלמד מהפסוק: "ותמהר ותער כדה אל השוקת ותרץ עוד אל הבאר לשיאוב..." (פרק כד-ב)

וכתב השל"ה הק': ראה והתבונן בחכמת המוסר שהיה לרבקה לנהוג כבוד הבריות, כי מתחילה שתה אליעזר ונשארו מים בכדה, ולא ידעה רבקה מה לעשות: אם תתן המים הנותרים לגמלים, יראה כאילו משה הבהמה לאדם, להשקותם מכלי אחד. ואם תשפוך המים הנותרים לחוץ, הוא גם כן העדר כבוד להיות יתרת מים נידונין כשופכין. לכן התחכמה לרוץ, ומכח הריצה עשתה כאילו נפל הכד מאליו ונשפך, ואז מלאה אותו מים. ובזה נשאר אליעזר בכבודו. (תוכחת מוסר).

אמרו חז"ל בגמרא (ברכות יט): "המוצא כלאים בבגדו פושטן אפילו בשוק. מאי טעמא? אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' כל מקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב".

וצריך להבין: מהי שאלת הגמרא "מאי טעמא", הרי פשוט הוא שעל כל עבירה קלה מחוייב אדם למסור ממנו ולסבול בגופו כדי לא לעבור, ומדוע לא חייב לפשוט בגדיו ולסבול בזיון כדי שלא לעבור על איסור?!

אלא - אומר הגה"צ **רבי ירוחם לייבוניץ זצ"ל** (בספרו **דעת חכמה ומוסר** - ח"ב) - רואים מכאן יסוד גדול, שכל חיובי התורה כולה אינם מגיעים אלא עד כבוד הבריות, והתורה נדחית מפני כל פגיעה בכבוד הזולת. ודרשה התורה גזירת הכתוב מיוחדת של "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'" ללמדנו, שלמרות הכל, כבוד שמים גבוה ונשגב הוא מכבוד הבריות.

וידועים דברי חז"ל (ושם): "גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה" [לאו ד"לא תסור" דרבנן, או לאו דוארייתא ב"שב ואל תעשה!]. ולמדו חז"ל מהפסוק "והתעלמת" הנאמר לענין השבת אבידה, שפעמים מותר להתעלם ולא להשיב אבידה, כגון בזקן ואינה לפי כבודו.

וכן נפסק ברמב"ם (פי"א מגזילה ואבידה הל' יג): "מצא שק או קופה אם היה חכם או זקן מכובד שאין דרכו ליטול כלים אלו בידו, אינו חייב להטפל בהם". ואף שלענין איסור כלאים מן התורה אמרו "פושטן אפילו בשוק" [כי במקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב], זאת משום ש"אין כבוד הבריות דוחה איסור לא תעשה המפורש בתורה, ולמה דוחה השבת אבידה? מפני שהוא לאו של ממון" (כלשון הרמב"ם פ"י מכלאים הל' כט).

שוב למדנו מכאן, עד כמה גדול כבוד הבריות, עד כי גופי תורה נדחים מפניו. וכל כך למה? ביאר הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** (בשיחות מוסר תשל"ב - מאמר לח) משום שהאדם עצמו גדול מאוד, ולכן כבודו חמור כל כך. אלא שאנו אין לנו השגה בגדלות האדם, ולכן אנו תמהים על כך, ואולם חז"ל ידעו והכירו בגדלות האדם. ולכן הם גם שיכלו לדרוש בפסוק "קדושים תהיו" - יכול כמוני, תלמוד לומר "כי קדוש אני" - קדושתו למעלה מקדושתכם, והיינו, שצריך פסוק מיוחד ללמדנו ש"קדושתו למעלה מקדושתכם!"

זהירות בכבוד הזולת...

סיפר הגר"י כהנמן זצ"ל: פעם שהייתי עם הגאון מטשיבין - **רבי זוב בעריש וייזנפעלד זצ"ל** במעונות המרפא במאריבנד. באותו מקום היה יהודי מסכן שהיה מטריד את הרבנים בשאלות והערות סרק, והיה קשה להפטר ממנו. באחד הימים ראיתי כיצד אותו יהודי ניגש לרב מטשיבין והחל להטרידו בדיבוריו. לא יכולתי להסיר עיני מהם בראותי באיזו אצילות דיבר עמו הגאון ובאיזו סבלנות והקשבה מופלאים.

ופעם קיבלה בתו של הרב מטשיבין מכתב מאביה, והיה זה לאחר נישואיה בו הוא מבקש ממנה כי תסכים שנערה מטשיבין תערוך פגישה עם חתנה המיועד בביתה. ומאחר והנערה היא בת למשפחה עניה ובוודאי לבושה בבגדים פשוטים, לכן הוא מבקש שבזמן האירוח תלבש גם היא בגדים פשוטים בכדי שלא לביישה.

ומעשה שאירע באחד מימי חול המועד סוכות כשבית הרב מטשיבין המה ממבקרים. עלה נושא הלכתי בהלכות "ברכת כהנים" ואחד מתלמידי החכמים הביא ראייה לנידון מדברי הנודע ביהודה. הוא ציטט בצורה לא נכונה ושלא כהלכה את דברי הנודע ביהודה. העיר לו הרב מטשיבין בעדינות שכמדומה לו שאין אלו דבריו המדוייקים של הנודע ביהודה. אך הלה עמד בתוקף על שלו.

התלבט הרב מטשיבין: מצד אחד עלולים השומעים ללמוד מדבריו המוטעים של הלה. אך מאידך אי אפשר לביישו. הוא ביקש, איפוא, מאחד הנוכחים להביא את הספר מהארון והחל לקרוא, אך מיד פנה לאותו אדם שעמד על שלו וביקש ממנו "טובה" מכיון שקשה עליו עתה הקריאה מבקש ממנו שיקרא הוא בעצמו...

שר התורה

"אנא, סלח לי..."

מעשה ביהודי פשוט שנכנס לביתו של הגאון **רבי יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל**, כדי ליטול ממנו עצה וברכה. מיהר הסטייפלער וקם בפניו בהדרת כבוד, קיבלו בהתרגשות רבה והחל מרצה בפניו חידושי תורה עמוקים בסוגיות הש"ס. האיש נדהם. הוא הביט נבוך נכחו. האדים והחוויר חליפות, ולא הצליח להבין מה הסטייפלער רוצה ממנו...

לאחר דקות מספר הבחין הסטייפלער שאותו יהודי אינו "משתף פעולה", ואינו מגיב לחידושי. אז-אז תפס הסטייפלער את טעותו ונחרד כולו. הוא ממש יצא מגדרו כדי לפייס את האיש והביע בפניו את התנצלותו מעומק הלב: "אוי, סלח לי" - התחנן הסטייפלער - "דמייתי בטעות שאתה הוא הגאון **רבי משה סולובייצ'יק**. שמעתי שהגיע ארצה, וכל פעם שנמצא בארץ הוא נכנס אלי. ומכיון שמראה פניך דומה מאוד לקלסתר פניו, טעיתי. כמובן לא היה בכוונתי לבייש אותך, חלילה. אנא סלח לי..."

מפי השמועה

למען שמירת כבוד הזולת...

כ"ק האדמו"ר גאב"ד אונוואר - הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל הוזמן לסדר קידושין וגילה כי אחד העדים על הקידושין כשרותו מוטלת בספק. שכן לפני מספר שנים הוא לוח מהגאב"ד סכום של חמשת אלפי דולר למספר חודשים, ועד היום לא החזיר את ההלוואה וכיצד יוכל להיות עד. אך מאידך לא רצה לביישו ברבים ולהרחיקו.

מה עשה? מכיון שדעתו של הגאב"ד היתה שלא לייחד עידי קידושין, הוא הכריז כי "אצלנו נוהגים להודיע כי מי שכשר להיות עד, יוכל להיות עד, ומי שאינו ראוי אנו פוסלים אותו מלשמש כעד" (וממילא הכרזה זו מועילה להכשיר את הקידושין ע"י עדים אחרים - ובמקרה דנן בלי לבייש את העד - וגם הגרש"ז אויערבאך הסכים עם המצאה הלכתית זו).

עם זאת, בשובו מהחתונה אמר לבנו כי סידור הקידושין "עלה" לו חמשת אלפים דולר... שכן למרות שהכריז כנ"ל, וממילא הוכשרה העדות בידי אחרים, ולא ע"י הגזלו, בכ"ז החמיר על עצמו ומחל לו על כל הסכום!

מתוך קונטרס לזכרו

למען כבוד התלמיד...

סיפר תלמיד ישיבת חברון: "כשעמדתי בבחינה אצל ראש הישיבה, הגאון **רבי שמחה זיסל ברויזא זצ"ל**, כדי להתקבל לישיבה. ואני עודני נער צעיר ונרגש מהבחינה הגורלית, השבתי על אחת השאלות שנשאלתי על ידו, כי הדבר שנוי במחלוקת "ראשונים".

מיד אורו וצהלו פניו של רבי שמחה זיסל כשהוא קורא בשמחה וברוח טובה: "נכון, נכון! גם התנאים היו ראשונים... זו מחלוקת תנאים... נכון, נכון..."

נסיד ממלכת התורה

זמי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סוד החסד

מחלק חדרה.

אם חשבתם שזה יום-השיא בחייו של רודף חסד - טעיתם.

ר' שלום: "בהמשך ההיכרות שלי עם ר' מאיר למדתי שישנם מצבים הרבה יותר מסעירים בחיים, כמו למצוא את עצמך - יותר מפעם אחת - מול אקדה שמכוון לרקה במהלך הצלת בנות ישראל שבזכות בכפרים ערביים עוינים!"

"יום אחד הגיע למשרד הפעילים בצפון טלפון מצרפת. נערה מצרפת מבית חרדי מצאה את עצמה בקיבוץ 'עין שופט'. מדובר במקום חילוני לחלוטין שמהווה סכנה מוחשית לרוחניותה של הבת. ההורים מתחננים לחלץ אותה משם - אך כיצד עושים זאת?!"

ר' מאיר הורה לי 'תתחפש! את המשימה הזו אני מטיל עליך!' בערב שבת הכנו 'טרנספורטר' של פולקסווגן ובמוצ"ש יצאתי לדרך. הוא סידר מתרגמת חרדית ממגדל העמק ויצאנו למקום. השומר של הקיבוץ ראה אותי עם ג'ינס ובלי כיפה ולא הייתה לו סיבה לחשוד בי. הורדתי את המתרגמת בשער והיא נכנסה לבקר את החברה שלה - כביכול.

"חלפה שעה תמימה והודעתי לשומר שכבר אין לי כח לחכות פה ל"דתייה הזאת". אני בסך הכל עושה טובה למשפחה שלה שלקחתי אותה לפה וכבר אין לי כח לחכות. חלפה שעה נוספת והיא לא חוזרת. לא הבנתי מה קורה כל כך הרבה זמן וכדי לרכוש את אמונו של השומר התחלתי לרטון על "הדתיים המגעילים האלה" שבגללם אני מתעכב פה כל הרבה זמן. טוב, סוף סוף נעתר השומר לבקשתי והרשה לי להיכנס לקיבוץ.

"פגשתי את השתיים והסתבר שבשעתיים האחרונות ניהלה המתרגמת וויכוח סוער עם הנערה בענייני יהדות. הייתי בהלם, בת ישראל נתונה בסכנה רוחנית אמיתית, מבצע החילוץ אף הוא בסכנה, ולה יש זמן להתווכח... בקיצור; העברתי את כל החפצים של הנערה מעבר לגדר, בעוד המתרגמת מסייעת לה לקפוץ אף היא מעבר לגדר. מיהרנו לצאת מהשער הראשי ולאסוף את הנערה בטרנספורטר מבחוץ.

כיום היא אשה צדקנית לכל דבר ועניין: - -

כנראה שכדי לזכות בחסדים שנמשכים על פני דורות רבים - זקוקים ללא מעט מסירות והתמסרות!

הסמיטריילר הענק - עמוס בשקי מלט - לא הסתיים. הפיג'ו הקטן, דגם 404 ההיסטורי, ניסה להשלים את העיקוף אך לשווא. למרבה הנס עבר סוף סוף גם הנגרר של הסמיטריילר - כעת היה צריך לסיים לעקוף את הסמיטריילר עצמו...

מתכות התחככו זה בזה. גלגל התפוצץ. וחמשת נוסעי הפיג'ו מצאו את עצמם מוטלים ברכב הקטן בצדי הדרך. נס להתנוסס. אף אחד לא נפגע!

ומי ישב שם באוטו? הנהג שלום מלאכי - בחור צעיר מקרית אתא. לצידו הרב מאיר כץ מחיפה, מאחוריהם אשה במצב מיוחד מרכסים בדרכה לבני ברק, ושני ילדים - בני שש ושמונה - בדרכם לסידור בפנימייה...

מקבץ משעשע של אנשים ודמויות? אלו היו חייו של רודף-החסד הרב כץ... שבוע לפני כן הוא הוציא רישיון נהיגה. לפני שהם יצאו לאותה נסיעת חסד, לא הסכים הבחור שר' מאיר ינהג... הוא חשש לצאת לכזו נסיעה ארוכה עם נהג חדש והעדיף לנהוג בעצמו.

מיד לאחר התאונה צץ במקום שוטר שצעק: "נפגעתם?" ומיד "מי הנהג?" הבחור לא האמין למשמע אוזניו כשר' מאיר הכריז "אני! אני!" בתור נהג חדש המצב שלו היה יותר עדין מנהג וותיק, אך הוא לא היסס לקחת על עצמו מיד את האחריות - וזאת למרות שהבחור לא הסכים שהוא ינהג...

ר' מאיר סיכן את עצמו בנוטלו אחריות על דבר שלא עשה, אך הניסים המשיכו לפעול: התברר שהשוטר שעצר אותם הוא מפקד משטרת התנועה של חדרה - בן דודו של הנהג האמיתי... וכך יכלו להמשיך מיד בדרכם.

משחזר ר' שלום: "החלפנו גלגל רזרבי והמשכנו בנסיעה. אחרי הטראומה המפחידה של התאונה חשבתי שצריך לנוח קצת, אך ר' מאיר זירז אותי להוריד את האישה והילדים במקומות המתאימים בבני ברק - ולצאת מיד להציל בת ישראל נוספת שנפלה למקום מסוכן רוחנית. החילוץ שלה מהמקום הותיר את הפיג'ו בלא חלון שלם אחד! - אבל גם היא מצאה את מקומה באותו יום בפנימייה המתאימה."

רק לאחר שהושלמו כל המשימות אישר לי הרב מאיר שמותר לנו לחזור לחיפה. האוטו החבוט הצליח לעשות את כל הדרך...

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

קבלת שבת

שנה חמש עשרה - עלון שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם (ושלל לא יחסר)

פרשת חיי שרה

העלון יוצא במהדורה מקוונת בלבד. מי שיכול להפיץ - יבורך!

ראויה היא להיות אשה לאדונו!
ואמנם, מיד לאחר מכן נאמר "וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין", וכתבו המפרשים, שאליעזר עמד על עין-המים, שכן אין הכשפים שולטים במים, וזאת למד אליעזר מדברי רבקה, שעליו להיזהר ולהישמר מבני משפחתה... (ושלל לא יחסר)

"וַיֵּצֵא לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלָיְךָ רַע אִם טוֹב" (כד, ג).

צריך להבין: מילא לומר דבר רע, כלומר: לטרב לתת את רבקה ליצחק - לא יוכלו מאחר ו"מה יצא הדבר", אך לומר 'דבר טוב' ולתת אותה, מדוע לא יוכלו? זאת ועוד: הלא בפירוש אמרו בסמוך "הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך", ואם כן מהו הדבר שלא יוכלו לומר?

ביאור נחמד כתב על כך הגאון רבי מאיר מוילנא (ב"ר אליהו ב"ר אברהם - אחי הגר"א), בספרו "דרך אבות" (על מסכת אבות):

בתחילת פרשת תרומה, נאמר (שמות כה, ב): "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה", ומיד הוא אומר: "תקחו את תרומתי", והכוונה היא, שכאשר אתם מרימים תרומה - אל תעלו על דעתכם שאתם הנותנים, אלא תדעו שהיא 'תרומתי' ואתם רק הלוקחים ומסייעים בדבר.

ואף דוד המלך אמר (דברי הימים א' כט, ח): "כי ממך הכל ומידך נתנו לך", כלומר: לא זו בלבד שהחפץ הננדב הוא שלך, אלא אף היד שבה אנו לוקחים ונותנים - אף היא שלך! כללו של דבר: אין האדם שולט במעשיו לומר 'אני הוא העושה', ורק הקב"ה יכול לומר (דברים לב, ט): "ראו עתה כי אני אני הוא" - רק אני נמצא ברשותי ויכול לומר 'אני', ואין אחר שיכול לומר 'אני'!

זו כוונת לבן ובתואל: "אם מה יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב", כי לא אנו הנותנים או המסרבים, המסכימים או המתנגדים, אין לנו כלל יכול להשפיע על הדבר, אלא "הנה רבקה לפניך קח ולך"...

"וַיִּמְגַּדְנָתָן נֶתַן לְאַחֵיהָ וּלְאָמֶיהָ" (כד, ג).

מפרש רש"י: "לשון מגדים, שהביא עימו מיני פירות של ארץ ישראל".
בגמרא בבא בתרא (דף צ: מובא - ונפסק להלכה בשו"ע (ח"מ, סי' רלא סעיף כו) - שלא מוציאים פירות שיש בהם חיי נפש מארץ ישראל לחו"ל ואפילו לסוריא. וקשה, כיצד הותר לאליעזר להוציא פירות מארץ ישראל ולתיתם במתנה ללבן ולאמו?

ואפשר לבאר ע"פ מה שמוכח בספר 'שערי צדק' - 'חכמת אדם' (משפטי הארץ יא-ג) שכתב, שדבר מועט מותר להוציא, כי כל החשש הוא שמא יתייקר השער בא"י, ובדבר מועט אין למה לחשוש.

אך צ"ב, וכי אליעזר שיצא עם "כל טוב אדוניו בידו", כסף וזהב וכו', יוציא כמות מועטת של פירות ואת זה הוא יתן לרבקה?

תירוץ מבריק תירץ האדמו"ר מגור צ"ל, בעל ה"אמרי אמת": אליעזר ודאי הוציא כמות נכבדה של פירות, שתספיק לו ולשיירתו עד לגבולות א"י, אך מכיון שנעשה לו נס וקפצה לו הדרך (רש"י לעיל כד, מב) - נותרו לו פירות רבים, ואותם הוא יכל לתת ללבן ולאמו...

"וַיִּקְרָאוּ לְרַבְּקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיְךָ הַתְּלָכִי עִם הָאִישׁ הַזֶּה וְתֹאמְרִי אֵלָיְךָ" (כד, נח).

בתשובתינו (מהדו"ק, אבהע"ז, סימן סד), מקשה הגאון בעל "נודע ביהודה": איך אפשר לקדש אשה על ידי שליח, הרי השליח הוא 'תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים', שהרי אשה זו היתה מותרת לכל העולם, ועתה נאסרת להם? **ותירוץ ה"נודע ביהודה",** שמכיון שהשליח היה יכול לקדשה לעצמו, אם כן יכול לקדשה גם לאדם אחר, משום 'מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה'.

לאור זאת, ביאר הגאון המופלא רבי יעקב לוי צ"ל באופן נפלא את הפסוק **שלפנינו:** "ויאמר אליה התלכי עם האיש הזה" - כלומר: האם את מסכימה להתקדש לאליעזר, כפי שמצאנו לשון 'הזה' לגבי קידושין (דברים כב, טז): "את בתי נתתי לאיש הזה".

ואמנם, לאחר שרבקה הסכימה להתקדש לאליעזר השליח, יכול היה אליעזר לקדשה ליצחק המשלח, שהרי 'מיגו דזכי לנפשיה - זכי נמי לחבריה'...

ודברי פי חכם חן! (זכר יעקב)

"הַשְּׂדֵה נִתְּתִי לָךְ וְהַמְעֵרָה אֲשֶׁר בּוֹ לָךְ נִתְּתִיָּה" (כג, יא).
מבואר שנתן עפרון לאברהם גם את השדה וגם את המערה. **ולכאורה קשה,** הלא בפסוק ט' נאמר "ויתן לי את מערת המכפלה אשר בקצה שדהו", ומבואר ששאל אברהם לקנות רק את המערה בלא השדה, וע"כ למה נתן לו עפרון גם את השדה.

וביותר יש להקשות, ממה שנאמר בפסוק יג: "נתתי את כסף השדה קח ממני", ויש להבין, מדוע לו הזכיר את המערה הלא עיקר רצונו של אברהם היה לקנות את המערה.

גם יש לדקדק הלשון 'השדה נתתי לך, והמערה אשר בו לך נתתי' מדוע לא כללם יחד, והיה לו לקצר ולומר השדה והמערה נתתי לך.

וביאר בספר 'מקרי דרדקי' באופן נפלא: דהנה, נראה שעפרון התבייש לבקש מאברהם כסף עבור מקום הקבורה כיון שאברהם היה נשיא אלוקים, עד שאמרו כולם לאברהם 'במבחר קברינו קבור את מתיך'. אך כיון שלא רצה חברון לתת בחינם בא לאברהם בערמה ואמר לו שעבור מקום קבורה אינו שואל ממנו דמים, אך כיון שהמערה היא בקצה השדה, עצתו לאברהם שיקנה את השדה, ובזה אין פחיתות כבוד לאברהם שישלם עבור זה, ועשה בערמה ששאל עבור השדה דמים מרובים ארבע מאות שקל שהם מחיר השדה והמערה יחד.

ולפי זה, מיושב היטב הטעם שלא כלל עפרון המערה והשדה יחד, משום שנתן לו את המערה במתנה ורק השדה היה בכרך. וזהו גם הטעם שאמר אברהם 'נתתי כסף השדה' ולא הזכיר המערה, כיון שהבין אברהם את עורמתו של עפרון ונתרצה לו. ומשום כך דייק אברהם ואמר 'נתתי כסף השדה' ולא הזכיר המערה.

(המאור שבתורה)

"הַיֵּשׁ בֵּית אַבְיָי מְקוֹם לְנוֹ לָלִין וְגו'. וְתֹאמְרִי אֵלָיְךָ גַּם תִּבְּנֶנּוּ גַם מִסְּפּוֹא רַב עֲמִנּוּ גַם מְקוֹם לָלִין" (כד, כג-כה).

מפרש רש"י: "ללין - לינה אחת וכו', והיא אמרה ללון - כמה לינות".
מדוע באמת השיבה רבקה על מה שלא דרש כלל, שהרי שאלה רק על לילה אחד ואם כן זה מה שנחוצו לו, ומה יתן ומה יוסיף לו לדעת שיש בבית אביה מקום לכמה לילות?

ביאור נחמד אמר על כך הגאון רבי שמואל לעוו זצ"ל, אב"ד מעזריטש: הרמב"ן (פסוק כג) העיר על לשון הפסוק: "ויקח האיש נזם זהב ושני צמידים על ידיה", שלכאורה חסרות כאן כמה מילים, והיה צריך שיאמר "ויקח האיש נזם זהב ויתן על אפה ושני צמידים על ידיה" ולכך פירש שהכוונה היא: "ויקח האיש נזם זהב ושני צמידים", שיהיה על ידיה אך עדיין לא נתנם לה, אלא קודם אמר לה: "בת מי את", ורק לאחר שאמרה אליו "בת בתואל אנכי" - שם הנזם על אפה והצמידים על ידיה (והרלב"ג חולק).

בכך מתכוון הרמב"ן ליישב את הפליאה המתבקשת אם נפרש כפשטות לשון הפסוקים - שנתן לה את הנזם והצמידים בטרם ידע מי היא. ואמנם להלן (פס' מז) מפרש רש"י, שכאשר סיפר להם אליעזר את השתלשלות העניינים, שינה את הסדר, כדי שלא יתפסוהו בדבריו ויאמרו: 'היאך נתת לה, ועדיין אינך יודע מי היא?', אך לדעת הרמב"ן לא שינה את הסדר, כי באמת נתן לה רק לאחר שידע מי היא.

אך גם לשיטת הרמב"ן, עדיין קשה: אף לאחר שנודע לו כי היא ממשפחת אברהם, מדוע לא המתין עד שיברא את לבן ובתואל, או לבן משפחה אחר של אברהם, אשה אחרת הראויה ליצחק, ומדוע מיהר לתת לה את הנזם והצמידים? אלא, אמר אב"ד מעזריטש, כוונה מחוכמת היתה לרבקה במה ששינתה ואמרה "מקום ללון" ולא "ללין", כפי שביקש אליעזר, וזאת על פי הגמרא (עבודה זרה כה:): ישראל שנזדמן לו עובד כוכבים בדרך ושאלו להיכן הוא הולך - 'רחיב לו את הדרך', ופירש רש"י: 'אם היה צריך לו לילך עד פרסה - יאמר לו: שני פרסאות אני צריך לילך, אולי ימתין העובד כוכבים מלהכותו עד פרסה שניה, וזה יפרוש ממנו קודם לכן'.

ואף כאן, אליעזר לא העלה על דעתו שבתואל ולבן חשודים על שפיות-דמים, וזאת ביקשה רבקה לרמוז לו בתשובתה שיש בבית אביה במקום ללון הרבה לינות, וכוונתה היתה שמכיון שהם חשודים על שפיות-דמים (וכפי שאכן מסופר במדרש, שהם רצו להרעילו באוכל שהגישו לו) - עליו 'להרחיב להם את הדרך', דהיינו: לומר שבכוונתו להישאר לכמה לינות, אולי ימתינו מלפגוע בו.

מתשובתה זו למד אליעזר שצדקתה היא, ואינה נושאת פנים לקרוביה, ועל כן

כבר בתחילת השנה הראשונה בישיבה הגדולה, בלט אשר בבדידותו החברתית. למעשה, כשנדרשו אנשי הצוות לתת הסבר לתופעה, אף לא אחד מהם ידע להגדיר בדיוק את הסיבה שבשלה מתרחקים ממנו הבחורים. אחד ניסה לתלות את האשמה בעובדה שאחד מהוריו אינו מתפקד, מצב שהותיר צלקות נפשיות בילדים. השני העלה אפשרות שכנראה חזותו החיצונית הלא מטופחת של אשר היא זו הגורמת לסובביו לחפש חברים אחרים, והשלישי היה סבור כי דווקא מזוג החם של אשר אשם במצב שנוצר מאחר שהוא נוטה להתפרץ ולהתרגז על שטויות.

בפנימייה, לעומת זאת, במקום בו יותר מכל מקום אחר, משתקף מצבו החברתי של בחור, הצליח אשר איכשהו להיות משובץ עם הבחורים המצורה, בעיקר בשל העובדה שבתחילת השנה, עם כניסת הבחורים לישיבה, שובצו בחדרים בשיטת 'כל הקודם זוכה', כך שהחדרים נתפסו באקראי ללא ידיעה מוקדמת מי יזכה להיות שכן של מי.

כל זאת היה נכון עד לתחילת זמן החורף. בישיבת צוות שערכו מנהלי הישיבה, הוחלט לערוך 'סלט' מהיר בשיבוץ החדרים של בחורי שיעור א' מסיבות מספר. למעט חדר אחד שבו מחליטה והנהלה, מסיבות השמורות עימה, מי יהיו דייריו, תינתן האפשרות לשאר הבחורים לבחור את חבריהם לחדר לפי סדר העדיפות שלהם, ללא התחייבות מצד הנהלה למלא אחר כל הדרישות.

כרזה גדולה שנתלתה על לוח המודעות בישרה לבחורים על ההחלטה. כמובן, כמו בכל עניין, גם כאן היו תומכים נלהבים לצד מחשבים ושמרניים. הבחורים התבקשו, על פי המודעה, להעביר לחדר המשגיח פתקים שבהם רשומים שמות של שלושה בחורים שאותם הם רוצים שכנים לחדר עד סוף שיעור ג'.

הבחורים שכבר למדו להכיר זה את זה, לא היססו ועד מהרה הגישו לחדר המשגיח את הפתקים המבוקשים. מהם דאגו להוסיף בפתקה שורה רביעית וחמישית, שבה היו רשומים שמות בחורים שנמצאים בסדר עדיפות בדרגה ב', במקרה שבקשתם המקורית תושב ריקם.

המשגיח לא הופתע לגלות שבחור או שניים מופיעים כ'בחורים המבוקשים' כמעט אצל כל בחורי השיעור, אולם לא היתה לו כל סיבה להילחץ מכן, הן הובהר במודעה באותיות בולטות כי הנהלה אינה מתחייבת למלא אחר כל הדרישות, בעיקר בשל העובדה שהדבר לא ניתן מבחינה מציאותית.

מרפרוף קצר על פני הפתקים גילה המשגיח את מה שכבר היה ידוע לו ולאנשי הצוות זמן רב קודם לכן: שמו של אשר לא הופיע באף אחד מכל שלושים הפתקים שהיו מונחים לפניו. לא רק זה, אלא היו בחורים שדאגו להוציא כל ספק מליבות המשבצים וראו הכרח להוסיף 'רשימה שחורה' של בחור או שניים שאותם לא רצו כשכנים לחדר. מיותר לציין שבכל הרשימות השחורות דווקא כן כיכב שמו של אשר. שכנו הנוכחיים של אשר אף דאגו להוסיף ולכתוב שהיות שהם מתגוררים לא רחוק מהישיבה, יעדיפו לישון בבית אם לא תהיה ברירה...

למעט אנהא עמוקה לא הצליח המשגיח להגיב לנוכח המציאות העגומה. שיחותיו עם הבחורים על גודל מעלת אהבת ישראל וחינוכם למידות טובות, לא באו לצערו לביטוי ברשימות שהגישו. לגודל כאבו, אף מאמציהם של אנשי הצוות בישיבה לסייע לאשר להתקבל לחברה, העלו חרס.

בשעת הכנות לשינה של אותו ערב תפס את נושא השיחה המרכזי בין הבחורים, איך לא, עניין ה'סלט' בפנימייה האמור להתקיים בימים הקרובים. יצר הסקרנות הטבעי של רבים מהבחורים לא שלט בעצמו, והם נגררו לשאלות ילדותיות כמו 'מה כתבת בפתק?' ובסטנון האמור. מאותן שיחות למדו

הבחורים לראשונה לדעת עד כמה אף לא אחד מביניהם מוכן להיות השכן בחדר שבו ישובץ אשר. הם לא יכלו לא לרחם עליו על שהגיע למצב כה אומלל, אך רבים מן הסרבנים, בעיקר אלה שהיו עד כה שכנו לחדר, ידעו גם לטעון שהאשם הבלעדי הנו הקרבן עצמו.

המשגיח רצה לברר מקרוב האם אכן 'הכצעקתה', ולא ניתן לשהות עם אשר בחדר אחד, או שמא ניתן בצורה כזו או אחרת לטפל בבעיה לשביעות רצון כולם, קרא לחדרו לחלק מן הבחורים שהוסיפו את אשר ב'רשימתם השחורה' בפתקיהם כדי לשמוע מקרוב מה קורה.

הטענות על אשר מצד חבריו לחדר ומצד בחורים שהזדמנו לאותו חדר פה ושם השתברו עד מהרה לתיק עבה ולא מרשים. אחד טען ש'הכביסה שלו זרקה תמיד על הרצפה!'. שני הוסיף ש'נטילת הידיים שלו בבוקר עושה בוץ באופן קבוע!' שלישי היה ישיר יותר ומחה על כך ש'אשר מזיע תמיד, ולמרות זאת הוא אינו מחליף בגדים במידה מספקת, והתוצאה 'מרחפת' באוויר!'

אשר לא היה חרש או טיפש. כבר כשראה את המודעה החגיגית תלוייה בפרוזדור, הבין את הצרה המתרגשת לבוא עליו. בהמשך, כשראה לא פעם ולא פעמיים איך הבחורים משתתקים כשהתקרב להתקהלות מצויה, הבין שבשלו הסער.

כשהוא נאבק בדמעותיו, מיהר אשר אל חדר המשגיח. הוא חייב לפרוק לפניו את הסבל הרב העובר עליו, המלווה אותו עוד משנות ילדותו ומי יודע עד מתי.

אשר לא היה היחיד שמיהר לחדר המשגיח. במקביל אליו, בדיוק באותו רגע מיהר בחור נוסף, לוי שמו, לשוחח עם המשגיח בארבע עיניים. שני הבחורים נפגשו בחדר ההמתנה של המשגיח, מתוחים וסוערים. אשר לא היה צריך לנחש מה לוי עומד למסור למשגיח. החיישנים החותמים שלו כבר עשו שבבילו את המלאכה וצבעו בצבעים קודרים על השיחה שנתבצע בעוד דקות ספורות בין לוי למשגיח, שיחה שבה יאמר לוי כי שח להוסיף בפתק שהוא לא מוכן לישון איתו בחדר אחד.

"אני הגעתי ראשון!" נזעק אשר אל מול לוי שעשה סימנים שברצונו לעקוף אותו ולהיכנס לפניו. מתנכלים לו כאן די והותר, אז לפחות שלא יגזלו ממנו את זכויותי האחרונות. "נכון מאוד", הסכים איתו לוי, "אבל אני בא בעניין דחוף מאוד, בבקשה ממך, תן לי להיכנס לפניך!" אשר, אשר כבר הגיע למסקנה ששיחתו של לוי עם המשגיח לא תשנה את מצבו כי מצבו אבוד בלאו הכי, הסכים לוותר.

לוי, שהיה נוכח כמה דקות קודם לכן בשיחה ערגית שנסבה על השיבוץ החדש בפנימייה, ועל כך שכולם לא רוצים את אשר בחדרם, החליט שהוא הולך לקיים את דברי המשנה ב'אבות' 'במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש'. הוא לא היה צריך יותר מאשר לדמיין לעצמו את אשר המסכן מגיע למצב שעליו לישון לבד בחדר, בודד בין ארבעה קירות, כאשר בחדרים הסמוכים ישנים להם שלושה או ארבעה בחורים בכל חדר, מצחקקים ועליזים. התמונה הזו קרעה את ליבו של לוי והביאה אותו לעשות מעשה. הוא היה זה שיגש בראש מורם לחדר המשגיח ויצהיר: "אני מסכים לישון עם אשר!"

לוי לא חשב לעשות סוד מהעניין, וכבר באותו רגע הוא הודיע את החלטתו לחבורה הנוססת. ההודעה הדרמטית שהנחית לוי על השולחן בקול החלטי ונחרש, השתקה את כולם באחת וגרמה להם לחשוב שמו נשתבשה דעתו. למען האמת, מספר בחורים העריכו את האומץ שלו בצעד שהוא מתכוון לעשות וקינאו בו על כך.

אולם כמו תמיד, כשמישהו מגיע עם רצון טוב, מגוינים אלה שמסכים לצנן כל תעוזה, וגם כאן

מיהרו הם לשלוף כלפיו את 'נשק יום הדין' בכוונה להניאו מרעיונותיו: 'לוי, רק תזכור שזה עלול להזיק לך בשידוכים!' כשלוני ניסה לערער על הקביעה מיהרו להוכיח לו את צדקתם: "כדאי שתדע שכשרוצים לברר פרטים על מישהו, מבררים מי ישן איתו בחדר, גם בשביל לברר אצלו עליך, אך בעיקר כדי לדעת עליך הכל בשיטת 'אמור לי מי הם חבריך, ואומר לך מי אתה', לכן עדיף שלא נפרט בקול מה יקרה אם יתברר לאותם מתעניינים כי הבחור שאיתו ישנת בחדר כל השנים היה אשר!"...

ברגע הראשון לאחר ששמע לוי את טענת המחץ, יצאה לו הרוח מהמפרשים. הוא הרי מכיר את עצמו היטב, אותו ואת חסרונותיו הגלויים והסתרים, ויודע שאין לו צורך לרכוש 'סגנונים' נוספים להצלחה בשידוכים בדמות חבר כמו אשר. הוא כמעט מחליט לסגת, איתרו אז שוב צפה ועוילה מול עיניו התמונה הנוגעת ללב של אשר האומלל, יושב לבד בחדר, עצוב ודומע על מצבו מעורר הרחמים. לוי קם והחליט לעמוד בהחלטתו, יהיה מה שיהיה. הוא הולך לעשות מצווה גדולה, ותמיד חונך על כך שמצווה לא מפסידים.

לפני שיתחרט שוב, או שמישהו יצליח להורידו מהחלטתו, הוא ממחר לחדר המשגיח. שם הוא פוגש, כאמור, את אשר שניאות לפנות לו את תורו. התור מגיע ולוי נכנס בדריכות אל חדר המשגיח, מתיישב על הכסא ומטיל את הפצצה: "אני מעוניין לישון עם אשר בחדר אחד!"

המשגיח נותן הצצה חטופה בפניו של לוי כדי לבדוק שאינו חומד לו לצון ונפנה לחפש את הפתקה שכתב לוי. הפתק נמצא, והמשגיח מקריא מתוכו את שלושת הבחורים הנבחרים: "גדליה אברמסון", "שמיהו אירשטיין", "יעקב לויצקי". "למה לא כתבת כאן את שמו של אשר?" שואל המשגיח את לוי, וכאן מתחיל לוי לגולל את כל ההתרחשות עד להחלטתו לעשות מעשה נועז כדי לחלץ את אשר מהבושה הנוראה.

המשגיח שאב קורת רוח מהמעשה הנאצל והאמיץ שלוי נטל על עצמו וביקר אותו בלבביות בהצלחה רבה.

לוי יוצא בפנים אדומות מהתרגשות, ואשר נכנס אחריו. הדלת עוד לא מספיקה להיסגר, ומעיניו של אשר פורץ אשד של דמעות ורתחות... הוא מתבקש לשבת על כיסא, לשתות כוס מים ולהירגע. כשהוא פוקח את עיניו, הוא נתקל בעיניו המחייכות של המשגיח. "אני יודע הכול, אשר, אבל אתה לא צריך לדאוג; לוי מעוניין לישון איתך בחדר..."

למעלה משנתיים חולפות. הבחורים מאותו השיעור מתחילים להתארגן בקצב מהיר, ובמקביל מתחיל לוי לחשוש לעתידו. עתיד שאותו יתכן והקריב בגלל שהות עם אשר באותו חדר. אותו בחור שהזהיר אותו שעתו, כבר התארגן בשעה טובה, ולוי לא יכול להישיר אליו מבט.

ההמתנה לא התארכה; גם אצל לוי שתו 'לחיים' במזל טוב. אירוסיו הפכו לשיחת היום בישיבה ומחוצה לה; לוי זכה להשתדך עם בת הגונה ששמה הלך לפניו, ממשפחה טובה ומכובדת ביותר.

המתפלל הראשי היה לא אחר מאשר החתן עצמו. הוא החליט שלאחר האירוסין הוא לא מתאפק ושואל את המחוחת הנכבד שלו בצורה ישירה: "מה מצאת בי?" התשובה של המחוחת שיתקה את החתן רגעים ארוכים: "כשביררתי אצל המשגיח עליך, הוא סיפר לי את הסיפור ההוא שקרה לפני שנתיים, שהסכמת מרצונך לישון עם חבר שהחברה סירבה לקבלו כבחור מן המונין. לא הייתי צריך לברר עוד מאום!"

(אמונה שלמה)

ספרים בבית = לומדים גם בבית!
 ש"ס, טור שו"ע, רמב"ם וכו' - במחירים הזולים בארץ (למט"ס בלבד).
 מתחרה בכל הצעת מחיר. משלוחים לכל הארץ.
052-7176882

לעילוי נשמת

דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרה"צ אליעזר בן מנוור זצוק"ל, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסינגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, שושנה רוז בת שלום.

לזיווג הגון

שרה בת אילה, רבקה בת דבורה

לרפואת

איתמר שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונירה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה, בתוש"י

העלון מוקדש להצלחת ברו"ג ישי בן אילה,

רחמים בן מונירה, עידן וליך בני מרים, מש"פ מנצור וכל התורמים והספיעים בהפצה. אליהו בן אילה

פרשת זייל שרה תשפ"א

בידכם להשיבו אין בכך כל רע, תחזירוהו לי בשעה שיהיה הדבר באפשרותכם".

כאשר היה עובר זמן רב ורבי שרגא פייבל לא בא לבקש את כספו, היו באים לביתו אותם אנשים כדי להחזיר לו את הפיקדון, ואז היה אומר להם: "עדיין אינני זקוק לכסף זה ואין לי היכן להחביאו, הכל יודעים שאני עשיר, ולכן בביתי הכסף פחות בטוח מפני גנבים ושודדים, ואילו לביתכם לא יפרצו".

בדרך זו עזר הנדיב הגדול לתלמידי חכמים ולנצרכים, בצורה שנראתה להם כאילו הם אשר עשו לו טובה ולא הוא להם.

סיפרה בתו של הגרי"ח זוננפלד זצוק"ל מעשה שהיתה עדה לו בבית אביה בנעוריה. כידוע, הגרי"ח מסודר ודייקן היה. יום אחד התאחר מלחזור הביתה מתפילת שחרית, וכיון שידעו בני הבית לכוון את השעה שהוא נוהג לשוב מביהכ"נ מדי יום ביומו, נשלחה ע"י אמה לעלות לביהכ"נ שמעל דירתם לברר פשר הדבר.

והנה היא יוצאת מפתח ביתה, עולה במדרגות הפונות לחצר הגדולה, ורואה את אביה עומד ודולה מים מהבאר וממלא הדליים שליד הבאר, כשלידו עומדים שני זאטוטים, כבני שש או שבע, המעבירים חצאי או רבעי דליים הביתה, מריקים אותם וחוזרים חלילה.

"אבא, כלום 'שואב המים' של השכונה נהיית?", פונה היא אליו בשובבות של ילדות.

"אל נא בתי", עונה לה אביה, "חוזר הייתי מבית הכנסת ורואה ילדים פעוטים של ת"ח עני עומדים ושואבים מים מהבור תוך התכופפות מסוכנת, ושאלתים: 'למה ניסים, שואב המים, אינו דולה לכם?'. והשיבו שאין להם במה לשלם לו.

- "ואיה אבא ואמא?"

- "האבא חולה בשפעת חזקה. ואמא יולדת היא, ואין לנו טיפת מים בקנקן". כששמעתי כך חלצתי תפילין, פשטתי טליתי והוצאתי מידם החבל והדלי, ואני שואב להם, כי איככה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא אותם ואחריש מן הצד כלא רואה!?"

וְאָמְרָה לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק (כד, יד)
וְאָמְרָה לְעַבְדְּךָ וְגַם לְמִלְכֶיךָ אֵלֶיךָ אֲתָה

מידת גמילות חסדים היא אחת מג' מידות המאפיינות את עם ישראל (יבמות עט). כי כשהאבות והאמהות של כלל ישראל מושלמים במידה זו, אין פלא שזה נשאר בגנים של בני האומה.

* * *

אחד מ'בעלי הבתים' בדורות שעברו שזכה לחתנים רבן וגאוני הדור, היה ר' שרגא פייבל פראנק. חתניו היו הגאונים רבי משה מרדכי אפשטיין, רבי איסר זלמן מלצר, רבי ברוך יהושע הורביץ, ורבי שעפטיל קרעמר. מן רבי איסר זלמן בהקדמת ספרו 'אבן האזל' מזכיר את חותנו ומכתירו בתור - "הרב המצוין בתורתו וצדקת פזרונו". בביתו נהגו לישב גאוני התורה, כמו רבי ישראל סלנטר, רבי יצחק בלזר, ה'חפץ חיים', רבי אלכסנדר משה לפידות, הסבא מנובהרדוק והסבא מסלבודקה.

גדולי הדור אמרו עליו: "אם ייתן איש את כל הון ביתו באהבה שאוהב רבי שרגא פייבל את התורה - בוז יבוזו לו". על מעשה צדקותו מסופר רבות. הוא זה ששיקם את חצי מבתי העיר סלבודקה לאחר השריפה הגדולה. הוא היה משתדל ככל יכולתו להצניע ולהסתיר את מעשי הצדקה הרבים אשר עשה.

כאשר סיפרו לו על תלמידי חכמים הנמצאים במצוקה ואין להם במה לפרנס את בני ביתם, היה ממלא עגלתו שקים ובהם שמן, אורז, קמח, תפוחי אדמה ועוד דברי מאכל, ולאחר חצות הלילה, בשעה שכולם ישנים, היה נכנס בשקט לביתם של הנצרכים ומכניס לדירתם את שקי המזון מבלי שאיש יראה ויידע מי הנותן.

לעתים היה רבי שרגא פייבל בא אל תלמידי חכמים עניים אשר ידע כי לא ירצו לקבל ממנו כסף במתנה, ואף הלוואה לא יהיו מוכנים לקחת, והיה אומר להם: "אנא עשו נא עמדי חסד, יש לי כרגע סכום גדול של כסף מזומן בביתי והנני חושש להחזיקו אצלי. קחו בבקשה חלק מהכסף והחזיקוהו אצלכם, הרי בביתכם אין חשש מפני גניבה. תוכלו אף להשתמש בו לצרכיכם, ואם ביום שאצטרך לכסף לא יהיה

"ומה יאמרו הבריות", שאלתי לאבא, "שנהיית שואב מים? כלום זה לפי כבודך?".

"ומה יאמרו בשמים", ענה אבא ז"ל, 'יושב לו הלה וסועד פת שחרית במנוחה, וילדי ישראל בני עניים מסכנים נפשם להביא טיפת מים לאביהם החולה ואמם היולדת?!".

מִן רַבִּי חַיִּים עוֹזֵר זְצוּק"ל הִיה גֵּאוֹן בַּחֲסֵד. סיפר רבי גבריאל סמוטני שבזמן המלחמה ברח לוויילנה ולא היו לו מכרים, ונכנס לבית מדרש והתיישב ללמוד בלי אוכל ושתייה וללא מקום לינה. בלילה ניגש אליו יהודי ואמר לו: "שלום עליכם", ושאלו האם הוא מסודר באוכל ובשינה. הוא ענה לו: "אין לי כלום".

הוציא אותו יהודי סכום כסף גדול, נתן לו ואמר: "זה בינתיים להוצאות שאתם צריכים לכמה שבועות. אני שלוחו של ר' חיים עוזר...".

הוא שלח אנשים לכל חלקי העיר ללכת אל בתי המדרש לראות אם יש יהודי שאין לו לאכול ושאין לו מקום לישון ונתן להם כסף לצורך זה. [מתוך הספר 'אוצר הידיעות השלם']

וַיִּקְרָא הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לָהּ. וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי אֲדָנָי אֲבֹרָהּם אֲנִי לֹא עֹבֵב וְזִסְדֵּוֹ וְאֲמִיתוֹ מֵעַם אֲדָנָי (כד, כו-כו)

למדנו מ'שיחתן של עבדי אבות' עד כמה חשובה ההודאה לה' בכל צעד ושעל. וגם בהמשך, כשמספר אליעזר את השתלשלות הדברים לבתואל ולבן, הוא לא שוכח לספר על ההודאה לה' שהודה באותו מעמד, כי זוהי היתה הצורה הנורמלית של חיי האבות והיה חשוב לו לתאר ולהמחיש צורת חיים זו.

* * *

סיפר הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: שבועיים לפני הסתלקותו של מרן ה'חזון איש' זצוק"ל הוא שלח אותי לישיבת מיר בירושלים ללמוד אצל אחד מגדולי תלמידיו, יהודי תלמיד חכם מופלג בשם רבי משה יהושע לנדא זצ"ל, שהיה אדם גדול מאוד ונהג להסתיר את עצמו.

בשנים שלאחר מכן חלה רבי משה יהושע והתלוויתי אליו לנסיעה לאמריקה לצורך טיפולים רפואיים שהיה עליו לעבור. במהלך הדרך הוא סבל והתייסר מאוד, אך שתק ולא התלונן. בעקבות מחלתו הוא נטה להתייבש במהירות והיה זקוק כל העת לשתייה מרובה. לכן לקחתי אתי לכל מקום שני בקבוקי מיץ תפוזים, כדי שיוכל לשתות בכל רגע.

ביום רביעי בלילה הסתיימו הטיפולים. רבי משה יהושע רצה מאד לחזור לארץ לפני שבת, אך לא היה מקום פנוי בטיסות הקרובות. לכן רשמנו את שמותינו ברשימת

ההמתנה, ונסענו לשדה התעופה בתקווה שיתפנה עבורנו מקום בטיסה הקרובה. לפנינו היו עוד עשרים ושבעה איש שנרשמו קודם לכן. על פניו לא היה נראה שיש לנו סיכוי לחזור ארצה לפני שבת, אך רבי משה יהושע לא ויתר אלא נשאר להמתין בשדה התעופה.

באותם ימים ניתנה מטעם חברת 'אל על' הנחה לחולים ולמלוויהם, וכך קיבלנו כרטיסים בהנחה של 90 אחוז. הראיתי לפקידה האחראית את הכרטיסים המיוחדים שלנו וביקשתי ממנה לאתר עבורנו מקום בטיסה הבאה: "אם נתנו לנו כזו הנחה, תוכלי להבין בעצמך את מצבנו".

היא אכן הבינה, אך לא היה לאל ידה לעזור. "אם שני אנשים מנוסעי הטיסה לא יגיעו, תקבלו את מקומם", עודדה אותנו.

לפתע הבחנתי באחד הפקידים שנראה כסמכותי והחלטתי לגשת אליו, להסביר לו את המצב ולבקש את עזרתו. אך הלה התגלה כאדם קשוח וחסר לב. כשראה את הכרטיסים המוזלים שלנו הוא אמר מיד: "שילמתם רק עשרה אחוזים ממחיר הכרטיס, לכן גם אם יבואו אנשים אחרים הם זכאים לטוס לפניכם, כי הם שילמו מחיר מלא ואתם לא!".

ניסיתי לדבר על לבו ולהסביר לו שמדובר בחולה במצב קשה, ולפיכך יש להקדים את תורו. אך הדברים השיגו את התוצאה ההפוכה.

"חולה!?", שאג האיש, "לפני שתביאו לי אישור מבית החולים שהוא יכול לטוס לא נאפשר לו לעלות על המטוס אף אם יהיה מקום!".

קלטתי במי מדובר והתרחקתי מטווח ראייתו. לפתע שמעתי הודעה במערכת הכריזה: "רבאיי לנדא, רבאיי שכטר, בואו לעשות צ'ק-אין". ברגע האחרון התפנה עבורנו מקום. נשמתי לרגע בתחושת הקלה, אך לחרדתי צץ לפתע הפקיד הנוקשה שהחליט להתערב.

"את האנשים האלו את מעלה לטיסה!?", אמר לפקידה, ותוך כדי דיבור תפס את הכרטיסים והחל להתרחק מהמקום.

רבי משה יהושע החל ללכת אחריו כדי להתחנן לפניו שיאפשר לנו לטוס, אך אני אמרתי לו: "האדם הזה הוא חסר רחמים, אין מה להתחנן לפניו. במקום זאת הבה נעמוד רגע ונשתמש בסגולה הידועה להתרכז במחשבת 'אין עוד מלבדו', וכך בעזר ה' נתפטר ממנו".

הוא התחייך, נעמד באחת הפינות והתרכז במחשבותיו. תוך דקה וחצי הגיעה הפקידה הראשונה שעמה דיברתי בתחילה, חטפה את הכרטיסים מידי הפקיד וגערה בו שלא יתערב בעניינים שאינם נוגעים אליו, וכך הוכנסנו מידית לטיסה.

כדי להגיע למטוס ברגע האחרון הובלנו אליו על ידי ג'יפ מיוחד. מאחר שישבנו במקומותיהם של נוסעים שאיחרו לטיסה, הושיבו אותנו בשני קצות המטוס. התאמצתי להחליף מקומות ולהעביר אנשים לשביעות רצונם, כדי שאוכל לשהות על-יד ר' משה יהושע ולסעוד אותו במשך הטיסה. לאחר שעות של התרוצצות, שתדלנות ואי וודאות מורטת עצבים, התרווחתי סוף סוף על מושב המטוס במנוחה ליד ר' משה יהושע. הרגשתי יובש וצמא עז. רציתי להרטיב את גרוני היבש תוך כדי שאני חושב לעצמי: 'אם אני כל כך צמא, מי יודע כיצד מרגיש רבי משה יהושע?!'

בקבוקי המיץ היו לידי אך כוס אין. רציתי לבקש מהדיילים, אך הם היו עסוקים בתיקון תקלה שאירעה בדלתות המטוס. ר' משה יהושע חשש שאם אפריע להם כעת אגרום לחילול ה'. חשבתי לרגע אולי לשתות ישירות מהבקבוק, אך הרב פסל גם את האפשרות הזו כדי שלא לגרום לחילול ה'.

זמן-מה חלף עד שתוקנה התקלה, והדיילים התפנו להגיש לנו כוסות. בשפתיים יבשות ובגרון ניחר מצמא מזגתי לשנינו מן המשקה המרענן ועמדתי לברך ולשתות, אך הרב עצר בעדי ואמר לי: "המתן נא רגע, בוא ואלמד אותך איך מברכים! כשאתה עומד לברך, עליך לחשוב כמה חסדים עשה הקב"ה כדי להמציא לך את כוס המיץ הזה כדי להרוות בה את צימאונך. ראשית, הוא ברא אנשים ונתן להם כוח וחכמה לעבד את הקרקע, לטעת את עצי התפוזים, להשקות ולגדל אותם במשך כמה שנים עד שיוציאו פירות. לאחר שגדלו הפירות טרם הסתיימה המלאכה. היה צורך להביא אנשים שיקטפו אותם. ולאחר שקטפו אותם היה צורך בנהגים ובמשאיות שיובילו את התפוזים לבית האריזה. ולאחר מכן היה צורך בפועלים שיעבדו בבית חרושת לייצור משקאות ויסחטו את התפוזים. כמו כן היה צורך בפועלים ובבית חרושת נוסף לייצור בקבוקים כדי שיהיה ניתן לאכסן את המיץ, ובעוד בית חרושת לייצור קופסאות הקרטון שבהן ארזו את הבקבוקים. מלבד זאת היה צורך בבית חרושת לייצור כוסות בהן נוכל לשתות את המשקה - ואת כל זאת עשו אנשים שהקב"ה ברא ונתן להם יכולת וחכמה ליצור את כל הדברים המופלאים הללו כדי שנוכל לשתות כוס מיץ תפוזים ולהרוות את צימאוננו!"

ר' משה יהושע לא סיים בזאת, ובמשך דקות ארוכות המשיך למנות עוד ועוד פרטים מחסדי ה' יתברך, ורק אז סיים ואמר בהתרגשות: "עכשיו אראה לך איך לברך! כשאנו מברכים: 'שהכל נהיה בדברו' עלינו לחשוב ולהודות על כל הדברים הללו שנעשו בחסדי הבורא! כמה הכרת טובה אנו חייבים לקב"ה על החסד העצום שהוא עושה אתנו בכל רגע ורגע! ברוך שעשה לי כל צרכי!"

באותם רגעים הרגשתי בחוש את התיאור 'תדבק לשוני לחכי'... ואם אני חשתי בצמא כה נורא על אחת כמה וכמה שר' משה יהושע נזקק לשתות בדחיפות. אבל את המתנה

שנתן לי באותם רגעים, את הלימוד איך מברכים, איך מודים וכיצד מכירים בטובת ה', לא אשכח כל חייל.

[מתוך הספר 'אריה שאג']

חז"ל אומרים (תנחומא שמות ה): כל הכופר בטובתו של חברו סופו שיכפור בטובתו של הקב"ה. ואם אנחנו רוצים להתרגל להכיר טובה ולהודות לקב"ה, הדרך היא ע"י ההרגל להכיר טובה לבריות. ובאמת לא לחינם גדולי ישראל במשך הדורות מאד הקפידו להכיר טובה למטיבים עמהם.

* * *

סיפר הגה"צ רבי **ראובן קרלינשטיין** זצ"ל: שמעתי מעשה נורא מפי בעל המעשה, יהודי תלמיד חכם. אותו יהודי הייתה לו ישיבה בשיכון ה' בבני ברק, ופעם אחת כשנכנס למרן הרב שך פנה אליו הרב שך וביקש: "היות ואצלכם בישיבה לומד בחור פלוני, רצוני שיהיה לו 'מלמד פרטי' - אברך שילמד איתו בחברותא, ואני אשלם לאברך ההוא בכל ראש חודש".

ראש הישיבה אכן השיג אברך חשוב שהחל ללמוד עם הבחור בקביעות, והסיפור נמשך כמה חודשים. בכל ראש חודש נכנס האברך בעצמו לרב שך לקבל את הכסף, אך לא הייתה לו העזה להתעניין ולשאל - הלא יש בחורים רבים בישיבה, מדוע נקשר הוא דווקא לבחור ההוא? במה הוא יחסן? עד שפעם אחת הזדמנה הזדמנות.

בראש חודש אחד הוא נכנס לביתו של ראש הישיבה לקחת את הכסף, ומצא מולו בית מלא רבנים ועסקנים בנושא שעומד ובווער על הפרק. אמרו לו: "אין אפשרות להיכנס לחדר". פנה לגבאי ואמר: "לא שאני צריך את ראש הישיבה, ראש הישיבה צריך אותי..."

אמר לו הגבאי: "מה אתה מדבר שטויות, כלום אינך רואה שאין אפשרות להיכנס, העולם מתהפך בפנים..."

לא, אז לא. יצא ושב לביתו. אחרי כמה ימים מקבל האברך שיחת טלפון מבית הרב שך, שראש הישיבה ממתין לו ומחפש אותו. הגיע האברך לשם. שאל אותו ראש הישיבה: "מדוע לא באת בראש חודש, הרי יש לך קביעות לבוא?" אמר לו האברך: "הייתי".

- "אבל לא נתתי לך כסף, מדוע לא נכנסת?"

- "כי הבית היה כאן כמרקחה, היו הרבה עסקנים, ולא נתנו להיכנס".

- "מה? לא נתנו לך להיכנס?!" כאב לו הלב. הרב שך הרגיש לא טוב עם זה, ואמר לו: "אם כך אפצה אותך. ראשית כל, שב קצת". האברך הבין מיד שזו שעת הכושר, וכי הרב שך מעוניין לדבר אתו, לכן שאל מיד: "מה ראש הישיבה נטפל דווקא לבחור הזה ולוקח את הדברים ללבו? מי הוא הבחור?"

השיב לו ראש הישיבה: "אני חייב לו הכרת הטוב".

- "הכרת הטוב לבחור?!".

- "לא לבחור ממש, אלא לסבתא של הבחור שעשתה עמי חסד. ואספר לך: הייתי בחור בישיבה בחוץ לארץ. ישבתי ולמדתי והייתה לי חולצה אחת בלבד לשבת וליום חול. מרוב שימוש נעשה בה חור. מה עושים כשיש חור? מתקנים. אחרי כמה ימים נהיה חור גדול יותר... חיברתי טלאי על גבי טלאי. בזמן קצר נהיה מצב שרק השרוולים נותרו שלמים. אבל היה קשה לכבס את החולצה כאשר יש רק אחת. מה עשיתי? היה לי מקום בגג, שם כיבסתי את החולצה כל יום שישי בבוקר, ושם על הגג המתנתי עד שהיא תתייבש. כך כל יום שישי. הייתה איזו אשה שראתה שאני ממתין על הגג עד שהחולצה תתייבש, היא באה והביאה לי שתי חולצות! בשבילי זה היה כזה לוקסוס - שתי חולצות חדשות!".

"חלפו עשרות שנים, הלכתי ובררתי ונודע לי כי יש לה נכד בישיבה שלכם, ואם כן זו הזדמנות להכיר טובה... החלטתי לשכור לו מלמד פרטי כהכרת הטוב לסבתא שלו".

[מתוך 'יחי ראובן']

מה' יצא הדבר לא זיכר דבר אלקי רע

או טוב (כד, ז)

לא נוכל דבר אליך רע או טוב - לא הסתירה ולא הבניין תלוי ברצוננו, כי בעל כרחנו (יקרה הדבר בין אם אמנו) רוצים או לא רוצים, כי הקב"ה עשה, שהיכולת בידו (פי' הרשב"ם)

אכן, 'מה' יצא הדבר' ובכל העניינים 'רצון אבינו שבשמים', הוא אשר יקום ויהיה, ובפרט בענין השידוכים, כי הזיווג שהוכרז מן השמים יעלה ויבוא, ויצא לפועל בזמן שגזר הבורא, ובאופן שגזר הבורא, ואם כן 'דאגה מנין?!'.

הרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע אמר בשם הגה"ק רבי חיים מבריסק זי"ע, על הכתוב בפרשתנו (כד, יז-יח) "וירץ העבד לקראתה... ותמהר... ותרוץ עוד", מה שהזכרו כאן לשונות של ריצה ומהירות, היינו משום שאליעזר התפלל 'הקרה נא לפני היום' ונתקבלה תפילתו, וכבר היה זה 'לעת ערב', לכן היה צורך שיתנהל הכל במהירות ובחפזון 'כקפיצת דרך', ריצת העבד, מהירות רבקה וכדו' - בכדי שיגמר הדבר בכי טוב, 'בעתו ובזמנו' ללא עיכוב רגע אחד...

למדים אנו לדידן, שבהגיע אדם לפרק 'האיש מקדש' ועליו לשדך את בנו ובתו שכבר הגיעו פרקם, לא יתבלבל ולא יאמר 'אנה אני בא', איני יודע מה לעשות ולא לפנות, אלא - אין לו להישען ולסמוך רק על אביו שבשמים ו'באמונתו יחיה', שבהגיע הרגע הנכון יעלה השידוך ויתקשר בקשר של קיימא במהירות וכהרף עין...

הגה"ק מקוז'גלוב זי"ע מביא את דברי הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע בפרשתנו, שלכן עשה הקב"ה נסים לאליעזר עבד אברהם בדרכו לשידוכי יצחק אבינו שקפצה לו הארץ, וכי"ב. לרמז לדורות עולם שכל שידוך ושידוך שבא לידי גמר והתקשרות, הוא בדרך נס ופלא מידי שמים.

אם נתבונן נראה שבעצם ה'שידוך' הראשון מששת ימי בראשית היה כשה'חתן' היה בכלל בתרדמה... "ויאמר ה' אלוקים לא טוב היות האדם לבדו... ויפל ה' אלוקים תרדמה על האדם וישן" (בראשית ב, ח-טא), ויש שאמרו שע"ד הרמז בא זה ללמדנו, שלמרות שהרבה פעמים מתקש אדם לומר "רצוני דווקא בשידוך פלוני", או לאיך גיסא פעמים שיאמר "שידוך זה... אין בכלל על מה לדבר...", לכן אמר הקב"ה לאדם: "אני אשיג לך את הזיווג ההגון לך, אפילו עליך תרדמה ובמצב הזה אציג לפניך זיווגך, וכזה ראה וקדש", וכמו שרגילים לומר - "אל תעזור ואל תפריע...".

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: מעשה בבחור בן טובים וירא שמים שלמד באחת מהישיבות המפורסמות בארץ ישראל, אך משום-מה לא הצליח למצוא את זיווגו. וכך עברו הימים מיום ליום ומחודש לחודש כשלבנו נשבר בקרבו מחמת מצבו הקשה. לקראת שבת אחת החליטו בני הישיבה לשבות בשב"ק במירון, סמוך ונראה לציון של הרשב". אותו בחור הצטרף ונסע עמם, אך במשך כל השבת הסתגר בחדרו כשהוא שקוע בצער ולא עלה לציון אפילו פעם אחת. רק במוצאי שבת נתעורר בו רצון לפקוד את הציון בטרם יחזור לישיבה. ואכן, בהגיעו אצל הציון פתח באמירת תהילים בהשתפכות הנפש ובדבקות עצומה, עד שלאחר כמה שעות גמר את כל ספר התהילים. כשחיפש את חבריו התברר לו שהם לא המתינו וחזרו לישיבה. אין לו ברירה והוא מבין שעליו לחזור לישיבה בכוחות עצמו. אך כיוון שלא היה לו כסף פנה לביתו של אחד מתושבי מירון, סיפר לו מה שקרה וביקש שילווחו כסף להוצאות הדרך, וכדי שלא יחשוש שמא לא יחזיר לו את ההלוואה - נתן לו את מספר הטלפון של ראש הישיבה כדי שיוכל לברר עליו. בעה"ב שוחח עמו על דא ועל הא למשך זמן-מה ולאחר מכן הלווה לו כפי בקשתו ופטרו לשלום.

היהודי שהתפעל מאוד מאצילותו של הבחור מיהר להתקשר לראש הישיבה וסיפר לו שכך וכך היה מעשה, ובירר אצלו 'מה טיבו' של הבחור, כי בת יש לו שהגיעה לפרקה וברצונו לברר אצלו על אותו בחור. ראש הישיבה הרבה והפליג בשבחו של הבחור בתורה ובמידות טובות. מיד שלח הלה שדכן שידבר עם אבי הבחור להציע את השידוך, וכעבור יומיים שברו צלחת בשמחת התנאים בשעה טובה ומוצלחת בבית אבי הכלה בעיה"ק מירון. מתברר למפרע שתפילתו במוצאי יום מנוחה הרקיעה שחקים ועל ידה זכה לישועה הגדולה. ולא עוד, אלא אף בעיני בשר ראה שבגלל שהאריך בתפילתו באותה שעה, זכה לראות מיד בישועתו... שהרי איחורו גרם לו לפגוש את חותנו לעתיד...

[מתוך 'באר הפרשה']

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת חַיֵּי שָׁרָה - לֹא לְזִכְרוֹתֵינוּ - לְזִכְרוֹתֵי רֵיבֵנוּ

"שִׁים נָא יְדָךְ תַּחַת יְרֵכַי" (בראשית יח, ד)

צריכה להיות הרבה יותר לאין ערוך מכל דאגה גשמית שהיא.

יש אנשים, שבענייני רוחניות יש להם זלזול ואדישות, ובענייני חולין-ההיפך.

הגה"צ הרב שבדרון זצ"ל סיפר: "לפני עשרות שנים עם קום המדינה, התחילו חילולי השבת בפרהסיה. היראים לדבר ה' קיימו הפגנה גדולה בירושלים, והשוטרים פיזרו את ההפגנה ביריות באוויר."

בשעה שהרב העביר שיעור בשכונת 'שערי חסד' בירושלים, הוא דיבר בחריפות נגד חילולי השבת. שני אנשים שהשתתפו בשיעור ענו לו: "כבוד הרב- יהיה טוב. הם עוד יחזרו בתשובה. מדוע הרב כועס?".

"לאחר מספר חודשים שמעתי פעם אחת את שניהם מתלחשים על גודל המס שלוקחת המדינה ממשכורתיהם. הם ישבו ורטנו, עד שכעסם התגבר והתחילו לקלל את רשויות המס. מיד פניתי אליהם ואמרתי: 'הרי כשדיברתי על חילול השבת וצעקתי, אמרתם: 'היה טוב', וכעת אתם זועקים כל כך. מדוע כעת אינכם אומרים כפי שאמרתם אז: 'היה טוב?', אלא שכאשר הדבר נוגע לכיס שלכם, אינכם מפוייסים כל כך, אות הדבר שחילול השבת אינו המסחר שלכם."

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

אנחנו קוראים בפרשה על שליחתו של אליעזר עבד אברהם, למצוא אישה ליצחק. אליעזר, העבד הנאמן, כינויו היה 'דמשק אליעזר'.

משמעות הפסוק: "הַמַּשֵּׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ" (בראשית כד, ב) - שהיה שליט ביצרו כמוהו, ממש כמו אברהם אבינו! אליעזר נשלח למשימה שאין חשובה ממנה - **מציאת בת זוג לבנו יחידו של אברהם, ממשיך דרכו, אבי האומה היהודית.**

לפני שיצא למשימה, אברהם אבינו השביע אותו בנקיטת חפץ, לבל יסטה חלילה ממשימתו, ולא יקח אישה ליצחק מבנות הכנעני. עם כל גדולתו המופלאה של אליעזר, ועם כל נאמנותו לתורת אדוניו, **אברהם אבינו לא סומך עליו בשליחות החשובה, אלא משביע אותו בשבועה חמורה, לבל ישנה מאומה מהשליחות.**

"התורה לימדה אותנו", הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל מסביר, "כי גם אם סומכים על מאן דהוא בענייני היום יום, **הרי בעניינים רוחניים, בנושא שהוא יסוד בניינו של כלל ישראל לדורותיו, לא ניתן לסמוך על בקשה בלבד, אלא יש להבטיח אותה בשבועה חמורה.**"

הדבר דומה לאדם שמונחת לו בכיסו מעטפה ובה סכום עצום של כסף. גם אם הוא וידא היטב קודם היציאה מהבית, כי המעטפה מונחת במקומה ונמצאת במקום בטוח, ללא אפשרות ליפול ולהיעלם, עם כל זאת הוא ימשמש בכיסו שוב ושוב במשך כל הדרך, כדי להיות בטוח שהמעטפה לא זזה ממקומה. על אחת כמה וכמה הדאגה לעולם הרוחני,

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר דרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דינא בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן רחל רחל ברכה בת פדילה דליה רותית בת סבריה קנסב בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן אריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	הינחום
י"ג	16:06	17:17	17:51
ט"ז	16:23	17:14	17:47
מ"ט	16:23	17:14	17:47
כ"ג	16:26	17:17	17:50

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק ח'

האם יש בישולי גויים כאשר הגוי הניח את המאכל במיקרוגל וכן מה הדין של מאכל שגוי פסטר? להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א:

שאלה: **?**

תשובה: **!**

גוי שבישל במיקרוגל (עם גוף השחמה) דינו כבישול על גבי האש, ויש לאוסרו. **מקורות:** 'שו"ת שבט הלוי' ח"ח (סימן קפה), ובספר 'שבות יצחק' (שם עמוד סא) משמיה דהגר"ש אלישיב זצ"ל. וכ"כ בספר 'בין ישראל לעמים' (פ"ז אות ה). וע"ע בספר 'ארחות משפט- אושינסקי' (עמוד ת). ובספק יש לצרף דעת המקילין. וע"ע 'שו"ת תשובות והנהגות' ח"א (סימן תלט) וח"ה (סימן רמט). ושוב ראיתי, שהאריך בזה בשו"ת 'מעין אומר' ח"ה (עמוד קצה). ובשו"ת 'תשובות והנהגות' ח"ה (סימן רמט) העלה למעשה לעניין מיקרוגל, שנחשב ע"י בני אדם כבישול - ושייך בו גזירת בישול עכ"ם.

ויש מי שמקל. **מקורות:** 'שו"ת להורות נתן' ח"ז (סימן טד) מכיוון שאין בו אש כלל, לא עדיף מחמי טבריה ומבשל בחמה, שנראה שאין בו בישול גויים, כיוון דהוי בישול שלא כדרכו, ואף על גב שבזמן הזה נעשה כדרכו, מכל מקום לא חל עליו גזירת בישול עכ"ם. ושוב ראיתי בספר 'מטבח כהלכה' שהביא בשם הרה"ג ר' אפרים יאלעס בסוף ספר 'שמחת מלך', שאין במיקרוגל משום בישול גויים. וכ"כ בספר 'חלקת יעקב' (סימן קיג סי"ג) מכיוון שעצם הבישול במכשיר זה הוא משונה, ולא נקרא דרך בישול. ובפרט לדעת הפוסקים הנז"ל, שאין בחשמל איסור בישול גויים, הוא הדין כאן שאין איסור. וכן העלה הגר"א אברג'ל אב"ד ירושלים בתשובה הובאה בספר 'חם השמש' על הלכות כשרות (עמוד 178).

פיסטור על מנת לשמר את המאכל מפני חיידקים ולא למטרת בישול, אינו נאסר, כשנעשה על ידי גוי. **מקורות:** מכיוון שאין כאן כוונת בישול. וכן העלה הגר"ש וואזנר בקובץ 'מבית לוי' ח"ח (סכ"ט). ולדעת השו"ע (יו"ד סימן קיג ס"ה) כל שאין בכוונתו לבישול מותר. והעירני ידי"ב הרב ניסים סבאג הי"ו שכיום התהליך הוא שהפיסטור בבתי חרושת נעשה לאחר הבישול.

אטריות מעיסה, שמעורב בה קמח ומים, וגוי מייבש אותם על ידי אוויר חם, אין בעשייתו משום בישול נוכרי. **מקורות:** 'בין ישראל לעמים' (פ"ז הל"ג). וע"ע בספר 'אורחותיך למדני' ח"ד (סימן פט) שאין איסור בישול גויים כשהוא מתכוון רק לייבש את המאכל ולא לבשל אותו.

כיריים חשמליות- מגנטיות מסוג 'אינדוקציה' המופעלות אוטומטי עם מגע הסיר בכירה, כלומר: ברגע שמניחים את הסיר על הכירה היא פועלת, בזה לא מועילה הדלקה של המכשיר על ידי יהודי אף לא לדעת בני אשכנז שמקילים. פעולת הנחת הסיר חייבת להיות על ידי יהודי. **מקורות:** כן העלה בשו"ת 'עמא דבר' ח"ב (סימן ל), ובספר 'אהל יעקב- סקוצ'ילס' (עמוד קמ) הסכים לדברנו. ויש לעיין על פי מ"ש בשו"ת 'רבבות אפרים' ח"ה (סימן תקצו) בשם הגר"מ פיינשטיין שכל בישול הנעשה במיכון מיוחד, שאינו נמצא בכל בית רגיל, אינו בכלל איסור בישול גויים. ע"ש. ואפשר שבימינו הוא מצוי בהרבה בתים.

שְׂדוּךְ מְשָׁמִים

מעשה ביהודי עשיר גדול, שחי בתקופת ה'חת"ם סופר' זיע"א. היתה לו בת יחידה שהגיעה לפירקה. מכיוון שהיא היתה צדיקה, בעלת מידות טובות ומוכשרת מאוד, אביה רצה בכל מאודו למצוא עבורה זיווג הגון. הוא ניגש למרן ה'חתם סופר', תיאר את מעלותיה של בתו וביקש מהרב, שימצא לו בחור תלמיד חכם ובעל מידות טובות. כל מחסורו של החתן יהיה עליו, כדי שיוכל לשבת ולעסוק בתורה בלי שום דאגת פרנסה.

הרב השיב לו, כי הוא יעיין בדבר ואמר: "חזור לבית המלון, בו הינך שוהה. כאשר אמצא את הבחור הנבחר והראוי ביותר, אשלח אותו אליך עם מכתב חתום וסגור. אתה תוכל לדבר עימו ולתהות על קנקנו". העשיר שב לבית המלון, והרב ניגש לבית המדרש, עקב במבטו אחר הבחורים, ואז שלח לקרוא אליו את הבחור נתן פייטל. הרב ביקש שיבוא אליו לחדרו. כשהבחור הגיע אמר לו הרב: "בקשה לי אליך. אנא ממך הואל נא לקחת מכתב סגור זה ולהביאו אל העשיר פלוני, השוהה בבית המלון בעיר. בנוסף לכך, הואל נא להמתין, עד אשר יסיים העשיר את קריאת המכתב, כי אולי הוא ירצה להשיבני דבר על ידך".

הרב כתב בצנעה מכתב בזו הלשון: "הבחור המביא איתו מכתב זה הוא התלמיד המובחר של ישיבתנו. הוא ראוי להיות חתן עבור בתו המושלמת". הבחור לקח את המכתב הסגור על מנת לקיים את השליחות. מכיוון שהוא היה באמצע סדר הלימוד, הוא החליט לסיים את הסדר וללכת לאחר מכן.

בסוף הסדר חש הבחור נתן פייטל חולשה מסוימת. הוא נמלך בדעתו ופנה לחברו הטוב, אשר אנשיל, שיואיל להחליף אותו בשליחות ולמסור את המכתב לעשיר. הוא גם ביקש ממנו לא לשכוח להמתין במקום לתשובת העשיר. הבחור אשר אנשיל יצא בשמחה לשליחות. הוא הגיע אל העשיר ומסר לו את המכתב. כאשר סיים העשיר לקרוא את המכתב הוא הביט בבחור ונכנס עימו בדברים. לאחר מכן הם ישבו ודיברו בלימוד. לאחר שעה ארוכה פטרו לשלום. לא לפני שהכין מכתב תשובה לרב ובו הוא כתב כך: "מכיוון שהבחור מאוד מצא חן בעיניי, אני מעוניין לסגור את העניין עם משפחת הבחור בכי טוב".

כעבור זמן קצר הגיע העשיר שוב אל ה'חתם סופר' וביקש להזמין את המשפחות אל הרב ולסגור אירוסין. כאשר הרב שמע את שם הבחור הוא תמה מאוד, כי הרי הוא ביקש לשלוח את הבחור נתן פייטל... לאחר בירור קצר הרב הבין את מה שקרה ואמר: "מאת בורא העולם יצא הדבר, שיהיה השידוך במזל טוב!".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מברשת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הרב אפרים אנקאו זצ"ל

רבי אפרים אנקאו זצ"ל - נולד בטיליטולה שבספרד בשנת ה'ק"ט (1359). לאחר שאביו עלה על המוקד, רבינו נמלט מספרד בשנת ה'קנ"א (1391) לצפון אפריקה. רבינו שהה כשנתיים בעיר מראקש (מרקו), עבר להוניאן (אלג'יר) ומשם לתלמסאן (אלג'יר). רבינו הקים שם ישיבה גדולה, ועד מהרה נהפכה העיר לאחד המרכזים הגדולים של יהדות אלג'יר. אף מצבם הכלכלי של היהודים השתפר והלך. העיר תלמסאן הייתה עיר סחר חשובה ומרכזית. התערותם של היהודים בחיי המסחר בה תרמה לה מאוד. קהילת יהודי תלמסאן זכתה ליחס מיוחד, שהבדיל אותם משאר ערי אלג'יריה. היה להם חופש פעולה בכל הקשור לדת ואמונה.

רופא. מלומד בניסים. גאון בנגלה ובנסתר. כונה בשם 'הרב הקדוש מתלמסאן' בעקבות הנס, בו רכב הצדיק על אריה, כאשר נחש עקלתון משמש כרסן. רבינו ידע את אותה שנה, בה ייפטר מן העולם, שכן כך ראה בחלומו. עד היום רבים עולים לצינו ורואים ישועות. נפטר ב-א' כסליו ה'ר"ב (1442). חי כ-83 שנים. ציונו באלג'יריה.

אביו: ר' ישראל הי"ד (עלה על המוקד בגזירות ה'קנ"א 1391 בספרד בזמן הגירוש הראשון מספרד, בעל 'מנורת המאור'). **בנו:** ר' ישראל. **מספריו:** **שער כבוד ה'** - תשובות להשגות הרמב"ן על הרמב"ם בספרו 'מורה נבוכים'. **מפיוטיו:** אלה מהימן די ברא זמן, אדון עולם אשר נעלית, אזעק מר ואקונן.

בארמון המלוכה שררה דאגה רבה. הנסיכה הצעירה, בתו היחידה של המלך, חלתה במחלה קשה. הרופאים לא מצאו לה תרופה. מלך אלג'יר היה מודאג מאוד. כל ענייני הממלכה נדחו, ואת מקומם תפסה החרדה לשלום הנסיכה.

כרוז יצא מאת המלך, כי מי שיפא את בתו יעשירו המלך עושר רב. באותם ימים, רבינו הגיע לצפון אפריקה. בוא ניצל בנס מפרעות הנוצרים בארץ מולדתו, ספרד, לאחר ששלוש קהילות קדושות ומפוארות, טולדו, עיר מולדתו, סביליה וקורדובה, נטבחו ובתי היהודים הועלו באש.

ידו של הצדיק נפגעה ושתתה דם, והפורעים חשבו שמת. כשעזבו, הצליח להימלט, ונדד עד שעלה על אנייה שהפליגה למרקו. זמן מה שהה במרקו, ומשם עבר לאלג'יר, לעיר הוניאן. באותם ימים היהודים סבלו מרדיפות השלטונות. נאסר עליהם להתגורר בערים מסוימות, ובהן עיר הבירה אז, תלמסאן.

כאשר נודע לרבינו על מחלתה המסתורית של בת המלך, החליט, כי זו שעת הכושר לקדש שם שמיים ברבים, וכך להביא ישועה לבני עמו. הוא ביקש להיפגש עם הקאדי המקורב אל המלך, ולמסור לו, כי הוא מוכן לבוא לתלמסאן, ובעזרת ה' יעלה בידו לרפא את בתו. אחרי ביקורי הרופאים הרבים המלך והמלכה היו מיואשים למדי, והיו מוכנים לתלות את תקוותם בכל דבר, העשוי להביא לבתם רפואה. הצעתו של הרב התקבלה בשמחה, והוא הזמן לבוא לתלמסאן.

הרב הגיע לארמון ועימו יהודי שלקח לעוזרו. המלך קיבל את פניו בכבוד וניגש איתו אל בחדר של החולה. לפני שנכנס לחדר, שאל אותו המלך: "האזנכם תוכל לרפא את בתי? אני רואה, שבאת בלי תיק וזלא ספרי רפואה!". הביט הרב במלך ואמר: "ה' הוא רופא כל בשר, והוא ישלח רפואה לבתך. אני הנני שליח בלבד. אולם אחת אבקש ממך - להוציא כל איש מחדר החולה, ואף המלך והמלכה יצאו. רק אני ועוזרי נישאר בחדר".

המלך הסכים לבקשת הרב ויצא והותיר בפנים רק את הרב ועוזרו. הוא והמלכה נותרו מאחורי הדלת, מלאי ציפייה ומתח. הרב התקרב למיטת הנסיכה וראה, כי היא שוכבת בעיניים עצומות ואינה מגיבה לסביבה. הוא הרים את ראשו כלפי מעלה ושפך תפילה חרישית מעומק ליבו, שיעשה ה' למען עמו וירפא את בת המלך. **לא עברו רגעים אחדים, ופתאום החולה זזה ופקחה את עיניה.**

רבי אפרים מיהר לפתוח את הדלת וקרא להורים הנרגשים להיכנס. לתדהמתם העצומה הנסיכה פנתה אליהם לפתע וביקשה: "**אני צמאה, תנו לי מים!**". המלך והמלכה לא ידעו את נפשם מרוב שמחה. הם מיהרו להביא מים לבתם, ובתוך כך בכו וצחקו חליפות ולא האמינו למראה עיניהם. לאחר שנרגעו קמעה פנה המלך אל רבי אפרים ועוזרו וביקש מהם להישאר בארמון, עד שהחולה אכן תשוב לאיתנה. רבי אפרים נענה לו ונותר בארמון, עוקב אחר מצבה של הנסיכה ומרבה בתפילה לשלומה.

כאשר החלימה הנסיכה לגמרי, המלך לא מצא מילים להודות לרבינו על מעשה הפלא שחולל. הוא לחץ בחום את ידו של הרב ואמר: "רצוני להעשירך עושר רב ולמלא את כל אשר תבקש, ממני. שאל-נא. מה תבקש?". רבי אפרים נשא את עיניו הטהורות והמפיקות חוכמה אל המלך וענה: "אדוני המלך, לעצמי לא אבקש דבר, אולם מבקש אני על אחי היהודים הנפוצים ברחבי ממלכתך".

"אנא הסר מהם את המיסים הכבדים שהיטלת עליהם. ועוד אבקש מהוד מעלתך, לפתוח לפנייהם את עיר הבירה למגורים ואף בשאר ערי הארץ לבטל את האיסורים על מגורי היהודים. אני בטוח, כי תראה תועלת רבה מן היהודים בשיגושה הכלכלי של המדינה".

המלך לא היסס למלא את בקשת הרב. הוציא מיד כרוז המודיע, כי מהיום והלאה בטל 'מס הגולגולת'. כמו-כן התבטלו שאר המיסים הכבדים שהושטו על היהודים. בנוסף, הוא אישר ליהודים בצו מלכותי להתגורר בכל מקום שירצו. המלך אמר לרבי אפרים, כי **מעתה הוא ממנה אותו ליועצו האישי ומבקש, כי יבוא ראשון להתגורר בתלמסאן.** כמו-כן המלך ביקש ממנו להביא עוד משפחות של יהודים לעיר הבירה, והוא יהיה רבם ומורה דרכם. **נס רפואתה של בת המלך התפרסם ברחבי הממלכה, ושמו של רבינו נישא בפי יהודים ושאנים יהודים כאחד בהערצה רבה.**

בדרכו לתלמסאן רבינו היה צמא מאוד למים. הוא חיפש בכל הסביבה והיא ולא מצא לא מעיין ולא באר ומים לשתיה אין. בחיפושו הזדמן לו סלע אחד. הרב עמד סמוך לסלע, היכה בו בידיו מכה אחת ומיד נחצב מעיין וסילון מים זכים וצחים זינק ממנו. הרב שתה לרוויה ומאז זורמין מים במעיין.

הַחֶסֶד וְהַשְׂדוּךְ

שנה לאחר מכן התקשר אליו היהודי מארץ ישראל, והודה לו בלב נרגש, על שהיה שליח טוב להציל את בנו. "בזכותך הבן עכשיו בריא ושלם, והוא יושב ועוסק בתורה בהתמדה".

לאחר תקופה התברר, שהילדה של ר' שלום חלתה במחלה קשה (סוג של לוקמיה ל"ע). בחסדי ה' הטיפולים הצליחו והיא נרפאה לחלוטין. בדיקות תקופתיות שנערכו היו תקינות כולן.

השנים חלפו. הילדה גדלה והגיעה לגיל שידוכים. אולם אז התברר גודל הבעיה. "נכון, היא כלילת המעלות", אנשים אמרו, "יש לה יראת שמיים, והמידות שלה נעלות, והיא מוכשרת, והמשפחה טובה ובעלת חסד, אבל היא היתה חולה פעם, ולא רוצים לקחת את הסיכון שתחלה שוב!".

בצר לו, הגיע ר' שלום מבגליה לארץ ישראל, ומיהר לנסוע לכותל. הוא התפלל בבכייה גדולה: "ריבנו של עולם, ניסית אותנו בניסיון הראשון, ועשית איתנו חסד והצלת לנו את הבת. אנא, עשה עמנו חסד נוסף, שהבת הזו שהצלת תזכה גם למצוא את זיווגה הראוי".

לאחר שהתפלל שעה ארוכה מעומק ליבו, יצא מרחבת הכותל. לפתע הרגיש טפיחה על הכתף. הוא הסתובב בבהלה, אך נרגע, כשראה מולו יהודי עטור זקן.

פניו של האיש היו מוכרות לו מעט. "שלום עליכם", בירך אותו האיש בלבביות גדולה. "האם אתה זוכר אותי? הייתי אצלכם בתקופה מאוד קשה בחיי, ואתה היית השליח להציל את בני!". ר' שלום ואבי הבן היו נרגשים מאוד בפגישה המחודשת. האיש, שהבחין בעיניו האדומות והנפוחות של ר' שלום, שאל אותו בעדינות לשלומם ולשלום בני משפחתו.

ר' שלום סיפר לו, בכאב גדול, על הבת המיוחדת במינה, שיש לו, הרקע של המחלה בעבר רודף אותה ואינו מרפה, ואין באופק שום הצעת שידוכים, שמתקרבת להיות סבירה.

"בעיה לא פשוטה", הסכים איתו האיש. "גם אצלנו קיימת אותה בעיה. הבן שלי הוא מהטובים ביותר בישיבה שלו. אינני אומר זאת מכיוון שאני אבא שלו. הוא ירא שמיים, בעל מידות ומתמיד גדול. אבל מה? אנחנו לא מסתירים את הבעיה הרפואית שהיתה לו, ואת הניתוח המורכב שהוא עבר. קשה, קשה מאוד עם שידוכים".

הוא שתק והרהר ואח"כ הוסיף: "אולי זה בא בחשבון? אני כבר מכיר את המשפחה שלכם, כמשפחה טובה וגומלת חסדים, שאין רבים כמותה". בירורים נעשו, פגישות נערכו. זמן קצר לאחר מכן ר' שלום המאושר סיפר את הסיפור באירוסיין של הבת שלו, עם החתן, שאת חייו סייע להציל.

(מעובד מתוך 'דורש טוב')

הרב גואל אלקריף שליט"א סיפר: לפני מספר שנים, כשהייתי באיצקוביץ, ניגש אלי יהודי מבריסל בשם ר' שלום, וסיפר לי סיפור שהתרחש עימו: בבריסל יש בית רפואה גדול, שיצא שמעו בכל העולם במומחיותו המיוחדת לבעיות לב. ר' שלום הזדמן לצורך ענייניו לנמל התעופה, וראה שם יהודי עטור זקן ופאות.

השניים התחילו לשוחח ביניהם. האיש סיפר לר' שלום, שהוא מגיע מארץ ישראל, מכיוון שהבן שלו חולה. התגלתה בעיה חמורה בלב אצל הילד ל"ע, והרופאים בארץ הורו לו לפנות לטיפול דווקא בבית הרפואה בבריסל.

הסיפור הזה התרחש לפני שנים. באותה תקופה לא היו ארגוני חסד רשמיים וענפים, כפי שיש היום. "היכן עומדים אתם להתאכסן?" ר' שלום שאל. אולי הוא יוכל לקחת אותו ברכבו למחוז חפצו.

"איני יודע עדיין", אמר האיש, "יצאנו בחיפזון, משום שהטיפול חייב להיעשות בדחיפות רבה. מכיוון שכך, לא טיפלנו כלל בעניין האכסניה. האם יודע אתה על אכסניה יהודית, שאינה יקרה מדי?".

ר' שלום ענה לו: "כל זמן שהותכם כאן, אתם מוזמנים להתארח בביתנו". מאחר שראה ר' שלום שכך, הוסיף ושאל: "האם יש לך כבר את כל הסכום העצום, שנדרש עבור הניתוח והאשפוז?" – "עדיין לא. התקשרתי מארץ ישראל, וברירתי כמה יהיה עלי לשלם. ההוצאות מסתכמות בכמאה וחמשים אלף דולר. לקחתי את מעט הכסף שהיה לי, קרובי משפחה נתנו עוד קצת, ואת השאר אני מקווה לאסוף כאן, אחרי שיאשפז את הילד".

ר' שלום הניד ראשו בצער. הוא ידע, שבית הרפואה לא יבצע אפילו את הבדיקה הפשוטה ביותר, בלי שיסודר תחילה התשלום. "אוי ואבוי", האיש הזדעזע, כששמע זאת. "מה אעשה? איך אשיג מיד סכום אדיר כזה?".

ר' שלום הביט בו ברחמים, משתתף בצערם ובדאגתו. גם הוא עצמו לא גביר - ומאה וחמשים אלף דולר מהווים סכום גדול גם בעבורו. "תראה מה נעשה", אמר לאב האומלל. "אני אשיג מאה וחמשים אלף דולר. 'אשבור' תוכניות חיסכון, ואולי קצת אלווה ממכרים. אחר כך תנסה להחזיר. אבל קודם כל קח את הכסף והכנס את הבן לבית הרפואה, שלא יהיה שום עיכוב בטיפול הנצרך להצלת חייו".

ר' שלום הלך לו את מלוא הסכום, והבן התקבל לבית הרפואה. כל הבדיקות הנחוצות נערכו והניתוח ב"ה עבר בהצלחה. ר' שלום ראה את מצוקת האב, שאינו יכול להחזיר את החוב, ולכן אמר לו בסבר פנים יפות: "כך גלגלו מן השמיים! אתה פטור מחובך, סעו לחיים ולשלום".

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טאון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותון ע"ה	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל	נעמימה בת גורג'יה ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל	חי זיזי בן קלרה ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל	אורה בת נעמה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעמה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "חיי שרה"

"משתאה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא" [כד, כא]. כוח הויתור.

הכל יודעים את הכלל שמוותור לא מפסידים, ואדם המכניע את מידותיו כלפי זולתו – לעולם לא יגיע מכך לידי הפסד. ברם, בבואנו לידי ניסיון, הופך הויתור למשימה קשה עד מאוד. והן-הן הדברים. שהרי לימדנו רבותינו שכפי גודל שכרה של מצווה פלונית, כן יגדלו ויתעצמו הקשיים והמכשולים בדרך לקיומה. והדברים פשוטים גם מסבא, שכן אם אדם רוצה לקבל שכר כה גדול, עליו להוכיח שזה מגיע לו! וככל שיגדלו הקשיים, כך תגדל זכותו לקבל את השכר! ומאידיך, יש במהלך זה כדי לעודד את האדם, ולחזקו, דווקא כשהוא רואה את עוצם-הניסיונות הבאים עליו בשעה שהוא בא לוותר לחבריו. באותה שעה צריך הוא להבין ולידע, שכדאי וכדאי לו להתחזק ולהתייצב איתן מול כל הקשיים המנסים למנוע ממנו את הויתור, שכן אי אפשר לתאר ואי אפשר לשער את גודל השכר שיהיה לו מכך בזה ובבא.

סיפור מופלא התרחש אצל מו"ח מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, ממנו אפשר ללמוד עד כמה 'משתלם' לוותר, למרות הקושי הטמון בכך. תחילתו של הסיפור נעוץ במעשה שהתרחש באחד מבתי כנסיותיה של ירושלים, בשבת פרשת 'יתרו' של שנת תשס"ב.

שני נערים ממתפללי בית הכנסת שהגיעו למצוות, לא תיאמו ביניהם את העיתוי של העלייה לתורה, וכל אחד מהם הודיע לגבאי שהעלייה שלו תהיה בשבת 'יתרו'. כמו כל חתני בר-מצווה אחרים, הכינו שניהם את כל קריאת התורה וההפטרה של פרשת 'יתרו'. רק כאשר הגיעה השבת ההיא, הבחין הגבאי בטעותו, ועתה התברר ששנים אוחזין בפרשה אחת... היה ברור שאחד מחתני בר-המצווה צריך לוותר.

והנה, כאשר הגבאי שאל את שני הנערים 'מי מוכן לוותר', קם אחד מהם ואמר שהוא מוכן. אין ספק שהדבר לא היה קל, ולוא מצד העובדה שההכנות לקריאת הפרשה נעשות, כידוע, לא ביום אחד ולא ביומיים. גם כאשר קוראים רק את ההפטרה, מתחיל הנער להכין את הקריאה כמה חודשים לפני, וכשמדובר בפרשה כולה – על אחת כמה וכמה! בהסכמתו לוותר, נעשה כאומר לחבריו 'אני מוותר על כל המאמץ שהשקעתי, ומעניק לך את הכבוד לקרוא את הפרשה, ואני אשב ואשמע כיצד אתה קורא!' הויתור היה בבחינת שבירת המידות. שוו בנפשכם: הנער המוותר, שהכין גם הוא את הפרשה בדקדוקה ובטעמיה, יושב עתה ושומע כיצד חבריו מסלסל בקולו ומטעים את הטעמים לפני הקהל; וכי מילתא זוטרתא היא!?

החידוש היה גם בכך שהנער וויתר לחבירו מתוך שמחה, ומתוך הרגשה אמיתית שהוא גומל חסד עם הנער השני. לא הורגשה אצלו תחושה של כפיה, או אילוצים, וכל כיוצא בזה. הוא עשה את שעה, מתוך מחשבה עצמית, ולאחר שהבין שמדובר במעשה-חסד נעלה ומרומם.

גם הוריו של הנער, מששמעו על ההחלטה שהתקבלה אצל בנם, בירכוהו ועודדוהו עד למאוד, ואמרו לו שהם גאים בילד כזה, והויתור שלו הסב להם נחת רוח גדול מאוד. כמובן, שהויתור של בנם, נחשב כויתור גם מצידם, שכן גם הם היו נהנים לשמוע את הבן קורא את הפרשה וההפטרה לפני הציבור.

הם לא ידעו שהויתור של הילד-חמד שלהם, עוד עשוי להציל את חייה של אם-הבית. המעשה עם שני הנערים התרחש, כאמור, בשבת 'יתרו' תשס"ב. נעבור 4 שנים מאוחר יותר, לפרשת 'יתרו' תשמ"ו. אף אחד כבר לא זכר את שאירע בשבת הבר-מצווה. אבל הקב"ה, זוכר כל הנשכחות, לא שכח.

הנער שוויתר, הגיע לגיל 17. בשעות הצהריים של יום שישי, בעיצומן של ההכנות לשבת למשפחה ברוכת-הילדים, תקפו את אם-הבית כאבים ולחצים בחזה. לאחר התייעצות עם בעלה היא פונה לקופת חולים, והרופא התורן שקיבל אותה, הודיע שיש צורך להבהילה בדחופות באמבולנס לבית חולים. האם ניסתה 'לטעון' ולומר, שהיא באמצע ההכנות לשבת, אבל כמובן שהרופא לא האזין לטענותיה, והורה לה לנסוע מיד לבית החולים. כיוון שבעלה נשאר בבית עם הילדים הקטנים, הזעיקה האם את בנה הבכור, שיסע איתה לבית החולים.

ב'שערי צדק' בדקו את האמא, ואחד הרופאים אמר שצריך לעשות לה צינתור דחוף, ואילו רופא אחר טען שהדבר אינו דחוף כל כך. ההחלטה 'הופקדה' אפוא בידי של נער צעיר, שהיה צריך לקבל החלטה האם להודיע לרופאים שיבצעו את הצינתור באימו, אם לאו. נכון שמדובר בבחור נבון מאוד, אבל החלטה גורלית שכזו, שחייה של אימו תלויים בה, לא יכול היה לקבל על דעת עצמו.

ואז, במחלקת הלב בקומה העשירית של בית החולים 'שערי צדק', מוגשת לפתע המולה והתרגשות רבה. ראשי המוסד הרפואי, רופאים בכירים ואנשי מינהלה, הולכים ובאים, מוציאים חולים מחדר מסוים ומעבירים אותם לחדר אחר, והופכים את האזור ליסטרילי.

הבחור מנסה לברר את הסיבה לתכונה המיוחדת המורגשת כאן, והתשובה אינה מאחרת לבוא: פוסק הדור, מרן הגר"ש אלישיב, צריך להגיע לבדיקה לבית החולים.

אור ניצת בעיניו של הנער. אולי תהיה לי הזדמנות לגשת למרן, ולהיוועץ בדעתו.

בשבעות שלפני שבת 'יתרו', חש מרן הגר"ש בכאבים בגבו, וביום שישי הנ"ל היה חלש במיוחד. רופאו האישי, שבדקו, לא איתר כל ממצא מיוחד, אבל המליץ להביאו לישערי צדק, כדי לבצע בדיקה שאי אפשר לעשות בבית, ומבחינתי, אמר הרופא, לאחר הבדיקה יוכל הרב מיד לשוב לביתו. מרן הגר"ש הסכים, ובשעות אחר הצהריים הגיע לבית החולים, כשהוא מלווה בבנו, רבי אברהם שליט"א, הגבאים, העוזרים וצוות המקורבים.

בכניסה למחלקה מקבלים את פניו ראשי בית החולים ומנהל המחלקה ורופאים בכירים. פרופ' צבעוני, מנהל מחלקת הלב, הודיע שהוא אישית יטפל במרן. הגר"ש נבדק, והתוצאות היו טובות בס"ד. והכל היה תקין. הרב אלישיב היה יכול כבר לשוב לביתו, אבל לפתע הציע פרופ' צבעוני שכיוון שהרב נמצא כבר בבית החולים, אולי כדאי שיעשה את השבת כאן, 'כדי שנוכל להיות בטוחים שהכל בסדר'.

מרן הסכים, והוחלט שמיד במוצאי שבת תבוצע בדיקה נוספת, ואם הכל יהיה בסדר, ישוחרר הרב לביתו. הבחור הצעיר, שגורל ההחלטה על אימו היה תלוי על כתפיו, חיפש עתה כל דרך אפשרית כיצד לפרוץ את המחסומים ולהגיע אל הרב אלישיב, כדי לשאול אותו מה לעשות. ולא הצליח. הרופאים והעוזרים הרחיקו את כל הסקרנים, והשואלים הפוטנציאליים. ומי יסתכל על נער צעיר העומד מן הצד, ומבקש לשאול דבר-מה?

בשלב זה נזכר הנער שהשבת העומדת בפתח היא פרשת 'יתרו', וכיוון שבשבת הבר-מצווה שלו הכין את הפרשה בצורה מושלמת, היו הטעמים זכורים עדיין במוחו והוא ידע לקרוא את הפרשה היטב. הנער הצעיר מחליט שהדרך להגיע אל מרן תיסלל לפניו ע"י... הקריאה לפניו בשבת.

הוא ניגש אל הגר"ש אפרתי ואל הרב דוד ויישנשטרן, שהיו צמודים אל הגר"ש, והציע את עצמו לקריאה בתורה, והגם שבתחילה לא ראו את הצעתו בעין יפה, שכן מדובר בנער צעיר מאוד, אבל לאחר שהודיע להם שהוא יודע לקרוא את הפרשה בכל דקדוקיה וטעמיה, הסכימו שהוא יהיה הבעל-קורא במניין של הגר"ש בשבת. ואכן, מרן שליט"א נהנה מאוד מהקריאה של הנער בן ה-17.

לאחר התפילה ניצל הבחור את ההזדמנות וניגש אל הרב, וסיפר לו על הבעיה שנתקל בה, וביקש שידריכנו מה לעשות. מרן הרב אלישיב הבטיח לנער שידבר אישית עם הפרופ' צבעוני כדי שיבדוק בעצמו את האמא. ואכן, לאחר הבקשה המיוחדת של מרן, בדק הפרופ' את אימו של הנער, והחליט שיש לעשות צינתור, לאחר שהרב אלישיב בירך את החולה, ביצע פרופ' צבעוני בעצמו את הצינתור, והציל בכך את חייה של האמא. הצינתור עבר בהצלחה, ויומיים לאחר מכן שבה לביתה.

בניתוח הנתונים שנעשו לאחר מכן, אולי אפשר לומר שמן השמיים השאירו את מרן הגר"ש אלישיב בבית החולים (כיוון שעקרונותיה הוא היה יכול לחזור לביתו מיד לאחר הבדיקה), כדי שיאזין לקריאת התורה של הבחור שוויתר לחיבורו, ויוכל לתת לו עצה וברכה, ולבקש מהפרופ' הנכבד שיבצע את הבדיקה. הקריאה שלא ניקראה בזמנו, ניקראה עתה לפני פוסק הדור. ומי שוויתר על הקריאה, קיבל בזכות זה 'אמא חדשה' (ברכי נפשי).

"מה' יצא הדבר" [כד, נ]. הקב"ה יושב ומזווג זיווגים.

מעשה שהיה כך היה. שמעון נפגש מספר פעמים עם לאה למטרת נישואין. לבסוף החליטה הבחורה כי אינם מתאימים, ולכן הפסיקה את פגישותיהם, למורת רוחו של הבחור. החליט שמעון, שהיה בעל מידות מושחתות, לנקום בלאה. בנוסף לכך, החליט להתעלל אף בראובן חבירו, שלדעתו גרם לו עוול, והמתין לרגע בו יוכל להשיב לו כגמולו... מה עשה? ניגש אל ראובן והציע להיפגש עם בחורה טובה מאין כמותה (לאה), והרבה לדבר בשבחה, והוסיף שכבר הציע להוריה את השידוך, והבחורה הסכימה להיפגש עמו, (בעוד שהאמת היתה שמעולם לא הציע את השידוך). לאחר שבירר ראובן אודות הבחורה, הסכים להיפגש עמה בתאריך ובזמן ששמעון הודיע לו שסיכם עם הוריה. ראובן הגיע לבית לאה, שהיה במקום רחוק מאד מביתו, ובשעה היעודה מתדפק הבחור על בית המשפחה. בעל-הבית פתח את הדלת, ושאלו למבוקשו. הבחור תמה על עצם השאלה, אבל היה בטוח שהאבא מתרגש לקראת הפגישה, ולכן הוא עדיין לא אוחז במה ובמי מדובר... "אני הבחור שהציעו לכם לשידוך".

-שידוך?! הצעה?! על מה אתה מדבר? כנראה שטעית בכתובת! אמר אבי הנערה.

הבחור החוויר והסמיק חליפות. דמו נשפך.

"מי הציע לך את בתי?!", התעניין האב. וכשהבחור נקב בשמו של השדכן, נודע הסוד...

ראובן עמד בפתח נבוך ומבויש עד-דכא, ובעל הבית, שהיה אדם נח מאוד מטיבעו, לא יכול היה לראות בצער, והזמינו להיכנס אחר-כבוד לביתו, באומרו שאם כבר בא בצל קורתו - ייכנס ויטעם משהו. השניים שוחחו זמן רב, והאב התפעל מאד מהבחור. התברר כי הוא עונה לתואר תלמיד חכם וירא שמים. חשב האיש בלבו, כי אולי לא לחינם גלגל הקב"ה את הבחור לביתו. ואז הוא מחליט להפגישו עם בתו... השידוך שהתקיים בתחילה בצורה של דיעבד, התברר כהצעה של לכתחילה, ולאחר כמה פגישות התארסו בני הזוג בשעה טובה...

עתה נודע הדבר לשמעון, ומיהר לבוא ולתבוע מהצדדים לשלם לו 'דמי שדכנות', שהרי רק מחמת מעשיו נוצרה ההיכרות ביניהם, שהביאה לביצוע השידוך. אולם, ברור שבי' הצדדים סרבו בתוקף לשלם לו... עם מי הדין? שאלנו שאלה זו את מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, והשיב לנו כדלהלן:

מבואר בבאור הגר"א (חו"מ סי' פ"ז ס"ק קי"ז), כי מקור החיוב לתשלומי דמי שדכנות הוא מדין "היורד לתוך שדה חבירו ונטעה" (ב"מ ק"א.), שעל בעל השדה לשלם לו הוצאותיו מאחר והתכוון להשבית את שדהו, אך כאשר לא התכוון לכך, אינו חייב לשלם לו, כמבואר בש"ך (חו"מ סי' שצ"א סק"ב).

ממילא, בנידון דנן לא יקבל שמעון מאומה, שהרי לא היתה לו כל כוונה לעשיית שידוך - ליצירת קשר בין בני הזוג, אלא להיפך, כוונתו היתה לבזות ולהלבין את פני חבירו ואת משפחת הבת, אלא שמה' יצא הדבר (בראשית כ"ד, נ"ו) - מהשמים סובבו שממעשה זה יצא שידוך, ומכיון שלא פעל כישדכן' אלא כינקמן', לפיכך פשוט שלא יקבל ולו אגורה שחוקה! (והערב נא).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאלי חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ שמעון שי בן שולמית ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

שידוך מן השמים

פירש רש"י: "ויספר העבד. גילה לו נסים שנעשו לו, שקפצה לו הארץ, ושנדמנה לו רבקה בתפלתו" ע"כ.

הסתירה בין דברי רש"י למה שאמור בפסוק מבוזרת, שבכתוב אמר שסיפר אליעזר ליצחק "את כל הדברים אשר עשה", היינו הדברים שעשה הוא בעצמו. ואילו רש"י מפרש שסיפר את הניסים שנעשו לו, ואם כן אין אלו הדברים אשר עשה הוא כלל. [עיי' מרחי וגר אריה]. ואפשר שבא רש"י לבאר תכלית זה הסיפור, שלא בכדי מספר את כל הדברים ליצחק. אלא כוונתו שמתוך הסיפור יבין ויראה ויידע שזה השידוך הנכון עבורו מן השמים, וזו היא בת זוגו. כדרך שהיה מספר לפני בתואל ולבן את קורותיו, כדי להוכיח להם מתוך המעשים עצמם, שישפטו ויבינו שמה' יצא הדבר.

אך החילוק שבין הסיפור שמספר לבתואל ולבן למה שמספר ליצחק, שלהם סיפר בעיקר את הניסים שנעשו עימו, כי מדרכם להאמין בטבע הרגיל, ורק כשסיפר והמחיש הניסים ראו בזה ההשגחה העליונה, והודו שמה' יצא הדבר.

אבל ליצחק היה רק צריך לספר "את הדברים אשר עשה", כלומר, שעיקר כוונת הסיפור ליצחק להראות עד כמה מעט עשה הוא, והרי הוא כאומר, רק הדברים האלו עשיתי, ותו לא מדי, והוא ממילא יבין וידע שהכל נעשה לו בדרך נס. שהרי יצחק אבינו יודע האמת בהשגחה העליונה שבכל דבר, ולו אין צריך לספר נסים של השם יתברך, רק בהיפך להראותו איך השתלשלו הניסים בדרך הטבע בעולם. ובזה אין תפקיד המספר, כי אם לספר דברים כהווייתם בלא שום כוונה אחרת, שהכל פשוט וברור למבין. והוא רק היה מספר העובדות, היום יצאתי והיום באתי, ובקשתי בסימן הניחוש ומיד באה לקראתי הנערה וכו'.

ונמצאו שפיר דברי רש"י ודברי הפסוק מכוונים כאחד, ואין כאן שום סתירה, וזה משלים לזה. שהוא באמת היה מספר הדברים "אשר עשה", אלא שמתוך זה "גילה לו" הניסים שנעשו לו. ואת זאת "גילה" ולא סיפר, שהבין יצחק הכל מעצמו. ולזה באמת היתה כוונת אליעזר לספר הניסים שנעשו לו, ולא להתפאר במה שעשה הוא חלילה, אלא להראות ליצחק העובדות לאשורן, שיבין וישפוט מעצמו ויידע שהיא בת זוגו מן השמים.

[טיב השידוכים: חלק ראשון לבחורים וחתנים - שער התורה]

-> << -

שבת קודש בעלות המנחה בישיבת ראדן הגדולה לאלקים, וישב לו רבן של ישראל הכהן הגדול, מרן החפץ חיים צוק"ל, בהיכל הישיבה, ומדבר עם תלמידיו זיבורי השקפה מוסר, וכדרכו בקודש משלב בדברי קדשו משלים ומעשיות לרוב.

באותה שבת נסובה השיחה אודות כוחה של תפילה, בתוך הדברים סיפר החפץ חיים טיב מעשה נאה, שהתרחש באחת העיירות הקטנות שברוסיה.

בימים ההם נמצאו בעיירות ובכפרים הפזורים לרוב ברחבי רוסיה יהודים פשוטים ותמימים, שבבערותם ידעו רק לקרוא פרקי תהלים [תהלים זאנערס], ובכל עת מצאו בזמנים הפנויים וביומא דפגרא היו שופכים את ליבם ומתפרקים על פרקי תהילותיו של דוד המלך ע"ה. בקצה אחת העיירות הרחוקות עמד לו בית כנסת קטן ישן ופשוט, הנקרא "בעלי מלאכה שול". אחד מן המתפללים היה איש תמים וישר דרך אשר אהב מאוד את 'ספר התהלים', ומאחר ובספרים האחרים לא למד מעולם... היה תדיר מתענג על פסוקי התהלים.

בכל שבת אחר הצהריים היה מקדים כמה שעות לפני תפילת מנחה, מתיישב במקומו הקבוע שבפינת המערב, מוציא את ספר התהלים הגדול, וקורא בקול רם ובעניימה מיוחדת את כל הספר כולו, מרישא ועד גמירא, בלא שום הפסק. כך היה נוהג תדיר, ושאו מכך חיות רוחני וחיוני עצום לכל ימות השבוע המפרכים.

כידוע מה שנתנו הרמז בזה, שכבר ביקש על כך דוד המלך ע"ה בעצמו, שכל האומר את כל ספר התהלים כולו מתחילה ועד סוף תתמלא בקשתו. וכנראה בפסוק (תהלים ט, ט) "אל יבשו בי קוויך

ד' אלקים צבאות, אל יכלמו בי מבקשיך אלקי ישראל". וכן רמזו הצדיקים בפסוק (תהלים ק, א) "מי ימלא גבורות ה', ישמיע כל תהילתו". ללמדנו כיצד ניתן למלא גבורות ה', ולהמתיק את הדינים, על ידי שישמיע "כל תהילתו" - באמירת כל ספר התהלים כולו!

לימים התגלגל אל אותה עיירה איש יהודי, סוחר נכבד בעמיו, ובהתהלכו ברחובה של עיר בשבת אחר הצהריים, והנה הגיעה לאוזניו נעימה מיוחדת של השתכחות הנפש, בדבקות השי"ת ביום שבת קדשו. הוא נמשך אחר אותה נעימה, וחש כי נפשו כוספת

בכיסופין דקדושה אל אותה שירה. כשחיפש אחר מקור הנגינה הנפלאה הזו, גילה שיש כאן בסמוך בפאתי העיר בית כנסת קטן, ומשכנס פנימה מצא את אותו יהודי פשוט, היושב ומזמר את פרקי התהלים באהבה ובערגה מיוחדת!

האיש התהלים זאנער' לא שם לב בכניסתו של האורח, נתן היה כל כולו בתוככי התהלים שלפניו, והיהודי הסוחר עמד כך שעה ארוכה נטוע במקומו, מוקסם מעוצמתה של תפילה זכה ונקיה כזו, הנאמרת כך בהשתכחות הנפש. בין כך ובין כך התארכה השעה, והמתפללים החלו להתכנס לתפילת המנחה, האיש סיים בעניימות את כל ספר התהלים בשלמותו, והאורח החליט להישאר לתפילת מנחה.

עם סיום התפילה התלווה אל האיש וצעד עמו יחדיו, לאחר שברכו בברכת "שלום עליכם" נכנס עמו בשיחה נאה. בין הדברים גלגל האורח את השיחה אודות מנהגו של האיש באמירת כל ספר התהלים בשבת אחר הצהריים, ושאל מנין מקורו של מנהג, ואם קיבל זאת מבית אביו או רבו.

ענה לו האיש בתמימות, לא ראיתי ולא קיבלתי זאת בתורת מנהג, אלא להיות שבמשך כל השבוע טרוד אני במלאכתי על המחיה ועל הכלכלה, ואין עיתותי בידי להתפלל לפני השם יתברך כראוי, מנצל אני את יום שבת קדשו לתפילה ואמירת תהלים, ובאותה שעה הנני מתפלל על כל הצורך. למשל, על הבת הבוגרת שישבת בבית, מושלמת ברוך ה' בכל מידה כנונה, נאה ומשכלת וגם טובת לב, אבל אין בידי מעות מספיק כדי לתת עבורה 'נדוניא' יפה, כדרכם של בעלי בתים חשובים. - לפיכך מתפלל אני לפני השי"ת, שהוא בעצמו המזווג זיווגים, להמציא עבורה זיווג הגון וטוב כראוי לה.

שמע הסוחר הנכבד את דברי היהודי, התהרהר קמעא, ואמר: הנה גם אנכי מחפש באותו ענין... יש לי בן נחמד בבית, אף הוא מופלג ומושלם, אשר הגיע בסייעתא דשמיא לפרק 'האיש מקדש', וזה עידן שאנו מחפשים אחר נערה טובה וישרה יראת אלקים ובעלת מידות טובות. והנה זה עתה כשישבתי והאזנתי בבית הכנסת לפרקי התהלים שקלחו מפין בדבקות ונעימות, נשא חן בעיניי. - ועתה שמא מן השמים הוליקו אותי הנה, כדי שאמצא כאן את השידוך הנכון!

ישבו אפוא ובדקו את כל הפרטים, ונמצא השידוך מתאים מכל הבחינות בשלמות, והיהודי הסוחר שהיה 'בעל יכולת' נטל על עצמו את תשלום כל הוצאות הנישואין, ובכל אשר נצרך לבני הזוג.

ואכן זכה האיש שנתקבלה תפילתו ברצון ובשמחה, ובתו הכלה נישאה בשעה טובה ומוצלחת לאותו בחור נעים הליכות. - ומאותו שידוך יצאו גדולי ישראל שהאירו פני תבל באור תורתם הקדושה, הלא הם רבינו הגדול בעל קצות החושן צוק"ל, ואחיו בעל קונטרס הספקות צוק"ל, שהעניקו חמה בקומתם והעמידו דת על תילה.

מטיב זה המעשה נלמד, סיים החפץ חיים, שלא לזלזל בשום תפילה של איש ישראל, אף לא בתפילתו של יהודי פשוט, ואפילו באמירת תהלים פשוטה, שכשהיא נאמרת בתום לב ובאמונה תמימה ויוקדת, ניתן לפעול בה ישועות גדולות ונשגבות!

[טיב התפילה: מהדורה חדשה [בעריכה] - הקדמה]

-> << -

מעשה מופלא, סיפר לי איש נאמן מארצות הברית. באחד מפברבי העיר 'ניו יורק' רבתי התגוררה משפחה נכבדה, שבנם הבחור הגיע לעונת השידוכים, ומשום מה לא נמצא שידוך הולם עבורו.

המדובר היה בחבור מוצלח מאוד, עילוי וכלילי המעלות, גם המשפחה היתה משפחה אמידה, והם חיפשו רבות את השידוך המתאים עבורם, אך הישועה לא נראתה באופק, הבחור כבר התגבר והתקרב

סיפורי השגחה פריטי שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'מה' מצעדי גבר'

סיפר מורינו הרב שליט"א: "זכיתי לשבות אצל ר' שמעון בר יוחאי במיורן, מכיון שהיה לי זדקת בגיד הרגל הורה הרופא להשתדל שלא לאמץ את הרגל יתר על המידה..."

כשעה לפני שבת יצאתי מהדירה על מנת להאפיל ההרה למערה הקדושה. איך שפתחתי את הדלת ראיתי יהודי יקר שהגיע לאסוף עלונים של טיב הקהילה שהבאתי איתי מירושלים והנחתי לו אותם מחוץ לדירה כדי להפיצים בצפת. הוא כבר היה ברכב ושמח שמחה גדולה לראות אותי, שאלתי אותו אם יש לו זמן וכח להעלות אותי למערה והוא נענה בשמחה. אמרתי לו שזה ממש השגחה פריטית שכן אסור לי לאמץ את הרגל ועתה ה' זימן לי אותו להעלות אותי כמצוות הרופא. הוא חיך ואמר שההשגחה שלו גדולה משלי וסיפר: "הגעתי עם בני על מנת לקבל ברכה מהרב מכיון שזהו יום הולדתו של בני. חששנו להפריע ולדפוק שמא הרב נח בדיוק אז לא דפקנו בדלת וחזרנו לרכב מאוכזבים קימעה ועתה שבדיוק הרב יצא מהדלת אין זה כי אם חסד ה' עלינו והנה שמחת הילד גדולה עד מאוד..."

ממשיך מורנו הרב לספר: באותו מוצאי שבת התבררנו שאחותי הלכה לבית עולמה והייתי צריך להספיק להגיע ללוויה שיצא מירושלים, והנהג שלי היה אמור להגיע יותר מאוחר. מה' מצעדי גבר כווננו, בני היה אף הוא במיורן והוא החליט להזמין הסעה לשעה שמונה במוצאי שבת למרות שכולם תכננו להישאר יותר זמן אך עשה חשבון שהבחורים צריכים להגיע רעננים לישיבה..."

הגיע טנדר גדול שהעלה גם אותנו ובצומת חנינה חברנו עם הנהג שהזמין עבורי והמשיך איתי לירושלים ובזכות זה שבני הזמין הסעה לשעה מוקדמת הגעתי ללוויה בזמן ב"ה. רואים איך שהכל מתוכנן בקפידה מראש..."

בעל המעשה: ב. ש.

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטית מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סמואל 15326517922 בפקס: o.y.wines@gmail.com

אל המתצית השניה של העשייה השלישית בחייו...

ושידוך אין! ההורים לקחו זאת מאוד לליבם, אבל הבחור מצד עצמו לא נשבר ולא התייאש, הוא המשיך לשקוד על תלמודו בהתמדה רבה, וניחם את הוריו בכך שכנראה עדיין לא הגיע הזמן!

והנה הגיעה לפתחם הצעת שידוך אחת מן העיר מונטריאל שבקנדה הרחוקה, ולאחר שערכו ביוריים שונים נראה היה שזהו אכן שידוך מתאים מכל הצדדים, והוחלט שעליהם לנסוע מונטריאל ולבדוק מקרוב את ההצעה המדוברת.

את הנסיעה מניו יורק למונטריאל הם העדיפו לעשות ברכב ולא בטיסה, מדובר בנסיעה ארוכה מאוד שמתפרסת על פני כמה שעות. - הם חיפשו אפוא נהג מתאים [דייבטי], שיקח אותם במכוניתו הלוח ושוב. ואכן נמצא האיש המתאים, יהודי ירא ושלם המוכר להם מניו יורק אשר קובע עתים לתורה, ולפרנסתו משמש כ'דרייבר' לאחינו בני ישראל.

הם התקשרו עם האיש שיכמו עמו על המחיר ויצאו אל

טיב הקהילה

שנה עשירית

הספר שלך אחד מוצא בו את הפנה שלו מזרחים מגוונים מכל הסוגים להפתח להפעלות להתענג ולהנות

מפי הנח"צ רבי נמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מצ"ב 'מפתחות ערכים' לכל עשרת הכרכים

דוקא דוקא דוקא

ניתן להשיג בקניינות ספרים המוגדרות הפצה ראשית מרכז הספרים בקהילת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

וכאבו הקשה, אבל מאידך הרי לא ניתן לדחות משום כך את האחות. לפיכך דיבר על לבו של הבחור דברי עידוד וחיזוק, והוסיף לברכו בברכה טובה וחזקה, באומרו אלי: באם תתגבר ותותר לה לאחותך, הרי מבטיחך נאמנה שתמצא גם אתה את זיווג הנכון, ועוד לפני החתונה של אחותך תתאסר גם אתה, בעזר השם יתברך!

לשמעו ההבטחה הברורה יוצאת מפי קדשו של הצדיק, ענה הבחור תיכף ונתן את הסכמתו בויתורו הנאמן לאחותו. - ואכן כעבור שבוע נשברה הצלחת, והאחות התאסרה למזל טוב. והנה להפתעת המשפחה כולה, יומיים לפני חתונת האחות בא האח הבוגר בברית האירוסין עם בת גילו בשעה טובה ומוצלחת! להבטחתו המפורשת של הרב הצדיק.

כשהגיע הבחור החתן אל ביתו של הרב עם הבשורה הטובה, וכשכולו קורן מאושר ומשמחה הודה לצדיק על ההבטחה שהתקיימה במלואה. פתח הרב לפניו גמרא ראש השנה בפרק הראשון, והציע לפניו סוגיא ערוכה לפניו בדף י"ז (שלהי ע"א), וז"ל הגמרא:

"אמר רבא, כל המעביר על מידותיו מעבירין עלו על כל פשעיו, שנאמר (מס'ו, טז) 'נושא עון ועובר על פשע', למי נושא עון, למי שעובר על פשע. רב הונא בריה דרב יהושע חלש [חלה], על רב פפא לשילוי ביה [במס רב פפא לשאל בשלש], חזייה דחליש ליה עלמא [וראו שהוא עומד למת], אמר להו צבינו ליה וודתא [אמר לבני ביתו הכינו לו את המכריכין], לטוף איתפח [תירפא], הוה מיכסיף רב פפא למיחזייה [היה רב פפא מתבייש לאחותו]. אמרו ליה [לרב הונא בריה דרב יהושע מאי חזית [מה ראית בשעת חוליין], אמר להו, אין הכי הוה [אכן כך היה, שנקנסה עלי מיתה], ואמר להו הקדוש ברוך הוא [לבת זין של מעלה], הואיל ולא מוקים במיליה לא תקומו בהדיה [הואיל ואינו עומד על מיתותיו, ומותר תמיד מעצמו, לא תדוקדקו להעמידו לדון]. שנאמר 'נושא עון ועובר על פשע', למי נושא עון ועובר פשע" ע"כ.

למדנו אפוא מסוגיא מפורשת לפנינו, סיים הרב, שכאשר מוותרים יכולים לקרוע בכך גזר זין מפורש למעלה! - ועל שכיצא בזה שנינו בפרקי אבות (ב, ב) "בטל רצונך מפני רצוננו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך". ומרגלא בפומיה דכ"ק אממו"ר הגה"צ זצוק"ל, שמדויק בלשון הגמרא: "מעבירים לו על כל פשעיו", שאפילו הפשעים שהם הזדונות גם נן נמחלים למי שמעביר על מידותיו. - ולפיכך העצה הטובה ביותר להינצל מכל גזירות, ומגזירת מגיפת הקורונה ל"ע, היא במה שיעביר על מידותיו בתוככי הבית פנימה, לוותר ולדבר בנחת, כנודע שכאשר צועקים למטה אין צועקים גם מלמעלה... ובזכות הויתור והעברה על מידותיו נזכה לישועה, אמן.

[מתוך סיחה מיוחדת לבחורי חמד בענייני השידוכים]

שימצא תחילה זיווגו של הבן. ברם, לאחר שחלפו עוד כמה שנים, והאחות החלה גם היא 'להזדקף', החלו הוריה לחשוש שמא משום כך עלולים הם להפסיד את ההצעות הטובות שמגיעות בשבילה, וכי כמה צריכה היא להמתין ולחכות? והחליטו לשאול בדעת תורה. ערב אחד עלו ובאו כל המשפחה יחדיו אל אחד מגדולי הרבנים הצדיקים שביישובם, והציגו את שאלתם, האם על האחות לישב עד שילבינו שערות ראשה, ולהמתין עד שיינשא האח המבוגר?

שאל הצדיק, האם ישנה כרגע הצעה על השולחן עבור הבת, ונענה בחיוב. אם כן, פסק הרב, עליכם לגשת לשידוך של הבת, ואין לדחות הצעה טובה של שידוך המתגלגלת לפתחוננו. כענין שמצונו בסוגיא דפ"ג דמועד קטן (ג) שאפילו בחולו של מועד התיירו לארס את האשה, משום "שמא יקדמונו אחר". אך, כאן התערב האח הבוגר, והחל לבכות על נפשו, שאינו רוצה שאחותו 'תעקוף' אותו, ומדוע עליו להמתין כל כך הרבה? פנה אפוא הרב אל הבחור הבוגר, ואמר לו, מבין אני בהחלט לצערך וכאבר הקשה, אין זה דבר קל כלל, להשתתף בשמחה של אחות צעירה בתור אח מעוכב... - אולם דע לך, שכפי הנראה נדרש ממך במצבך איזה מעשה מצוה גדול יותר מן הרגיל, צריך 'לשבור' כאן את המציצה המעכבת! ומי יודע, אם לא דווקא כאן נפתחה עבורך הזדמנות טובה להיושע, כאשר אתה מצידיך תותר לאחותך הצעירה, תסכים לה ותשמח בשמחתה, על אף הקושי שבדבר, ואולי דווקא מתוך כך תצמח ישועתך! הבחור בכה והיסס רבות, ניכר היה שקשה לו מאוד בזה, כאשר בכך 'ייתחם' בתואר הבחור הזקן, שאינו מוצא את זיווגו... בכיותו ודמעותיו נגעו מאוד לליבו של הצדיק, שהשתתף בצערו

הדרך. בהגיעם למנטריאל העיר החלו תיכף בסדרת ביוריים מעמיקים, ואף בפגישה עם המדוברת עצמה. אולם לאחר הפגישה הגורלית הופתעו לקבל תשובה שלילית מן הצד השני, שכנראה החליטו שאין זה השידוך מתאים עבורם, וההצעה ירדה מן הפרק.

תיכף יצרו קשר עם הדרייבר שכפי המסוכסם ביניהם נכנס לבית המדרש המקומי וישב כמה שעות באוהלה של תורה, בהמתנתו עד שייסימו את ענייניהם, ויחזיר אותם לביתם שבני יורק. בדרך נסיעתם הארוכה היו ההורים שבורים ומאוכזבים מאוד, ה'מכה' היתה קשה וכואבת עבורם. הם אמנם כבר הורגלו פעמים רבות לקבל תשובה שלילית... אבל דווקא הפעם נראה היה שהעניינים 'זורמים' ומתקדמים יפה, ולא בכדי יצאו לנסיעה הארוכה הזו, שגם עלתה להם במחיר יקר! דווקא לקראת השלב האחרון, כשנראה שהנה עומדים הם כבר לקראת שבירת הצלחת, התנפץ הכל ונשארו בלא כלום...

אולם, על אף שההורים קיבלו זאת קשה, הבחור לעומת זאת לא ראה כאן שום סיבה לייאוש, ויותר ממה שהצטער הוא על עצמו הצטערו הוריו בשבילו... במשך כל הנסיעה היה הבחור מחזק את הוריו, ומדבר עמם דברי אמונה וחיזוק. למה תצטערו כל כך? שאל הבן, הלא כך היא דרכו של עולם, שידוך מוצע ושידוך יורד. ואם הצעה זו נפלה מן הסתם אין זה השידוך הנכון, הלא אחד למעלה הוא לבדו המזווג זיווגים, כד"א (בראשית כ, ט) 'מה יצא הדבר!', ומה לנו להתערב בעסקיך? כאשר אין איתנו יודע כלום כיצד ומתי יתגלגל השידוך הראוי, הסיירו נא דאגה מלבבכם, וביטחו בה' יתברך שבוודאי יהיה בעזרונו בעת הנכון.

כך ישב הבחור נעים ההליכות ודיבר על לב הוריו השבורים דברי ריצוי וחיזוק נפלאים, עד שעלה בידו להפיג את צערם, ואף לשמחם בכמה דברי צחות...

והנה כעבור כמה ימים הגיעה לפתחם הצעת שידוך חדשה, והפעם היתה זו בתו המושלמת של אותו נהג-דרייבר שלקחם למנטריאל הלך וחזרו... והוא זה ששלח את השדכן אליהם, לאחר שראה מקרוב את התנהגותו המופלאה של הבחור בכל אותה נסיעה ארוכתא. בראותו כיצד הוא מכבד את הוריו, מחזק אותם ומדבר עמם דברים ערבים ומתוקים, וכולו מלא תורה ויראת שמים במידות טובות וישרות, מצא מאוד חן בעיניו. - ואכן כעבור שבוע ומחצה נסגר השידוך בכי טוב, והתברר למפרע שכל תכלית אותה נסיעה לא היתה אלא בכדי לתת אפשרות לדרייבר הנכבד להכיר את הבחור היטב מקרוב. וכמאמר החכם מכל אדם בספר הרוממה (משל"ו, טז) 'מה' אשה משכלת!' (עיי' מיליק יח).

[קובץ 'פרשות' מס' 357]

-> • <-

בחור אחד מן המשפחות החשובות שביישובם קרתא דשופריא, הגיע לגיל השידוכים, אך לא נמצא שידוך הגון עבורו. השנים חלפו במהרה, הבחור כבר התגורר, וכבר נחשב בין האלטעריע [חוקים... שבישיבה, ושידוך אין!]. אחותו של הבחור זקן, שהגיעה אף היא מזה עידן לפרקה, המתינה כמה שנים בתור... ואף שבשבילה כן הגיעו כמה וכמה הצעות טובות, לא רצו ההורים 'לעקוף' את האח הגדול, ולשדכנים שניסו לשדך את הבת אמרו להמתין בסבלנות עד

- כוס תנחומין -
לחסד הרק
ר' יעקב עקיבא עקשטיין הי"ד
התמאבל ודה על פטירת אמו החסובה הצדקנית
מזה ריזל לאה ע"ה
קהילת סבתי בבית ה'

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון בפיייל (דוא"ל) נא לשלוח לפיייל הפצ"ב | זתודמים להפצת העלון | ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט

<p>Access Credit צ'יינג' סל' 02-6516090</p>	<p>לעילוי נשמת מרת אילה אהובה בת ר' יוסף ראובן יוחנן הכהן ז"ל • נדבת בנה יקותיאל מנחם •</p>	<p>לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מרכזי הי"ן</p>	<p>לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה</p>	<p>לע"נ ר' ישראל נתן נטע ב"ר דוד צבי הכהן ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל</p>
<p>קשת הרשת מיתוב יח"צ וקידום מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	<p>לרפואת בועז בן מירה</p>	<p>לע"נ ר' דב ב"ר אברהם עקב ז"ל נפטר ה' אלול</p>	<p>לע"נ שמחה בת רחל יחזקאל בן עמומה</p>	<p>לע"נ האשה בת מרים ר' דוד</p>

יד"ל ע"י קהילת סבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון בפיייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

אזר השבת

הגיליון מוקדש לרפוא"ש החל בח' קלודין • חנה בת עישה •

כניסת השבת: 16:40
שקיעה: 17:02
צאת השבת: 17:37
דבנו תם: 18:14

הגיליון יו"ר
 בעידוד נתיבות

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
 מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

האלון נוסף לפני שאלות: מורה בת נשיאה - לבית אבי וסמחה בת נשיאה - לבית אבי
 בן אלון נשיאת מקבאל בן אלו לנשיאת

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

התינוקות שמלזו בזכות אדם שיעור תורה וגם המחלה המזדאגה שנעלמה בזכות האמונה בבורא נעלם והדמעות ששעריהם לא ננעלו • סיפור ניסי אישי 2-3

מעשיות בפרשה

"שמונה ארני"

כל הזמן היו בני-יחית קוראים לו לאברהם בתואר "אדוני", ואילו אברהם לא כינה אותם בתואר זה אף פעם אחת. וטעמו של דבר הוא, משום שאברהם אבינו, אשר היה הראשון בעולם לקרוא לבורא בשם "אדון" – "עד אברהם לא היה מי שקראו להקדוש ברוך-הוא אדון, עד שבא אברהם וקראו אדון (ברכות ד) – לא היה יכול לקרוא לאדם בשם "אדון", ואפילו רק מתוך אדיבות גרידא. את כל ה"אדנות" נתן להשם-יתברך... (הה"צ מהר"י הורביץ זצ"ל)

"ארץ ארבע מאות שקל כסף"

ארעא שויא ארבע מאה סלעין דכסף. (תרגום)
 מה טעם קנה אברהם דוקא חלקת-אדמה כזו, שמחירה ארבע מאות שקל-כסף? ברם, ידוע הוא, כי בית סאה (אדמה שאפשר לזרוע בה סאה של תבואה) מכיל חמישים על חמישים אמה, כלומר, אלפיים וחמש מאות אמות מרובעות. ואם אדם רוצה בחלקת-אדמה של שש מאות אלף אמות מרובעות, הריהו צריך למאתיים וארבעים בתי-סאה, שהם שמונה בתי-כור (בית-כור מכיל שלושים סאה). והנה, אמרו חכמינו, כי בשעת קבורתו של תלמיד חכם גדול צריכים להיות נוכחים שש מאות אלף איש, כשם שבשעת מתן תורה נוכחו ששים רבוא ישראל (כתובות י"ז). כלל ידוע הוא אצל חכמינו, כי כל אדם צריך לו מקום של אמה – "גברא באמתא יתיב". ואם-כן, כשרצה אברהם אבינו לחלק לשרה את כבודה הראוי, קנה חלקת-אדמה שתוכל להכיל עליה ששים רבוא אנשים, כלומר, בעלת ממדים של שש מאות אלף אמות מרובעות, שהן שמונה בתי יכור. והרי הלכה היא כי המקדיש שדה של בית-כור, עליו לפדותה בחמישים שקלים (ערכין כ"ה) – ויוצא איפוא, ששמונה בתי כור עולים בדיוק ארבע מאות שקל... (הגר"א מוילנא ז"ל)

טיפול אנשי ההצלה בחולי הקורונה: עדיף שלא או שמותר

הנה נשאל הגאון הרב חיים איידלס שליט"א אנושי הצלה שנדרשים לטפל בחולי קורונה, הוא רוצה לעסוק ברפואה ובשליחות שלו, אך בני ביתו אשתו וילדיו פוחדים ומבקשים שלא יעשה זאת. השאלה האם ישמע לקול אנשי ביתו, או ימשיך בשליחותו.

וענה כך: תשובה אומן שנמצא בשליחותו, רשאי להמשיך בשליחותו, ולסרב אף להוריו או לרעייתו, כיון שחיי נפש תלויין בו. אף שאשתו מאוד חוששת ובאה בטענה איך הותר דם מפני דם, אבל מכיון שהוא מחוסן ויש לו את כל הציוד הנדרש, הוא צריך להסביר לה בדרכי נועם שהוא עוסק בשליח ות מצוה, ושלוחי מצוה אינם גיזוקין.

ואמנם נכון שמצינו שהיכא דשכיח הזיקא לא אמרינן שלוחי מצוה אינם גיזוקין, אכן גם בענייננו אין כאן נזק מצוי. אבל אם היא מונעת אותו בכל תוקף למרות כל מה שניסה לדבר על ליבה, ויש חשש לבעיות בשלום בית, ישמע בקולה ויתן את מלאכתו לאחרים שיעשו את מלאכתם. חובש שהוא עצמו מפחד לא יצא לשליחותו, כי במצב שכזה לא יעשה את שליחותו באופן הראוי. כמו שכתוב בתורה "מי האיש היירא ילך וישוב לביתו". [נמסר ע"י ידידי הגאון רבי נסים יחיאל בן שמעון שליט"א, שתמלל שיעורו].

ויש לציין שאם בכה"ג יהיה מחסור בחובשים וכמו שאירע באיטליה ובסין ואז הוא פיקוח נפש אז אם הוא רופא בכיר, שידבר עם רבו שירגיע את אשתו, מחמת חשש פיקוח נפש.

הגיליון מוקדש לזיווג הגון לידידנו העומד לימינינו לילות כימים במסירות נפלאה

אפרים בן אורית הי"ו

השבוע למחרת יתן לשלוח
 ע"י משרד השבוע
לפסק: 08-9941870
 או למייל:
7665190@gmail.com

אזר התורה
 לע"נ בנימין בן רחל

אנשי בשורה אנו: עקב המצב ולבקשת רבים בשלב זה ניתן לענות תשובות גם במענה אנושי במס' טלפון - 077-410-39-00 (תשובות קצרות בלבד, ימים א'-ג' בין השעות: 20:00 - 21:00) מכיוון שזה טלפון ביתי, אין להתקשר לפני או אחרי כלל וכלל. בבנבת "גדיל תורה ויאדיר".

חידה: איך יתכן שהשמש תזרח בצד מערב ותשקע בצד מזרח?
שימו לב: בשליחת התשובות נא לכתוב את התואר (בחור/אברך/משרה רבנית). וכמובן, שמיותר להדגיש שאך ורק תשובות מדויקות שאליהם התכווננו ייכנסו להגרלה הממוחשבת.
 ו... הכוונה כוונה! חידה נוספת מתורתו של מרן האור החיים הקדוש עם פרסים משתלמים לעמלי התורה משיבי המדור המיוחד.

ההודיע אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

כרטיס ספר לרכישה ברשת "אור החיים"	מנחה וערבית עם פירוש "מתוק מדבש" (2 זוכים)	נגן (MP3) כשר עם שיחות של גדולי הדרשנים	דיסק און אף בפיתוח ייחודי לקוראי העלון
-----------------------------------	--	---	--

שימו לב: ההגרלות מתבצעות אחד לחודשיים על כל הפרסים

■ **העלון להצלת הגביר היקר:** מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא
 ■ **העלון להצלת הגביר התפוצה:** keremyosef@okmail.co.il
 ■ **מייל המערכת** (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com
 ■ **טלפון:** 052-7148454 ■ **קו התוכן:** 079-5904730
 ■ **פקס:** 08-9941870 ■ **מען למכתבי:** חזני 4/1133/נתיבות

לילות השבת הארוכים

מי מאיתנו לא נפגש עם הרגע הזה שאחרי סעודת השבת בעיתות החורף ומחפשים מה לעשות • הפתרון הייחודי שיצרו בישיבה הספרדית המובילה: לערוך סדר שש שעות ברציפות של לימוד תורה • וגם: כך גם אתם תצליחו להפוך את ערבי השבתות לקדושים ונעלים מאין כמוהם • הרעיון המקורי היצירה האיכותית והלימוד הפורה • מרתק!

אמברה

סיפור לשבת

סיפור ארי-איש!

אמונה בטחון גאולה

עיניים של ניסים

מסויימת שבגינה לא תוכל להביא ילדים לעולם. היא קיבלה את זה קשה ובעלה והיא נכנסו לסוג של משבר ודכאון. אבל האמא, בעלת הסיפור, כמו שאמרנו הייתה בעצמה ספר אמונה מהלך בכל המובנים ואמרה שאין מצב ושכוחו של מרן החפץ חיים זיע"א וודאי מסוגל להשפיע ולפעול ישועות בעבור ביתה.

בנוסף היא נזכרה שהייתה לה סייעת בגן

שבה היא עובדת כגננת שהיא פטרה אותה בגלל שלא הייתה מתייחסת יפה לילדים, ואמרה לבורא עולם שאם ישיב לבת שלה את השמחה ויביא לה ילדים היא תשלח לה משלוח מנות ותתפייס איתה וכמובן תבקש ממנה מחילה.

וכאמור במקביל האמא לא טעתה היא ארגנה כנס נשים ענק בעניין לשון הרע שתוכן להיערך לאחר כחודש ימים והיה מוקדש לישיבה נחמה עבור ביתה. "והנס המדהים שהיה פה", היא אמרה, "ששבויעים בדיוק לאחר שארגנתי את אותו הערב ביתי הודיע לי שברוך השם היא מעוברת וכי מה שאמרו הרופאים לריק אמרו ומצב רוחה חזר לקדמותו", וברוך ה' מאז ילדה

שבועיים בדיוק לאחר שארגנתי את אותו הערב ביתי הודיע לי שברוך השם היא מעוברת

טלפונים רבים אנו מקבלים במערכת 'אור השבת' בכל זמן שהיה מתגובות הארות והערות ועובר דרך כל נושא אחר. אמנם אף אחד לא הכין אותנו לטלפון הבא שנקבל. כשנענתה השיחה התברר לנו שמדובר בדבר לא שגרתי בעליל.

"זה לא קורה כל יום", השיחה נפתחה. ואנו שואלים "מה לא קורה כל יום", אבל השיחה המלאה סערות ורגשות נמשכה כאילו לא דברנו

כלל. "זה פשוט אמונת חכמים דבקות בבורא יתברך ואמונה פשוטה של לב יהודי תמים", ואז התחלנו להבין שמדובר כאן בסיפור, והפעם כנראה בסיפור ייחודי ששווה להאזין לכל מילה.

הגברת ששוחחה עמנו הפנתה אותנו לבעלת המעשה בכדי שנשמע את הסיפור מכילי ראשון עם יותר דיוק ויותר פרטים מאומתים, וכמובן ההסתקרנות הגיעה לשיאים ומיד יצרנו קשר עם בעלת הסיפור ובררנו מקחו של סיפור.

הסיפור עצמו אירע לפני פחות מחודש ימים, כן ממש טרי... בעלת הסיפור שלנו מתגוררת בישוב אור עקיבא שממוקם בסמיכות לעיר חדרה אזור שקצת אחרי מרכז הארץ בואכה צפון הארץ. מושב אור עקיבא ידוע כמושב חם מאוד והאמונה התמימה של תושביו נודעו בשער בת רבים.

כתקדים לפתיחת הסיפור מספרת לנו בעלת המעשה שתמיד בכל מצב היא הייתה חיה באמונה יוקדת הזאת של חכמים וצדיקים וכמובן תפילות לבורא עולם ואמונה תמימה. היא אף מוסרת שיעורים דרך קו טלפוני למאות שמאזינות לה בכל רחבי הארץ שבדבריה תמיד מחזקת בין היתר על האמונה בבורא עולם, ובמיוחד על כוחו וגדלותו של מרן החפץ חיים זיע"א והייתה מוסרת שיעורים בהלכות לשון הרע בכל מקום וזמן שאפשר.

משפחה הייתה לה. ילדים קטנים לצד גדולים. והנה באחד הימים הגיע הזמן שאחת מבנותיה הייתה צריכה להתחתן החתונה נערכה ברוב פאר והדר עם שמחה של מצווה בהכנסת חתן וכלה תחת כנפי השכינה בהקמת בית נאמן בישראל.

אבל הדבר הכמעט יחידי שלו מחכים וממתנים כל זוג שמתחתן זה להקים משפחה לתפארת ולהביא ילדים לעולם. זה הדבר העיקרי בחיים שהוא ההמשכיות של הדור הקודם, של הדור שלנו בעצמנו, אך ככל שציפו הבינו שהחלום הולך ומתרחק.

לאחר שלוש שנים ללא ילדים הלכה ביתה לבדיקה אצל הרופאה שתמיד טפלה בה, והפעם היא אמרה לה, או יותר נכון הפילה עליה את הפצצה המצערת הבאה. לבת שלה יש בעיה

זמן חורף ידוע בעולם הישיבות לזמן קדוש, הזמן הארוך ביותר מבין שלושת הזמנים שבהם הבחורים מתעלים ברוחניות ועוברים בין דפי הסוגיות המורכבות והעמוקות הנלמדות בישיבה, כך כל יום ויום מזמן חורף מנוצל לעבודת הבורא יתברך.

אך (הכמעט) בעיה מתחילה בערבי השבתות שיש לעמלי התורה מספר שעות לא מבוטל של ריקניות ויתכן גם שיעמום. אז באנו מעל שורות אלו, להכיר בפני קוראינו היקרים את היוזמה המיוחדת של "סדר שש שעות" או כלשון העם 'סדר חלבי' ומיד נפרט.

צורת הסדר התנהלותו ותפעולו החל לפני כשש שנים ביוזמת בחורים מישיבת 'באר התלמוד' שהינה בין המובילות בכותל המזרח ואם לא המובילה שביניהם, שלהם שמור כל הקרדיט הענק והעצום הזה, ובחורים רבים יושבים ושוקדים על תלמודם במשך שש שעות רצופות, ומי שעורך חשבון פשוט על פי דבריו של הגאון הבן איש חי זצ"ל מגלה שעולה להם כל שעה כאלף שעות בשבת, ובכלל לפי דבריו של החזון איש זצ"ל שאדם שלומד שש שעות זה לא שכל שעה נפרשת אלא כל שעה מצטרפת לחברתה דהיינו עשרים ואחת שעות של לימוד תורה (1+2+3+4+5+6).

ולא באנו לכתוב בשורות אלו את כבודה ותהילה של הישיבות אלא הגיע הזמן שאנו בני התורה בכל מקום שהם נפתח את עינינו ונחזק כמה שאפשר את היוזמה להכניס את זה לכל בתי המדרשות בארץ ובעולם שסדר שש שעות יהיה מושג בעולם התורה ולא רק בישיבה אחת שתיים.

ולתוהים אמאי כיננו את הסדר כסדר 'חלבי' הרי שאחרי שש שעות מהסעודה מותר לאכול חלבי ואחרי הסדר נוהגים להניח על השולחנות מאכלים חלביים בשפע מעין עולם הבא בכדי לתת את הקמח לעמלי התורה.

ובטוח שאם נהדיר את הסדר החשוב הזה של הרצף בלימוד שאחרי שאדם קם ממנו מרגיש כמו מלאך כפשוטו נזכה לשמוע בשורות טובות ישועות ונחמות.

נ.ב בכדי להמשיך הלאה ולפרסם את המיזם האדיר, נשמח אם קוראינו היקרים ישתפו אותנו במהלכים משלהם כיצד להחזיר את הנושא החשוב הזה להיכלי התורה. וכן האם הצלחתם, בני הישיבות הקדושות, להכניס את הסדר הזה לבית מדרש שלכם? כמובן ניתן לשלוח אלינו למייל לפקס או לדואר. בתודה מראש.

שלושה ילדים בלי הרע. אבל לא, זה לא עיקר הסיפור זה חוליה קטנה מהסיפור המדהים.

בן זכר נולד בשעה טובה ומוצלחת לבת הילד היה חמוד כמו שאר הילדים והיה נראה חניני מתוק ומלא חן. כמובן הבית התמלא בשמחה ובאורות שאין כמותם. הברית נערכה כעבור שמונה ימים ויקרא שמו בישראל מאיר נצר למשפחת מן (שם משפחה בדוי).

לאחר כמעט שבועיים מיום שנולד, בוקר אחד התינוק קם עם מראה מוזר ולא שגרתי. שתי נקודות אדומות מוזרות צצו להם בשני צידי העיניים, ולא רק זה גם יצא לו כמין גוש גדול בצד העין השמאלית וכעבור זמן קצר גם צמח לו גוש מתחת לעין בצד ימין והיו לו מראה צבעים צבעוניים וסגנוני, כל הצבעים היו שם, אדום כחול ירוק בקיצור הילד היה נראה מפחיד. וכמובן כאן מתחילה הפאניקה.

הבת לא ידעה מה לעשות איתו בכלל ועם עצמה בפרט, בכל אופן תינוק בן כמה ימים וכבר צריך להכנס איתו לתסבוכת רפואית אבל כנראה זהו רצון ה' ומסכת האמונה הרשמית מתחילה.

היא לקחה את הילד לרופא בחדרה הסמוכה לאור עקיבא, היישוב בו היא מתגוררת הרופא עוד לא בדק אותו ורק על פי מבחן של מבט ציווה אותה לשלוח את התינוק מיד לבית החולים שניידר בלי **המשך המרתק והמרגש בעמ' הבא >>>**

באפשרותכם ללכת את הרבים ללא כל תאמץ! אם אירע אתכם או מכירים סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח חזני 3314 נתניה 08-9941870

אכפרה

סיפור לסבת

מעולמו של בן הישיבה

מוכר ואמרי קה"ט מהישיבה הרה"ב

"הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יוצאות לשאוב מים. והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה ותה הוכחת לעבדיך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני"

הכרזת של זהויה

יש לעיין בצורת המבחן שעה אליעזר לבחירת השידוך ליצחק אבינו ע"ה, מה יש בסמין הזה שאמר שהנערה תאמר אליך "גם לגמליך אשקה", ומדוע לא הספיק רק מה שתאמר לו "שתה"

ומבארים בזה, שפעמים אדם רואה משהו שצריך עזרה, או איזה אדם המבקש צדקה וכיו"ב, וכאשר הוא שומע ממצבו הנורא וכו' ליבו מתמלא עליו רחמים ותיכף הוא עוזר לו, וודאי שעשה בזה דבר גדול ומקיים בזה מצוות צדקה הגדולה והחשובה. אך עדיין במעשה זה לא משתקף מידת טובו וחסדו של אותו אדם, כי יתכן שרק מהמת הסיפור הכואב ששמע וכו' נשבר ליבו בקידו ולכן הושיט ידו לעזרה.

וכמו שמצינו בכיו"ב מה שפירשו במצוות הצדקה מה שנא "פתח תפתח" וגו', ומדוע נאמר בכפילות? והסבירו,

שאדם הנותן ב' פעמים, הוא מראה שהנתינה שהוא נותן, אינו בשביל להרגיע את מצפוניו, שכן לזה היה מספיק לו בנתינה הראשונה, אך כאשר מוסיף הוא לתת פעם נוספת מראה הוא בזה שנתנתו היא מחמת ציווי השי"ת, ולא בשביל להרגיע את הצער שהוא רואה.

מעין זה יש לבאר כאן במהלך של אליעזר עבד אברהם, שבדווקא הוסיף ב"מבחן"

שהנערה תאמר לו שתשקה גם את הגמלים. כי אם הנערה הייתה שומעת את בקשתו "הטי נא את כדך ואשתה" ותיכף הייתה מביאה לו לשתות. עדיין אין הוכחה במעשה זה על טוב ליבה כיוון שאפשר שעשתה מעשה זה מאי נעימת לסרב, או מרחמים וכיו"ב. אך כאשר היא מעצמה יוזמת מעשה שלא נתבקשה כלל, ולא רק שיזמה מעשה נוסף, אלא שבתוספת זו היא בעצם מבניסה את עצמה לטירחה ומאמץ גדול, הרבה יותר מעצם בקשתה, שכן להשקות עשרה גמלים היא טרחה ומאמץ עשרת מונים, מאשר להשקות את אליעזר בלבד, וכאשר אכן היא פעלה בכל זאת, הרי שבמעשים כבירים אלו נוכח אליעזר במידת טובה וליבה הטוב ועוצם מידת החסד המתבטאת במעשים כאלה.

עיניים של ניסים

והחמוד ואז היא רואה את הנס מול העיניים. מאיר התעורר עם עיניים נקיות מבריקות וחדשות, פשוט ילד חדש. אין זכר למה שהיה לא גושים ולא נקודות ה' יתברך ניקה לו את הכל. אבל עדיין היו חששות שמא זה רק זמני או שלא הכל עבר במאה אחוז, ולכן שלחה את הבת לבדיקה נוספת בשניידר ושם הרופא שהיה לא שומר תורה ומצוות השתאה והתמלא צמרמורת ולא הבין איך דבר כזה קורה שבלי שום טיפולים דבר כזה מורכב בעולם הרפואה עבר כלא היה. והלם רב אחז אותו זמן רב, כמו שאמר אחר כך למשפחה שעד היום הוא לא קולט איך זה קרה דווקא אצלו.

והרופא מבית החולים שניידר לא כל כך סיפק אותם ולכן הם שלחו תמונה לרב פירר ובקשו להתייעץ עימו שוב, וגם אותו הדבר הלם וצמרמורת בערו בו ותדהמה שלא ראה מימיו שתינוק חדש כפשוטו נולד מולו. תינוק של ניסים או יותר נכון עיניים של ניסים.

ולסיום ישנו מסר מיוחד מבעלת הסיפור, "אני רוצה להודות לבורא עולם שפשוט נתן לי נכד חדש כפשוטו ממש לא דומה בכלל למה שהיה ובכל זאת התפילות עזרו וקרעו שערי שמים, ואני בטוחה שהכל היה בזכות התפילות שלנו. ובכדי לחזק את הסיפור ולהוסיף את האמונה לכל קרוא שיקרא את הסיפור וישתהה צרפתי לכם תמונות עם שני המצבים של העיניים של התינוק האחד בתקופה שהוא היה חולה והשני לאחר הנס הנדיר שאירע עמנו והתרפא באורח פלאי ללא שום טיפול. וכמוכן תבחנו את זה בעצמכם האם זה אכן נכון או שלא.

"ולסיום יה"ר שסיפור זה ירבה אמונה בהעם ישראל וירבה חיזוק בעולם כולו אמן ואמן. ואשמח מי שיוכל להפיץ את הסיפור בכל במה אפשרית. (פרטי בעלת הסיפור שמורים במערכת). אמן ואמן."

העיניים לפני שהתרחש הנס:

העיניים לאחר שהתרחש הנס:

>>> ההמשך המרתק מעמ' הקודם להמתין רגע אחד, כי כל דקה קריטית והמצב עוד עלול להחמיר. חס ושלום.

בבית החולים שניידר המיועד לילדים ערכו לו את הבדיקות הנצרכות ואת הצילומים המיועדים למקרים שכאלה, והודיעו להורים המודאגים שלילד יש גוש מוכר ששמו "ציסטה" שהוא מופיע גם בכל מיני מקומות בגוף ובכדי להסירו צריך ניתוח מסובך, וכאמור לילד גילו שיש לו בעין את אותו הגוש. במקביל לתוצאות הבדיקה הבעל התקשר להתייעץ עם הרב פירר ושלח לו את התמונות של העיניים של התינוק.

הרב פירר יצר עמנו קשר כמה רגעים אחרי ואישר את הידיעה שלתינוק יש גוש ציסטה וכי הטיפול הראוי והנכון ביותר בשביל התינוק זה כמו שהציעו להם בבית החולים שניידר והורה להם לערוך במדויק את כל הוראות הרופאים של בית החולים.

אבל אצל הסבתא, בעלת הסיפור, גם זה לא ייאש אותה. והיא ביטלה את דברי הרופאים כלאחר יד. "כמו שהיה אז שזכית להביא ילדים

לעולם יקרה גם כעת שהילד יצא בריא ושלם ללא כל ניתוח וטיפול רפואי והכל רק אם אני ואת וכל המשפחה נאמין", הפטרה הסבתא.

וכמו שם גם כאן הסבתא הדליקה נרות לעילוי נשמת הרשב"י הקדוש וכמוכן הדליקה נר גם לנשמת מרן החפץ חיים שהיא מחוברת עליו בכל נפשה. במקביל היא נתנה צדקה לכמה ארגוני חסד והתפילות שתמיד יצאו מפיה לא פסקו מלזרום ואף לא לרגע קטן. כל מה שהיה לנגד עיניה זה רק הנכד הקטן מהבת שלה שכה נמצאת בחרדות ובדאגות.

הבעיה היא שהיא הייתה לפני החרזה לעבודה אחר חופשת לידה, והסבתא לא יכלה לראות את הבת שלה חוזרת לעבודה ובמקביל גם לנהל טיפולים בבתי חולים לילד שלה הקטן והמתוק מאיר.

גם בסיטואציות מיוחדות ביותר גם שם היא התפללה כמו שסיפרה לנו הסבתא שהיא עובדת כסיעת בגן וכל פעם שהייתה יוצאת לחצר עם הילדים היא הייתה בוכה מהלב ללא דמעות ומתחננת ומבקשת מבורא עולם שיצמיח לה את הישועה בקרוב, ללא כל דאגה כאב או קושי מיותר.

שוב תפילותיה לא שבו ריקם. וביום שבת בבוקר פרשת לך לך תשפ"א הסבתא נכנסה לחדר להוציא את הילדים מהחדר למרפסת בכדי שיתנו להוריהם לישון, היא מרימה את מאיר הקטן

כמו שהיה אז שזכית להביא ילדים לעולם יקרה גם כעת שהילד יצא בריא ושלם ללא כל ניתוח וטיפול רפואי

מדור תפילות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ויאמר לא אוכל עד אם דיברתי דברי" (כ"ד, ל"ג)

למה אליעזר מואן לאכול עד שיסיים לומר את דברו, והלא אדרבה גדולה לגיממה שמקרבת, וכן אין ראוי לאודרה להתנות כן?

יישוב א'

התענה כיון שהיה שליה קדושין כדון התן וכלה
הקדושת לוי מברר על פי מה שכתב הרמ"א (אבה"ע סי' ס"א וס"ה) שנהגו שהחתן והכלה מתענין ביום חופתם, לכך אמר אליעזר דכיון שהוא שליח קידושין, אינו יכול לאכול עד אחרי שיסיים לקדש את רבקה לאליעזר, או שיוברר שאינו מקדשה וממילא אינו שליח קידושין ורשאי לאכול.

יישוב ב'

רצה להקדים לברך אצל בתואל לפני שימות אם כבר קיבל קידושין לרבקה
הרא"ש (קידושין פ"ב סי' ח') כותב שלדעת הר"ר מנחם, קטנה שהלך אביה למדינת הים ומת שם, ראוי היה לאוסרה על כל העולם, שמא קיבל בה אביה קידושין, אלא שמעמידים אותה על חזקת פנויה, וכן כתבו התוס' שם (סו:). לאור זה מתרין בספר בנין שאול (עמ' קמ"ו) שכיון שאליעזר ידע שלבן הגיח לו סם המוות בצלחת, והמלאך הפך צלחתו עם של בתואל, והרי הוא עומד למות, כמו שכתב בתרגום יונתן בן עוזיאל, על כן אליעזר שחכם גדול היה, דולה ומשקה מתורת רבו (יומא כח:), ירא היה שמא ימות בתואל ותהיה רבקה מקודשת ליצחק רק מכוח חזקה, ולא היה רוצה לסמוך על החזקה במקום שניתן לבררה אצל בתואל אביה, לכך לא רצה לאכול עד אשר יברר אם קיבל לה כבר קידושין.

יישוב ג'

שלא להסירה בשעת הסעודה
לכאן י"ל עוד בפשיטות על פי מה ששינוי במסכת תענית (ה:). אמר רבי יוחנן אין מסיחין בסעודה, שמא יקדים קנה לוהט ויבא לידי סכנה. ועל כן כיון שהיה אליעזר חושש פן ידברוהו בתוך הסעודה על אודות בואו וכוונותיו, לכך לא אכל עד אשר ידבר דברו. שוב מצאתי שהדברים מפורשים בפסיקתא זוטרתא, וז"ל: "לא אוכל עד אם דיברתי דברי, מכאן שאין מסיחין בתוך הסעודה שמא יקדים קנה לוהט ויבא לידי סכנה, לפי שהקנה מוציא קול והושט מכניס את המאכל, שלא יפתח הקנה ויכנס בו המאכל".

יישוב ד'

שהסעודה תהיה סעודת מנוחה
ע"ל שאליעזר חפץ תחילה לקדש את רבקה ליצחק כדי שתהיה סעודתם מצוה, וכעין מה שמצינו אצל הרבה חכמים שלא היו אוכלים מסעודת הרשות, אלא רק מסעודת מצוה, כדאיתא בחולין (צה:). גבי רב שלא היה אוכל מסעודת הרשות. ויש להוסיף שאף אם באותה עת לא קידש אליעזר את רבקה ליצחק, אלא רק שידכה, גם כן הוי סעודת מצוה, על פי מה שכתבו המפרשים דיש למשדך בקידושין מצוה, משום דאסור לקדש בלא שידוכין, כדאיתא בקידושין (יב:). שרב היה מלקה למי שמקדש בלא שידוכין, ולפי זה יש לומר שגם סעודת שידוכין הוי קצת מצוה.

חידושי

סיפורים אחזקים

מעשה בתלמיד אחד של ר' שמעון בן יוחאי שיצא חוצה לארץ, ובא עשיר. והיו התלמידים רואין אותו ומקנאין בו, והיו מבקשים הן לצאת לחוצה לארץ, וידע ר' שמעון, והוציאן לבקעה אחת של פגי מדון, ונתפלל ואמר: בקעה בקעה, מלאי דינרי זהב! התחילה מושכת דינרי זהב לפניך. אמר להם: אם זהב אתם מבקשים, הרי זהב, טלו לכם. אלא, היו יודעין: כל מי שהוא נוטל עכשיו, חלקו של עולם הבא הוא נוטל, שאין מתן שכר התורה אלא לעולם הבא" [שמות רבה נב, ג].

ומעשה באדם שהיה מחלל שבת, והעלו אותו פעם אחת לתורה, והנה יוצא לו בקריאה הפסוק מחלליה מות יומת דהיינו מחלל שבת מות יומת, ואחר הקריאה אמר אמת תורתנו הקדושה וכו', שאל אותו הרב נסים יגן זצ"ל אבל אתה מעשן בשבת, איך אתה אומר אמת תורתנו הקדושה? אמר לו האישי - זהו זה, אחר שראיתי את המילים האלו בתוך הספר תורה, החלטתי שמהיום אני שומר שבת. הגר"י זילברשטיין שליט"א רבה של רמת אלחנן תככ"ץ מספר על חמותו הרבנית אלישיב ע"ה על מסירות נפש עילאית ועל אהבת תורה ומסירות נפשה לרב הגדול הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל שביים הראשון לאחר הנישואין שלחה את בעלה הרב הגדול לישיבה ללמוד, ואמרה שקיום הפסוק "שימח את אשתו אשר לקח" הגדול ביותר יהיה אם אתה תהיה שם. וכן ביום בו נפטרה בהיותה על ערש דוויו וכבר לא היה בכוחה להוציא מילה מהפה רמזה בידיה לבעלה שילך לבית המדרש ושאל היא זקוקה לו כאן, עד שבאו והודיעו לרב הגדול את הבשורה המרה.

מעשה במגיד מדובנא שיום אחד ראה ילד צעיר שמוליך את אביו העיוור לבית התמחוי שבעיר, לאכול כדרך העניים. שאל אותו המגיד 'למה אתה לא הולך לתלמוד תורה?'. אני צריך לדאוג לאבי לקחתו לבית התמחוי ולהחזירו', ענה הילד. אמר לו המגיד 'ואם אני אדאג לכל מחסורכם ואביך יחיה על חשבוני - אתה מוכן ללמוד תורה?'. 'בוודאי', ענה הילד. שאל המגיד את האבא אם הוא מוכן לכך, והאבא הסכים בחפץ לב. מאותו יום החל הילד ללמוד בשקידה רבה ועצומה. ולימים נודע שמו בישראל - רבי שלמה קלוגר. מחבר ספרי "שו"ת טוב טעם ודעת" "שו"ת האלף לך שלמה" *ועוד. הגאון הנ"ל חיבר הרבה ספרים בכל מקצועות התורה "האלף לך שלמה" 1000 תשובות בהלכה. "טוב טעם ודעת" כ- 2000 תשובות בהלכה, ועוד.

והבה ונראה מעשה נורא. בהיותו בישיבה נתן החפץ חיים שיעור לכל תלמידיו. נכנס לפתע אחד מראשי הישיבות הידועים, והחפץ חיים, לתדהמת כל תלמידיו, סובב לראש הישיבה הנ"ל את הגב, והמשיך בשיעור. לאחר ברור אמר החפץ חיים שלראש הישיבה הזה היה תלמיד יתום מאב שהיה שובב מאוד ולא כל כך למד, וראש הישיבה רצה לסלקו. והנה באה אמו האלמנה בוכיה והתחננה שישאיר את הילד בישיבה, כי אם הוא לא ישאר בישיבה - הוא עלול לצאת פושע ועברין. אבל תחנוניה נפלו על אזנים ערלות, והבן גורש מהישיבה. ולימים נתחבר לסטאלין י"מ שהנודע לשמצה, והרג רבבות רבבות מבני ישראל. ואמר החפץ חיים שמי שאשם בדבר הוא הראש הישיבה הנ"ל.

מספרים על הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א שפעם שאל אותו שר אחד למה אתם היהודים גאים ושחצנים?? הלא אבותיכם היו רוכבים על חמורים, ידוע כי משה הרכיב את אשתו ואת בניו על חמור, והמשיח שלכם אתם טוענים שיבוא על חמור. ואילו אתם בדור הזה רוכבים על סוסים, ענה לו הרב: גם רכיבתינו על סוסים, באה לנו בגלל ענווה, וזאת מפני שהחמורים הגדולים עלו לגדולה ונהיו שרים ודוכסים.

סיפר הרה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע, פעם אחת היה הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע חולה מאד, והרופאים לא מצאו רפואה בדרך הטבע למחלתו, ישבו חסידיו בחדר הסמוך והתפללו לרפואתו. פתאום שמעו קול רעש, ופתחו הדלת ומצאו את הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שוכב על הארץ כי נפל, מיד מיהרו להרימו ולחזור להשכיבו, וחזרו לתפילתם כבראשונה. לא ארכה השעה ושמעו את קולו הק' שקורא למשמש שיביא לפניו מים ליטול ידיו, כי ב"ה הוטב לו. וכן היה, שעד מהרה הוטב מצב בריאותו, וחזר לאיתנו לגמרי. אחר כך אמר הגה"ק מבארדיטשוב זי"ע לחסידיו, כששמע מה שאמרו הרופאים שבדרך הטבע אין רפואה למחלתו (ל"ע), נזכר מה שמע מהמגיד הק' ממעזריטש זי"ע, שמה דכתיב 'הבוטח בד' חסד יסובבנו' (תהלים לב, ו), אין הפירוש שהישועה בא כתשלום שכר בעד מדת הבטחון שבו, או כסגולה להמשיך נס חוץ לדרך הטבע, אלא שכן ברא השי"ת את טבע העולם, שהגבר אשר שם בד' מבטחו, פועל הנצרך לו וימלא ד' חסרונו. והמשיך לומר: מתוך כך חשבת, הרי בכוחי להתחזק במידת הבטחון בהשי"ת, ועל ידי כך אוכל להמשיך ישועה בדרך הטבע, ולא אהיה בכלל הסומך על הנס. וכך עשיתי, ומתוך בטחוני קמתי לירד מהמטה, אמנם נפלתי לארץ. שבתו והרהרתי, הלא בלי ספק דברי המגיד זי"ע אמיתיים ולמה לא נתקיימו בי, אין זה אלא כי אין בטחוני בשלימות ויש בו איזה פגם, על כן אתחזק עוד הפעם בבטחון שלם ואז בודאי אקום ברפואה שלמה. וכן עשיתי. ועל-ידי-זה תודה להשי"ת חזרתי לבריאותי כבראשונה.

לתגובות הערות: שליח 064-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:21

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:19

ר"ת: 17:53

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 475 13.11.2020 - כ"ו מרחשוון תשפ"א

זֶה הַשַּׁבָּת לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנִבְרָאנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת

פְּרִשְׁתָּ - זְוִלִי שְׂרָה

וַיְהִי חַיֵּי שְׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שְׂרָה (כג,א)
ידוע פירושו של רש"י שחיי שרה למרות הרבה רגעים של קושי וניסיונות כולן היו שווים
בעיניה כמו הימים היפים בחייה.. שרה אימנו היא הדוגמא הנפלאה לאדם שמקבל הכל
באהבה.

סיפר מגיד המישרים, הרב חיים זאיד שליט"א, את המעשה המדהים הבא:
היה זה בערב ראש השנה התשע"ח. הבן שלי, שיהיה בריא ניגש אליי בתחנונים ואומר
לי: "אבא יקר, אני צריך חולצה לכבוד החג". לבן שלי ב"ה לא חסר חולצות, אבל אם
הוא רוצה להתחדש בחולצה חדשה לראש השנה - בשמחה. אשתי, שומעת את
השיחה שלנו מהמטבח, ואמרה: "חיים, אם כבר, אז שיקנה שתי חולצות - אחד לראש
השנה, ואחד לסוכות". "אין בעיה", אמרתי, "כל אשר תאמר לך 'שרה' שמע בקולה".
"טוב, איפה אתה הולך לקנות את החולצה?", שאלתי אותו, והוא ענה לי כי הוא מעוניין
לקנות את המותג החדש שיצא לשוק הנקרא- 'פורור' חולצות איכותיות, ללא צורך
בגיהוץ. אשתי פתחה את הארנק והניחה לו בכיס 350 ₪ - מחיר של שתי חולצות
יוקרתיות, והוא יצא לדרך. הוא מגיע לרחוב ר' עקיבא בבני ברק, נכנס לחנות מודד
שתי חולצות כמו שרצה, ניגש לקופה ובא לשלם. "350 ₪", מודיע המוכר על התשלום
ואז, הוא מושיט את היד לכיס להוציא את הכסף, ולתדהמתו הרבה - אין כסף, נעלם.

הוא בודק בכיסים האחרים, אך אין מאומה. תחשבו מה זה, ערב חג, המון הוצאות,
ובבת אחת הולך לך 350 ₪ - סכום לא קטן, הרי שזה דבר לא פשוט בכלל וניסיון לא
קטן בתור אבא. כיצד מגיב אדם נורמלי במצב כזה שאובד לבן שלו כסף, ככה סתם,
בערב חג?!... אינני רוצה לפרט - "מי באש ומי במים, מי בקיצו ומי לא בקיצו". הבן חזר
לבית שבור ורצוץ וסיפר לאשתי כי אבד הכסף. אשתי נכנסה ללחץ והתקשרה אליי:
"חיים, הבן איבד את הכסף... למה נתת לו לצאת לקנות לבד?". המום ומבוהל מהבשורה,
הגבתי לה: "סליחה, אבל אני לא אשם!". "לא, עכשיו בגלל זה הלכו 350 ₪". הרגשתי כי
משמייים מנסים אותי בערב חג בניסיון הכעס המאיים לעשות מריבה בתוך ביתי, על
כן, מיד התעשתתי, ואמרתי לה: "רגע, כמה כסף הוא איבד - 350 ₪?!... איזה יופי, תודה
רבה לבורא עולם!".

מה?!?!", היא נבהלה מהצד השני של הקו. "כן, ודאי", השבתי, "וכי אינך רואה שבורא עולם נתן לנו מתנה לעבוד בערב חג על מידת הכעס. לשתוק, ולשמוח בכל מה שהוא עושה לנו, אז קדימה, בואי לא נהיה בצער ולא נכעס ונקבל את רצון ה' בשמחה", קפצתי לפתע משמחה בטלפון. אשתי שחשבה כי אולי השתגעתי, אך מהר מאוד השפיעו הדברים עליה, ואף היא קיבלה זאת באהבה וכך סיימנו את השיחה בהרגשה טובה.

באותה העת עשיתי את דרכי אל הישיבה, נכנסתי אל בית המדרש, תפסתי את אחד התלמידים שלי והתחלתי לרקוד איתו. "הרב מה קרה?", הוא פנה אליי. "ב"ה היום אני שמח במיוחד", השבתי לו, "היום אבדו לי 350 ₪". הבחור עיקם את הפרצוף ושאל אותי: "הרב אתה בסדר?", ואני השבתי לו כי הוא כבר מכיר אותי זמן רב כי אינני בסדר, וכי אני שמח במה שקבע לי ה'.

באותו רגע פניתי אל ארון הקודש בישיבה ונשאתי תפילה מעומק הלב: "דבוננו של עולם, בבקשה ממוך, אני משתדל מאד לקבל את אבדת הכסף באהבה ולא לכעוס על בני ביתי על האבדה, אך לפחות תעשה שמי שימצא את הכסף שלנו ויהנה ממנו, יהיה אדם נזקק הזקוק מאד לכסף זה בערב החג", סיימתי ונתתי נשיקה לארון הקודש, כשאני יוצא מהמקום ועושה את דרכי לכיוון הבית. והנה, בדרכי לבית, אני מקבל שיחת טלפון: "שלום, הגעתי לרב זאיד? יש לי שאלה בהלכה!". "בבקשה", השבתי. "אבל אני מודיעה כי אתה תשמע אותי עד הסוף ולא תעצור אותי באמצע – מובן?!", אמרה בקול נחרץ. אני, נבהלתי מהאיום, אך נענית לבקשתה, רק שלא תרביץ לי".

הרב, לפני חודשיים מצאתי סכום כסף והתקשרתי אליך לספר לך זאת, ואתה ענית ואמרת לי כי במקרה כזה, עליי להשים את הכסף שמצאתי לצדקה. אבל היום מצאתי שוב סכום כסף, אבל לדעתי, משמייים ראה בורא עולם שיש לנו דוחק כלכלי ומצב כספי עגום ושלח לנו זאת, אז אנא הרב תאמר לי בבקשה הפעם כי הכסף שלי ואני יכולה להשתמש בכסף הזה לצורך הוצאות החג הרבות הנמצאות בפתח?!". באותו רגע הרמתי גבה ושאלתי אותה: "רגע, כמה כסף מצאת?". "מה זה משנה?!", השיבה, "זה לא עניין של הרב, אני מבקשת שהרב רק יענה לי תשובה הלכתית". "את יודעת מה", פניתי אליה, "אם את לא תגידי לי כמה כסף מצאת, אני אגלה לך זאת!". "מה?! מאיפה אתה יכול לדעת?", היא נבהלה. "מה זאת אומרת?"

את כנראה לא מכירה מי זה הרב זאיד", השבתי לה בהלצה. "נו בוא נראה את הרב – כמה כסף מצאתי?", שאלה. "רק רגע... לדעתי – 350 ₪". וואי, אמאליה, איך הרב יודע?", היא נדהמה. "עד כאן איני מגלה יותר את סודותיי", השבתי. אינכם יודעים כמה רצון עז היה לי באותו רגע לומר לה: 'תשמעי גברת, הכסף הזה שייך לי והוא אבד לבני, ואני דורש ממך להחזיר לי אותו מיד', ובכך אחזיר את ההפסד הכספי הלא קטן שהגיע לי בהפתעה בערב החג, אלא שמיד נזכרתי כי לפני כמה דקות ביקשתי מבורא עולם שהכסף יגיע לידיים של אדם נזקק, והנה אחרי כמה דקות כך היה. אמרתי לה כי ע"פ ההלכה היא יכולה להשתמש בכסף לעצמה, ובוודאי הבעלים כאן התייאשו ואף הוא שמח שילך הכסף לצדקה, כשאני עד כמה הוא שמח שהכסף הגיע לידה.

חזרתי לביתי שמח ומאושר מכל הסיפור וסיפרתי זאת לבני ביתי שאני אומר להם: "תראו מה זה, כיצד ה' מנהיג את העולם. אני קיבלתי את אובדן הכסף באהבה ולא כעסתי, וה' מיד הראה לי כיצד הוא מגלגל את הכסף למשפחה נזקקת, כפי שביקשתי".

אך הסיפור לא נגמר, בואו ושמעו: מאוחר יותר, הבן שלי עולה לבית ואומר לי: "אבא, יש לנו מעטפה בתיבת דואר". נתתי לו את המפתח לתיבה, והוא העלה את המעטפה. אני תופס את המעטפה ורואה כי כתוב עליה: "לכבוד הרב חיים זאיד, חג שמח ושנה טובה", ללא פירוט מי השולח ומדוע הוא שולח זאת. פתחתי בסקרנות את המעטפה, ולא תאמינו למשמע אוזניכם – היה שם כרטיס 'שובר קניה' של חברת המזון 'יש' על סך... 350 ₪ – לא יאומן!...

כל כך התחזקתי לראות כיצד כאשר אתה עומד בניסיון קשה של כעס בערב החג, ומראה לבורא עולם אהבה שאתה יודע שזה ממנו, ואף אחד אינו אשם בכך – הרי שמיד אתה רואה כיצד הקב"ה מחזיר לך אהבה גדולה בחזר, ומדוע? מפני שהקב"ה אוהב בני אדם המתחזקים באמונה ועובדים על מידותיהם, ולאנשים כאלו הוא משלם שכר מיד, כדי להראות להם כמה הוא שמח ממעשים שכאלו. על כן, ישתדל האדם בכל מצב לשבור את המידות ולהתגבר על הכעס והגאווה, ובלבד שיהיה שלום ואהבה, מפני שאין לך דבר שהורס את השלום והאהבה בין בני-אדם, כמו המידות הרעות. (מתוך טוב לחסות בה')

אֲשֶׁר לֹא עֹזב חֶסֶדוֹ וְאֶמְתּוֹ (כד,כו)

את הסיפור הבא שמענו ממקור ראשון, מבעל המעשה, לאחר שזכה להשיא את בנו-יקירו. אבי החתן, הוא בנו של אחד מגדולי התורה היותר-מפורסמים, ובעניינים שבהם הוא מתעסק, הוא מסייע לכל יהודי באשר-הוא. ההכנות לחתונת הבן עמדו להסתיים, והנה-הנה מגיע יום החופה, והנה-אף-הנה מגיעה השעה שבה צריכים לצאת לאולם השמחות בו תיערך החופה. דקות ספורות לפני היציאה, שהן כידוע הדקות המרגשות ביותר בכל בית יהודי, שבהן מברכים האב והאם את בנם ברגש רב, נשמעות דפיקות בדלת. אחד הילדים הקטנים נשלח לפתוח את הדלת, והוא חוזר לאביו ומספר ש'אדם מאוד מכובד' רוצה לדבר איתך, תוך שהוא מסביר "הוא נראה אדם עשיר"... אבי החתן לא ידע האם לגשת לדלת, אם לאו, ומה שהיה ברור לו שהאדם העומד במפתן הדלת אינו יודע שבבית זה מתכוננים או-טו-טו לצאת לחתונת הבן. ויתכן שמדובר באדם שבא לאסוף עבור מוסד פלוני, ורק התלבש כגביר כדי שיתייחסו אליו באופן נאות. בעל הבית מעולם לא השיב פניו של איש ריקם, וכל מי שדופק על דלת ביתו, נענה בחפץ לב; אבל בכל אופן, כך העלה בדעתו אבי החתן, הרי עכשיו זה לא הזמן לשבת עם איש כזה ולשמוע את סיפורו. וגם אם אגש לדלת ואתנצל, ואומר לו שאנחנו ביציאה לחתונה, הוא עלול להיפגע.

ובכל אופן הוא מחליט לגשת לדלת, בחושבו שאולי מדובר במצווה גדולה מאוד, שדווקא עכשיו זה הזמן המתאים ביותר לעשותה, כדי שהמלאכים הנבראים מן המצווה, ימליצו טוב בעד בנו החתן. ובדלת, אכן, נראה אדם מכובד, ענוב ומחוייב כדבעי. האורח מקדים ואומר לאבי החתן שהוא יודע שהם בדרך לחתונה, 'דווקא משום זה הגעתי', הוא מטעים בסוד, ומבקש לדבר עם בעל הבית 'כמה שניות' בחדר הצדדי. האבא כבר היה בטוח שהאיש רוצה לנצל את הדקות המרגשות הללו, ובא לבקש ממנו תרומה, בידעו שהאבא לא יסרב בשעה כזו לתת צדקה... אבל לא היתה לו כבר כל ברירה, והוא נאלץ להסתגר עם האיש באחד מחדרי הבית. ההפתעה הגדולה המתינה לו כבר בתחילת השיחה עם האיש, השואל אותו בצורה הכי-ישירה, "תגייד לי כמה חובות יש לך מהחתונה הזו?"...

בעל השמחה לא היה בטוח ששמע טוב, והאיש חזר על שאלתו, ותוך שהוא מקדים ואומר ש"ידוע לי שנכנסת לחובות מרובים, ואני רוצה לסייע לך", ביקש לדעת באיזה סכום מדובר. בעל השמחה היה המום למשמע אוזניו, ובתחילה אף חשב שהאיש חומד עימו לצון, אבל מהר מאוד התברר לו שאין פני הדברים כך, ומי שעומד לפניו הוא אכן יהודי עשיר, שבשלב מאוחר יותר גם הציג את עצמו בשמו המלא, והוא מתכוון למלא את חסרונו. הוא נוקב בסכום שעמד על כמה עשרות אלפי דולרים, והגביר – לא פחות ולא יותר – מוציא צ'ק מכיסו, ורושם את כל הסכום, עד האגורה האחרונה.

מה מתברר? הגביר ההוא הגיע כמה ימים לפני כן מחו"ל, וכששמע על המצב הכלכלי הקשה השורר בארץ הקודש, ובמיוחד אצל אברכים בני תורה, החליט לחפש משפחה תורנית המשיאה בימים אלה את אחד מילדיה, ולממן עבורה את כל הוצאות החתונה. האיש ביקר בביתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל וניסה לברר שם, דרך בני הבית, על כתובתה של משפחה כזו. אחד המקורבים, שהיה מודע לעוני השורר בבית האברך ההוא, מסר את כתובתו, וכך הגיע הגביר לשם בדקות שלפני החתונה.

עכשיו נותר לברר מה היתה זכותו של אותו ת"ח, שזכה לכיסוי כל ההוצאות בדרך כה קלה. כששאלנו על כך את הת"ח בעצמו, סיפר שמספר ימים לפני החתונה, עמד בניסיון קשה בענייני צדקה. הוא נחשב כאחד הנואמים הראשיים במגביות הצדקה המרובות הנערכות בשנים האחרונות בעיר התורה. בכל מגבית, הוא עובר מבית כנסת אחד למשנהו, ומלהיב את המתפללים להמשיך ולתרום. גם במוצאי השבת שלפני החתונה, נערכה מגבית שכזו, והעסקנים שידעו שהוא עומד לפני חתונת בנו, החליטו הפעם לוותר עליו, ולהסתדר עם מצבת הנואמים האחרים העוברים בבתי הכנסות. אבל, ברגע האחרון, כאשר נודע שכמה מהנואמים אינם נמצאים בעיר, הזעיקו אותו העסקנים וביקשוהו שיישא מדברותיו כדי לאסוף את הכספים הנצרכים באותן מגביות. 'במוצש"ק ההוא עמדתי בניסיון קשה' הוא מספר. 'הם קראו לי ממש ברגע האחרון, והרי כל אחד מבין שגם במקרה רגיל, זה לא כל כך פשוט לבוא ולדרוש לפני הקהל, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בימים שלפני החתונה, כשהראש לא בדיוק נמצא במקום, וכל זאת בלא התראה מראש... הניסיון היה קשה עוד יותר, כי בקלות רבה הייתי יכול לפטור את עצמי מהמשימה הזו, ואף אחד לא היה בא אלי בטענות'. אבל, למרות הכל, החליט מידענו זה להקדיש מזמנו גם באותו מוצש"ק.

'חשבתי לעצמי, גם אני מתכוון בעז"ה להשיא את בני בעוד מספר ימים, וברוך השם לבני החתן יש אבא, עד מאה ועשרים, אבל ליתומים שעבורם עורכים את המגבית, אין אבא, ואם כן ברור שאני צריך להתחזק ולהשמיע מדברותיי, כדי לחזק את המגבית'. וכך עשה. והשי"ת שילם לו באופן מיידי, על ידי הגביר שהגיע לביתו בדקות שלפני החתונה. אבל בכך עוד לא נגמר הסיפור. הרי היה מי שתיווך ורקם את ה'שידוך' הזה (הלא הוא המקורב בבית מרן הגרי"ש), והביא את הגביר אל ביתו של הת"ח; ומה עם השכר המגיע לו? ובכן, גם הוא לא יצא ריקם. כמה חודשים לפני כן, 'תפרו לו' אינשי דלא מעלי תיק בבית המשפט, שלא באשמתו כלל וכלל. מיד לאחר שה'שידוך' ההוא יצא אל הפועל, הודיעו לו מבית המשפט שהתיק נסגר, והיה זה בדרך שאינה טבעית, ממש בניסי ניסים. וכדאי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך (ברכי נפשי).

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, הילה בת עדנה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רות, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה, ולרפואת כל חולי עמו ישראל.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרוה שרים

לקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

הכל לטובה

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה (כג) פירש"י: כולן שוין לטובה. וקשה, והרי ראינו כמה רבו היסורים ועגמת נפש ודאגות וצרות שעברו על שרה בחייה, ואיך אומר רש"י "כולן שוין לטובה". ופירש הרה"ק רבי זושא מהאניפולי, שצדקת אמינית היתה שרה, שכל מה שעברה בחייה היתה אצלה לטובה, ותמיד אמרה "גם זו לטובה" (תענית כא), וזהו כולן שוין לטובה.

(הובא במנורה)

*

ברש"י מפרש: "שני חיי שרה, כולן שוין לטובה". בפשטות הכוונה שמילאה כל שנותיה בצדקות, בספר "כנסת מרדכי" מכבו"ק אדמו"ר מסאדיגורה זי"ע, מוסיף פירוש נוסף: לפי המסופר כאשר שמעלקא מניקלשבורג ורבי פנחס בעל הפלאה זכותם יגן עלינו אל הס"ק המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א שאלוהו איך אפשר להבין את המשנה (ברכות נד) "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה" איך אפשר שמברכים על הטובה, שלחם המגיד לרבי ר' זושא מאניפולי זיע"א שהיה ידוע כמי שסבבוהו צרות ויסורים, אך ר' זושא אמר להם איני יודע מדוע שלח אותכם הרבי אלי, לזושא אף פעם לא רע, לזושא ב"ה תמיד טוב ולפי"ז אפשר ללמוד עוד פשט ברש"י, "כולן שוין לטובה" שהכל, כל מה שעבר עליה היה שוה אצלה לטובה.

(כנסת מרדכי)

*

שרה מסרה נפשה בעת רצון של העקידה

בספר "אהלי יעקב" מביא גם המעשה הנ"ל מהרה"ק הרבי ר' זושא ומוסיף לבאר: דלפי זה קשים מאד דברי המדרש (ב"ר פ' חיי נח, ה), ויבא אברהם לספוד לשרה, מהר המוריה בא, ומתה שרה מאותו צער [השמועה על העקידה], לכן נסמכה

העקידה לזיהוי חיי שרה. שרה אמנו שמחה על מדרגה גבוהה כל כך, וקבלה בשמחה כל התלאות והצרות שבאו אליה, גם בלי היותן מקושרות במצות ה', איך יתכן שהעקידה

המצווה מפי ה' גרמה לה צער גדול כזה, שמתה בו? שאלה זו הקשה המגיד ז"ל מקוונצין בספרו "עבודת ישראל", ומבאר שם: הלא הצדיקים כל הפעם ושאיפתם למלאות רצון קונם ומוסרים נפשם ושואלים ויוצא חלציהם לכבוד השי"ת ואיך אפשר לומר, כי שרה אמנו הצדקת, אשר

אור זרוע לצדיק

לכורו של רבי יהודה וסרמן זצ"ל שנסתלק ביום ש"ק כ' מר-השוון תשפ"א

בצער רב התקבלה הידיעה על הסתלקותו לעולם שכולו טוב, משמח אליהו וסרמן זצ"ל רבה של דורוהוי, נז"ל לאדמו"ר דורוהוי, בוטשעטש, תלמידי הבעש"ט הקדוש, סגנון של ישראל מברדיטשוב, עד למעלה בקודש, דור עשירי למרגא הבעש"ט הקדוש זיע"א.

רבי משולם זוסיא יהודה ז"ל, נולד בי"ט תמוז תשי"ג, בעיר דורוהוי בגולת יהדות רומניה, והתנדל על ברכי אביו הרה"צ רבי פנחס אליהו וסרמן זצ"ל וקוניו אבי אמו האדמו"ר מדורוהוי הרה"צ רבי חנוך העניך פרנקל זצ"ל שמסרו נפשם למען העמדת דת ישראל על תילה בארץ רומניה בימי שלוט הפאשיזם והקומוניזם, כבחרו צעיר המתמודד בהתמודדות בלתי שגרתית לבני גילו, ובערב ימיו מלאי יסורים ומכאובים אותם נשא בגאון ובדומיה, באמנות מיוחדת ידע להשרות אוירת שמחה על כל סובביו כאשר החיך והשמחה לא משו מעל פניו כל ימיו, ידיו האמנות על כלי נגן ושיר פיוזו בעו, וניגנו ברגש דברי שבח והודיה לבורא עולם, שהיו מתובלים בסיפורי חסידים ובמשלי מוסר מעוררים את לב האדם, כמי שהסותף בצילוי של רבי שלמה'לה קרליבך ז"ל הופיע ברחבי העולם, וביתת רגליו לכל פינה נידחת בתבל, וחיוק לב אנשים, במיתרי ליבו ההומה קרבת אלוקים.

השכים העריב לבית מדרש, והיה ראשון המתפללים ואחרון העוזבים את בית המדרש, וכל תפילה הייתה מסתיימת בשירת הודיה לבורא עולם, צוהה ישועות יעקב, ועוד ניגוני שמחה והודיה.

בגיל 16 עלה לארץ יחד עם אחיו רבי יוסף הי"ו הצעיר ממנו בשנה, ללא הוריו שנתור מאחור בדורוהוי הדויה, וכאן דבק בעוז ברבני משפחתו הרה"צ רבי מיכל וסרמן זצ"ל רב בחולון, הרה"צ רבי ישראל וסרמן זצ"ל והרה"צ רבי אהרן יצחק וסרמן זצ"ל רבני שכונת בחיפה, וש"ב הרה"צ רב מרדכי פרנקל האדמו"ר מבוטושאן זצ"ל שניהן אז כרב שכונת כרמל צרפתי בחיפה אליו היה מאוד קשור, בשל סירוב עיקש של רב החולל לתת להם גבולות המדינה, התפרסמו רבי יהודה ואחיו במאבקם ההרואי מול שגרירות ארה"ב בישראל למען שחרור אביהם ואימם מגולת יהדות רומניה המתחסלת, בשירת שלח את עמי, שהדהדה ברחבי העולם היהודי, עד שמאבקם נשא פרי, ובערב ימיהם וכו הוריו זצ"ל לעלות לציון ברניה, בהותרים את כל רכושם וזיכרונות משפחתם הרוממה מאחור. רבי יהודה ז"ל שר והלחין ניגוני נשמה רבים שנגעו לליבם של רבים, וכה וותירי אחיו דור ישרים מבורך, בנים וחתנים יראים ושלמים, גדולים בתורה ובמעשים טובים, לתפארת שושלת בית דורוהוי שברומניה. ת.ג.צ.ב.ה.

בתמונה משתתפים בשמחת בית השואבה שנערכה על ידי מוסדות שטפנשט בבני ברק, ת"א הגר"א קופלבוים זצ"ל רב דורוהוי השלושה בב"ב, הגר"ש שור זצ"ל ראש ועד השריד שטפנשט, וליה"א הנה"צ רבי אהרן שרייף שליט"א רב אב"ד פריס בב"ב

אברהם אבינו היה טפל לה בניבאיות (שמו"ר א, א), כשמעה עקידת יצחק פרחו נשמתה מחרדה ומבהלה כדרך אנשים פשוטים? חלילה לה! אך שרה בשמחה את מעשה העקידה, והבינה

בקדושתה שנעשה ע"ז זה יחוד גדול, והיה לה צער מזה שהיא לא היתה שם, ורצתה להתקשר עם האב והבן בקדושת היחוד, ולכן מסרה נפשה באהבת ה' בעת רצון ושעה קדושה כזו. וזה רמוז בפסוק "ותמת שרה בקרית ארבע", אל תקרא קרית אלא "קרית" שמייתה היה בכונת יחוד השם דאותיות אדני" שהיא כונת מסירת נפש וקבלת עול מלכות שמים.

ביאור הלימוד שכל ימיה לא חטאה

(אהלי יעקב - הוסיאטיון)

* * * * *

ברש"י שנה עה"פ ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה. (כג, א): "בת ק' כבת כ' לחטא וכו' ובת כ' כבת ז' ליופי. שני חיי שרה כולן שוין לטובה". ולכאורה ייפלא, הלא אין לנו דרש רק על בת ק', שבהיותה בת מאה שנה היתה נקיה מן החטא, ומנין שבעשרים ושבע שנים הנוספים שחיתה ג"כ לא חטאה. ונראה, כי ידוע מאמרם של חז"ל שכיון שעברו רוב שנותיה של אדם ולא חטא שוב אינו חוטא (יומא לח). ולפי זה אחר שגילה הכתוב שלא חטאה עד היותה בת ק', אם כן כבר עברו עליה רוב שנותיה בלא חטא, ושוב לא חטאה. אולם יש להקשות, מנין לך שבהיותה בת ק' כבר עברו רוב שנותיה, יתכן שנקצב לה לחיות יותר ממאתים שנה, אך בהיותה בת ק"ז חטאה ועל כן מתה קודם זמנה. ולכן כתב: "שני חיי שרה", להודיע שאתן ק"ז שנה הן שני חיי שרה הקצובות לה (עי' ג"ב באה"ח הק' כאו). וזוהי כוונת רש"י: "כולן שוין לטובה", שהפסוק משמיענו שני חיי שרה להורות שאף אותן כ"ז שנה האחרונות היו שוין לטובה בלי חטא.

אופן התגברות שרה על יצה"ר

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה (כג א)

כתב הגה"ק הגר"ש טויבש מיאס, שמדרכי עובד ה' הוא להתגבר תמיד על טבע ברייתו. ואפשר ללמוד זאת מדרשת חז"ל (ב"ר פ"ב א) מהא דכתב במדרש "בת ק' כבת כ' לחטא וכו' ובת כ' כבת ז' ליופי. שני חיי שרה כולן שוין לטובה". דמזה שנכתב שנה בכל כלל וכלל ללמדנו בא, דכאשר היתה בת מאה התהלכה עם אותם כוחות כאילו היא בת עשרים שנה לענין עבודת ה', ולהיפך כאשר היתה עשרים שנה היתה כבת מאה, היינו שבימי צעירותה כבת כ' חייתה כבת ק' שתש כחה כוקנה לילך אחר תאות הלב ובכך הגבירה על הסתת היצר הבורע לעבור רצון קונה, ועל כן דרשו חז"ל עלה (ב"ר שם) ידוע ה' ימי תמימים (תהלים לז יח) כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים, היינו שנותיהם תמימים בנערות וזקנות לענין מצות ה', ושלא ילכדו בעצת יצה"ר לעבור עבירות. וכן על זה הדרך אפשר לדרוש דברים אלו מרומזים במה שאמר משה לפרעה בנערינו ובזקנינו נלך (שמות י ט).

ועל כן מתה קודם זמנה. ולכן כתב: "שני חיי שרה", להודיע שאתן ק"ז שנה הן שני חיי שרה הקצובות לה (עי' ג"ב באה"ח הק' כאו). וזוהי כוונת רש"י: "כולן שוין לטובה", שהפסוק משמיענו שני חיי שרה להורות שאף אותן כ"ז שנה האחרונות היו שוין לטובה בלי חטא.

(הרה"ק רבי ברוך מקאסוב זי"ע)

אופן התגברות שרה על יצה"ר

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה (כג א)

כתב הגה"ק הגר"ש טויבש מיאס, שמדרכי עובד ה' הוא להתגבר תמיד על טבע ברייתו. ואפשר ללמוד זאת מדרשת חז"ל (ב"ר פ"ב א) מהא דכתב במדרש "בת ק' כבת כ' לחטא וכו' ובת כ' כבת ז' ליופי. שני חיי שרה כולן שוין לטובה". דמזה שנכתב שנה בכל כלל וכלל ללמדנו בא, דכאשר היתה בת מאה התהלכה עם אותם כוחות כאילו היא בת עשרים שנה לענין עבודת ה', ולהיפך כאשר היתה עשרים שנה היתה כבת מאה, היינו שבימי צעירותה כבת כ' חייתה כבת ק' שתש כחה כוקנה לילך אחר תאות הלב ובכך הגבירה על הסתת היצר הבורע לעבור רצון קונה, ועל כן דרשו חז"ל עלה (ב"ר שם) ידוע ה' ימי תמימים (תהלים לז יח) כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים, היינו שנותיהם תמימים בנערות וזקנות לענין מצות ה', ושלא ילכדו בעצת יצה"ר לעבור עבירות. וכן על זה הדרך אפשר לדרוש דברים אלו מרומזים במה שאמר משה לפרעה בנערינו ובזקנינו נלך (שמות י ט).

(חיי עולם להגר"ש טויבש אב"ד יאס)

גליון מס' 257
שנה ר'
פרשת חיי שרה
התשפ"א

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לענין - לפנ"צ
כולל אברכים להור"א - אהר"צ
רחוב מרדכי 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
מתחם נגי הימים * יעקב אברכים
רח' רש"י 6 אלני
מתחם כיתות התלמוד תורה
רח' רש"י 9 אלני
מתחם המכינה לשיבת קטנה
הכלל רח' רש"י 1 אלני
רח' רש"י 3 אלני

בית שטפנשט - נבניתים
בקבר הצדיק שטפנשט
רח' רש"י 1 נבניתים
כולל אברכים * בית כנסת * מדרשה
* מרכז מתנדבים לנוקמים

הכנסת אורחים ואש"ל ברומניה
לקבוצות חרדים - בחוגים מואש
מתחם קבר ואדמו"ר דורוהוי שטפנשט
רח' אלוטוב 2 שני פאקורי אישי - רומניה

מפעל קמחא דספחא
והכא דשכא
עזר וסיוע למשפחות זכורות בניו
התנים ושבתות השנה.

אור מתורתנו
שיעורי תורה ברחבי הארץ, כנסת חיוק
וערכי יהדות לעם שטפנשט, בהשתתפות
גדולי המשפיעים ומבני הרבים

הספרייה התורנית ומזיוזאן
להצגות תורות חובות
והכר הדרוקים שטפנשט.

מבני תורתנו
"תורת אמת" - שטפנשט
להוצאת מכתבי תורתנו הקדושים
לכית שטפנשט - ויזיו - וחכמי רומניה.

מפעל האנטיקולפדיה
להכיר רומניה

מספרי המכון בניו להשיג
במשרדי המוסדות
אנטיקולפדיה מלכות שמלכות בית דיון ביח
אבות אמת - שטפנשט
רשפי קודש - ויזיו
סמולת לובים - ניסן
עלי זבחי:
ח"א עניני בית מילה,
ח"ב עניני חתונה,
ח"ג עניני נישואין ונישואין טאני.
לימוד עניים - כרדיס הלימוד
- כנור של משה - ניגוני שטפנשט עתיקים
אילום עם עני דוקסים

יז"ל על ידי מכון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

ההספד של אברהם על שרה

ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבנותה (כג, ב)

וברש"י ד"ה "לספוד לשרה ולבנותה": "נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק לפי שע"י בשורת העקידה שנודמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט, פרחת נשמתה ממנה ומתה". שאל הגה"ק רבי שלמה קלוגר זי"ע: מדרש זה היה על רש"י להביא על המלים: "ותמת שרה", ומה מקום יש לומר זאת על המלים: "לספוד לשרה"? אלא שהפשט הוא ההיפך ממשוטו. שרה לא נפטרה מהפחד שאולי ימות יצחק, אלא שרה שידעה כי אברהם הולך בצו הקב"ה לשחוט את בנם, חששה שלא יעמדו הבעל והבן בנסיון הכבד. כאשר בישרו לה כי אברהם יצחק חוזרים ויצחק בריא ושלם, פרחת נשמתה כי חשבה שלא עמדו בנסיון. שבח גדול זה באמונת שרה בקב"ה, היה גוף ההספד של אברהם כשהספיד את שרה אשתו ושיבח אותה על גודל אמונתה ועל שכל כך חדרה שלא עמדו בנסיון ולכן פרחת נשמתה. זאת הסיבה שרש"י מביא זאת על המלים: "לספוד לשרה", כי זה היה גוף ההספד ...

שרה חששה שעשו היפך רצון ה' ח"ו ולכן מתה

הגה"ק רבי יוסף לנדא אב"ד יאס מבאר את מאמר חז"ל על פטירת שרה אמנו ששמעה שכמעט שלא נשחט יצחק פרחת נשמתה, ואיך אפשר שאברהם הלך לעקידה בלב ונפש חפיצה ואילו שרה כששמעה שכמעט ולא נשחט פרחת נשמתה אלא דאיתא במדרש שהקב"ה אמר לאברהם כלום אמרתי לך שחששו אלא אמרתי העלהו, ואם כן שרה שהיתה גדולה בנבואה מאא"ע"ה ידעה בנבואה שרצון השי"ת היה רק לעלותו על המזבח ולא לשחטו וכששמעה שאברהם אבינו שחט את יצחק, דהיינו ההיפך מרצון הבו"ת פרחת נשמתה.

(הגה"ק רבי יוסף לנדא - אב"ד יאס)

אברהם הסיח דעתו מהצער שלא יבא להרהר על הקב"ה

ויבא אברהם לספוד לשרה ולבנותה. ויקם אברהם מעל פני מתו (כג, ב-ג)

איתא במדרש מלמד שראה מלאך המות מתריס כנגדו, ולכאורה יקשה וכי היכן נרמו בפסוק שראה מלאך המות מתריס כנגדו, אלא מכיוון שכתוב לפנינו "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבנותה" ולא מסופר בכתובים בהמשך שאכן אברהם הספידה, ורק מיד כתוב "ויקם אברהם מעל פני מתו", מכאן נלמד ש"שראה מלאך המות מתריס כנגדו", ומבאר הגה"ק בעל ה"תפארת שלמה" מראדומסק זי"ע דהנה זה כלל גדול במעלות הצדיקים המתהלכים לפני האלקים בתמים גם בכל עת צרה ומצוקה, צער, ומידת הדין, מתהלכים המה בתמימות ובאמונה פשוטה, ואינם מעמיקים לחשוב אודות צרותם בכדי שלא יתעוררו אצלם ח"ו קושיות או תרעומות על הנהגת הבורא, וזו הכוונה "ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבנותה מלמד שראה מלאך המות מתריס כנגדו", שכשבא אברהם אבינו להספיד את שרה ולבנותה ראה מלאך המות מתריס כנגדו, ורוצה להכניס בו שאלות וקושיות על הנהגת השי"ת, איך יתכן ששרה אמנו הצדיקה, תמות כך בפתע פתאום, ועוד מיד לאחר שבנה יחידה מסר נפשו ועקד עצמו כקרוב להשי"ת, ואיך לא עמדו לה כל וכימותיה הכבירים. מיד "ויקם אברהם מעל פני מתו" והסיח דעתו מצער ויגונו על פטירתה והתחזק בתמימות ואמונה פשוטה ופנה לקיים מצות קבורה, ואף היה מוכן לשלם על כך הון רב, ובעיקר היה אצלו להסיח דעתו מהצער ולהתחזק באמונה פשוטה.

אמר 'עמכם' שגם הם גרים בעוה"ז

גר ותושב אנכי עמכם (כג, ד)

הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע שואל מדוע אמר אע"פ לבני חת גר ותושב אנכי 'עמכם' היה לו לומר 'ביניכם' וביאר שאמנם לפי פשוטו כשאומרים 'גר ותושב' הכוונה היא גר מארץ אחרת ונתיישבתי כאן 'ביניכם', אך אע"פ ההבטא באורח מחשבותיו הנעלות גר אנוכי מעולם אחר ונתיישבתי בכאן בעולם הזה לפי שעה, וזה הוא שאמר 'עמכם' שגם אתם גרים בעולם הזה.

רמז שראשו של עשו נקבר שם

ויקם שדה עפרון (כג, ט)

ויקם שדה עפרון ר"ת עש"ו, כאן מרומז שגם ראשו של 'עשו' יקבר במערה כידוע. על כן נרמז בראשי התיבות לרמז אכן רק ראשו דייקא יקבר במערה.

(אגרא דכלה)

שעשה לי "כל" צרכי

וה' ברך את אברהם בכל (כד, א)

הרה"ק הרבי ר' יושא מהאניפולי זצ"ל היה מפרש שאברהם אבינו נתברך 'בכל', דהיינו במידה טובה זו של "כל", וכמו שמבכרים (בברכות השחר) שעשה לי "כל" צרכי, כל מה שעושה לי הקב"ה לצרכי, הוא, הכל לטובה. וזו היתה הברכה שבה נתברך אברהם אבינו.

(ממעניות הנצח)

כשיקום האדם בבוקר יקבל עליו עומ"ש

ואברהם וקן בא כימים וה' ברך את אברהם בכל (כד, א)

אמר מרן הרה"ק ה"אור ישראל" מסאדיגורה 'אברהם' הוא כידוע בחינת מידת החסד (וזה"ק ח"א מ"ז), ו'זקן' זה שקנה חכמה (קידושין לב) 'חכמה' הכוונה לתורה. וכך דרש 'בא כימים' כאשר בא האדם אל הימים, היינו כשיקום האדם בבקר 'וה' ברך' צריך הוא להודות לה' ולקבל עליו עול מלכות שמים 'את אברהם בכל' היינו שע"י זה יוכל להמשיך את מדת החסד לכל הדברים הגשמיים.

הטעם שלא יקה מהכנעני

לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני (כד, ג)

הנה לכאורה תמוה הלא גם בני משפחתו של אברהם אבינו היו עובדי אלילים, אם כך כמה היו טובים הם מהכנענים? ומתוך הגה"ק בעל ה"אבני נזר" זצוק"ל, שהכנענים היו מושחתים מבחינה מוסרית, כפי שהתורה מציינת פעמים רבות "חועבות ארץ כנען", ושחיתות המידות עוברת בתורשה לבנים. ואילו בחורן, ארץ מולדתו של אברהם אבינו, היו האנשים מושחתים רק בדעותיהם, שהיו סוגדים לתרפים, ושחיתות הדעות איננה עוברת בתורשה לבנים.

לשידוך צריך שדכן

ולקחת אשה לבני ליצחק (כד, ד)

אמר הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" זצוק"ל (ליקוטים) בשם זקנו הק' החידושי הר"ם זצוק"ל, שמזה שאברהם אבינו ע"ה שלח את אליעזר לקחת אשה ליצחק ולא הלך בעצמו, נראה לשידוך צריך שדכן.

רבקה היתה צריכה להמתיק את הדינים של יצחק

והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה, שרת וגם גמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק (כד, י).

שאל הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב, מדוע תלה אליעזר הסימן דוקא שתשקה אותו ואת גמליו. וביאר עפ"י דברי מרן הסב"ק מרוזין זצ"ל, על הפסוק (כד, ט) "מי האיש הלזה הולך לקראתנו ויאמר העבד הוא אדוני", דקשה, וכי דרכה של רבקה לשאול ולהתעניין על כל מי שתראה בדרכה, ועוד קשה שתובתו של אליעזר: "הוא אדוני", והלא אברהם היה אדוניו.

אלא שידוע, שיצחק היה ממתנת גבורה (והר ח"ב רעו), וכאשר ראתה אותו רבקה נתבהלה מעוצם הדינים שהיו ממדתו, ולכן שאלה "מי האיש הלזה", כלומר מי האיש אשר מדתו היא "חסד" ויש בכוחו להמתיק מדתו של יצחק. וע"ז השיב "הוא אדוני", כלומר אברהם, שמדתו מדת החסד (סו), וכאשר יתעורבו יחד, יולד מזה רחמים גמורים.

ולכן חיפש אליעזר כי זיווגו של יצחק תהיה אשה שמדת החסד מהותה, בכדי שתוכל להמתיק הדינים, שורש יצחק.

(גנוי ישראל - טשורטקוב)

רק בפעם הראשונה עלו המים לקראתה

ותרד העינה ותמלא כדה ותעל (כד, טז)

איתא בחז"ל שהיו המים עולים לקראתה, והנה לכאורה תמוה דמשמע שבפעם השניה ז'תרץ עוד

(אגרא דכלה)

אל הבאר לשאב אין רמז שהיו המים עולים לקראתה רק היתה צריכה לטרוח ולשאוב. כי בפעם הראשונה ששאבה לעצמה ולא לשם מצוה זכתה צדקנית זו שהמים עלו לקראתה, אבל בפעם השנייה כששאבה לשם מצות גמ"ח אז אדרבא כל מה שטורחים יותר וקשה יותר חשובה יותר המצוה לפני הקב"ה לכן היתה צריכה לטרוח ויהיה שכרה מרובה.

(בית אברהם - סלונים)

מידות טובות הם יותר ממופתים

וירץ העבד לקראתה (כד, יז)

ברש"י הק' מפרש: "לפי שראה שעלו המים לקראתה", ויש לתמוה אחרי שאליעזר ראה מופתים גלויים כאלה לשם מה היה עוד צריך לבדוק אותה אם היא גומלת חסדים? אלא, מכאן ראייה מוכחת שמידה טובה אחת עולה על מאה מופתים וניסים.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר)

מעלת הצדקה כשהוא ביהוד עם תורה ותפילה

ויאמר בוא ברוך ה' וגו'. ויבוא האיש הביתה ויפתה הגמלים (כד, לא-לב)

על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, וזאת לדעת כי מעלת מצות צדקה היא רק כשהאדם מקיים גם את שני עמודי העולם האחרים, היינו תורה ועבודה זו תפלה, כי זולתם אין כל חשיבות בעיני המקום למצות גמילות חסדים שהוא מקיים, וזה נוכל ללמוד מפרשתינו, כשראה לכן את אליעזר ואמר בחוץ וסבור היה שהוא הלך עני, פנה אליו וצדק לו: "בוא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית" 'בית' רומז לתורה ותפלה כמ"ש (ישעי' נ, ז): "כי ביתי בית תפלה", וכן מצינו (מגילה כז): "בית גדול שמגדלין בו תורה" - כלומר, הגם שפניתי ביתי מתורה ותפלה, ואיני מצויין כעוסק בתורה ותפילה, עכ"ז: "ומקום לגמלים" גומל חסדים אף עם עניים ודלים, לסעדם ולתומכם. השיב לו אליעזר, כי לא די בזה, אלא צריך לשניהם, תורה ועבודה יחד עם גמ"ח. וזהו: "ויבוא האיש הביתה" - רומז לתורה ותפלה כני"ל "ויפתה הגמלים" רומז על גמ"ח. וזהו גם כוונת המסורה (עי' בעה"ט): "ויפתה על הלוחות" (מ"א ז, לו) שרומז על לימוד התורה, והיינו שיהיו שניהם יחד, כי רק צדקה כזו נחשבת בעיני המקום ב"ה.

(עטרת ישועה)

מקור לתענית חתן וכלה ושאיין אוכלים קודם גמר השידוך

לא אוכל עד אם דברתי (כד, לג)

באמירה זו של אליעזר נתלים שני מנהגים הנהוגים בעם ישראל. האחד: שלא מתכבדים לאכול לפני גמר השידוך, והשני: תענית חתן וכלה ביום חופתם. רבינו ה"קדושת לוי" מבאריטשטוב כותב שהיות ואליעזר קידש באתו יום את רבקה בשליחות יצחק, והמנהג הוא שחתן ביום חופתו אסור לאכול עד לאחר הקידושין, משום כך לא אבה לאכול עד לאחר הקידושין. ועוד טעם שאליעזר רצה לאכול סעודת-מצוה, ולכן לא אבה לאכול עד תחילת הקידושין שאז תהא הסעודה נחשבת כסעודת-מצוה.

בהקשר זה מסופר כי הרה"ק רבי שמואל מקאריב זצוק"ל שלח את תלמידו הרה"ק רבי נח מקאריב זצוק"ל אל הרה"ק רבי ישעיה מפשעבורו זצוק"ל, להציע לו שידוך לאחד מלבי ביתו. כיבדו הרה"ק רבי ישעיה במגדנות, אולם רבי נח סירב בהסתמכו על מנהגו של אליעזר בבית בתואל. ענהו הרה"ק רבי ישעיה בצחות לשונו ואמר: מילא אצל אליעזר שכתוב אצלו "היום יצאתי והיום באתי" והיה לו קפיצת הדרך, נמצא שלא עבר זמן רב מאז שאכל בביתו ולכן יכל לומר "לא אוכל עד אם דברתי". אולם אתה, שנשיתך אל יארכה כשלושה ימים ועבר זמן רב מאז טעמת דבר מה, ראוי שתאכל קודם מעט מהמגדנות ואחר-כך תאמר את דברך ...

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מפעל "סגולות מלכים" (כ"ב) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא בשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחושי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב שלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות שדכן

ולקחת אשה לבני יצחק (כ"ד, ה)

וסיבות הטבע בכל פרט, וידוע מהמלאכים שלוחים בלבד ואשר לא ניתן לשלוחים כמו הזיווגים לא יוכלו המזלות להנהיגם, וע"כ לא ע"פ שכל ודרך הטבע יוגמר הזיווג, אלא ע"פ טעות השכל, כי אין כח בשכל לגומרה, ואע"פ שטעות השכל כמו דבר נמוך במדריגה בהשתלשלות מן השכל והאמת, אבל מפני שרש הזיווגים בלמעלה מן השכל לא יוכל להתלבש כ"א בדבר שמנגד להשכל ומטעה אותו כנ"ל.

(מאמרי אדמו"ר הזקן, מאר"ל, עמ' צא)

כסף שדכנות הוא שלכם בשלימות

ידוע בשם המהר"ל מפראג שמדמי שדכנות שזכה לפי הדין קנה ד' מינים, בכדי לקיים ולקחתם לכם, משלכם, באשר בשכר שדכנות שמגיע באמת לפי הדין מקיימים המצווה של ד' מינים משלכם בשלימות.

(הליכות ישראל, הקדמה)

זהירות מהגזמת השדכן

עד כמה צריך האדם שמירה בעד השידוכים שלא יגזמו בדבר, ובאיזה הדבר נוגע עד לנפשו, ואם הזהירה התורה מהונאת ממון שלא יצבע לכלים ישנים ושלא ינפח בבני מעיים, עאכ"ו באונאת הגוף, ואף אם נראה שיכול האדם להרחיב קצת בשבח מ"מ לא ישקרו ח"ו. ולדעת לזה נהגו בדורות הראשונים שלא היו שדכנים כ"א תלמידי חכמים, וכמה שכל ישר צריך האדם להישייר בכך את נפשו בענינים אלו וכיצא בהם, כי אפס קצהו אני מזכיר מהם מה שלא יעלה האדם על נפשו להזהר בכך.

(הנהגות הצדיקים בשם רבי יונה לנדסופר בעל מעיל צדקה)

שדכן סגולה לבנים תלמידי חכמים

הרה"ק ר' אהרן מבעלזא זצ"ל אמר שמקובל אצלו מאביו הרה"ק ר' ישכר דוב זצ"ל עד הרבי מלובלין זצ"ל, ששדכן המכוין לשם שמים הוא סגולה שיהיו לו בנים תלמידי חכמים.

(אבני זכרון אות תש"ב)

שדכן תיקון היסוד

שמעתי בשם זקני הקד' מראפשיטץ ז"ל שלעוסק בנישואי חבירו וזיווגו הוא תיקון היסוד, כי בזה אין הוא נוגע בדבר, ע"כ. והנה נודע מהאר"י ז"ל ככוונת ליל יוה"כ: 'אור זרוע לצדיק', שצריך להתענות רל"ד [234] תעניות כמנין 'לצדיק' [234] שצריך להתענות רל"ד תעניות, כמנין 'לצדיק', לתקן פגם ברית, והנה לפי הנ"ל ע"י הזיווג של חבירו שמשתדל, מתקן הפגם כמו ע"י רל"ד תעניות.

(מאמרי יהודה, פ' חיי שרה ד"ה ההצליח)

שמעתי מא"י האמרי אמת ז"ל שאמר, משום הכי לא הלך אברהם אבינו ע"ה בעצמו לקחת אשה לבנו יצחק, כי הקב"ה אמר לו לך מארצך וגו' לכן לא רצה לחזור לשם עד שיתן לו הקב"ה רשות. ופעם אחרת אמר בשם אביו השפת אמת ז"ל שלכך לא הלך אברהם אבינו ע"ה בעצמו, כי לשידוך נצרך שדכן, ובוזה השידוך היה אליעזר השדכן, והשכר שדכנות שלו היה שיצא מכלל ארור לברוך (עי' בר"ר ס. ט). והוסיף א"י האמרי אמת ז"ל בדרך צחות ואמר, העולם אומרים ששדכן צריך לפעמים לדבר שקרים, ולפיכך לא היה יכול אברהם אבינו ע"ה להיות בעצמו השדכן והוכרח לשלוח את אליעזר.

(ליקוטי יהודה פ' חיי שרה)

שדכן מקיים מצות ולדבקה בו

עי' בילק"ש (פ' יתרו ס"י רעט) מה שזכה משה רבינו לקרן אור פניו משום שהיה סרסור ושדכן בין ישראל להשי"ת ע"ש, דמוכח קצת דאיכא קצת מצוה לשדך בתי ישראל זה לזה, וגם שייך בענין זה קצת ולדבקה בו, דדרשו רז"ל הדבק במדותיו, ומבואר במדרש רבה פר' זו ההקב"ה מעת שברא עולמו הוא מזווג זיווגים ע"ש. וכמדומה שראיתי באיזה ספר מהקדושים לעורר בזה.

(שלחן העזר ס"ג סק"א)

התעסקות בשידוכין בשבת היא סגולה לשידוך

פעם אחת בשבת קודש אחר סעודת שחרית קרא אאמו"ר זצוק"ל לבניו להתיעצות בענין שידוך שהיו מציעים עבור אחת מבנותיו, והתפלאו למה מטריד עצמו בענין זה בשבת, והשיב להם במכוון אני עושה זאת, כי אמרו לשדך הבנות מותרים, והנה בשבת אין דבר רשות דק או איסור או מצוה, ואם אמרו מותר הרי זו מצוה וסגולה לשידוכין, עכ"ל"ק.

(מאמרי שאול, מודוץ, פתגמי אורייתא, אות רפט)

מעם דכל השידוכים נגמרים ע"י שקרים

באמת הזיווגים הם למעלה מן הטבע, דהיינו שלא נתלכשו בטבע כלל, ואותה מעשה הי' הוראה לזה שאם הי' ע"פ הטבע דהיינו כאשר השתנו בטבעם או שלא הי' טבעם שוה כלל היתה יכולה למצוא מזג השוה באלף עבדים ואלף שפחות שיהי' א' שוה עם זולתו, אך מה שלא עלה בידה זיווגם הוא לפי שב"ק מכרזת בת פלוני לפלוני לא בדרך הטבע, פי' הב"ק מכרזי וגוזר שיהי' כך ולא שיהיה התנהגות הדבר ע"פ סיבה. ולמעט זה כל השידוכים נגמרים ע"י שקרים דשדכן ולא ע"פ האמת, ולמה לא יהי' ע"פ האמת כמו מו"מ, הרי נאמר כי יקח כו', אך הענין הוא לפי שלא נתלכשו הזיווגים בטבע אין סיבת הטבע מקיימת, אדרבה מקלקלת, אלא ע"י הפוך הטבע קיומה, והוא האונאה ע"פ הטעות כו', שהרי המזלות מקור הטבע לישפע השכל אנושי

מצוה להתעסק בשידוכים

מצוה להתעסק ולשדך זכרים ונקבות, בכל צריך סרסור, והתורה נכתבה על ידי סרסור.

(פתח יצחק ערך זיווג)

מהר"ל היה מתפרנס משדכנות

מהר"ל לא היה נהנה מנכסי אשתו בחייה פרוטה, רק פרנסה היה המדינה היו מספיקין לו נכסים להספיק בהן לומדי ישיבתו, ומחייבת הרב לגופו הרב היה שוכר שדכנות שהיה כותב ושולח מכתב ידו בכל המדינה לזווג בתולות ונערים, כי כל הארץ היו מקשיבים לו ונתקיים בו התפארתו של איוב (איוב כט, כא) 'לי שמעו ויחלו וידמו לטמו עצתי, אחרי דברי לא ישנו ועלימו לטף מלתי'. (ובמצוות דוד: לי שמעו - כי"כ חזקה ידי עליהם עד אשר שמעו לי לכל אמרי, וטרם דברי היו מייחלים ומתארים שאדבר דברי, וידמו - והמה שתקו אל עצתי, ולא ערבה לבם להשיב אמרים עליה).

(מהר"ל הלכות חנוכה אות א)

הקב"ה היה השדכן הראשון

וכן הוא בנישואין דעלמא כמו שאמר ז"ל כי השי"ת חפץ מאוד בשלום הזיווג, וזה נראה כי מלבד שהיה הוא ית' השדכן הראשון, כבר הזהירונו רז"ל כמה גדול שכר המשים שלום בין איש לאשתו להדמות לבוראו, וכדי שנדע זה בשלמות והוא מענין נישואי היום נחקור בענין הנישואין הראשונים אשר עשאו השי"ת בעצמו ונראה כמה וכמה טרח לשום שלום בין אדם ואשתו ולחבבה על בעלה.

(גבעת שאול, מורטירה, פרשת תרומה)

מצוה להיות שדכן אבל מותר לקחת שכר

אף על פי דמצוה היא לחזור להיות שדכן, מכל מקום לא שייך בזה לומר מה אני בחנם וכו', דשכר בטלה הוא נוטל, כבכורות (כ"ט, ב). ראה טור וש"ע י"ד (פי' שלח) בברית"א קידושין (נח). דשכר הטורח והבטלה מותר, ואפשר דהיינו טעמא שאמר לו הקב"ה למשה פסל לך, פסולתן של לוחות שלך יהא, כנדרים (לה, עב).

(שו"ת הרב"ז ח"ג סי' סא)

מקור לשדכן מן התורה

טעם למנהג שהבחור אינו תובע בעצמו את הכלה להנשאת לו, אלא על ידי שליח וסרסור ושדכן, שכן מצינו שקידושין הראשונים של יצחק ורבקה היה ג"כ על ידי שדכן אליעזר עבד אברהם, וכן ההתקשרות השידוכין שבין ישראל להקב"ה היה גם כן על ידי סרסור, משה רבינו ע"ה.

(ספר מטעמים ערך חתן וכלה אות ס)

שכר שדכנות של אליעזר

ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו וגו' (כ"ד, ב)

לקבלת הגליון 'באר בשדה' היו"ל בס"ד מדי שבת בשבתו אפשר ליצור קשר במייל: 6160303@gmail.com

עומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מהרה"ג יהודה שלפונרסקי שליט"א
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

בענין שבועת אליעזר לאברהם במילה

ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו שים נא ידך תחת ירכי (פרק כ"ד פסוק ב')

ג) עוד תירוצים מדוע נשבע הוקא במילת אברהם

ובביאור דברי רש"י שכ' שמילה זו היתה מצוה ראשונה לו, היינו לא מיבעי לפמ"ש"כ האוה"ק (ס"פ לך לך) בדאמת אברהם נמול קודם. אלא אף לפמ"ש"כ הרמב"ן (לעיל י"ז, כ"ז) והרד"ק דקודם מל אברהם את ישמעאל וילדי ביתו ואח"כ מל את עצמו, מ"מ הוא נצטווה ראשון למול א"ע (משאת המלך). וכבר כתבנו דיתכן דרש"י לא בא לתרץ אמאי לא נשבע במילת אליעזר אלא בשאר חפצא דמצוה. ומש"כ רש"י דזה היה מצוה ראשונה היינו משום דשאר מצות קיים בתורת אינו מצווה ועושה. א"נ לפמ"ש"כ המהרש"א (בבמות ק"י, ב"ב ט"ז) וכ"כ הרע"ב והטור (ס"פ לך לך) דע שואברה לא מל א"ע הוא לא קיים את כל התורה דרי שאברהם לא מצוה ראשונה כשנטו, וז' מצוות ב"נ אינם חפצא דמצוה ועוד דאינו מיוחד לישראל. (משולחנו של הגרא"ב פינקל זצ"ל וע"ש ע"ד).

והנה אם משהו"ק לרש"י זה מדוע לא נשבע בשאר חפצי דמצוה, ומה מיוחד במילה. וכה"ק הט"ז בדברי דוד והצידה לדרך והגוא"א וע"ע בכלי יקר ובמלבי"ם ובחיי דוד משכ"ב. ואם רש"י בא לתרץ אמאי לא נשבע אליעזר במילת עצמו נאמרו בזה עוד תירוצים. והנה ידוע הח"י (עי' משאת המלך, ברכת כהן, משנת חיים, הבצה"ש יעוד) דשאני במהותו מילתו של אברהם שהיא חפצא במצוה לבין מילתו של אליעזר שאינה חפצא דמצוה. והוא עפ"ד המלבי"ם (לעיל י"ז, י"ב י"ג) דכ' דלא ישה מילת העבדים למילת הבנים, כי מה שהעבד ימול הוא רק מצד שהוא יליד ביתך וכו' אבל הוא אינו נכנס בזה בברית האיש הישראלי כו' ע"ש מה שהאריכו בזה, וכבר הק' ע"ז א"ב אכתי קשה כשיעקב השביע ליוסף מדוע לא השביעו מילת יוסף (אמנם לפ"ד המהר"ל שחילק דבני יעקב ויוסף לא היה זה בתור נקיטת חפץ א"ש אמנם ב"ח בשבועות הנ"ל מבואר דזה כן היה בתור נקיטת חפץ. ובמהר"ל עצמו כ' דאין תורת נקיטה בחפץ למה שהוא חלק מגופו. ובאמת דבלא"ה קשה דהרי באדר"ג (פ"ב מ"ה) אי' דיעקב נולד מהול [וכן יוסף] וא"כ אמאי מילתו חשיב חפצא דמצוה וכה"ק הפרי יצחק (ח"ב ס"ג) אמנם באמת יש ליישב לפ"ד המהרש"א (בבסו"ט) דאף דוד נולד מהול, מ"מ מבואר במנחות (מ"ב) שע"י המילה נתייבבה דעתו שאינו ערום בלא מצוות, ע"ש. והנה בגיטין כ"ג: א"ב בגמ' וברש"י שם (ר"ה אף שולחם) דעבדים מהולים חשיבי בני ברית, ומשמע לכאור' דמילתו מצ"ע דאל"כ ל"ה בני ברית, ויש לדחות דגם אם זה מחמת האדון חשיבי בני ברית, (מהגרש"י הלוי טאבור שליט"א), ויש להעיר דכל דבריהם זה רק אם אליעזר היה עדיין עבד כששלחו אברהם, אמנם החיד"א (בראש דוד) כ' דאברהם שחרר אותו דאל"כ אין עבד נעשה שליח לקידושין כדא"י בגיטין (כ"ג), וע"ע במהריל"ד כע"ז. אמנם יש ליישב דאף אחרי שהעבד נשתחרר מ"מ זה לא נהיה ברית כמו של ישראל ויל"ע (זה תלוי בגולד כשהוא מהול ואכמ"ל).

[ובעיקר הק' הנ"ל אין אליעזר נעשה שליח הרי הוא היה עבד, זה קשה רק לתוס' (בתבואת ד' ד"ה שנאמר) שהביא ממסכת כלה שאליעזר קדש (וע"ע בגמ' שם י"ז). אמנם בפענח רזא ובמושב זקנים (פס"ט) וכע"ז בהעמק דבר (שם וע"ע בדבריו לעיל פ"ט ח) כ' דאליעזר לא קדש אותו רק נעשה שליח להביאה אל יצחק, דאל"כ הא ק"ל דאסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה. אמנם ע"י ב"י (אחע"ז סי' ל"ה) ותוס' קידו' (מ"א, ד"ה אסור) ובס' יקרא דאורייתא ת"י ע"פ דבריהם. וע"ע נוב"י (אהע"ז סי' ע"ז). ובס' שמועה טובה עה"ת הביא מס' חסידיים (שפ"ט) דכיון דיצחק היה עולה תמימה ואסור לו לצאת מא"י לכן מותר וע"ש ע"ד].

כן למדו דין נקיטת חפץ בשבועה. עכ"ל. [ובעיקר קו' הרא"ש אמאי לא ילפי' גם שבועה בשם מאליעזר, נ"ל לפ"ד המחושבים של הרבנו בחיי שכ' ומה שהזכיר בה אלקי השמים לפי שהתורה כולה שמותו של הקב"ה וכיוצא אחת מן המצוות והלא היא חלק מן השמות והבן ע"ע עכ"ל. ולפ"ד הרי שלא מוכרח כלל דאליעזר נשבע בשם].

ויש עוד הרבה ראשונים שנקטו כן, דמה שאמר אברהם לאליעזר שים נא ידך, אי"ז כפרש"י מדין נקיטת חפץ אלא הוא כדרך כורתי ברית [ראב"ע הרשב"ם, חזקוני, רלב"ג, אמרי שפר וכע"ז בבכור שור, רוקח, רד"ק, מהריל"ד וע"י רבינו בחיי וע"י].

וברא"ם הק' ע"ז מהגמ' בשבועות דמפורש דילפי' נקיטת חפץ מאליעזר [ולא מסבת לומר דלפי' הרא"ש הנ"ל דזה אסמכתא בעלמא, או אפי' דשם זה היה מטעם אחר מ"מ הו' אסמכתא] ונתרץ למשנת חיים בפרשתו סי' ע"ח דרק לר' חנינא בא"ל לפי' מאליעזר ולא לרבנו. הוא צ"ע מלשון הגמ' וע"ש בפלפ"ח (א"ח) אלא צ"ל כמש"כ הנצי"ב דהלימוד הוא מקרא בתרא דוישם העבד את ידו.

ב) בענין מה נשבע הוקא במילת אברהם

והנה יל"ע במה שאברהם השביע את אליעזר הוקא במילה, כ' רש"י וז"ל והמילה היתה מצוה ראשונה לו ובאה לו ע"י צער והיתה חביבה עליו ונטלה ובהג"ה על פרש"י הוסיף דכונת רש"י לתרץ בזה מדוע לא השביעו במילה של אליעזר, אמנם אי"ז מוכרח דיתכן דרש"י בא לתרץ מדוע לא השביעו בחפצא דמצוה אחר וכדלהלן. [ובתוס' בשבועות שם כ' במה דאברהם השביע במילה ולא בס"ת, בחי' הכ"י ח"ל כיון דעדיין לא נצטוו יותר הו' כס"ת לגביהו עכ"ל, ומשמע בתוס' דלא היה להם חפצא דמצוה אחר שנצטוו עליו וע"י ברש"א ומאירי שם] ואף לפי מה שצדדנו בפר' וירא דאברהם נצטווה על התפלה. והרי הרמ"א (תו"מ סי' פ"ו סט"ו) פסק דלא הוקא ס"ת אלא ה"ך שאר ספרים שיש בהם שמות אפטר לישבע בזה, וא"כ היה יכול לישבע בסידור, מ"מ י"ל דלא היה להם סידור או ספר עם שמות דהרי"י מלונגל (בשבועות שם) שכ' דהיה להם ס"ת ש' ז' מצוות ב"נ. ועו"ל דע"פ אליעזר לא נצטווה בזה. ואף אם אליעזר קיים מצ"ע את כל התורה, כדצדד המל"מ (פ"י מלמכים ד"ה שר"ד) דאל"כ איך השביעו אברהם אם ב"נ אינו מצוה בכל יחל ע"ש. ובמשנת חיים כ' דיל"ע ע"פ סברת המקנה (בקור"א סי' ל"ה וכן בפנים יפות כאן) דיד עבד כיד רבו ומש"ה מצ"ע אליעזר למהו שליח לקידו' אף דאינו בתורת גו"ק, ולפ"ז י"ל דגם לגבי חפצא דמצוה חשיב כרבו, אף אם עבד לא מצוה במילה. (עי' רעק"א י"ד ס"ז). ובגבורת יצחק ביאר דבריו ע"פ ב"מ (צ"ו). דאף אם שליח לא חשיב בעליו עמו מ"מ עבדו דידו כיד רבו חשיב בעליו עמו. אמנם התור"ד בגיטין (כ"ג) כבר הביא צד זה דעבד דידיה שאני ודחא ע"ש].

והנה הראשונים הק' איך היה מותר לאליעזר להחזיק במילתו של אברהם והרי נבדה (י"ג) אמרו יד לאמה תקצץ, ור"ח פלטיאל ת' בזה דמן העטרה ולמטה היה, א"נ בנשוי שרי א"נ יש לחלק בין האדם עצמו לאחר, ובמושב זקנים לבעה"ת ובטור עה"ת ובפענח רזא כ' ליישב דשאני אברהם זקן היה ולא חשש להרהור (אמנם באמרי שפר דחה א"ז דהא להלן כתוב ויוסף אברהם ויקח אשה וע"י ב"ק (צ"ב) דאברהם עשה כן משום דנתקנא ביצחק כלשון רש"י שם ויש ליישב) ובחצלת השרון כ' דזה ביאור הסמיכות של הפסוק ואברהם זקן בא בימים אף דכבר כתיב ואברהם ושרה זקנים וגו' [ובמדר' מ"ה, ט"ז] הק' כן אמאי שנה זה הכתוב וע"י מש"כ המהרש"א ב"מ פ"ז: יומא כ"ח: בזה] וע"ע במהריל"ד משכ"ב. ובאמרי שפר ובחיי דוד כ' ע"פ המבואר בגמ' שם דשמואל אמר לר"י אחוז באמתך והשתן, דשאני ר' יהודה דאימתא דמריה עליה דקרי שמואל עליה אי"ז ילוד אשה ולא אתא לידי הרהור וכ"ש אברהם אבינו וע"ע נרדים (ל"ב) דהקב"ה המליכו על רמ"ח איברים שבו. אמנם יש ראשונים שכ' שכלל הוא לא אמר לו להחזיק במילה, ע"י אברהם ורס"ג, וכע"ז כ' בלקט יושר (ח"ב עמ' ל). ולפי רוב התירוצים הנ"ל א"ש גם מדוע השביע אברהם במילה שלו ולא במילה של אליעזר, שכן רק לאברהם אין חשש אם יגע במילתו. וכ"כ בחבצה"ש.

וכ' רש"י תחת ירכי לפי שהנשבע צריך שיטול בידו חפץ של מצוה כגון ס"ת או תפילין והמילה היתה מצוה ראשונה לו ובאה לו ע"י צער והיתה חביבה עליו ונטלה, ומקורו מב"ב (נ"ט, ח) ומדרש לק"ט ועוד וכ"כ בתיו"ב ע"י.

א) דברי הגמ' בשבועות והראשונים וביאורם

והנה בשבועות (ה"ח) איתא היכי משבעינן ליה [לשבועת הדיינים] אר"י אמר רב כו' בשבועה האמורה בתורה דכתיב ואשבעך בה' אלקי השמים, א"ל רבינא לרב אשי כמאן כר"ח בר אידי דאמר בעינן שם המיוחד א"ל אפי' תימא רבנן דאמרי בכינוי, ונ"מ דצריך לאתפוש חפצא בידיה וכדברא וכו' ע"כ הגמ'. ופרש"י (ד"ה לאתפוש חפצא) או ס"ת או תפילין כאברהם דאתפשה לאליעזר ברית מילה. ובפי' ר"ח שם ז"ל כאליעזר עבד אברהם שגא' וישם העבד את ידו וגו' וכדכתיב [גבי שבועת יוסף ליעקב] ויאמר השבעה לי וישבע לו, וא"ל מקודם לכן אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך וגו'. [והנה מש"כ רש"י דנקיטת חפץ זה ס"ת או תפילין, העיר הגרא"ב פינקל זצ"ל (עה"ת) דזה צ"ע דהא מבואר בגמ' שם דתפילין אי"ז לכתחי' [ולדעת ר"פ א"ר ברעביד ל"מ] והיה אפ"ל דרש"י נתכון לתרץ בזה קו' התוס' שם שהק' האיך השביע אברהם במילה, הרי בעינן ס"ת, ות"י בת"י הא' דאמרי' בסמוך דת"ח לכתחי' בתפילין, והיינו דאי' שם בגמ' דת"ח יכול לכתחי' להשבע בתפילין [וברש"י שם כ' דזה מפני כבודו של הת"ח] וז"ל דזה נתכוון רש"י במש"כ ס"ת או תפילין, והיינו כיון ת"ח, ולכן יכל אברהם להשביע אותו במילה, וכ' הרש"ש על התוס' שם דכמו"כ אליעזר היה ת"ח, כדא"י ביומא (כ"ה) ובנוגע שיח עה"ת כ' בזה ביאור האריכות דקרא אל עבדו זקן ביתו וכו' דהא מהכא דרש"י ביומא שם דאליעזר ת"ח היה אמנם עדיין לא יתיישב לן בזה לשון רש"י בגיטין (ל"ה, ד"ה חרץ לב"ד) שג"כ כ' ס"ת או תפילין. וצ"ע].

והנה מה שהביא הר"ח את הפס' וישם העבד את ידו, ולא הביא את הפס' המוקדם שים נא ידך תחת ירכי, י"ל כדביאר הנצי"ב (במרושי שדה שם) בדברי הר"ף שהביא לב' הפסוקים גם שים נא ידך וגם וישם העבד את ידו. וביאר הנצי"ב דהר"ף בלשוננו בא ליישב קו' הרא"ש שם שהק' מדוע לרבנן נקיטת חפץ ילפי' משבועת אליעזר ואלו שם המיוחד לא ילפי' מאליעזר והרא"ש ת"י ע"י ב' תירוצים א' דאלקי השמים זה גם כינוי, ועוד ת"י הרא"ש דגם נקיטת חפץ לא ילפי' מהתם אלא אסמכתא בעלמא היא ותק"ח להטיל אימה על הנשבע, לכן נותנין לו הס"ת או חפץ של מצוה בזרועו. עכ"ל הרא"ש. וכ' הנצי"ב דהר"ף יישב קו' זו מדוע נקיטת חפץ ילפי' מאליעזר ושבועה בשם המיוחד לא, משום דנקיטת חפץ הדר קרא וישם העבד את ידו וגו' ולא כתב בקיצור וישבע לו וגו' אלא ללמד דלא הניחו אברהם בלא זה בשום אופן עד דנקיט חפצא בידיה אבל בהזכרת ה' לא קפיד ואולי נשבע בכינוי לבד או שהכתוב סתם עכ"פ ללמדנו שאין בזה קפידא עכ"ל. וז"ל דמש"ה גם הר"ח הביא את הפס' דוישם העבד את ידו. ובהעמק דבר (שם עה"פ וישם העבד את ידו) הוסיף הנצי"ב עוד יותר מזה, להעולם איכא למימר דמקרא קמא ליכא למילף כלה להא דבעי נקיטת חפץ משום דבפשטו שם שם וקרא שם שאברהם אמר לאליעזר שים נא ידך תחת ירכי לא היה זה משום נקיטת חפץ, אלא אינו בשביל שבועה, אלא משום דרך כורתי ברית בני"א לחיביו, ובכל שני אנשים היה המנהג שימת יד [וכלשו'ן יחזקאל י"ז י"ח, מש"ל ר"א] אבל אב לבנו ועבד לאדוניו אין דרך ארץ להשוות יד ליד על כן הוהויר לשים יד תחת ירכו, ועו וישקו פשט הכתוב שהוא כריתות ברית לבד השבועה שבין אדם לשמים. ומה שהגמ' דרשה מהכא דין נקיטת חפץ הוא משום הפסוק השני, שחזור ואומר וישם העבד את ידו וגו' וישבע, ומייתור זה [דהל"ל יעש

באר בשדה - שטפנשט

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפנישט

מצבת הרב
והאהל שעל
קברו בבית
העלמון
באור עקיבא
בו טמונים
גדולי עולם
שהובאו
ממרוקו
צולם ע"י רבי
יוסף קודי
מנהל הח"ק
באור עקיבא

הגה"ח רבי מנחם מענדל חכם זצ"ל רב בגאלאץ ברומניה ואב"ד אור עקיבא באדה"ק נסחלק כ"ד מר-חשון תשס"ז ומנו"כ באור עקיבא

רבי אברהם דוד היה, כאמור, גדול בתורה ובקי בכל מכמניה, בקי בהלכות שחיטה וטריפות הריאה, כתיבת סת"ם, בקי עצום בהוראה, גיטין וקידושין ובכל מידי דאיתא בשאלה, ורבי מנחם, כאמור, למד ממנו הרבה תורה. בראותו כי אין מי שיכתוב בבית-הדין מגילת גט, הוריקן אותו בכתיבה זו ומני אז, מהיותו בן שלוש-עשרה, הטיל עליו תפקיד זה של כתיבת מגילת הגט בבית-הדין בגאלאץ.

עם הגיעו לגיל מצוות בשבת קודש פרשת שופטים שנת תש"ב, עלה לתורה וקרא את כל הפרשה בספר-התורה, ומני אז היה קורא בתורה לאורך כל שנות חייו כפי שלמד בצאתו יום וכדברי המדרש "בכל יום יהיו בעיניך חדשים, כאילו בו ביום נצטווית עליהם". בשנות בחרותו היה קורא בתורה בקביעות בבית-הכנסת של הגאון הרב שפירא, ופעמים רבות התפלל אצלו כשליח-ציבור העובר לפני התיבה. בימים-נוראים היה מתפלל שחרית כשליח-ציבור וקורא בתורה בבית-הכנסת של הגאון הרב יעקב מרגליות, מאז היותו בגיל בר-מצוה, כשאביו משמש כשליח-ציבור בתפילת מוסף.

בתחילת שנת תש"ה, עם שקוט גלי המלחמה, נסע רבי מנחם לעיר קלויזנבורג שבמדינת טראנסילוניה (שהייתה שייכת לרומניה), כדי ללמוד תורה מפי הגאון האדיר רבי אברהם שלמה כץ זצ"ל, "הרב דריסקויע", לימים אב"ד דקריית סאטמאר בבני ברק, שהיה בקי נפלא בכל מכמני התורה ובפרט ב"שולחן ערוך" "חושן משפט". בכל דין תורה שהתעורר באותם ימים בין איש לרעהו, היה מביאים את הרב מריסקויע, והוא היה פוסק בחכמתו הרבה ובידעת תורה, וכאשר פסק כן היה ועל פיו ישק הכל.

על שנת לימודו אצל הרב דריסקויעא כתב הרב מנחם זצ"ל בזכרונותיו:

משהר טל ילדותו, בהיותו מובא לבית-המדרש כפעוט קטן כדי שישבעו אחניו דברי תורה. כילד בן חמש שנים, היה עומד בין סבו הקורא בתורה לבין העולה לתורה, ומראה לו באצבע-כסף את המיקום המדוייק בו מתחילה הקריאה. לימים העיד על עצמו כי מה שקנה בנפשו באותם זמנים מוקדמים, נתן לו כוחות ותעצומות לתפילות וקריאת-התורה בימי המאוחרים.

בשנות ילדותו למד תורה יומם ולילה מפי סבו הרב אדלשטיין ז"ע. כשאף מלאו לו עשר שנים, הביע את רצונו לקום ולנסוע ללמוד תורה בישיבתו של הגאון האדיר רבי יהודה ליב צירלסון זצ"ל הי"ד, אגונה של רומניה ואב"ד קישנינוב. אולם הרב נמנע ממנו עקב פרוץ המלחמה הנוראה בה נתיקיים "מחוץ תשכל חרב, ומחדרים אימה" (דברים לב, כה). אמנם לגודל הנס, יהודי רומניה לא הושמדו ע"י הנאצים ימח שמו, אבל היו אף הם נתונים ללעג ולקלס, לשמצה ולביזיון ולחרפה.

באותה עת ישב על סא הרבנות בגאלאץ אב בית הדין, הגאון הצדיק רבי אברהם יעקב דרברמדיגר ז"ע, נין ונכד של קדוש ה' הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע, ואף ממנו זכה רבי מנחם לקרבה יתירה. הוא היה זה שלימדו לכתוב סת"ם בדיוק לפי ההלכה, וכבר מקטנותו היה רבי מנחם כותב מזוזות ומספק אותן לבני קהילתו.

העיר גאלאץ התברכה בקהילה מפוארת בת כעשרת אלפים יהודים, והחזיקה כעשרים וחמישה בתי-כנסת מפוארים, מבחר בתי-ספר יהודיים, ואף בית-חולים יהודי. היו בו בה זמנית שלושה רבנים ועשרה שוחטים. הרבנים שכיחנו בה באותה עת היו הרב הראשי הגה"צ רבי יעקב מרגליות זצ"ל, האב"ד הרב הגאון רבי אברהם יעקב אדלשטיין - סבו של הרב מנחם זצ"ל, ורב נוסף - הגה"צ רבי יצחק שפירא זצ"ל (ועליו כתבנו בבאר בשדה גליון 198).

הגה"ח רבי מנחם מענדל חכם זצ"ל נולד בא' דר"ח אלול תרפ"ט, בעיר גאלאץ שעל נהר הדנובה ברומניה, להוריו הגה"ח רבי משה לייב זצ"ל, שו"ב וש"ץ בקהילת גאלאץ בבית-הכנסת הגדול "חסד של אמת", ולאמו הרבנית מרת שלימה ז"ה, בת הגאון הצדיק הקדוש רבי אברהם דוד אדלשטיין ז"ע, שנקרא כפי כל בשם 'רבי דודא'על'. בהיות ורבי אברהם דוד וזוגתו דרו בבית בתם, אמו של רבי מנחם חכם, ספג רבי מנחם משחר ילדותו מקדושתם וצדקותם של בני הדור הקודם. וכך מספר רבי מנחם עצמו בתולדות חייו אותם העלה על הכתב בהקדמה לספרו 'זהב מנחם' עה"ת ועל השו"ע:

"גרנו עם סבא וסבתא, וזה נתן לנכדים אפשרות לראות מקרוב בית של צדיקים ממש, ככתוב בתורה (שמות י, ג) 'ולמי עז תספר באוזני בנך וכן בנך'. ההינדור הנכון של תורה ויראתי שמים, הכנסת-אורחים מכל הלב ודלת פתוחה בפני כל עני ורש, שמירת המצוות בכל חומרתן, והעיקר להיות טוב לה' ולבני אדם (כמו שנאמר לבני שמואל הנביא) - הכל בא לנו כירושה וכציווי מסבא וסבתא... (הורינו גם היו צדיקים, אבל סבא וסבתא היו ממש מלאכי ה', כפי שתארת).

ואותי במיוחד קרבני סבא, כבוד שם תפארתו, ולימדני כל התורה כולה, מתחילת לימוד אותיות התורה ועד משנה, גמרא, ש"ס ופוסקים, מדרשים ופירושים קדושים, וקיים כזה דברי רבי יהושע בן לוי (קידושין ג) 'כל המלאך את בו בנו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו קיבלה מהר סיני'.

סבו הצדיק רבי אברהם דוד היה מוכר בגאלאץ ואסף צדיק וקדוש הדומה למלאך ה', עוד תמיד לעניים וכאסף עבורם צדקה בקדושה ובטהרה. היה לו בית-כנסת בביתו, והוא עצמו היה משמש בו כשליח-ציבור. תפילתו היתה כדביקות והתפקות על אביו שבשמים, מתוך דמעות בגיל וחרדת אלוקים. מראות אלו נחרתו בלבו של רבי מנחם חכם

המשך בעמ' 7

באר בשדה - שטפנישט

משפחת חכם ובית שטפנשט - שיחה עם בנו הרה"צ רבי נפתלי חכם ממאנסי ארה"ב

ידועה היתה משפחת חכם כאחת המשפחות אשר בניה היו דבקים בקשר של קיימא לרבותינו הקדושים משטפנשט.

הרה"ח רבי משה לייב חכם זצ"ל, אביו של הרה"ח רבי מנחם - נשוא מאמרנו, היה אחד מנשואי הפנים שבעדת חסידי שטפנשט. כמו כן היה מפורסם הרה"ח ר' חיים חכם זצ"ל, אחיו של רבי משה לייב, כאחד מגדולי החסידים ומקורבי רבינו הקדוש משטפנשט וממעתיקי השמועה. רבים מהסיפורים המסופרים כיום על רבותינו משטפנשט ושזורים בספרים ובכתבי חסידים, מקורם מפי רבי חיים ובניו אחריו.

וכך מספר בנו הגדול הרה"צ ר' נפתלי חכם שליט"א ר"מ בישיבת ויז'ניץ במאנסי ניו-יארק: אבי זקני ואבי זקני ממשפחת חכם, כולם היו חסידי שטפנשט מובהקים. הרה"ק מריבניץ זצ"ל, שהכיר את משפחתנו ואף השתתף בשמחת הנישואין שלי שהתקיימה בארה"ב, היה מראה עלי בפני אנשים אחרים כליל שבת-קודש, שהניי "שטפנשט" מדורי דורות. בכמה הזדמנויות שח הרה"ק מריבניץ באוזני אבי, על מה שראה בשטפנשט, והגניי זוכר כי אף בשבת השבע-ברכות שלי ישב ודיבר הרבה עם אבי בענינים אלו. פעם האריך לתאר כיצד היה עורך בעצמו את הכפרות בשטפנשט, וכיצד היו מגישים את הבעל תפילה. בכל שיחה שלו היה מזכיר את הרבי, ופעם התבטא ואמר לי: "איך גיי נישט צוויי שפאן אהן דעם רבי"ן" (אינני הולך שני צעדים ללא הרבי). פעם כשדיבר עמי וסיפר על "הרבי" ושאלתי אותו "איזה רבי?", תמה על השאלה: וכי יש עוד רבי מלבד רבינו משטפנשט!?

זקני הרה"ח ר' משה יהודה לייב חכם ז"ל היה נוסע הרבה לרבינו משטפנשט, והרה"ק מריבניץ סיפר שזכר איך שוקני בא לרבינו משטפנשט לקבל ברכה קודם נישואיו. גם אבי היה מדבר הרבה מרבינו משטפנשט וכן משאר רבונות "לביית רוחין: הרה"ק מסדיגורא מפאשאקא ומבוהוש.

בשבת לפני ההילולא של רבינו משטפנשט, סיפר אבי זצ"ל באור-עקיבא את הסיפור הבא:

רבינו אדמו"ר הזקן משטפנשט היה צריך לסוס ועגלה (א פיסקי). הוא ביקש מאיש צבא אחד שיתן לו את מבוקשו, אבל הוא סירב. עננה הרה"ק ואמר: "הרי זה קינדער-שפיל", ולא הבינו מה כוונתו. אך תיכף לאחר מכן השתטה הקצין הרוכני והיה משחק כמו ילד קטן, ואז הבינו אל מה כוונת דבריו.

בהצנחה המופיעה בספרו "זהב מנחם" כותב הרב מנחם חכם:

לזכר נשמת הורי אבי מו"ר סבא הרב הגאון רבי חיים זצ"ל, חי בעיר דאראבאן ברומניה, היה שו"ב ומו"צ חמישים שנה. חסיד מקורב מאד להרב הקדוש איש אלוקים האדמו"ר רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זי"ע.

קשר מיוחד היה למשפחת חכם עם משפחת הרבנים לבית טוביאס. המהר"ש טוביאס שלח את בניו הגאונים והצדיקים שליט"א ללמוד שחיטה אצל רבי מנחם זצ"ל ולקבל ממנו הסמכה וקבלה. היו ביניהם קשרי ידידות והיו מתכתבים בדברי הלכה ידידות שנמשכה אף בארה"ק.

בנו הגדול הרה"צ רבי נפתלי חכם שליט"א ר"מ בישיבת ויז'ניץ במאנסי ארה"ב

שיחה עם בנו הרה"צ רבי יצחק חכם שליט"א מבני ברק

ובדרך כלל כשמחלקים מנות נותנים לרבי בראש, אבל הרבי לא היה מתחיל לאכול כל זמן שלא קבלו כולם את מנתם, ורק אז התחיל לאכול, ואני זוכר שהיו נותנים שמה מצות ברוח גדול.

*

אבי היה דרשן נפלא, וכמו שרשמנו במצבה "הרצאתו בהירה קצרה למאזיניו נעמה".

כשהיינו ברומניה היה לנו קשר אמיץ עם משפחת טוביאס, והיינו נוסעים הרבה פעמים לפיאטרא וגם לבורסק מקום הנופש של רבני רומניה.

אבי נפטר כשהיה בן ע"ז שנה. בשנת תשס"ו, בשנים האחרונות סבל מכמה חולשות.

לאבי היה אח אחד ושמו חיים, ושלוש בנות, אחיו נפטר לפני פחות משנה, אחרי פורים, הוא עלה לארץ ישראל בעלית הנוער, והיה גר ברמת גן, הוא היה חזן נפלא בבית הכנסת הגדול, הוא היה הצעיר בבית, ונפטר כשהיה בן פ"ז שנה, ועד לפני שנתיים הוא היה עדיין עומד ליד החזן בבית הכנסת הגדול ברמת גן, ומבצע קטעי חזנות שעוד זכר מהבית, ולמעלה מאלף איש מחו לו כפים.

בכל שנה בכ"ד חשוני ביום השנה של אבי היה מקפיד לעלות על קברו ולספר לנו מזכרונות בית משפחתו הוא היה בעל חסד גדול, ותמיד חיפש מעצמו במה הוא יכול לעזור לזולת.

כשישבו שבעה על זקני רבי משה לייב, זקני היה גר ביפו, ובשנים האחרונות הוא עבר לב"ב רח' עלי הכהן, וכאשר ישבו שבעה, היה שם שכן גלמוד, שלא היה לו שום קרובים, והיה עולה לפעמים לוקני רבי משה לייב, וכאשר ישבו שבעה נכנס גם הוא, וישבו שם כל בניו, והשכן ישב שם כמה שעות, וזה הכבד מעט על היושבים, והתחילו לחשוב כיצד יגרמו לו שישוב לביתו, וסיפר אבי שדודי חיים פריך בבכי ושאל, כיצד אנו, שגדלנו בבית של חסד, כיצד אנו יכולים לעשות כדבר הזה, ואכן לא אמרו לו שום דבר.

על יהדות גאלאץ

אנו נולדנו בגאלאץ, שם היו אבי ואבי ואבי אמי, וכמדומני שאנו היינו שבעה דורות בגאלאץ, בגאלאץ היו כמה בתי כנסת, אנו התפללנו בבית הכנסת חסד של אמת, ובהמשך הרחוב היה בית הכנסת של אומני הברזל, אייזנורג, זה היה בנין מפואר, והיה שמה שתי קומות בעזרת נשים.

אני זוכר שבעיר היו למעלה מעשר בתי כנסיות.

זקני רבי משה לייב היה בעל תפילה גדול וגם דודי ר' חיים היה חזן נפלא ואבי ע"ה היה בעל תפילה בכל שנותיו, ואני זוכר מימי ילדותי כשהייתי בן שש שנה שהיו כמה פיוטים שהייתי שר בראש השנה יחד עם אחי רבי נפתלי שליט"א, וכגון הפיוט של יראתי בפצותי וכו', וכל השומעים נרעד לבכם, ולאחר התפילה אמרו המתפללים לאבי שהם הגיעו כדי לשמוע את הילד.

בימים נוראים היה בית הכנסת שלנו מלא במאה עד מאה חמישים מתפללים, וגם בבית הכנסת השני היו הרבה מתפללים.

בעיר לא היה תלמוד תורה, ולמדנו בבית הספר של הגוים, ואבי היה לומד אתנו לימודי הקודש, וגם אמי היתה לומדת עמנו, כל מה שהיה לנו קבלנו מהבית.

עלינו לארץ ישראל בשנת תשכ"ד, יצאנו מגאלאץ לבוקרשט, שם היה שדה התעופה, משמה נסענו לוויאנא, דרך יגוסלבאיא, אבי התפלל בראש השנה ויום הכיפורים בבית הכנסת בוויאנא, שם היה חזן, ומשם עלינו לארץ ישראל, בין יו"כ לסוכות, אלו זכרונות שלא יסולאו בפז שנשארים עמנו לאורך ימים.

צד האחורי של המצבה המתארת את שירת חייו של הרב זצ"ל

נוסח המצבה של אבי זצ"ל הטמון בעיר רבותנו אור עקיבא זה דבר שאינו פשוט, כמעט ואין מצוי כזה מצובה, הוא זכה שיכתבו לו מצבה נאה זו, הרבה שעות עסקתי בכתובת המצבה. המצבה נכתבה משלש כיוונים, בחזית נכתב כל הנוסח המיוחד, ל"ג שורות בראשי תיבות הרב מנחם מגדל בן רבי משה יהודה לייב זצ"ל, ומאחורי המצבה נכתבו הדברים הידועים שהיה רב העיר וכו' ושהיה סופר ומוהל ושימש כ"ד שנים בעירנו אור עקיבא.

אנשים שאלו במה זכה אבי למצבה נפלאה זו, ונוכרתי בדבר פלא, זה דבר שאינו ידוע, הנני זוכר את אבי כשהיה עדיין בכוחו, באותם השנים ברומניה כל מי שנפטר, ובפרט מי שלא היה לו משפחה, היו עושים בו ניתוחי מתים באופן נורא, ולפעמים אף לא הביאו אותו לקבורה, ובעיר גאלאץ התגורר יהודי גלמוד, וכאשר נפטר לא היה מי שילחם עבור כבוד המת, וכנראה שאבי שילם שוחד לשומרי הסף בבית החולים, והוא הוציא את הנפטר תיכף לאחר פטירתו כשהוא יושב על כסא כאילו הוא חי, וכך הוא הוציא מבית החולים ללא שיפגעו בו, והביאו לבנין החברא קדישא והגיע לקבר ישראל בלא שיפגעו בו ידי דים, זה היה מעשה של מסירות נפש גמורה, כי אילו היה נתפס על דבר זה, מי יודע מה היו עושים לו, שהיו יכולים לזרוק לבית הסוהר לעשרות שנים, ואפשר שבזכות זה זכה למצבה נכבדה זו בשביל שנתעסק בחסד של אמת, שאין זה דבר מצוי כלל.

במצבה נכתב: "דל ואבינו על שולחנו מאשפות ירים", דבר זה אינו למליצה בעלמא, הנני זוכר ברומניה בגאלאץ מאז ימי ילדותי, בכל שב"ק היו אוכלים אצלנו שנים או שלשה מעניי העיר, בכל שב"ק, אחד מהם היה שמו 'זומן' והשני היה שמו 'משה ראובן', הם היו באים בקביעות, והם היו עניים מרודים באופן שכמעט ולא ניתן למצא כמותם בארץ ישראל, שמה היו יהודים שלא היה להם מה לאכול בביתם כפשוטו.

אבי היה בעיר השוחט והסופר המוהל ובעל תפילה ובעל קורא, וכנראה שכיהן בתפקידים אלו מאז נישואיו.

ברומניה היה אבי בכמה קהילות ברבנות, וכאן בארץ ישראל היה רבה של אור עקיבא, ברומניה בגאלאץ היה שמה הרב של העיר הרב יצחק שפירא, וכאשר עלה לארץ ישראל הוא התיישב בנתניה, ואבי נשא בתפקיד של כל הכלי קודש.

עוד כתבנו שם: "מידותיו הטובות ממקור אבותיו היקרים", הענין מה שקיבל מאבותיו, הנה אבי נולד ברומניה בתקופה נוראה ליהדות ובכלל, אבי אמי היה הרה"ח ר' אברהם דוד איידלשטיין ע"ה, וגם הוא היה דר בגאלאץ, וזכה לעלות לארץ ישראל שנתיים אחרינו, בתחילה התגורר ביפו, כשהיה כבר בגיל תשעים, ונפטר בכ"ו כסלו בעתלית, שהיה מתגורר אצל בתו אחות אמי, ושם מנו"כ. לוקני היה יורק שלש שנות ולא היו לו בנים, ואחת מהם היתה אם אבי מרת חיה סלימא ע"ה.

הנני זוכר היטיב את זקני, שהיה בא הרבה אצלנו, הוא היה השוחט בגאלאץ, ל"ג פעמים בשנה היה עורך זקני סעודה עבור למעלה משמונים יהודים, ואת הסעודות ערך בעיקר ביומא דהילולא של הצדיקים, בג' חשוון יו"ד של הרה"ק מרודין, בג' שבט יו"ד של הרה"ק הרמ"ל מסאסוב, בכ"ה תשרי יו"ד של הקדושת לוי מברדיטשוב, וכן בשאר יומא דפגרא, כפעם בחודש, וזקנתי מרת שרה, גם כשהייתה בת שמונים, היתה מכינה את הסעודות על כל פרטיה ודקדוקיה, ואכן זכתה זקנתי שנסתלקה בג' חשוון בגאלאץ, ושם נקברה, והחבר המעניין הוא, שביום פטירתה עדיין בישלה את הסעודה הגדולה, ולאחר כמה שעות היא נפטרה.

אבי נולד לתוך אווירה זו, לתוך אווירה שכל כולו נתינה לאחרים, ומוזה לקח אבי את גדלותו מה שהיה מחזיק ענינים על שולחנו בכל שבת.

אבי היה בן דודו של הרה"ח המפורסם ר' יצחק חכם ז"ל מחולון, אבי ור' יצחק חכם היו נכדיו של הגה"ח ר' חיים חכם, שהיה מחסידי שטפנשט המובהקים, והיו לו כמה בנים, אחד מהם היה הרה"ח ר' משה לייב, אבי אבי, והיה לו עוד בן הוא היה הבן הגדול - רבי ישראל דוד חכם ז"ל שהוא היה אביו של ר' יצחק חכם ז"ל אגב חמיו של רבי ישראל דוד היה רבי ירחמיאל מוהליבער גם מגדולי חסידי שטפנשט וזכרונם רבים ממנו נכתבו על בית שטפנשט בידי רבי יצחק חכם ז"ל מחולון.

אבי נולד בשנת תר"צ, הוא זכה להיות אצל רבינו משטפנשט בעודו ילד צעיר מאוד, אביו רבי משה לייב היה תלמיד הישיבה בבוהוש ברומניה, בארץ ישראל היינו נוסעים לאדמו"ר ר"ז ובהם גם כנסת מרדכי.

אבי היה נוסע לרבי מבוהוש בסוכות, שם היינו נכנסים לסוכתנו הקטנה שברח' רוטשילד, גם בפסח היינו נוסעים אליו, ואני זוכר שנה אחת שהייתי עם אבי ואחי ר' נפתלי בשש"פ בבוהוש, ואכלנו אצל הרבי, שם אכלו כעשרים איש, ובתוכם זקנכם הגאון רבי שמואל טוביאס זצ"ל אב"ד פיאטרא ניאמץ ובניו הגה"צ רבי יואל שליט"א ועוד, חלק מהם היו עדיין בחורים, ונשאר לי בזכרוננו ששנות ילדותי, איך שבכל הסעודות ישב הרבי אצל השולחן,

"אצלו ראינו, היכן נדנשו ארעא ורקיעא אהרדי (כבא בתרא ד-). כלומר, ראינו אצל הקודש הזה שהוא מחבר רוחניות וגשמיות יחד, והכל לשם שמים, ועושה מומבר צורה נאחה מצדיקי הדור הקודם. פסק כל מידי דאיתא בשלא, במהינתן כל הדין הקשה יביאנו אליו. הוא פתח ישיבה בעיר קלויזנבורג וקרא לישיבה 'מציל מאש', וקניתי אצלו יד בתורה ויסוד לכל החיים."

בקלויזנבורג מצא רבי מנחם תלמיד-חכמים ויראי ה', וגם אנשים עם בית-חם פתוח לרווחה. הוא זכה להיכנס לביתו של אחד המיוחד שבהם, הרב רבי אליעזר ליימזר זצ"ל, שר"ב הקהילה, שהכניסו לביתו כבן ממש. במחיצתו ניתנה לו ההזדמנות לרכוש בקיאות והתמחות מעשית בהלכות שחיטה, הלכה למעשה, וכך התקיימו בו דברי הגמרא (חולין ט:): "אמר רב יהודה אמר רב: תלמיד-חכם צריך דגליות ג' דברים: כתב, שחיטה ומילה. את אומנות הכתיבה רכש, כאמור לעיל, אצל סבו הנרא"ד אדלשטיין, ושחיטה ומילה למד כאומן מומחה אצל הרב ליימזר.

(מקלויזנבורג עבר הרב ליימזר הנ"ל לליטאסבורג שבארצה"ש, שם נזהר למול אלפי ילדים, כשרבים מהם נימולו על ברכי האדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל ששימש כסנדק).

בקלויזנבורג היה סופר סת"ם יהודי ירא-שמים גדול, שהיה אומן גדול במלאכת הכתיבה, רבי יהודה לייב דייטש זצ"ל,

ואף הוא סייע לרבי מנחם בלימוד ודקדוק מלאכת כתיבת ספרי-תורה, תלמוד ומוזות, והסמך אותו בכתב ידו הקדושה כמומחה לסת"ם.

ברבנות שאץ (סוצ'אבה)

בשנת תש"ח, לאחר שלוש שנות שהותו בקלויזנבורג, היה רבי מנחם מוסמך כרב, שר"ב, סופר, מיהל ושו"ץ מומחה. הוא נקרא לכהן כרב בעיר ואם ביהרא טולט-טולט שאץ, לשרת בקודש ולהנהיג את הקהילה. עד לפני המלחמה נודעה העיר שאץ כעיר ואם בישראל, עיר הולדתו של הגאון העולמי רבי מאיר שפירא זצ"ל, אב"ד לובלין; עיר בה כיהן כאב"ד, הגאון האדיר רבי משולם ראטה זצ"ל, לפני היותו אב"ד בעיר טרנובוץ, ועוד. היו בה הרבה תלמידי-חכמים גדולים בתורה ובמעשים טובים, והוא התקבל על ידם בשמחה ובסבר פנים יפות. עד מהרה התחיל למסור בה שיעורי נגרא, ועלה ונתעלה כל בחד עם ניהול ענייני הקהילה. במידת הענוה והתלכדה שהיתה טבועה בנפשו, השכיל ללמוד מכל אדם, כשהוא קונה דעת וחכמה מתלמידי-חכמים מבוגרים שררו בעיר, כמו שהיה רבי נתן זצ"ל, שהיה בקי גדול בש"ס; והרה"ח רבי שרעה"ל אטר זצ"ל, בקי גדול בתורת ה"אור החיים" הקדוש ז"ע, ועוד. בשנת ה'תש"ט הקים את ביתו עם בת תלמיד-חכם וירא-שמים גדול, הרה"ח רבי נפתלי בוים זצ"ל מהעיר הסמוכה ראדוביץ.

ברבנות גאלאץ

לאחר שתי שנות כהונה בשאץ, נקרא בחודש תמוז תש"י לכהן כרב בעיר מולדתו גאלאץ. העיר היתה זקוקה אז לחינוך רוחני, ורבי מנחם נאות לקחת על עצמו את התפקיד. תפקיד זה היה כרוך בסיוע רבים, כיוון שהאזור היה נתון לשליטת הקומוניסטים, והיה צריך לעשות הכל בחכמה ובתבונה בכדי שלא להמציא להם סיבה שתאפשר להם להשליכו לבית הסתור. כמוהל שאו"ר, היה נקרא רבות לזמן התינוקות והיודים גם בערים הסמוכות לגאלאץ, כמו: טקווש, וואסליו, בערלאד, פוקשאן, טולצ'עא ועוד, והוא היה מוסר את נפשו ומסתכן ולשם קיום מצוה רבה זאת. היו בריחות שנערכו כשאי התינוק נסע מהעיר ועשה עצמו כאינו יודע מכך שאשתו מלה את התינוק, באחד המקרים, כשהיה הרב באמצע עריכת בריית-המילה, פתח אבי הנימול את הדין בקול רם, כדי שלא יישמע בחוץ כבין שתינוק ולא יודע, חלילה, שהוא מקיים מצוות מילה, שכן עובד הוא במשטרה...

מתוקנת תפקידו כרב היה עוסק רבות בסידור קידושין. החופות היו נערכות בבית-הכנסת ענקי, שנקרא בית-הכנסת של הפועלים, בניין גבוה ומאד המכיל כלל סמנה-מאות קומות ישיבה ועוד שתי קומות לנשים. כך היה עוסק בסידור גיטין כפי הצורך, גם במקרים קשים ומסוכנים. היה מקרה, למשל, של פועל שאיים צריך לסדר לו גט וכיוון שלא יכול להגיע בשעות היום עשו זאת בשעת לפנות בוקר, כשעל אף אי הנחות נעשה הכל כדת וכהלכה, במתינות וישיבה הדעת, בצירוף 'לחטא' אה"ה צ"ל רבי טוביה אר"י טוביאס שליט"א, לימים דיין בקריית יוניץ בב"ב.

תפקידו הרבנות כללו גם טיפול בקבורת מתים וחסד של אמת. בהיותו ומגז האוויר הקר הגיע לפעמים עד לשלושים מעלות מתחת לאפס, היו נפטרים שאי-אפשר היה להביאם לקברה באותו יום ונאלצו להשהותם. כך מספר רבי מנחם ומעיד על עצמו: "בהורף הקשה של רומניה העיר. מונח השלג הידוש ארוכים ברחובות העיר. לבית-העלמין הידוש עולים במדרגות שהיו מן הלגה, ממש במסירות-נפש, וקוברים הנפטרים. ואני עבדכם, כותב הטורים, משתתף בכל לוויה, רומנאית, בדברי תורה ובתפילה ובזכרה ובמישית לחסד שעושים עם הנפטרים. וזכרה לי אלוקי לטובה (בכיסוי של בחינה). בסוף ספר נחמיה) גם הייתי מספיק את הנפטרים, ובתוך ההסדר מזכיר את תורת ישראל ומצוותיה."

שמירת התורה והמצוות ברחבי העיר היתה כרוכה בקשים רבים, היה צורך להבאק על חינוך הילדים ועל אי הליכתם לבית-הספר בשבתות. לצורך כך היה צורך לשחד שוב ושוב את הנוגעים בדבר, אך הכל היה כדאי למען שמירת שבת-קודש. כמו כן ענייני הסתרה בין עליהם היה צורך למסור את הנפש. כרב ומנהיג הקהילה, עסק הרב חכם גם בענייני צדקה למען עניי העיר. הוא היה מסתובב בעצמו בחנויות ואוסף את נדבותיהם של בני העיר, ומזכה אותם

במצוות הצדקה.

לציון ברנה

תוך כדי הפעולות הרבות בהנהגת הקהילה ותיקונה, עשה הרב מנחם חכם גם פעולות מיליו משאלתו הנכספת לעלות ולחונן את ארץ הקודש. לאחר פעולות רבות שנתקלו בקשיים עצומים, הגיעה השורה על אישור יציאתו מארץ. היה זה מספר ימים לפני ראש-השנה תש"ד. ביום שיש, כ"ד אלול תשכ"ג, טסו הרב ומשפחתו מבוקרסט לווניה, שם שבתו את השבת בשירה ובזמרה ובתשבחות לה' יתברך שהוציאם מהגלות הזאת, ממש בחינה של יציאת מצרים. היה זה לאחר שהממשלה הערימה קשיים רבים על המבקשים לצאת מהמדינה, ובפרט על הרבנים וכלי הקודש דשם.

אנשי העיר גאלאץ נקשרו עד מאד בליבם ובנפשם לרבם, שהעניק להם עד אין סוף ברוח ובגשם. כששמעו על קבלתו רשיון עליה לארץ ישראל, היתה שמחתם מהולה בעצב. הם שמחו שבבילוי כי יזכה לצאת מהגולה, אך הצטערו על עצמם ועל הפרידה הצפויה להם מרובם ומורם, בתחושה של "על מי אהה נוטש אותנו, צאן מרעיתך?".

בהגיעו ארצה נתקל בבעיות קליטה, כפי מאמרו של התנא רבי שמעון בר יוחאי (בבב"א ג). "ארץ ישראל קננית ביסורים". הוא התישב תחילה בבני-ברק בשכונן ו', ומיד החל במסירת שיעורי תורה בבית-הכנסת האשכנזי ובבית-הכנסת הספרדי, וכן מסר גם שיעורי חינוך לציבור הנשים. זמן קצר לאחר מכן נקרא לכהן כרב בשכונת קרית-ישראל בבעת-שמאל, שכונה של עולי בסרייה - רומניה, שבת-הכנסת שלה נקרא על שמו של הגאון הקדוש רבי יהודה ליב צירלסון זצ"ל הי"ד "היכל-יהודה". במסגרת זו פעל הרב חכם רבות להביא דבר ה' לכל בני-הספר הכלליים, הוא הצליח להיכנס ללב התלמידים ולקשור איתם קשר נפשי וכך הצליח להחדיר בהם אמונה בבורא, עולם, ורצון לקיים את מצוותיו. כך הניחיל את ערכי היהדות כמו שבת קודש, מועדי ישראל, ועוד, לילד-ישראל מגיל הגן ועד לגילאים הבוגרים, כך שאור התורה הופץ על ידו בכל פינה ופינה.

בשנת תשל"א הוציא לאור את הספר "הגיון לב" של הגאון הגדול רבי יהודה לב צירלסון זצ"ל הי"ד. את הספר עיטרו שמונה-עשרה הסכמות מגאונים, אדמו"רים וצדיקים,

במרכז התמונה הרב זצ"ל מעיין בקובץ 'אבני שמואל' שיד"ל על ידי מכונניו לצד אדמו"רים רבנים ונכבדים

שהעידו על המחבר כגאון וצדיק שעמד בתוקף למען תורת ישראל, וברכו את הרב חכם על המעשה הטוב של הוצאת ספרו של הרב הצדיק שלא השאיר אחריו זרע של קיימא, וספריו הם בניו.

הוא הוצאת הספרים שלו עצמו, תלה הרב חכם בענותותו נצחיות זו, בכותבו: "ואני תולה בזכות זאת יכולתי לחבר מאוחר יותר את ספרי הנהגותיו 'זהב מנחם' בחסדי השי"ת."

לאחר אחרת-עשרה שנות לחונתו ופעולתו ב'יקרית-ישראל' שב'זבעת שמואל',

נקרא לכהן ברבנות ביישוב "אור עקיבא", וכפי שכתב בערך עצמו, נתקיימו בו דברי התנא בן עזאי: (וימא לך) אין אדם נוגע במוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת בחברתה, אפילו כמלאו נימא".

בערב שבת-קודש פרשת תרומה, ג' אדר תשמ"ב, (יום הארצות של סבו הגאון הגדול רבי חיים חכם זצ"ל מגדולי חסדי שטפנשט), הגיע ל"אור עקיבא" להיכרות ראשונה עם הציבור. הוא ביקש לראות את הילדים לפני שהוא רואה את האבות, הלך לבית-הספר ודיבר דברי תורה לפני מאות ילדים.

למחרת ביום שבת קודש פרשת תרומה, ד' אדר, יום ההילולא של הצדיק קדוש ה' רבי לייב בן שרה ז"ע, אמר שבע דרשות בשבעה בתי-כנסת בעיר. ידידים מנובי העיר שהתלו אליו במסע הדרשות, העידו שלא שמעו פעמים את אותה דרשה... סייעתא דשמיא מיוחדת עמדה לו והכיר בה, בחידוש דברי תורה שונים בכל מקום כפי הצורך שהיה לאותם שומעים.

"ברוך השם שמצאני חן בעיני העם, וכולם הסכימו פה אחד שזה האיש שיהיה כרב וכאב"ד בקהילה" כתב הרב חכם, וממשך בתיאור הקשים, מחד גיסא, והסיעתא דשמיא מאידך גיסא: "אבל לא כל-כך קלה היתה המשימה. נסעתי הביתה, ושוב חזרתי לעיר שבת אחת, פרשתי שלח לך תשמ"ב כ"א סיון, גם באותה שבת נדרמו לשמוע דברי תורה ושיעורי תורה ממש מן השמים... ובבית השי"ת, ביום א' י"ג בתמוז תשמ"ב, נבחרתי להיות רב העיר אור-עקיבא... אבל היו אנשים אשר ממעט צרות-עני לא הסכימו למה שהשי"ת שלח לפניהם, והוציא קול על הבחירה שאינה בחוץ. הבחירה היתה תלויה ועומדת עד שבאתי לימים-הנוראים להתפללתי כשליח-ציבור, ודרשתי, ולימדתי בכל בתי-הספר. למחרת יום-כיפור התאספו שני ראשי העם וקבעו את יום בחירת הרבנים ליום חמישי בערב, אור לל"ד תשי"ו, ערב סוכות תשמ"ב, ביום ההוא בחרו וסופית את שני הרבנים של אור-עקיבא... מאז בחירתו באור עקיבא, יזני הרבנים של קסטון כגדול, וחברתי חמישים ואחד מנהגים, שהנהגתי באור עקיבא לטובת התושבים, הנה הם מפארים את ספרי 'במדבר דברים', וחלק ג' של שר"ת 'זהב מנחם'."

זכרונות הגה"צ רבי טוביה אריה טוביאס שליט"א דומ"צ קריית יוניץ בב"ב

הכרתי את יוניץ של הרב חכם זצ"ל רבי משה לייב חכם זצ"ל עוד מעירו גאלאץ וגם בארץ ישראל, שהייתי אצלם בביתם בגאלאץ, הרב מנחם מנדל היה גם שוחט יום ויום וגם מוהל, לא היה איש האשכולות ממש.

יוניץ של הרב מנחם מנדל חכם היה רבי דודאלי שוחט, אני זוכר אותו מיפי, גם הוא היה אדם חשוב, ר' אברהם דוד נקרא שמו על שם הגה"ק מבוטשאטש, שכן בגאלאץ דרו הרבה מחסידי בוטשאטש, שהיו נוסעים מגאלאץ לבוטשאטש, ויש עובדי באריכות של דין תורה של הרב ר' גאלאץ אצל הרבי ר' מאיר מפרעמישלאן, וכמו שהובא באריכות בהוב מנחם מה שהיה בין רבי מאיר'ל ליוניץ של הרב חכם, האגרת של הרה"ק מפרמישלאן הייתה בידי הרב חכם.

אנב בעירם גאלאץ שני צדיקי שהתיישב שם, הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאדו"ר שהיה בנו של האדמו"ר הראשון מבוהוש וחתנו של האדמו"ר הראשון משטפנשט שהתיישב בסוף ימיו בגאלאץ, והרבנית שלו בת הרה"ק משטפנשט נטמנה בהבווש, והוא נטמן בגאלאץ, לא הביאו אותו למקום אבותיו לפי שהיה קפידה גדולה שם שלא לטלטל הנפטרים, ורק את הרה"ק מפשקו הוליכו למקום אבותיו, לפי שהזכיר חמישים פעמים 'ושכתי עם אבותי'. אנב מוסיף הבן רבי נפתלי לאבי הרב חכם היה בוכרוך ניגון הנענועים של הרה"ק מאדוד זצ"ל זה היה ניגון מלא רגש ושמות קדושים, מעורר לתשובה.

רבי אברהם דוד בסוף ימיו עבר לגור אצל בתו בעתלית ושם נפטר ומנו"כ.

שיחה זכרונות עם הגה"צ רבי משה מדרכי טוביאס שליט"א רב אב"ד קדימה צורן:

הסבא של הרב חכם רבי משה לייב חכם היה גר ביפו, הוא היה גר סמוך ונראה לבית מדרשו של הרב ר' יעקב דוד מפשקו, ושם היה ממקורביו, הכרתיו כשוחט יר"ש גדול מאוד, הוא היה מקפיד לסיים ספר התלמים בכל יום, הוא היה ערליכער איד. כפי שתמיד סיפר הוא ומשפחתו היו מרגדלי חסידיו הרה"ק הצדיק משטפנשט.

חמישי רב משה לייב היה ר' דודאלי, גם הוא היה מלא וגדוש בחסידות, גם הוא היה שוחט מומחה. הקשר שלנו עם הרב חכם התחיל, כשהרב של גאלאץ נפגש עם אבינו הגה"צ זצ"ל, והוא סיפר שיש לו סופר חשוב מאוד, הרב חכם היה מוציא בכל הענינים, הוא היה סופר טוב והוא היה חזן טוב ושוחט טוב ובעל תפילה מעולה, ובשנת תש"ו בפרשת ראה, ביקש הרב דגלץ שמישהו יבא, והדוד ר' לייב נסע ל"גאלאץ לפרשת ראה, והיה שמה כשם שבעות, עד לאחר יום הכיפורים, והוא חזר לסוכות.

זכרונני באותה התקופה היה הרב מנחם חכם זצ"ל לא היה מדבר דברי חול בשבת והיה אותו עניני חסידות בדרגה גבוהה מאוד, היה תקופה שהיה לנו קשר חם, היינו מתכתבים במכתבים, וגם נסעתי אליו לגאלאץ בשנת תשכ"ב, יש לי מכתב שהוא כתב לאבינו זצ"ל, הוא רצה לכתוב כתב קבלה על שחיטה לאחד מאחיי, שהיה לפני י"ח שנה, הרב מנחם חכם ידע הספר 'שמלה חדשה' ישר והפך בעל פה בלשונו, הרב מנחם חכם ידע את שם הרב, לאחר כמה שנים אצל קיבלתי ממנו כתב קבלה, בצירוף עם הרב של גאלאץ שחתם גם לאחר הבחינה.

בני העיר בגאלאץ אהבו מאד את רבי מנחם חכם, שהיה מקובל ואהוב שמו על הרביות. מעשה מענין היה בארץ הקודש, כשהגיע לארץ ישראל ביקש להיות שוחט, מכיון שהיה שוחט מומחה, הוא הלך לבית מטבחים בתל אביב, אבל כאן משום מה לא הצליח בדבר, והיה זה נחשב כצרה גדולה, אבל היה זה מן השמים, שכן עלה לגדולה שנעשה לרב בשכונן ו' ובעוד מקומות, ומשם נעשה הרב של העיר אור עקיבא, היה לו היתר הרואה של גדולי הפוסקים תלמידי של הרה"צ מריסקווע זצ"ל, בעל 'שבת הלוי' כיבדו ביותר ואף נתן לו מכתבי המלצה והתרת הרואה מופלגים ביותר.

הרב חכם היה בקי נפלא והיה אפשר לשאלו על מאמרי חז"ל כמעט בכל מקום. זכרונני ביקור שלו אצלנו בפיאטרא היה זה בפרשת וארא שהגיע לרב מצוה של בן אחיו הגה"צ רבי יואל - ללשמת הרב מצוה בנו הגדול הרב אברהם יהודה לייביש, הרב חכם קרא שם בתורה, הוא היה בעל קורא מומחה ביותר, זו הייתה שבת מליאת שיחת חכמים ושיחה חסידית, זכר אותו ביקור לאם שמוכרוננו ימים רבים.

שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:23
 יציאת השבת: 17:13
 רבינו תם: 17:47

ע"פ אופק תל אביב
 כל בהעוון התעפ"א

טוב לחסות בה'

710

העוונות' של גדול הדור

חיי ערה התשפ"א

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. רחל ובעלה. אסתר וב"ב וצאציהם. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ירון שמעון בן שושנה. חן בת דליה רבקה וב"ב. אביגיל בת קארי.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בתריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. אהובה בת טובה. שולמית בת חתון. ברוך בן גורג'יה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירון ספיר ספאחי בת לאה. יהודה בן יהיא גריידי סאלם. יצחק ז'אק בן שמחה. עזרא בן פרחת. מנשה בן קיטו. התמים בן צ'חלה.

עם ישראל מוקף במאות מילוני מוסלמים הרוצים לאבדו ולגודעו מן העולם. "עם ישראל דומה לכבשה בין שבעים זאבים, והיא משתמרת", אומר המדרש (תנחומא תולדות ה). חיזבאללה מהצפון, חמאס והג'יאד מאיזור הדרום, ואיך אפשר בלי האיראנים ושאר הרשעים המנסים לפתח פצצת אטום ומכריזים חדשים לבקרים: "למחוק את עם ישראל". במשך עשרות שנים הם מנסים לפגוע בנו ולהתעלל בנו. אך רק רגע, מהיכן יש להם את הכוח הזה להתגרות בעם ישראל?... אין ספק כי ב"ה ה' מצילנו מידם בכל פעם, אך מדוע נותן להם ה' את היכולת להפר את שלוותנו מידי שנה בניסיונות לפיגועים, שיגורי רקטות, בלוני תבערה, מנהרות טרור? על מה הביא לנו ה' זאת?...

אומר הרמב"ן (פ"ה) גילוי מרעיש ונורא שרק הרמב"ן יכול לומר: "ותענה שרי ותברח מפניה" – חטאה אמנו שרה בעינוי הזה, וגם אברהם בהניחו אותה לעשות כן, ושמע ה' אל ענייה של הגר ונתן לה בן שיהא פרא אדם לענות זרע אברהם ושרה בכל מיני העינוי".

אומר הרמב"ן כי כאשר הכניסה שרה את הגר להיות אשתו של אברהם בכדי שיזכו להמשכיות, החלה הגר להתרברב על שרה. מיד כשראתה זאת שרה החלה לענות את הגר, עד כדי כך שלא רצתה לחזור לגור עם אברהם בגלל כך.

אומר הרמב"ן כי אלוקים יבקש נרדף, ואף כאן ראה ה' בצערה של הגר ושילם לה שכר. ומהו? – "שנתן לה בן שיהא פרא אדם לענות זרע אברהם ושרה בכל מיני העינוי". מנהרות טרור, בלוני נפץ, פיגועי דריסה, רקטות וקסאמים ל"ע – הכל בגלל העינוי שהתענתה הגר. כמה אנו משלמים על הצער שהיה לה עד היום. ללמדנו כמה מדקדק ה' על כל מעשה זעל כל נעלם, שכל מעשה שעושה האדם משפיע לדורי דורות. לפנינו סיפור מדהים ומיוחד על מרן הרב אהרון לייב שטיינמן זצ"ל, שעדיין לא התפרסם, המובא כעת ב'מפיק מרגליות': "בשנים האחרונות לחייו של הרב, נכנס יהודי אל מעונו של הרב כשבפיו בקשה 'צנועה מאוד' – 'אני רוצה מאד לזכות שיהיה לי מקום ליד הרב בגן – עדין'. פניו של הרב הרצינו, והוא השיב לו: "עד שאתה מבקש מקום ליד, צא ובדוק אם בכלל אגיע לעולם הבא. אינני בטוח כלל שיש לי חלק לעולם הבא...".

הלה היה בטוח כי הרב מתלוצץ ואומר זאת מתוך ענוה כפי שאמרו צדיקים רבים, שהרי מי הוא זה שזכה להגיע למעלות העצומות שזכה הרב שטיינמן בתורה, מידות וזיכוי הרבים. אלא, שאז המשיך הרב ואמר: "אינני מתלוצץ. יש בידי שתי עבירות שאיני יכול לעשות עליהן תשובה, ובגינן עלול אני להפסיד את עולם הבא שלי".

גם אם נעצור כאן את המעשה, הרי שהסיפור מדהים – אדם שעבר את גיל מאה, והוא זוכר מכל ימי חייו רק שתי עבירות שלא עשה עליהן תשובה, הרי שזה כמעט מעל הטבע. אך ההמשך לא יאמן. הרב המשיך וסיפר מהן שתי העבירות הנמצאות בידו: "זכיתי שהציל אותי ה' מהשוואה הארוורה. הייתי גר אז באוסטרייך, ונצרכתי לשלוח מכתב בדחיפות לנמען מסוים. אלא שלא היה לי כסף אפילו לבול. מה עשיתי?... כתבתי את המכתב, הכנסתי אותו למעטפה בלי הבול, והנחתי אותו בתיבת הדואר, כשאני מקווה אולי יקרה משהו יוצא דופן וישלחו את המעטפה שלי גם בלא שישומו לב שאין בול. ואכן כך היה. המכתב הגיע ליעדו גם בלי בול". או אז עצר הרב ואמר בקול שבור ועצוב...

– ההמשך בעמוד 4 –

מפיצים יקרים!

השבוע חשבון
 בנק הדואר
 ייסגר
 ולא יהיה יותר
 פעיל.

בתרומה שלכם
 זיכתם אלפי
 משפחות!

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 605 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 492 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל כ"ב חשוון תשפ"א

999 ה'תשפ"א

חיי שְׁרָה - תוכן ענייני הפרשה

- א. פטירת שרה, קניית מערת המכפלה מעפרון החתי ע"י אברהם אבינו, בכסף מלא, וקבורת שרה (כג).
- ב. אברהם מבקש אשה ליצחק ומשביע את אליעזר עבדו, שלא יקח ליצחק בנו אשה מבנות כנען, אלא מבנות משפחתו (כד, א-ט).
- ג. נשואי יצחק ורבקה:
 - א. אליעזר מגיע לחרן - (מתפלל להצלחת שליחותו) הקב"ה שמע לתפילתו ומזמן לו את רבקה על באר המים (כד, י-כח).
 - ב. העבד מספר למשפחת רבקה על לידת יצחק, על קורותיו בדרך (ושרבקה השקתה אותו ואת הגמלים) ושבוצונו לקחת את רבקה לאשה ליצחק (כד, כט-מט).
 - ג. רבקה מסכימה והולכת עם אליעזר לארץ כנען אל יצחק, להיות לו לאשה (כד, נ-סז).
 - ד. רשימת צאצאי אברהם מקטורה (כה, א-ו).
 - ה. פטירת אברהם אבינו וקבורתו במערת המכפלה (כה, ז-יא).
 - ו. בני ישמעאל וזרעם, ומותו של ישמעאל (כה, יב-יח).

"וַיְהִי חַיֵּי שְׁרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שְׁרָה" (כג, א)

הקשה ה"אור החיים": מפני מה שינתה התורה את הלשון אצל שרה, והלא בפטירת שאר הצדיקים נאמר "ויחי"? ותירק, שכיון ששרה נפטרה מצער (כמבואר במדרש), שבא השטן ואמר לה: 'יצחק כמעט שלא נשחט', ופרחה נשמתה, ומבואר בגמרא (מגילה י:): שלשון "ויהי" הוא צער, לכן בפטירת שרה נאמר "ויהי". ושמא נחשוב שהשטן הרג את שרה קודם זמנה ובגלל העקדה נפטרה בטרם עת? אינו כן, ולכן נאמר "וַיְהִי חַיֵּי שְׁרָה" - "שְׁנֵי חַיֵּי שְׁרָה" - אלה היו ימיה, וזה סך שנותיה.

וכתב ה"חזקוני" על הפסוק "וַיְהִי חַיֵּי שְׁרָה" - "וַיְהִי" בגימטריה ל"ז (37), הם היו שנות חיי שרה. דהיינו, מיום שנולד יצחק עד מיתת שרה היו לשרה ל"ז שנות חיים שלמים, כי תשעים השנים שקדמו להן אינן נחשבות כ'שנות חיים' לשרה, כי מי שאין לו בנים חשוב כמת (נדרים סד:), ובזה מובן מדוע אצל יעקב נאמר 'וַיְהִי יַעֲקֹב' (מז, כח), כי 'וַיְהִי' בגימטריה ל"ד (34), כלומר חיים הטובים של יעקב היו 34 השנים שבהן היה יחד עם יוסף, ו"ז (17) שנים עד מכירת יוסף ו"ז (17) שנים במצרים (עטרת רש"י).

עוד ביאור ל"וַיְהִי", כתב הרא"ש: מאחר ששנותיה היו 127, ויצחק נולד כשהייתה בת 90, ואם כן נמצא שהייתה אמה ליצחק במשך 37 שנה, והנה תיבת "ויהי" בגימטריה 37. ומבאר הרא"ש - "ויהי חיי שרה", 37 שנותיה האחרונות היו השנים היפות ל"חיי שרה" - מתוך סך 127 השנים. ובזה מפרש הרא"ש (פרשת לך לך), שהבטיח הקב"ה לאברהם בן כשהיה בגיל שבעים כשיצא מחרן, וא"ל "לך לך" בגימטריה מאה, לומר לו כי בגיל מאה יושלמו הברכות!

כתוב באבות (ה, ג): "עֲשֶׂרָה נְסִיּוֹנוֹת נִתְּנָה אֲבִרָהּ אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם וְעַמְד בְּכֻלָּם, לְהוֹדִיעַ כְּמָה חֲבָתוֹ שֶׁל אֲבִרָהּ אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם".

העמידה בנסיון בשעת הסתר וקושי מרוממת את האדם ומגדלתו ביותר, ואפשר בדרך רמז ללמוד זאת מהפסוק: "וַיִּקַּם אֲבִרָהּ מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ", שהוא על דרך שמוא רש"י על פי פירוש חז"ל במדרש (בראשית רבה נח, ח) את האמור להלן (פסוק יז) "וַיִּקַּם שְׂדֵה עֶפְרוֹן" - תקומה היתה לו שיצא מיד הדיוט ליד מלך, וכן גם כן ייאמר לגבי "וַיִּקַּם אֲבִרָהּ" - תקומה היתה לו, שמיתת שרה הביאה אותו לידי תקומה והתרוממות, על ידי שידע שאין זה אלא לנסותו ולגדלו, ואף אם נראה כרעה אך בודאי אין זה אלא לטובה.

פעם דרש הגאון רבי שמעון שוואב זצ"ל במסיבה של מצוה (דינר) למען החזקת ישיבה, ובתום דבריו הביא את דברי המדרש (תנחומא וירא כב) על הפסוק ב'נסיון העקדה' שאמר הקב"ה לאברהם "קח נָא אֶת בְּנֶךָ" (כב ב), אין נא אלא לשון בקשה, 'כך אמר הקב"ה לאברהם נסיתך בתשעה נסיונות ועמדת בהם, עכשיו עמוד לי בנסיון זה כדי שלא יאמרו ראשונים לא היה בהם ממש', עוד מובא במדרש (בראשית רבה נו, יא) ש'הנסיון האחרון שקול כנגד הכל, שאלולי לא קבלו אבד את הכל'. ויש לתמוה, וכי אדם שעושים לו 'מבחן' עם עשר שאלות, וידע להשיב על תשעה מהם, האם נחשב שאינו יודע כלום או שהצליח ב-90%... ואם כן מדוע אם לא היה עומד בנסיון האחרון היה מאבד שכר הכל והיו אומרים שהראשונות אין בהם ממש. וביאר, כי כל הנסיונות עד עתה היו כלפי אברהם עצמו, אך עתה היה הנסיון שישחוט את בנו, ואם לא היה עומד בו הרי זה סימן שלא הצליח להעביר את החינוך לדורות הבאים, ואם כן מה תועלת יש בכל עבודתו אם אין בנו ממשיך בדרכיו.

בין המשתתפים שם היה הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, ולאחר שגמר לדרוש אמר רבי משה לרבי שמעון, כי ביאור דברי המדרש הוא, כשאדם מאמין רק 90% ואילו ב-10% אינו מאמין הרי הוא כופר בשלמות, כלומר אדם חייב להאמין באמונה שלמה - דהיינו, בכל ה-100%...

ומאחר שאברהם אבינו נתנסה בענייני אמונה, הרי אם לא היה עומד בנסיון העשירי ח"ו אזי היה מתברר שאינו מאמין כלל והיה מאבד שכר הכל, כי אין 'פשרות' באמונה, להיות מאמין ואינו מאמין... אלא או שהוא מאמין בשלמות או שאינו מאמין כלל.

ואפשר לומר לגבי עם ישראל שבכל דור ודור שבאו לכולותינו עמד ה' עלינו להגנתנו ויצילנו מידם, אלא מה שפעמים אנו לא רואים בְּעֵינֵינוּ שכל מה שקורה הוא תחת השגחתו יתברך, והנה כתוב בפיט "לכה דודי" שכתב רבי שלמה אלקבץ זצ"ל: "התנערי מעפר קומי, לבשי תפארת עמי". ועוד כתוב (משלי כד, טז): "כִּי שִׁבְעַת יָפוּל צְדִיק וְקָם" אמר ר' מנחם מנדל מקוצק: כל העולם חושב שלמרות שהצדיק נפל שבע פעמים הוא קם. ואני אומר לכם, שלא למרות שהוא נפל הוא קם, אלא מתוך הנפילות הוא קם.

וזה מה שהנחיל אברהם אבינו ע"ה שאם לא היה עומד בכל הנסיונות שבהם נתנסה, היה לנו - לבניו קשה לקום ולהתרומם. אדם שכבר הגיעו עליו נסיונות ידע שכפי שאבות אבותינו עמדו בנסיונות ותמיד קמו - היתה להם תקומה וחלילה לא להתייאש. נסיון מלשון 'נס' להתנוסס - דהיינו כל מטרת הנסיון הוא להגביה את האדם.

אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא

מובא בגמרא (יומא לח.) על משפחת 'בית אבטינס' שבקיאים היו במעשי הקטורת ולא רצו ללמד את סוד עשייתה לאחרים, ולא עוד אלא שהיו גובים בשכרם תשלום רב ביותר, ורצו חכמי ישראל להדיחם מעבודתם, אך לא יכלו להדיחם כי מלבד משפחה זו לא ידע איש כיצד עושים את סממני הקטורת שיהא עשנה מיתמר ועולה ישר מבלי להתפזר לצדדים (ולא רצו ללמד, כי ידעו שעתידי הבית להיחרב, וחששו שמא ילך אדם ויעשה מלאכה זו לעבודת כוכבים).

כיוצא בזה לא היה ביד החכמים לדחות ממקומם את משפחת 'בית גרמו' שהיו בקיאים באפית לחם הפנים ואם הם גבו שכר הרבה תמורת עבודתם ולא רצו ללמד אומנותם לאחרים (ג"כ מטעם הנ"ל). ומובא שם בגמרא 'מכאן אמר בן עזאי, בשמך יקראון ובמקומך יושבוך, משלך יתנו לך'. אם אדם נוגע במוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. וברש"י: 'מכאן אמר בן עזאי, ממעשה בית גרמו ובית אבטינס שבקשו חכמים לדחותם ממקומם ולא יכלו. בשמך יקראוך - לא ידאג אדם לומר, פלוני יקפח פרנסתי. כי על כרחך בשם יקראוך לבוא ולשוב במקומך'.

"גר ותושב אֶנְכִי עִמָּכֶם..." (כג, ד)

ההבדל בין גר לתושב

לאחר פטירת שרה מחפש אברהם מקום קבורה הולם עבורה, פנה לבני חת, לעפרון שהיה בעלי הקרקע, כדי לרכוש מהם את מערת המכפלה. כך הוא אומר להם: "גר ותושב אֶנְכִי עִמָּכֶם". רש"י מביא שתי אפשרויות שנתן להם אברהם: אם תרצו הריני גר ואם לאו אהיה תושב ואטלנה מן הדין שאמר לי הקב"ה לְזַרְעְךָ אֶתְּנֶן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת. היתכן שאברהם אומר שהוא גר ואם לא יקבלו עובדה זו אזי הוא יהיה תושב?! הרי אלו הם שני הפכים גמורים - הגר הוא עראי והתושב קבוע?! מקום נוסף שהתורה משתמשת בשני הגדרות אלו ביחד (ויקרא כה, כג): "כִּי גֵרִים וְתוֹשְׁבִים אִתְּכֶם עִמְדִל". בעניין זה אמרו חז"ל: העולם הזה הוא פרזודור בפני העולם הבא, אם אדם מבין שהוא גר (=זמני) בעולם הזה, הרי הוא תושב לעולם הבא - מובטח לו חיי נצח. אך אם חלילה אדם מרגיש תושב בעולם הזה הרי לעולם הבא הוא גר... יוצא אפוא שההנאה כאן היא על חשבון העולם הבא... משל למה הדבר דומה: עשיר אחד בא למהנדס בניין וביקשו לבנות לו בית עם כניסה רחבה וסלון ענק. בעל הבית הסביר בבקשתו שהוא מעוניין שהנכנס לבית, יתרשם מגודל הכניסה ואף הוא יוכל להנאות ממקום מרווח כדבעי לאכילה עם בני המשפחה, לאחר שהקבלן בדק עם האדריכל את בקשת בעל הבית, התברר כי אין מקום להרחיב את שניהם ואחד מהם חייב להיות קטן משמעותית מחברו. פנה המהנדס לגביר והסביר לו שאחד חייב לבוא על חשבון השני - אם הכניסה רחבה אזי הסלון יהיה קטן ולהפך במידה ונשקיע בסלון גדול - הכניסה תצטמצם. לשאלת העשיר, מה הוא מייגע לו לעשות ובמילים אחרות על מה כדאי לו לוותר? השיב הלה ללא היסוס "מה השאלה?! בוודאי להקטין כמה שיותר את הכניסה! אילו יכנס אדם למבואה רחבה ויראה את הסלון הקטן יאמר הוא לעצמו: איזה אדם שוטה הוא בעל הדירה, דאג לכניסה מרשימה אך לא חשב על הנוחיות שלו בבית - בו הוא שווה רוב היום"?! והנמשל: אדם משקיע את רוב זמנו ומרצו בעולם הזה, ושוכח שימי שנותינו בהם הוא רק 70 שנה שביחס לעולם הנצח זה כמה דקות בודדות... במה אם כן כדאי להשקיע?!... שלא נגיע לאחר 120 שנה ונהיה ללעג וקלס לאור השקעתנו בפרזודור והזנחה פושעת בטרקלין... הבה נשקיע במקום נכון. נרגיש גרים כאן וממילא נקבל מעמד תושב בעולם הבא... [הרב שלמה הלוי שליט"א]

"וַיבֹּא הָאִישׁ הַפִּיְתָה... וּמִים לְרַחֵץ רַגְלָיו וּרְגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ" (כד, לב)

כתוב במדרש (ב"ר ס, ח): "אמר רבי אהא אפה רחיצת רגלי עבדי בתי אבות (לפני המקום יותר) מתורתן של בנים". ומבאר בעל "ערוגות הבושם" (רבי משה גרינוולד זצ"ל) את ענין 'רחיצת הרגלים', כי 'רגלים' הכוונה על 'השתדלות' לפרנסה, כפי שכתוב (לג, יד): "לְרַגְלֵי הַמְלָאכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי...". והנה אף שהאדם מצווה ומחויב לעשות השתדלות, מכל מקום מחויב הוא להאמין בתכלית האמונה שהכל משמים בא לו, וכלל וכלל לא ע"י השתדלותו, וכמו שבריבית יש 'אבק' ריבית (בבא מציעא כא,): ובלשון הרע יש 'אבק' לשון הרע (בבא קמא קסה), כמו כן יש 'אבק' עבודה זרה, והוא האבק שברגלים - היינו בטחונו של האדם בהשתדלותו (המכונה 'רגלים') לחשוב שעל ידי ההשתדלות באה לו ההרווחה, ואף המאמין בה' יתברך, פעמים הוא יכול לחשוב שעל כל פנים 'השתדלותו' קירבה וסייעה לפרנסתו, ואינו מאמין שה'השתדלות' אינו אלא 'תנאי' שהתנה הקב"ה עם ברואיו, ואילו הפרנסה עצמה תבוא לאדם מידו המלאה והפתוחה והרחבה של אביו שבשמים. ומסיים ואומר, גם בכל דרכי העבודה, שאלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול להרים ידיו ורגליו, ולא תזוח דעתו עליו - שהכל ממנו יתברך שמו. לפי זה מפרש בעל 'ערוגות הבושם' את הפסוק (ירמיה יז, ז): "בְּרוּךְ הַגֵּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה' וְהָיָה ה' מְבֹטְחוֹ", שבא לומר ש'הבטחון האמיתי' הוא שיבטח לגמרי בה', ולא יחשוב שהשתדלותו סייעה בדבר, אלא יאמין שכל פעולתו, חריצותו והשתדלותו תוהו והבל, והכל נעשה בדבר ה', וזהו "בְּרוּךְ הַגֵּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה'", ולא זו בלבד, אלא "וְהָיָה ה' מְבֹטְחוֹ" - לאפוקי (למעט) מהבוטח בה' אבל מבטחו גם בחריצות מפעלו.

מכאן, המשליך יהבו על ה' יתברך בכל דבר אזי יקויים בו הפסוק (תהלים נה, כג): "הַשֵּׁלֶף עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק". נכדו של הרה"ק רבי יוחנן מטאלנא זי"ע הזכיר לפניו שמו של אברך שאיבד מקור פרנסתו, פתח ואמר, יהודי צריך להאמין שהקב"ה ורק הוא מפרנס ומזין כל אחד כפי הבנתו. מי ששוכח להאמין בכך פעמים שהקב"ה 'מזכירו' - והרי הוא מונע את מקור פרנסתו כדי שיזכור מי הוא הבעל הבית האמיתי, והנה, פעמים שמספיק רוח מצויה - נדנדוד קל ביותר, וחוזר האדם לאותו מקור פרנסה. פעמים שהאדם אינו מתעורר, והוא בטוח שהוא המפרנס, או הבוס שלו... והרי יש רבנן של עולם בעולם... הוא המחליט הוא המפרנס, ע"כ מונע את הקב"ה ברוח שאינה מצויה ומאבד כל מקור פרנסתו, או-אז מכיר האדם שעליו לשפוך נפשו בתפילות לה', ותתחזק אמונתו ותליית נפשו בבורא עולם, אז יכולים להיפתח לו שערי פרנסה. וסיים הרבי לנכדו, אמור לו בשמי שיש אנשים עשירים המתפללים יום ויום על פרנסה טובה, הם אומרים פרשת המן, מתפללים על כך, מקפידים לעשר 'מעשר כספים' כדי להכניס בכך ברכה אל ביתם, כך מצליחים. גם אברך זה, יזכור מהבורא ויסמוך עליו שיתפלל ויהא בטוח שהישועה אכן תבוא במהרה יותר ממה שחושב, או שכבר עכשיו יבטיח שימשיך להתפלל ולבקש גם כשיהיה לו מקור פרנסה חדש. ואכן, כך היה, האברך עשה כדברי הרה"ק ומצא בנקל מקור פרנסה חדש ולא שכח הציווי לבקש ולהתחנן. [תנחומך ישעשעו נפשי 749]

"מַעֲרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה..." (כג, יט)

סיפור פטירתו של הצדיק רבי אברהם אזולאי זצ"ל הוא מעשה נורא, הקשור למערת המכפלה: פעם אחת הגיע הסולטן הטורקי עם פמלייתו לארץ ישראל, וביקרו בעיר חברון. ביום שישי הלך הסולטן, עם קבוצה גדולה של ערבים לתפילה במערת המכפלה. מעל המערה היה בור חסום, אשר היה מכונה "פתח גן עדן". כאשר ראה הסולטן את פתח הבור מעל המערה, חפץ לרדת אל תוך המערה, אך הבהירו לו ששום אדם אינו מעז לרדת למערה עצמה. התעקש הסולטן התקיף, הורה להסיר את המכסה אשר מעל המערה, והתכופף להביט פנימה. באותו רגע נפלה חרבו, והתגלגלה למעמקי המערה.

החרב הזו היתה יקרה מאוד, בהיותה משובצת אבנים טובות ומרגליות, אך לא בזה בלבד היתה חשיבותה, אלא שהיא היתה ירושה מאבות אבותיו, והיה הסולטן מתהדר בה בכל טקס חשוב. מיהר הסולטן וציווה להוריד אחד ממשרתיו אל תוך המערה, כדי שיעלה וישיב אליו את החרב היקרה. קשרו את המשרת בחבל, ושלשלוהו אל הבור, אך מיד כאשר ירד - פרחו נשמתו ומת. חשב הסולטן שרק מקרה הוא זה, והורה להוריד משרת אחר. גם המשרת הזה נפח מיד את נשמתו. הסולטן הבין כבר, שאין זה מקרה כלל וכלל, אך החרב היתה חשובה עבורו יותר מכל הון. לאחר שמשרת נוסף הורד ומת, אמר הסולטן, "גם אם אוריד את כל משרתי, וימותו כולם, את החרב היקרה לא אשיג. מה אעשה? אצווה על היהודים, בני אברהם יצחק ויעקב הקבורים כאן, שיביאו עבורי את החרב!" ציווה הסולטן האכזר על היהודים, שירדו הם להביא את החרב המצויה בעומק המערה, ואיים עליהם בגזרות רעות ונוראות אם לא יעשו כן.

נחרדו היהודים, והפילו גורלות מי ישים נפשו בכפו וירד למערה. נפל הגורל על רבי אברהם אזולאי.

ישב הצדיק בתענית, התפלל, טבל ולבש בגדי לבן. ליל שישי היה אותו הלילה, והיו תלמידי חכמים שבחברון יושבים עמו ועוסקים בסתרי תורה.

לאחר שהאיר השחר, וסיים תפילתו ביקש מחבריו שיעתירו עבורו שלא יאונה לו כל רע. ואותו יום - יום שישי של פרשת וירא היה. הלך אל מערת המכפלה, וקשרוהו בחבל והורידוהו אל המערה פנימה. יהודי חברון המתינו אפוּפי חרדה, ולא ידעו האם יזכו לראותו עוד בחיים.

לאחר זמן מה ניתן אות, והעלוהו מן המערה, וכל יהודי חברון ששו ושמחו לקראתו, אבל הוא לא שמח כמותם. הוא אמר למקורביו, שראה את אליעזר עבד אברהם, ואליעזר ביקש רשות עבורו מהאבות הקדושים להיכנס ולקחת את החרב. וכן מקובל שנאמר לו במערה, שמאחר שנכנס לשם יחיה רק עוד שבוע ימים.

בליל שישי שבוע לאחר מכן, פרשת חיי שרה, ישבו עמו חבריו כל אותו הלילה, והיו לומדים סתרי תורה. כאשר עלה השחר, טבל הצדיק במקווה, לבש בגדי לבן, קרא קריאת שמע ויצאה נשמתו בטהרה ובקדושה.

יום פטירתו היה כ"ד בחודש חשון שנת ת"ד. הרב חיד"א, נכדו, כותב שנרמז הדבר בפסוק (כג, ב): "וַיָּבֵא אֲבָרְהָם לְסֶפֶד לְשָׂרָה וְלִבְלֶכְתָּהּ", שבאותו יום שישי של פרשת חיי שרה נסתלק אברהם (אזולאי) לבית עולמו. "ויבוא" אותיות ו'-יבוא, "ו" יום שישי יבוא אברהם (אזולאי) לבית עולמו, יהי זכרו ברוך.

"וַיִּתֵּן לִי אֶת מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִּי" (כג, ט)

מובא ב'זוהר' הקדוש: רבי אלעזר אמר: בשעה שנכנס אברהם למערה, איך נכנס (הגיע) לשם? לפי שהיה רץ אחר אותו העגל, שכתוב "וַיֵּלֶךְ הַבָּקָר רֵץ אַבְרָהָם" (יה, ז), ואותו בן בקר ברח עד המערה ההיא, ונכנס אחריו וראה מה שראה. ועוד, לפי שהיה מתפלל כל יום, והיה יוצא עד אותו השדה המעלה ריחות עליונים, וראה אור יוצא מהמערה, והתפלל שם, ושם דיבר עמו הקב"ה, ולפיכך ביקש המערה. בא וראה: אם עפרון היה רואה במערה מה שאברהם ראה, לא היה מוכרה לעולם, אלא ודאי לא ראה בה אלא חושך, וע"כ מכר אותה.

עוד מובא ב'זוהר' - כשנכנס אברהם בתחילה למערה, ראה שם אור והושלך העפר לפניו, ונתגלו לו שני קברים. בתוך כך עלה אדם הראשון בצורתו, וראה את אברהם וְשָׁחַק, ומזה הבין אברהם ששם הוא עתיד להיקבר.

רבי אבא אמר: "ויקם" השדה, קימה ממש היה לשדה, שקם ונתעלה לפני אברהם. **אמר רבי שמעון:** בשעה שנכנס אברהם למערה והכניס את שרה לשם, עמדו אדם וחיה ולא רצו להיקבר שם. אמרו: והרי אנו בבושה לפני הקב"ה בעולם ההוא, בגלל אותו חטא שגרמנו מיתה לעולם, ועתה תתווסף לנו בושה אחרת מפני מעשים טובים שיש בכם.

אמר אברהם: מוכן אני להשתדל לפני הקב"ה בשבילך שלא תבוש לפניו לעולם. מיד "וַאֲחֵרֵי כֵן קָבַר אֲבָרְהָם אֶת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ", מהו "וַאֲחֵרֵי כֵן"? אחרי שקיבל אברהם עליו הדבר הזה, אז נכנס אדם למקומו. חוה לא נכנסה עד שקרב אברהם והכניסה אצל אדם, וקיבל אותה בגללו.

"וַאֲחֵרֵי כֵן יָצָא אָחִיו... וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב"

(כה, כו) - **בן או בת - סיפור**

בערב שבת קודש פרשת חיי שרה אירע מעשה מוזר: אשה שכרעה ללדת הגיעה בלווי בעלה לבית החולים, ואת ילדיהם הקטנים השאירו אצל השכנים.

והנה, סמוך לכניסת השבת ילדה האשה בשעה טובה. האבא שמע את קריאות ה"מזל טוב", ומיד נכנס ואיחל לרעייתו "מזל טוב". היולדת ביקשה מבעלה שיזדרז לשוב לביתם טרם תכנס השבת, על מנת לטפל בילדים.

בשבת בבוקר עלה האב לתורה, ונתן שם לבתו - "רבקה". (שם זה נבחר ע"י ההורים, במידה ואכן הלידה תתרחש בשבוע זה של פרשת חיי שרה).

והנה, במוצאי שבת התקשר הבעל אל אשתו. "איך הסתדרת עם ארבעס" (חומס שמביאים בשבת לפני ברית מילה ונקרא גם שבת זכור)? שאלה האשה. דממה השתררה בצדו השני של הקו... הבעל היה מוכה הלם, כיוון שבחודשים שקדמו ללידה, בישרו הרופאים לבני הזוג כי עומדת להיוולד להם בת...

מיהר האב ושטח את סיפור הדברים בפני הרב זילברשטיין שליט"א, וביקש לדעת באיזה שם יקראו כעת לבנם... וענה להם שכבר נשאל חמיו הגר"ש אלישיב זצ"ל, ואמר להם: מאחר ש"אשתו כגופו", יקראו ההורים לבנם "יצחק". והוסיף: אילו השם שנתן האב הינו שם שאפשר להשתמש בו הן לבן והן לבת, כדוגמת השם "יונה" או "שמחה" - ישאירו את השם הזה, ואם יש שם דומה, דוגמת "נחום" ו"נחמה" - יקראוהו בשם זה.

ומשנכנס - פרץ בבכי תמרורים וקרא: "הו, רבי! אתם הולכים למנוחות, ואותנו משאירים לאנחות! ומה יהיה על כל הצמר שקניתי? מה אעשה איתו? הלא רכשתי כעצתו של הרבי כמות גדולה של צמר, וכעת מחירו ירד פלאים, כך שעלול אני להפסיד את כל רכושי!" התאונן שמואל, שמרוכז היה כל כולו בצרכיו הפרטיים... אולם להפתעתו של רבי דוד, אביו כלל לא ראה בשאלתו של שמואל זה דבר מה היוצא מגדר הרגיל...

אדרבה: פניו אורו, עיניו הביעו חיבה רבה, ובסבלנות הוא השיב לסוחר: "אל דאגה, שמואל... המתן עד לערב סוכות הבא, ואז תוכל למכור את כל הצמר ברווח הגון!"...

ואז, יצא שמואל מהחדר, והצדיק שב להכנותיו הרוחניות הנשגבות והטהורות, כאשר שעה קלה לאחר מכן השיב את נשמתו ליצורה...

מה גדולה מעלתם של צדיקי אמת: גם ברגעים הקשים ביותר - מסוגלים הם לחשוב על צרכיו ותחושותיו של הזולת. אפילו ברגעים האחרונים, לפני המוות - הם אינם מרשים לעצמם להתמסר לעצמם, ולשכוח מהסובבים אותם...

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של המשגיח רבי ירוחם ליבוביץ' זצ"ל: צערו של אברהם על פטירתה של שרה היה נורא. אולם כשנדרש לפנות אל בני חת - סבר כי אין זה לכבודם שידבר עמם כשדמעתו על לחיו... לכן, לפני שניגש לשוחח עימם - קם אברהם מעל פני מתו, מחה את דמעותיו, שטף את פניו, טמן את צערו בליבו, ורק אז ניגש לדבר אל בני חת, ללמדנו, כי גם בשעות הקשות ביותר - יש לחשוב על רגשותיו של הזולת!

[ע"פ ללמדן]

"וַיִּקַּם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וַיִּדְבֹר..." (כג, ג)

מדוע חשוב היה להדגיש כי אברהם קם מעל פני מתו בטרם דיבר אל בני חת? מדוע לא היה די לכתוב: "וַיִּדְבֹר אַבְרָהָם אֶל בְּנֵי חַת לֵאמֹר"? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה סמוך לפטירתו של הצדיק מדינוב, בעל ה'בני יששכר', כאשר כבר היה תלוי בין חיים למוות ומוטל על ערש דווי.

דעתו של הצדיק היתה נתונה באותה שעה להכנות אחרונות, נשגבות, לקראת המעבר לעולם שכולו טוב. אנשי ה'חברה קדישא' כבר עמדו מוכנים סביב מיטת הצדיק, ובשלב מסוים, על פי הכרת פניו, כבר הורו להכניס מנין אל החדר.

אולם לפתע, אזר הצדיק עוז, ובשארית כוחותיו קרא: "הוציאו כל איש מעלי!"... היתה זו דרישה קשה מנשוא עבור מתי המעט שהורשו עד כה להיכנס אל החדר, אולם נוכח ההוראה המפורשת - איש מהם לא ההין לסרב.

כל הנוכחים פנו ויצאו מהחדר, מלבד בנו, רבי דוד, שהעמיד פנים כאילו אף הוא מתכוון לעזוב עם שאר הנוכחים, אולם ברגע האחרון זינק אל מתחת למיטתו של אביו, שם המתין בדריכות לקראת הבאות. הוא הבין כי הרגעים הבאים עומדים להיות רגעים טמירים ומרוממים, והוא לא רצה להחמיצם. אולם אז, לפתע, נשמע קולו של אביו שקרא: "מה לילוד אשה בינינו? אני מרגיש שעדיין נמצא מאן דהו בחדר!"...

בלית ברירה, נאלץ גם רבי דוד לחמוק ממקום מסתורו ולהימלט מהחדר.

מחוץ לחדר הצטופפו המוני חסידיו של הצדיק, קורעים שערי שמים בדממה, ומנסים להעביר את רוע הגזירה. אולם אז, לפתע, פילחו קריאות רמות את הדממה: "הניחו לי להיכנס אל הרבי! יש לי שאלה דחופה!"... כל העיניים הופנו לעברו של שמואל, סוחר פשוט והמוני, אשר התגורר באחד מפרברי העיר.

מנהגו של שמואל היה להיוועץ בצדיק בכל פרט ופרט מענייני מסחרו, וכעת התברר, כי כאשר נודע לו אודות מצבו הקשה של הצדיק - הזדעזע עד עמקי נשמתו: לא מהאובדן הנורא עבור כלל ישראל, אלא מהעובדה ששוב לא יהיה לו במי להיוועץ ובפני מי לשטוח את ספקותיו...

לפיכך, עתה, ביקש לנצל את ההזדמנות האחרונה, ולהספיק לשאול את הצדיק שאלה אחרונה אשר עמדה כעת על הפרק ודרשה הכרעה דחופה...

בן שיחו של הסוחר, הביט בו כמי שנתבלבלה עליו דעתו... "כלום אינך יודע באיזה מצב נמצא הרבי?" שאלו, אולם שמואל לא היסס בטרם השיב: "יודע אני גם יודע, ודוקא משום כך - עלי להיכנס בדחיפות אל הרבי, בכדי להספיק לשאול שאלה אחרונה!"

לא הועילו הסברים וטענות הגיוניות, ובלית ברירה, נמנו בני הבית וגמרו לאחוז בו ולהוציאו מהבית שלא בטובתו... אולם אז, לפתע, נשמעה מתוך החדר קריאתו של הצדיק: "דוד, הכנס נא!" רבי דוד, בנו של הצדיק, מיהר להיכנס אל החדר בדחילו ורחימו, ולהפתעתו - מיד עם היכנסו פנה אליו אביו ואמר: "שמעתי את קולו של שמואל... אני משער שיש לו שאלה לשאול... ובכן, הכנס אותי!" נוכח הוראתו המפורשת של הצדיק, איש לא העז לחסום את דרכו של שמואל, שבצעדים בוטחים ניגש אל הקודש פנימה,

בתורה בברכת רון

ברינה

"לְאֶדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה

נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה

שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם

אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דודי (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו

מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון

מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה

שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה

זיווג הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben Esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן מלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שירה: זולטי בת חנה
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות
מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה
פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה
רחל בת נטרה: רות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר

שבת אורה

חיי שרה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינים בעלון ובשאר דברים.

לעילוי נשמת ר' דוב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

היה זה בזמן הקמת המדינה. המגיד רבי שלום שברדון זצ"ל כאב מאד את חילולי השבת במדינה המתחדשת וזעק על כך בדרשותיו ובשיעוריו הידועים. מפעם לפעם נכנסו בעלי בתים לשיעורו והיו "מנחמים" אותו - "לא נורא. ה' יעזור..." עברו חלפו כמה חודשים. והנה יום אחד לפני תחילת השיעור שומע רבי שלום, התלחשות כעוסות. "מה יש?", שאל רבי שלום, והציבור ענה לו בקול נרגז: "המדינה הזו לוקחת מיסים על כל תזווה. כל קניית לחם כרוכה במס, מה יהיה פה במדינה הזו?". חידך רבי שלום מלוא פיו והשיב להם בלשונם: "לא נורא, ה' יעזור..." "אני רוצה לספר לכם", המשיך רבי שלום, "מעשה שהיה עמי לפני כמה שנים: שני ילדים תושבי שכונת "שערי חסד" בירושלים שיחקו ב"סוס ועגלה". ילד אחד הוא ה"סוס" וחברו מושך בחבל והם רצים. השניים חלפו ליד חצרי ונכנסו פנימה בריצה. הילד אשר רץ קדימה לתוך החצר, נתקע במדרגה, נפל על הארץ ופצע את מצחו. אשתי נכנסה הביתה בריצה, וצעקה בבהלה: 'מאירקה נפל על מרצפות החצר וניגר ממנו דם רב. בא נרוץ עמו לרופא!'. רעייתי לקחה מגבת וספגה אותה במים, סיפר רבי שלום, "אחר כך יצאנו החוצה. הרמתי את הילד על זרועות", כשאשתי לוחצת על מקום החור. כך התחלנו ללכת במהירות לעבר ביתו של החובש, בפאתי שערי חסד. ממרחק ראינו את הסבתא של הילד, אישה נכבדה ויקרה מתושבי שערי חסד. שתקנו, לא צעקנו לעברה מאומה. הסבתא, שהייתה אישה חכמה, הבחינה מרחוק שרבי שלום ואשתו רצים עם ילד על הידיים ותיכף ומיד קראה לעברינו קריאות עידוד: "ה' יעזור. לא נורא, זה יעבור". לא ענינו מאומה. התקרבו לסבתא ואז הבחינה כבר שהילד המכוסה מוכר לה... היא הוסיפה שוב, אך בשפה רפה ובאיפוק: "לא נורא, ה' יעזור" הגענו סמוך אליה. אוי, אז היא ראתה שזה נכרה. חיש מהר שכחה מכל ה"נחמות" ותוך רגע פתחה בצווחה: "מאירקה! מאירקה! גיוואלד!... יומה היה ההמשך?" שאל רבי שלום והשיב: יצאו כל השכונות בבהלה, הסתכלו ואמרו: "לא נורא, ה' יעזור, זה יעבור מכאן למדתי מוסר השכל גרוף! כשאדם רואה שמאירקה שלו נפגע הוא לא יכול להתנחם ולהישאר רגוע. יש כאלו שאצלם חילול השבת לא נוגע ללבם. הם אינם חשים שמאירקה שלהם נפגע, ומשום כך אין להם בעיה "לנחם" ולומר שזה לא כל כך נורא וה' יעזור... אבל כשזה מגיע למאירקה שלהם - להפסד כלשהו בממון, שוב אינם יכולים להישאר שאננים ולקבל תנחומים. כל אחד והמאירקה שלו...". (יק"ל ח"ג)

תקופה ארוכה מאוד, נערכו הפגנות על הכבישים בשכונת "גאולה" ו"מאה שערים", בכבישים אלו נסעו אוטובוסים, מכוניות ומוניות - בעצם יום השבת. במשך מספר שבתות, סגרו את בתו הכנסת בזמן תפילת מוסף. וכל ציבור המתפללים יצאו לחיובה של עיר כדי לצעוק ולזעוק על חילול שבת המלכה. לימים, אחד מראשי העיריה החליט לעשות עסקה פוליטית עם החרדים, ולסגור את הכבישים שבשכונת "גאולה" ו"מאה שערים" בלבד. באותו יום שישי, הודיעו ברמקולים ברחובה של עיר, על ההודעה המשמחת, הכבישים נסגרים מעתה בשבת, וכבוד השבת לא ירמס עוד בחוצות קריה. יום שישי בביתו של רבי שלמאן מוצפי זצ"ל, לא היה יום של שמחה. בנו שלישי"א ראה את אביו יושב ובוכה, מוריד דמעות כמים וממאן להנחם. מרדאג ומבוהל ניגש אליו ושאלו אביו, וכי לא חש בטוב אתה? "השיבו: "יש לי צער גדול עד למאוד..." "ועק רבי שלמאן במר ליבו וקרא: "מפחד אני מדין שמים, כאשר אני אעלה לאחר מאה עשרים שנה לבית דין של מעלה, יאמרו לי: "שלמאן, מתחת לחלון ביתך לא נסע רכב בשבת, ולכן שמחת, שרת שירי שבת, אכלת סעודות כראוי, אמרת דברי תורה עם בני ביתך. אבל במרחק של שתי רחובות מביתך, השבת נרמסת! מחוללת מבוים את כבודו!! נוהג אתה, שלמאן. כבת היענה, שמח אתה שאין מחללים את השבת בסמוך לביתך, ואתה לא רואה בחילולה". "מה אענה?" - בכה הרב הצדיק לבנו. "מה אענה לבית דין של מעלה על כך? נוהי דרכו של צדיק, לראות בצער השכינה, ולבכות, כי יהודי הוא, וישראל ערבים זה לזה. (מקולמו של צדיק)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ירך תחת ירכי ומנהגו של עולם - אומר בעל "לקוט הדרוש" - יש אדם כשעומד להלוות ממון מאדם אחר חוקר ודורש אחרי ישרו, נאמנותו וכושר הפרעון של הלווה, ורק לאחר שאין לו עליו כל ספק, הריהו מלווה לו את הממון, לעומת זה, בענייני יהדות, כאשר אותו אדם בא לקנות בשר כשר, תפילין, או כל תשמיש אחר של קדושה - איננו מקפיד כל כך והוא נוטה לתת אימון בכל אחד. ברם לא כך נהג אברהם אבינו, אף על פי שהיה אליעזר "זקן ביתו המושל בכל אשר לו", אשר לידו מסר את הפיקוח על כל רכושו וממונו מתוך אימון מלא, בכל זאת משהגיעו הדברים לענין של יהדות, של בחירת אישה מתאימה בשביל יצחק בנו, אזי לא סמך עוד על דבריו של אליעזר, אלא דרש ממנו שבועה חמורה: "שים נא ירך תחת ירכי..." "לא כן אצל אותם אנשים עמי הארצות להיפך, בענייני רוחניות סומכים על אחרים, אבל כשיש חשש הפסד ממון לא סומכים על אף אחד, כמו שמסופר על רבי ישראל סלנטר זצ"ל שהודמן פעם לפונדק כפרי, ראה בעל הפונדק יהודי הדור צורה, והבין כי תלמיד חכם לפניו. שמא מר שוחט? - שאל אותו הפונדקאי - יש לי בהמה אשר ברצוני לשחוט אותה. וטורח עלי לקחת אותה עד לעיר לבית השחיטה. לא, אינני שוחט - ענה רבי ישראל ופנה לעניניו. לאחר זמן פנה רבי ישראל אל הפונדקאי וביקש ממנו הלוואה של רובל אחד. כלום אני מכיר את כבודו? כיצד אוכל להלוות לו ללא עדים, בעוד שאיני יודע מי אתה ומהיכן באת? התנצל בעל הבית. ישמעו אנשיך את אשר פיק מדבר - אמר רבי ישראל לאותו כפרי, בממון איני נאמן עליך אפילו כדי רובל אחד, ואילו בשחיטה אשר כמה גופי תורה תלויים בה, הייתי נאמן עליך תוך כדי שאילת שלום... (לבוש יוסף)

אשר לא תקח אשה לבני מבנות הפנעני אשר אנכי יושב בקרב: למה מאס אברהם בכנענים ובחר לקחת אשה ליצחק ממשפחתו ומבית אביו, אף על פי שגם הם היו עובדי עבודה זרה, אלא ההסבר הוא: הכנענים היו משחיתים במעשי תועבה, רעים בענייני מרות ומוסר, ובמדות ותכונות נמשכות התולדות אחרי הוריהן. אולם במשפחתו של אברהם היו תועים בענייני אמונה, שוגים בדעות, בשכל, ובחינה זאת אינה נמשכת מאבות לבנים. (רבי אברהם מסוכושוב בעל ה"אבני נדר")

ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך: "אלך מעצמי, ואף אם אינכם רוצים". (רש"י) מורה לכאורה היא התנהגותה של רבקה באותו המעמד. לשם מה לה לתת תשובה מתגרה כזו? למה לה לעורר מתח מיותר או יצרים רדומים, שמא דוקא משום תשובתה התקיפה היא עלולה לסכן את המצב ולעורר את התנגדותם? הלא לא היתה צריכה לזה, שכן הם הרי נתנו את הברירה בידיה, אפשרו לה להחליט מתוך רצונה החופשי, ומטעם זה מוטב היה לה לקיים "והמשכיל בעת ההיא ידום" ולא להשיב תשובה מתגרה כזו? אלא, מוכח מכאן כי רצתה רבקה להבטיח בזה את עתידה, שתהיה היא וזרעה אחריה בלתי תלויים במשפחתה ובמולדתה, להביא לידי ניתוק מוחלט של כל הקשר וכל היחס איתם, שתהיה חופשיה ומנותקת מהם לעשות ולהתנהג בהתאם לרצונה ולהשקפתה הרוחנית הטהורה, ודוקא עכשיו, כשהיא עודנה בביתם ותחת ידיהם, שיש לחשוש שיעכבו אותה, והיא מוסיפה לסכן את עצמה, כי אז היא מעמיקה בנפשה תכונת ההתנגדות והעמידה העקבית והתקיפה על עמדותיה, השקפותיה ועקרונותיה. היה זה מצידה "סיכון מחושב", שעם כל החרדה לסיכונים, היא מעדיפה לעשות את ניתוק הרגשות דוקא מיד, בהתחלה, כי אם לא עכשיו, הרי עלול המחיר בעתיד להיות הרבה יותר יקר, שכן לא בפשרות ולא בהתרפסות אפשר להצליח אם מעוניינים באורח חיים של עקרונות ועמידה עליהם. (רבי חיים זייציק זצ"ל - אור חדש)

סיפור מההפטרה

וְלֹא יַעֲצְבוּ אֲבִיו מִיָּמָיו לְאֹמֶר מְדוּעַ כָּכָה עָשִׂיתִי: בתקופת היות רבי עקיבא איגור ז"ע, רב הקהילה בעיר פרידלנד, פרצה שרפה גדולה בעיר, והאש הלוהטת כלתה בית אחר בית ללא חמלה. היהודים תושבי העיר התרוצצו מסביב בניסיון לכבות את האש ולהציל את מה שניתן מתוך הדלקה. רק לאחר מאמצים מרובים שככה הבערה, אולם היה זה לאחר שהספיקה כבר לשרוף רבים מבתי העיר ולהותיר אחריה עיי חרבות. רב הקהילה, רבי עקיבא איגור, השתדל ככל יכולתו לעזור לאומללים אשר נותרו ללא קורת גג לראשם. תוך זמן קצר נאספו הסכומים הדרושים לבנייה מחדש והובאו פועלים שהתחילו לשקם במרץ את ההרסות. ברם, תנאי אחד התנה רבי עקיבא עם בעלי הבתים: שבחזרה הבניה שיעשו עם הפועלים, ייכתב במפורש כי ביום השבת תשבות המלאכה, ותמורת זאת יתנו להם סכום מסוים בעד אותו יום. כל היהודים קבלו את החלטתו של הרב ללא ערעור וקיימו אותה. רק אחד מהם העז להפר בגלוי את התנאי. היה זה גביר העיר, עשיר ועו פנים, שהחליט כי לא ישעה לדברי הרב, והוא הורה לפועליו להמשיך לבנות גם בשבת, כדי לזרז את הבניה ולהעמיד את הבית על תילו מהר ככל האפשר. בשבת הראשונה אחרי התחלת הבניה שרדו שקט ושלווה בכל העיר. באשמורת הבוקר הלכו היהודים אט אט ובנחת אל בית הכנסת וטליתותיהם על שכמם, כאשר לפתע עלה קול הלמות פטישים באוזניהם. אחדים מהם חיפשו את מקור הקול, והנה נתגלו לעיניהם פועליו של העשיר עובדים בקצב ובמרץ בבנית הבית כביום חול רגיל. השמועה הגיעה גם לאזנו של המרא דאתרא רבי עקיבא איגור וחרה לו מאד על חילול השבת בפרהסיא אשר בתוך עירו. מיד שלח לקרוא אליו את העשיר. השליח שהגיע אל הבית בו התאכסן העשיר עד לבנית ביתו, דפק בדלת. יצא משרתו ושאל לרצונו "אמור לאדונך, כי רב העיר קורא לו לבוא אליו", בקש השליח. המשרת נכנס פנימה, וכעבור דקות אחדות שב ותשובת העשיר בפיו: "אדוני עסוק עתה מאד ומצטער הוא על שאינו יכול למלא את בקשת הרב". השליח חזר אל הרב וספר על חוצפתו של הגביר, הטוען כי עסוק הוא ואין באפשרותו לבוא. הרב הבלין והמתין עד למחרת. שוב שלח את שליחו אל הגביר, והפעם היתה התשובה כי הלה ישן ואינו יכול לבוא. בליל שבת שלאחריו שלח רבי עקיבא איגור את השמש להכריז בכל העיר כרוז אשר כתב בכתב ידו ובה נאמר, כי איסור חמור הוא לבנות ביום השבת, והרב גוזר שמהיום והלאה לא ייעשה כן עוד, ובסיום הכרוז נאמר: "וכל הפורץ גדר ישכנו נחש". השמש מלא את פקודת הרב והכריז את ההכרזה, אך אותו עשיר לא שת לבו לדבר והמשיך במעשיו הגלויים. ביום שבת קודש נשא רבי עקיבא איגור דרשה בבית ביום שבת קודש נשא רבי עקיבא איגור דרשה גודל האיסור של חילול שבת. הוא קרא בקול רם את הכרוז והוסיף אזהרה חמורה באזני הציבור, כי בטוח הוא שכל מי שימרה את פיו ויבנה בשבת - הבית ההוא לא יתקיים. הגביר לגלג על דברי הרב והמשיך להורות לבנאים שיעשו את מלאכתם גם בשבת. תוך זמן קצר נבנה עכוור בית גדול ומפואר יותר מכל שאר בתי העיר. העשיר היה נאה מאד בביתו החדש והנאה, ונכנס לגור בו בשמחה רבה. אולם כעבור זמן מה נפלה פתאום תקרת אחד החדרים והתמוטטה. מיד קרא הגביר למהנדס ממחה שיבדוק את סבת התמוטטות התקרה. הלה בדק היטב את כל הקירות ומצא כי הרקב אחז בכל עצי הבית. "התקרה וכל הקירות רקובים ומתולעים וסכנה היא לשהות בבית הזה", אמר המהנדס, "צאו מכאן מיד ופנו את הבית, כי יש לבנותו מחדש". השמועה על הפלא הגדול שארע התפרסמה בכל העיר, והכל שחו אודותיו: הלא ביתו של הגביר נבנה מאותם עצי יער אשר מהם בנו את שאר הבתים, אך רק בו שלטה הרימה. "אין זאת, אלא שהתקיימו דברי הצדיק שנאמרו מעומק לבו, כי צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים", אמרו האנשים זה לזה. את בית העשיר היה הכרח לבנות שוב, ולאחר שנבנה, פחד העשיר לגור בו ומכרו לאיש אחר. (אות ישראל)

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: כשהייתי במנהגטן לפני כשלושים שנה, עברתי פעם אחת ליד מבנה בית כנסת מפואר ושמעתי שקוראים לעברי: "רבי יהודי, מנחה גדולה!". עליתי לבית הכנסת וזכיתי להיות מ'עשרה ראשונים... היה שם הרב, אני והשמש שקרא בחוץ: "צענטער, צענטער". הרב קידמם ב"שלוש עליכם" לבני. התעניינתי בסוג הקהל הפוקד את בית הכנסת והרב ענה: "אספר לך סיפור קצר וממנו תבין מיהו הקהל", וכך סיפר: "באחת השנים, בערב יום הכיפורים, עלה אחד מהקהילה והושיט לי המחאה בסך אלף דולר. חשבתי שאלו דמי כפרות, פדה עצמו בזול. אבל לא. הוא אמר 'רבי, אלף דולר, ואני מקבל 'כחן' ביום הכיפורים' אמרתי לו: 'יש כהן במנן, והוא מקבל את העלייה'. והוא אמר: 'אלף דולר, והרב ימנה אותי להיות כהן? 'הגבתי: 'הכוונה אינה דבר שנקנה בכסף! והוא הגיב: 'הרב שכח שהוא חי באמריקה. אין דבר שאינו נקנה בכסף! אלפים דולר, ועוד אלף תמורת העלייה?' תמתי: 'תמורת שלושת אלפים אתה קונה 'מפטיר יונה', מדוע אתה להוט כל כך להיות כהן?' 'עניין של מסורת', אמר לי. 'סבא שלי היה כהן ועלה ל'כהן' ביום כיפור, אבא שלי היה כהן ועלה ל'כהן' ביום כיפור, רוצה אני להמשיך את המורשת'. אלפיים חמש מאות, וסגרנו את העיסקה". עכשיו אתה מבין מהו סוג הקהל?!", שאל בחיוך הרב. הפלא ופלא, כעת הבנתי לא רק מהו סוג הקהל אלא גם מהו סוג הרב... (הגדת)

"ענין של טעם"

טעם שאין ה'מפטיר' מתחיל הברכות, עד שיגדול הספר תורה, כדי שלא יהא הגולל טרוד, ולא יוכל לשמוע ההפטרה, או הטעם משום שיש בזיון לספר תורה, שלא נגלל עדיין, וקוראים בנביאים. (שבלי הלכות)

"מפי כתבם"

ילדים קטנים אינם רוצים לישון כמו המבוגרים, כיון שלילדים יש יותר אהבת חיים. הם רוצים להמשיך ולפעול עוד. אנשים חכמים ונבונים, יודעים שאין רע גדול יותר מביטול הזמן. כיום יודעים שאין מציאות שמתבטלת לחלוטין מהעולם. הקולות קיימים בחלל האוויר, ואפילו התרסיסים למיניהם שמתזיזים באוויר, נשארים כחלל העולם. כששורפים חתיכת עץ היא אמנם נעלמת מהעין, אבל היא נעשית לאפר - שינוי מצורה לצורה אחרת. אין דבר שהולך לאיבוד. כך גם כאשר אדם קיים מצוה, היא אינה מתבטלת לנצח נצחים. המציאות שנוצרה על ידי המעשה נבראה וקיימת לעד. כשאדם ממתין לאוטובוס וכדומה הוא יכול לנצל את הזמן למחשבה של חיוק, למחשבה על הקבי"ה שנמצא בכל מקום. רגעים אלו לא הלכו לריק - הוא ניצל אותם לחיים: אך אם זמן של המתנה הופך להיות זמן של בטלה, אם לא יודעים מה לעשות כשלא נמצאים ליד ה'סטנדר' והגמרא הרי רגעים אלו הם של מוות. היהודי האמיתי יודע לנצל כל רגע מהחיים כדי לחיות, הוא אינו זקוק לספר, בכדי ללמוד, והוא אינו צריך סידור, בכדי להתפלל. הוא מסוגל לחיות עם הקב"ה, בתורה ובתפילה, גם בלי העזרה החיצונית - ובכך ניתן לנצל כל רגע בחיים. (רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: הדין שאסור להפסיק בין ברכה להתחלת עשית המצוה. איך יתכן שמותר להפסיק?

תשובה: כשמברך "ברכת התורה" יש אומרים שאין צריך מיד ללמוד אחריה, אף על פי שמפסיק בין ברכה ללימודו, דינו כאלו הפסיק באמצע לימודו, ואינו דומה לברכת המצוות, ולברכת הנהנין, לפי שכיון שאם רצה שלא לעשותה עד לאחר שעה. הרושות בידו, ולפיכך כשמפסיק, נראה שאין אותה ברכה חוזרת על אותה עשייה, אבל תלמוד תורה שחייב לעסוק בה תמיד, כשמפסיק לא חשוב הפסק. מאחר שבאותו זמן שמפסיק מחויב הוא ללמוד. (תוס', מרדכי ודמ"א), (ספר החידושים)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

גדול כח התפילה, אפילו לשנות הטבע. (רבינו בחיי)

החכם יודע ערך נפשו, ולא יאבדנה בדברי הבל. (כתר חוכמה)

הנמשך אחר החמדה, מאבד את המידות הטובות שהרגיל עצמו בהן מנעוריו. (הגרי"א)

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

זכותם תגן בעדנו

"מבמכר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממוך מקבר מתך" (כ"ו)
בעל הטורים הביא כי תבת 'כלה' מובאת פעם אחת נוספת בתנ"ך בפסוק (משלי כ"ח): "ושבט עברתו יכלה". הסבר נפלא למשורר שבין פסוקים אלו באר רבי אריה ליב צינץ:

קיימנו בחשכת הגלות הוא בכת תפלת האבות הקדושים שאינם חדלים מלהעביר בעדנו בפרומים עד עצם היום הזה (ראה ב"מ פה ב), ואף כל תפלותינו עולות למרום דרך מקום קבורתם במערת המכפלה (י"קויט ראוני" בפרשתנו בשם 'מגלה שמחות'). נמצא שקבורת האבות במערת המכפלה שנוקנתה במאמר עפרון: "איש ממנו... לא יכלה ממוך מקבר מתך" ותפלתם שם בעדנו, היא העומדת לנו להציל מצרות הגלות, כמשמעות הפתוב: "ושבט עברתו [ושבט חמתו שהיה מכה ורודה בה] (מצודת דוד משלי שם) יכלה".

מלא העמר

תפלתו של אליעזר נענתה על אחר

"ויאמר ה' אלמי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם" (כ"ד ב)
דרש החתם סופר:

חכמינו אמרו (תענית כ"ה ב) כי העבדה שצרכיו של האדם נתנים לו עוד בטורח התפלה על כך אינה מלמדת בהכרח על מעלתו. שכן אדברה, יתכן שמשמים מהרו להיטיב עמו משום שלא רצו לשמע את קול תפלתו. אולם מי שהתפלל ומיד נענה, משמשת עבדה זו סימן לכך שהקדוש ברוך הוא חפץ לשמע את תפלתו, ולפי שאינו רוצה שיצטער יתר על המדה מלא את משאלתו מיד.

כיון שבדרכו של אליעזר לחרון קפצה לו הדרך (ב"ר נ"א) מבלי שהתפלל על כך, חישש הוא שמה הסבה שהקדים ה' להיטיב עמו היא בשל פחיתות ערכו, מפני שלא רצה לשמע את קולו. לפיכך בהגיעו לחרון נשא מיד תפלה לפני ה', ואכן זכה ותפלתו נענתה מיד עם סיומה, כפתוב (שם ט): "ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת".

חתם סופר

תפלה פדרך המבקשים, ביצד!

"ויאמר אחיה ואמה תשב העברה אתנו ימים או עשור אחר תלך" (כ"ד ה)

"ימים" - שנה... "או עשור" - עשרה חודשים. ואם תאמר 'ימים' ממש, אין דרך המבקשים לבקש דבר מועט - ואם לא תרצה תן לנו מרבה מזה" (רש"י).

היצר נעשה כעבד

"ואברהם זמן בא בימים וה' ברא את אברהם בכל; ויאמר אברהם אל עבדו זמן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי" (כ"ד א-ב)

"זמן בא בימים" - סופי תבות אמן'. ללמדך כי ענינת אמן מאריכה ימיו של אדם, כמאמר חכמים (ברכות ט"ז א): "כל המאריך באמן מאריך לו ימיו ושנותיו" (תוספות השלם). הוסיף ודרש חכם מנחם מנשה מירושלים כי המשורר הכתוב: "וה' ברא את אברהם בכל", מלמדנו, כי בשטר הקפדה על ענינת אמן זוכה האדם אף לשפע, ברכה, הצלחה, בגים, אשר ועשר וכל טוב.

כהמשורר לך נתן הוסיף ולדרש אף את הפסוק הבא: "ויאמר אברהם אל עבדו זמן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי"; 'אברהם' בגימטריה רמ"ח, ללמדך כי העונה אמן בכל כוח, דהינו בכל רמ"ח אבריו, זוכה להכניע תחתיו את היצר המכנה מלך זמן וכסיל' ולשלט עליו כפאדון על עבדו. ולא עוד, אלא שהיצר 'שים את ידו תחת ירכי' וישיע בידו לעשות רצון בוראו בקלות ובמהירות.

אהבת חיים

סגולה לזיווג הגון

"הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם" (כ"ד ז)
דרש רבי אברהם קסלר בעל 'נוטרי אמן':

מפרשה זו הפתארת את טליחותו של אליעזר למצא אשה ליצחק נתן ללמד: סודות רבים בעניני שדוכים. אחד מהיסודות הוא שההקפדה על ענינת אמן היא סגולה למציאת זיווג הגון. נתן לדרש זאת מפי שראשי תבות הפסוק: "הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת" הם בגימטריה צ"א כמנון אמן'.

גונטרס 'מה' יצא הדבר' עמ' 123

הוסיף ואמר רבי אברהם יצחק שיי"ר מ'ישיבת תפארת ירושלים' שבסטון איילנד:

על פי דברי רש"י ש'דרך המבקשים' לבקש תחלה על דבר מרבה, נוכל להבין מפני מה רבות מתפללותינו פותחות בבקשה גדולה וממשיכות בבקשה קטנה יותר. כך בברכת 'שומע תפלה'; תחלה אנו מבקשים בקשה כללית: "וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו", ומיד מוסיפים, שאף אם בקשתנו לא תתקבל במלואה, לפחות חלק ממנה תתקבל - "וימלפניך מלפני ריגים אל תשיבנו". אף בבקשות 'אבינו מלכנו' אנו מקדימים לבקש: "קבל ברחמים וברצון את תפלתנו", ומיד

מוסיפים, שלכל הפחות: "אל תשיבנו ריגים מלפניך". וכיוצא בזה בתפלת 'שמע קולנו' הנאמרת בסיום סדר הסליחות, אנו פותחים בבקשה מרבה: "השיבנו ה' אליך ונשובה", וממשיכים בבקשה מועטת, כי לכל הפחות: "אל תשליכנו מלפניך".

ברכת איש'

תפלתו של אדם גדול

"ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמלי, ותאמר אל העבד מי האיש הזה ההלך בשדה לקראתנו...?" (כ"ד ט-י)
"צפת [צפתה] שיזו שטוחה בתפלה, אמרה: 'ודאי אדם גדול הוא, לך שאלה עליו'" (ב"ר ט"ו).

על פי דברי המדרש למד המשגיח רבי משה בנימין ברנשטיין שמי שיועד להתפלל כראוי זכאי לתאר: 'אדם גדול'. ואכן, כך מצינו אף שפרשו חכמים (מגלה כ"ו א) את לשון הפתוב (מלכים ב' ט): "בית גדול" - "מקום שמתגדלו בו תפלה".

מעלות התפלה

בין שחלק' לשנתו

"ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו" (כ"ה ו)

"פרשו רבותינו (סנהדרין צ"א א): שם טמאה מסר להם" (רש"י). שנינו בברייתא (ברכות נ"ח א): "הרואה חכמי ישראל - אומר: ברוך שחלק מחכמתו ליראי, חכמי אמות העולם - אומר: ברוך שנתן מחכמתו לבשר דם". רבים תמהו על פשר החלוק - מדוע על חכמי ישראל מברכים בלשון 'שחלק', ואילו על חכמי אמות העולם מברכים בלשון 'שנתן'?

באר הט"ז:

קנים הבדל בין 'חלקה' ל'נתנה': 'חלקה' משמעותה שהנותן חולק עם חברו את אשר לו, לעמת זאת 'נתנה' מסמלת דבר שנתק מיד הנותן ואין לו יותר כל קשר אליה. לפיכך דקדקה התורה וכתבה כי לבני הפילגשים נתן אברהם שם טמאה ובכך שלחם מעל פניו לצמיתות, ואילו יצחק שדבק בקדשותו נותר לצדו.

אף בגסס הברכה יש לבאר פן: עם חכמי ישראל הדבוקים בבנורא כפיכול חולק הקדוש ברוך הוא את חכמתו, ולפיכך אנו מברכים עליהם: 'שחלק מחכמתו', אף חכמתם של חכמי אמות העולם נבדלת לחלוטין מחכמת ה', כאותם 'שמות טמאה' שקבלו בני הפילגשים, ולפיכך מדקדקים אנו לברך עליהם בלשון 'שנתן'.

טורי ינהב' או"ח רכ"ד א

בענינת אמן על חזרת הש"ץ מתקבלת התפלה

יהודי יקרו בעת שהנהג עונה אמן על חזרת הש"ץ, מבטח לך שתתמלאנה משאלות לבר' והבקשות שתבקש באותה שעה תתקבלנה. ש"ק פתב רבנו יונה גירונדי 'באגרת התשובה' (אות):

"ובשעה ששליח צבור חוזר ומתפלל, חייב לענות אמן על כל ברכה וברכה. ויכון לבו בכל ברכה וברכה כדי שידע על איזה ברכה הוא עונה אמן ויש לו בזה שכר כפול, והרי זה כמו התפלל שני פעמים זו אחר זו ואמרו רז"ל במדרש אם התפללת... וחזרת והתפללת, תהא מבשר שתפלתך נשמעת".

ברכת 'פוקח עורים'

כח הראיה המתחדש

לאחר שהודינו לבורא יתברך על כך שגבראנו כיהודים שהתורה והמצוות מאירים את דרכם, מוסיפים אנו ומודים בסדרת ברכות על הטובות הרבות שמעניק לנו הקדוש ברוך הוא בכל יום ויום בחייו.

אמירת ברכות אלה מפנה בעבורנו זרקור רב עצמה המאיר על אין ספר טובות וחסדים שגומל עמנו הקדוש ברוך הוא בכל יום מחדש. עליו להכיר בהן ולהרגישן, ולא לראות בהן פטבע חלילה. כי אף שקיימים פרטים הנראים כשרשרת פעולות שגרתיות הנעשית מדי בקר כמאלה, בפעל הם מתחדשים עליו בכל יום ויום אף ורק ברחמי ה' ובחסדיו המרבים. באמצעות אמירת ברכות אלו בכונה מתעוררים אנו להבחין בכך ולהודות למי שגומל עמנו חסדים אלו.

נסח ברכת 'פוקח עורים' נתקן על פי לשון הפסוק (תהלים קמו ח): "ה' פקח עורים", ומשמעותו: בשעת השנה משבת כח הראיה של האדם, שפעפיו נעצמים והרי הוא כעור שאינו רואה, וקיומו משנתו, בשעה שהוא פוקח הוא עיניו ומתחדש בו כח הראיה, הרי הוא כעור שהתפקח, ועליו להודות לקדוש ברוך הוא על כך שראיתו טבה לתקנה (אבות דרבי שמעון בן אהרן ברכות השחר).

פאל המקום לצין כי בשונה מחוש הראיה שאינו פעיל בשעת השנה, חוש השמיעה ממשוף לפעיל, וכמו שאנו רואים בחוש שאדם מתעורר כאשר נשמע קול תוף לצדו. בעבודה זו הסביר הגר"ש אויערבך את הספק שחכמים לא כללו בסדר ברכות השחר אותה מיקח על כח השמיעה, כפי ששמענו על הרמב"ם (הקדמות שלמה תפלה פ"ב הל' ע"ז).

פלאי כח הראיה

ספר הגר"י זילברשטיין שליט"א: "בתקופת למודי בישיבת סלבודקא נוכחתי לראות בן עליה מחבר, וכך יום השנים שעה קלה לפני תחלת התפלה ונבא מהישיבה, ודבריו שעה לאחר מכן שב לתפלה בהיכל הישיבה. הדבר היה תמוה בעיני, עד שלבסוף התבררה לי האמת הספקה: בביתו השמיעה שבפתח בית החרשת 'דובק' הסמוך, שכן דרך קבע איש עור שהיה אוראי על מערכת הטלפונים של בית החרשת. בהחור טרח מדי בקר להשכים כדי להיער מבט באיש ודרכו להכיר בעמק מתנת השמים של חוש הראיה, ואחר כך לשוב לבית המדרש ולומר את ברכת 'פוקח עורים' בכונה יתרה" (טובע ביעירי תורני).

ואכן, כדי להודות פראוי על כח הראיה המפלא, שומה עלינו להתבונן ולו במעט במהותו: נפתח בעבודה שחוש הראיה הוא בעל הטוח הרחב ביותר מכלל החושים; חוש הדבור, השמיעה והריח מגבילים למרחקים קצרים יחסית, אולם העינים מסגלות לראות למרחקים עצומים.

מלבד זאת, כח הראיה הוא בעל הקוף עצום; בשניות ספורות יכול האדם לראות אי-ספר פרטים, אשר אף אם יוכל לתאר אותם יארך על הדבר זמן רב. כדי לדמין זאת נחשב רק כמה זמן יקח לנו לתאר לפרטי

פרטים את הנוף הנגלה מול עינינו בהביטנו מקרומי מגדל גבוה (נפש שמשו' סדור התפלה).

העין עצמה בגינה בחכמה מפלאה ביותר, עד שגם גדולי החוקרים לא עמדו עדין על שלל תכונותיה, כפי שכותב הרמב"ם א"ש בתחלת ספרו 'אמונה ובטחון': "כמה מן החכמה יש בעין, לא תשבע עין לראות ואין לשמע, ודור אחר דור יוסיפו חכמים לדעת ויבונים להבין את אוצרי החכמה הגדולה ביצירת העין ואל תמליתה לא הגיעו".

עוד כתב הרמב"ם: "יש להעבדה": "ובברכת 'פוקח עורים' יפוקח את עיניו בחתימת הברכה. אף שיאמר האדם כל הברכות בעינים סגורות, בחתימת הברכה זו יפתח עיניו, ויכון בה לראות גבורתו ויתברך בבראת העינים, שיכול לעצם עיניו כשירצה ולפתח כשירצה, שהיא חכמה נפלאה באבר זה. לברך מהחכמה הנפלאה, העצומה של העינים שהם עיני בשר ומאירין מאור נפלא...".

הכל בחזקת סומין

מובא במדרש (בר נ"ד): "אמר רבי בנימין הכל בחזקת סומין עד שהקדוש ברוך הוא מאיר את עיניו". היחודשי הר"מ למד מקד כי בעולם המפלא שברא הקדוש ברוך הוא קיים כל דבר שצריך לנו לחייו, אלא שאיננו מבחינים בכך עד שהוא פוקח את עינינו (שפת אמת חמת תרניס).

בספר 'סדר היום' (סדר ברכות השחר) כתב שיש לכונן בברכה זו ולבקש אף שזוכה שתפקנה עינינו לראות רק דברים טובים ראוים וימנעו מאמנו מראות אסורים.

כך מובא גם בשיחות הפזץ חיים' (עמ קטו) שבשעה שאנו מברכים 'פוקח עורים' אנו מכריזים שהקדוש ברוך הוא לבדו פוקח את עינינו, והכונה זו מחיבת אונתו להתנהג בהתאם; להשתמש בעינינו אף ורק לצורך מצוה וחלילה לנו להתבונן בדבר המביא לידי עברה, וכפי שהזכרנו (פסדור טו לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

האם סומא מברך ברכה זו?

נהלוק הראשונים בגדרן של ברכות השחר: לדעת הרמב"ם (תפלה ז טז) הן נתקנו על הנאת האדם המברך, ולפיכך מי שלא נהנה מפשא הברכה אינו יכול לברך אותה. אולם הרמב"ם (פסחים ב ד"ה והא) חולק וסובר שהן נתקנו על הנאות הבריות בכללותן, ולפיכך אף מי שאינו נהנה מפשא הברכה יכול לברך אותה.

האחרונים למדו נפקא מנה מפחלקת זו לגבי דינו של סומא בברכת 'פוקח עורים'; לדעת הרמב"ם שהברכה נתקנה על הנאת המברך, אין הסומא יכול לברכה, שהלא לא נהנה מפחיקת עיניו. ואילו לדעת הרמב"ם שזו ברכה כללית, אף הסומא יכול לברך אותה (לבוש מו ה; אלה וזטא שם ו. לענין הלכה ראה משי"ב שם כה).

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם פוקח עורים - על שפקחת את עיני שהיו כסומות בשנתך. אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שפוקח עינינו בקומנו משנתנו.

לפניכם ספור נפלא שנשמע מפי בעל המעשה הרב ר. שליט"א ממודיעין עלית. הרב ר. זכה לנסד כולל מיוחד המתקיים בעיר מודיעין השכנה ועוסק בקרוב בני נער שלומדים בתיכונים דתיים, באמצעות חברות עם אברכים מפלגים המקדישים משעותיהם כדי ללמד עם הנערים, ובכך הם משלמים ומרחיבים בעבורם את השעות המפדשות במוסדות אלה ללמוד התורה.

פעילות זו זוכה בחסדי שמים לנשיאות הן והצלחה מיוחדת. הקשר הברי המקורב שנוצר בין האברכים לתלמידים נושא פרות משבחים ומפיעש לטובה על עתידם ועל עתיד משפחותיהם.

קרו של יום הושענא רבה - ערב שמחת תורה - בעיר התורה מודיעין עלית. נגיד קורונה גרם לכך שכל איש חג בביתו, הוא ומשפחתו. שמחת החג המיוחד היתה משפעת מהלבבות אל החוץ, ופחות מהחוץ אל הלבבות. עכדה זאת יצרה תחושה מיוחדת של חג שכלו קדש לה' - חונה רוחנית מפלאה ומרומתה שפבר עומדת להסתם...

מתפללי ה'יתמין' הרבים, שהשכימו קום ביום זה כפנהג המקבל מדורי זורות, כבר שבו מן התפלה. לולבינה פרועי ראש, ערבותיהם חבוטות קדו וכדו, ועיניהם מאירות באש עילאי ובשמחה לגומרה של מצוה.

וכנסו הם אל הספה לכוס קפה של בקר, אך אוסף... ריח חריף מכה באפם. מנט אל ההרים השוכנים באפק הרומי הסביר את הכל. להבות כפתמתות להכו מן השמים והסתערו על הצמחה העבוטה המכסה את ההרים שפמול. לאחר כמה ימי שרב הפכה צמחיה זו לחמר בערה מסכן. הרוחות הסתייעו ברוח מזרחית שנושבה בעו באותה שעה, והאש טפסה במהירות אל פסגות ההרים וכלתה את כל הנקרה בדרכה.

על פסגת הגבנה שפמול מודיעין עלית שוכן הישוב 'כפר הארונים'. כעת היו עשדות בתים ממוג, אלו העומדים בקו הנוף, מאימים על די האש. אלו שהתקשרו לכיכבי האש זכו למענה כי הכוחות כבר דרכם למקום, אולם לא היה צורך בעין מקצועית כדי להבין שהשפחה המתולקת עומדת לצאת משלטה.

בשעתים הקרובות התפשטה האש במהירות על פני כל ההרים שמסביב וכלתה בדרכה עשדות דוגמים של חרש טבעי. האויר היה אפור עשן סמיך, ועשרות צותים של לוחמי אש התאמצו כדי לזמן על בתי הישוב הסמוך. אלא שכל זמן שהרוח סערה בעצמה לא היה לאל ידם להושיע.

ממרחק נשמע קולו הצרוד של המפונן הקורא לתושבי הישוב להתפנות מבתיהם מפני האש העשן, לעבר מתחם שהוכן בעבורם בעיר מודיעין הסמוכה. נתן רק לדמין את החרדה שהכתה בלבבותיהם באותה שעה, כשכל תושב חרד על גורל ביתו שעלול להיפך למאכלת אש.

רק מספר הרב ר. שליט"א:

"מביתי צפיתי בלשונות האש המתקרבות במהירות לבתי הישוב 'כפר הארונים', ופתאום נזכרתי ביוסי. יוסי הוא אחד מתלמידי התיכון שלומדים בחברות עם אברכי הכולל, ומשפחתו מתורבת באחד מהבתים המזרחיים ביישוב, אלו שאימו

עמה על ידי האש הנוצרה. הייתי מדאג מאד לשלומן ולשלום ביתו.

צפיתי מחלון ביתי בלהבות שהחלו ללחץ את הבתים ובששט מטוסי הכבוי הדואים באויר הלוח ושוב ומשליכים חמרים מעכבי בערה על ההרים שמסביב בנסיון נואש למנע מהאש להתפשט לעבר הבתים. תוך כדי דבור הוצאתי את הטלפון הנד מפיסי והתשרתי ליוסי.

הייתי זקוק לכמה נסיונות חייו עד שהצלחתי להשיגו. מעבר לקו הוא נשמע היה מבהל. הרב, הוא אמר לי, פשוטו מתאמץ לגבר על ההמולה והנהלה ששררו סביבו, ממש עכשו פנו ונתנו במהירות למודיעין. השארנו הכל מאחור. השמועות אומרות שהלהבות כבר אוכלות בבתי הסמוכים לבתינו, ומי ידע אם יהיה לנו להיכן לחזור..."

חפשתי מלים כדי להרגיעו ולא מצאתי. אולם פתאום, הנגיעה אלי הארה משמים ואמרתי לו: 'יוסי, עד שאנו מדברים החשש שלך יכול חלילה להתאמת... חבל על כל שניה. אני מנתק את השיחה ומתחיל מיד לומר תהלים, יחד עם לדי'. אני ממליץ גם לך לעזוב הכל ופשוט להתפצל..."

נפרדתי ממנו באחול מעמק הלב כי החשש יתברר כחשש שאו ולא יארע כל זקו ולמשפחתו, ומיד התישבתי להתפלל יחד עם לדי. קראנו פרק אחר פרק בכונה ובהתעוררות, כשמבעד לחלון נשפכים מולונו המאמצים האינטנסיביים שעורכים כחות הכבוי מהאוויר ומתקומע. המשכנו להתפלל ברבוע בכונה גם כשמסוף עשן סמיך פשה את שדה הראיה שמוגנו, ובתי הישוב הסמוך נעלמו מעינינו.

רק בשעות הצהרית הצליחו כחות הכבוי להשתלט על האש שהספיקה בבתים לכלות שטח גדול ביותר. הנוף הירק שבה התרגלנו אליו, הפך לשחר ומפחם. שמחנו לשמע שבחסדי שמים אין נפגעים בנפש, אולם השמועות על כך שיש כמה בתים ביישוב 'כפר הארונים' שעלו באש טרדו את מנתוננו.

הייתי מרתק לדעת מה עלה בגורל ביתו של יוסי, אך נאלצתי להמתין במתח עד שמשפחתו תוכל לשוב אל הבית ולאמז את הנזקים.

שעה ארבה חלפה עד שראיתי את מספר הטלפון של יוסי מופיע על צג הסלולרי שלי. מהרתי לענות. מעבר לקו נשמע קולו הנרגש של יוסי: 'הרב, זה פשוט לא יאמן! אני בטוח שהכל רק בזכות התפלות!'

אך בקשי הצלחתי לחלץ מפיו כמה מלים שבהירו לי את גדל הנס. מסתבר כי בה בעת שקראתי עם לדי תהלים בביתי, גם יוסי בעצמו התישב במקום שאליו פנה עם משפחתו כדי לומר תהלים ולבקש על גורל ביתו, לבל יעלה באש חלילה.

והנס אכן התרחש. גיעוד הבתים שפמיין ומשמאל לביתו נזקקו קשות מן האש וז נשךפו קליל. ביתו שלו לא נפגע בקהאו זה. כמו הקוף בענני כבוד התרחקה האש מהבית ודלגה לבית שאחרי.

שנינו ידענו את הסוד שהגן על הבית מפני האש. היתה זו התפלה שאמרה בדייק בגוגה הנכון ויצרה חומת הגנה שפגיעה בעד האש מלפגע בבית. הדוד לה' כי טוב פי לעולם חסדו.

מכתבי אמונים

למערכת וכל מאמינים, בעלון המרחב שהוצאתם לאור פפרשת האזינו הרחבתם בדברי הנהר הקדוש (וילך רפה ב) שבזכות הקפדה על עניית אמו מתמקלת התפלה.

רציתי לשתף אתכם ואת קוראי העלון ברמז נפלא שעלה בדעתי בענין זה: ראשי התבות של המלים המסימות את תפלת 'קמוס פורקו': 'מרו די בשמיא; היא כסעידכון כל זמן ועדו... הם 91 כמנין אמן. ללמדנו כי בזכות עניית אמן נזכה לסינתא דשמיא בכל זמן ועת.

ברכה, הרב י.ג. - ירושלים.

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט ז"ע ויעו"כ

סגולת הצדיק משטפנישט ז"ע

אבי (הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנישט) ז"ע, אמר: מן שרצה לזכות לזכות שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט ז"ע, ואם אין לו סיפור ממונ, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

ובלשון קודשו:

"ווער ס'וויל האָבן אַ פּרייליכען זכּת, זאָל ער רעדן בליל שישי פונעם הייליגען זיידען דער גרויסער רבי שלום מפראהבישט ז"ע, און אז ער האָט ניט קיין סיפור, זאָל ער רעדן פון זיינע הייליגע טישן און בענק".

בפרקים הקודמים של גליונו הבאנו מעט על אמה של מלכות המלאכית הקדושה, פרק חיפוש מנוחת קברה בבית העלמין בעיר"ק סברה תובב"א.

בני מלאכים

שני בנים נולדו לו "למלאך" הקדוש רבינו אברהם בן רבינו המגיד הגדול ממעורישט בימי חייו, הלא הם: הצדיק הקדוש, רבי ישראל חיים מלודמיר, והצדיק הקדוש, הרבי ר' שלום שכנא מפראהבישט. רבי שלום שכנא, נולד בשנת תקכ"ט, עוד בימי חייו יקינו הקדוש, המגיד ממזרישט, כארבע שנים לפני הסתלקותו. שמו בישראל נקרא על שם הגאון הקדוש המפורסם, הרבי ר' שלום שכנא מלובלין (על פי מה שקיבלנו מכבר מן האדמו"ר העקבי אברים מסאדיגורה זצ"ל וזאת שלא כפי המסור ממקורות אחרים, כי נקרא על שם חותנו של המגיד ממעורישט, רבי שלום שכנא מסורישט).

רבו וחותנו של רבינו הרמ"א. המגיד הגדול, חיבב ביותר את נכדו זה, והחזיקו בקרבתו. פעם, כאשר הגיע הצדיק הקדוש, הרבי ר' ברוך ממוז'בוז', נכדו של הבעל-שם-טוב הקדוש, להסתופף בהיכלו של המגיד, הסתובב רבי שלום הפעוט בחדר המגיד, כשהוא משתעשע בידו אילן רך. תוך כדי משחק, היטה את הבר שבידו אל עבר הצדיק האורח, פעם ופעמיים, והמגיד לא הגיב מאומה. כאשר חפץ לעשות כן בפעם השלישית, מנעו המגיד מכך. מאוחר יותר, גילה המגיד ואמר:

"בפעם הראשונה, פעל הפעוט, שרבי ברוכל לא יהיה גדול ממנו. בפעם השנייה פעל, שיהיה שווה לרבי ברוכל. בפעם השלישית, רצה לפעול שיהיה אף גדול מרבי ברוכל, אך לכך כבר לא הסכמתי, משום כבודו זקינו, מורי ורבי הבעל-שם טוב!".

תנחומים מן השמים

כאשר הגיע הידיעה על הסתלקותו של הרה"ק רבי אברהם "למלאך" לאניפולי, (ב"ב בתשרי התקל"ז) נטלו הצדיקים הקדושים, תלמידי המגיד ממזרישט היושבים בעיר - הלא הם, הצדיק הקדוש, הרבי ר' זושא מאניפולי, והצדיק הקדוש, רבי יהודה לייב הכהן מאניפולי, בעל "אור הגנוז" - את שני בניו היתומים הרכים, גילו להם בחשאי את הידיעה המרה והדריכום לומר "קדיש", תוך שהם מזהירים אותם, לבל יגלו את הדבר לאמם, כדי לעכב ולדחות את צערה ככל האפשר. עמדו היתומים הרכים במשימה, והחלו להשכים קום בכל בוקר, כדי להתפלל תפילת שחרית

הנהגות ירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

גליון 5 | ליל שישי | חיי שרה תשפ"א

תולדותיו בקודש

פרק מתולדות רבינו הקדוש הרבי ר' שלום שאכנא מפראהבישט זצ"ל

מתוך ספר התולדות לרבינו הנמצא בהכנה על ידי מכונינו. ומכאן קריאת קודש לכל שוחרי תורת רבינו סייעו בעידו לעשות את עבודת הקודש בשלימות ועזרו לנו בליקוט תורתיו הנהוגות אגרותיו ותולדותיו בקודש של רבינו הגדול מפראהבישט ז"ע ועכ"א.

שלט על העיר קארלין, העיר בה התגדל רבנו בילדותו

בציבור ולומר קדיש.

משהבחינה האם הצדקנית, הרבנית מרת גיטל, בהשכמה היתירה שקיבלו על עצמם שני בניה הרכים, החלה מיד לחשוך בחושיה המחודדים, כי מאחורי הדבר מסתתר הגרוע מכל. היא ניסתה לדלות את הסוד מפיו של רבי שלום, הצעיר יותר, אשר היה אז כבן שמונה שנים בלבד, אך ברוב חכמתו נצר הניק את פיו ולא גילה דבר. או-אז הערימה עליו ואמרה: "יחי סבור אתה, שלא שמעתי מאחורי כותל בית-המדרש

לרבנית האלמנה ליטול את שני בניה אליו לביתו, תוך שהוא מבטיח, לגדלם כבניו ממש ולדאוג לכל מחסורם, וכמו כן, לחנכם ולחכמם על אדני התורה, היראה והחסידות, כיאה וכיאות לפירות קודש הילולים מגוע הקודש של המגיד ובנו "המלאך". הרב ניאותר להצעה, ושני הבנים הקדושים עברו אחר כבוד להתגורר במעונו של רבי שלמה בקרלין.

רבי שלמה גידלם במסירות אין קץ, וחרד לשלומם בחרדת קודש. למרבה האחריות שחש כלפיהם, לא הניחם לישון לבדם, כי אם השכיבם במיטתו למרגלותיו, אחד מימין ואחד משמאל.

(על פי אהלי יעקב), רבי שלמה, איש אלקים קדוש ונורא היה, ובכלל עבודתו הנעלה, היה העיסוק בתיקון נשמות של נפטרים, אשר הגיעו אליו מעולם-האמת לבקש את תיקונו. לילה אחד, שעה שגורם, הגיעה נשמת נפטר מן העולם העליון לבקש את תיקונו. הואיל ולא היין הלה להקיץ את רבי שלמה עצמו, מצא לו עצה, להפחיד את הנערים הישנים עמו במיטה, כדי שיקיצו ויקיץ גם הוא. הקיץ רבי שלמה והרים קולו בגערה אל עבר הנשמה לאמור:

"מה? את הילדים של הרבי העזת להפחיד? לשאול-תחתית אשליך אותך!" - (כתבי ר"י שו"ב). (המשך "התולדות" בגליונות הבאים)

מכון חכמי רומניה
שע"י מוסדות שטפנישט בארה"ק
טלפון : 03-579-03-03

יומא טבא לרבנן
ניתן להשיג במשרדי מכונינו את הספר
נר ישראל ריזין ז"ח
מהדורה חדשה עם תוספות רבים ובסדר חדש ומאיר עינים

להשיג במקודת המכון:
בני ברק, אלעד, גבעתיים, ירושלים

יזריכם בדרך ישרה

בטרם עלותה לארץ-ישראל (על-פי אהלי יעקב. בנהר יוצא מעין הובאה גירסה אחרת, לפיה עלתה לארץ ישראל רק בערוב ימיה). הגיע לאניפולי הצדיק הקדוש, רבי שלמה מקרלין, תלמידים של המגיד ממזרישט ורבי אהרן הגדול מקרלין, אשר ניהל כבר אז עדה קדושה של חסידים בני עליה, והציע

סגולת ליל שישי

סיפורו המופלא של ד"ר מיכאל פקטורוביץ הי"ו איך ריפא בזכות 'סגולת ליל שישי' של הרד"ק מפראהבישט

לפני כמה שבועות פורסם בעיתון המודיע על ידי הסופר הרב ישראל הרשקוביץ הי"ו סיפור פלא איך הד"ר פקטורוביץ ריפא חולה אנוש, על ידי הסגולה של הרד"ק רבי שלום מפראהבישט, פנינו ולשמעו את הסיפור המופלא מפי הד"ר עצמו, ולשמעו מכלי ראשון על הפלא הגדול בריפוי בשיטת פראהבישט.

בתמונה הד"ר פקטורוביץ שליט"א ילחט"א עם רבו הרבי הבאר יעקב מנדבורנה זצ"ל

"כי הסיכויים של הילד לצאת בחיים מאותו אירוע היו קלושים למדי. שעותיו היו ספורות..."

הדוקטור שמשלך בין רפואה קונבנציונלית לרפואה שמיימית, אלטרנטיבית בלשון העם הפעים אותנו בסיפורו המרגש ויוצא הדופן ומוכיח כי סגולת פראהבישט חייה וקיימת גם בימינו. יצאנו מחווקים מסיפורו ואנו מביאים אותו לפניכם כאן בבמה שמפרסמת את הסגולה ומנציחה את מורשתו, הדוקטור פקטורוביץ מדגיש כל התת נושא אמונת הצדיקים הוא יסודי וחשוב בפני עצמו - אך אינו מהווה תחליף לרפואה עצמה. "אני חסיד נדבורנה כיום, והאדמו"ר הנוכחי מנדבורנה בני ברק ואביו זצ"ל לימדו אותי שגם המופתים הגדולים ביותר מגיעים בעיקר כשהם מלווים בדרך הטבע. הם תמיד אומרים למי שבאים לדרוש

בעצתם: "תעשה כך או כך ותיושע", "פנה לרופא פלוני ותשמע מה הוא מציע", וגם אם שלחו אליי, זה היה כדי לקבל רפואה, כי הכל צריך להיות מולבש בדרך הטבע" מטעים לנו הדוקטור בחינניות ובהחלטיות.

למעשה, הוא מדגיש, "גם אם לחלק מה'מופתים' שאנו רואים בקיום ברכותיו של צדיק - אין תקדים רפואי, בכל זאת, אנו יודעים שהוא מלביש את הישועה במציאות הרפואית כביכול, שאותה כוח התורה משנה בהתאם להלבשת' הניסים לתוך הטבע. משמים מעניקים לצדיקים סייעתא דשמיא מיוחדת בכך - ולכן אסור לזלזל בכל הליך רפואי שרופאים מורים לבצע, גם אם יש ברכה מצדיק".

הסגולה שניצחה את הסטייטיסטיקה

ועתה נעבור לעצם המעשה המרעיש, כפי שסיפר לנו השבוע הדוקטור: יום אחד נכנסה אלי אם בוכייה למרפאה שלי ברחוב נתיבות המשפט במודיעין עילית כשעל ידיה נישא בנה. מתברר שלילד הקטן הופיעו כתמים שחורים כפני נמק, הכתמים הופיעו על פני הגוף, הד"ר פקטורוביץ לא היה צריך יותר משתי שניות של העפת מבט אל הילד כדי לאבחן את המחלה בשמה הלועזי המלא (הדוקטור מסבר את אווננו כי הכתמים הללו הם מסוג של מחלה שנקראת מינגוקוקוסמיה רח"ל מחלה קשה מנשוא). והורה להזעיק אמבולנס בדחיפות. למרבה הנס, היה

יש את 'סגולת פראהבישט' - סגולה שתהיה שבת שְמחה, אז למה לא - וכך היה בסופו של דבר! שאלנו את הדוקטור: אז מי שמגיע לקליניקה בליל שישי, הרצפט שהוא מקבל זה להגיד את המשפט: הזכות של רבי שלום מפראהבישט?

"בזכות רבי שלום שכנא הגדול מפראהבישט בן רבי אברהם המלאך אביו של רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל - שנזכה לקבל שבתות מתוך רוב שמחה ומתוך עושר וכבוד ומתוך מיעוט עוונות, ובזכות שבת המלכה תשרה הברכה בנו ובזרע זרענו עד סוף כל הדורות אכ"ר".

אמבולנס בקרבת מקום, ובתוך שתי דקות היה הד"ר עם הילד והאם - ברכב ההצלה שפינה אותם לבית החולים. היה זה יום חמישי בערב. לצד הפנימי לבית החולים אבחו ד"ר פקטורוביץ שמצבו של הילד בכי רע והסיכויים להחלמה מלאה - לא משחקים

הדוקטור פוקד קברי צדיקים כחלק משליחות ההצלה שנטל על עצמו ברפואה, בתפילות ובסגולות, על ציון קדשו המחודש של רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל עם האדמו"ר מנדבורנה שליט"א

הד"ר פקטורוביץ מספר את סיפור ההצלה של האדמו"ר מקוזמיר שליט"א לו היה שותף, בעת סעודת ההודיה שערך בבית מדרשו

הד"ר פקטורוביץ: כמובן, אבל זה בנוסף לטיפול הרגיל, חשוב להדגיש כי לפי הסטייטיסטיקה העולמית, כשבאים עם תינוק עם דלקת קרום המוח במצב כזה, כשרואים נמק שמתפשט מול העינים על פני כל הגוף כפי שהזכרנו לעיל את שמה הלועזי של המחלה, שזה השלב הכי מסוכן והכי חמור של דלקת קרום המוח, אז זה כבר מצב סופני, ובמצב הזה היה התינוק באותם רגעי מות, והוא הבריא, כל הרופאים באו לראות אותו, כדי לראות את הפלא, ומאז הוא לא חלה יותר, זה ברור שההחלמה היתה מעל הטבע, ובודאי שהוא הבריא רק בזכות הבטחת הצדיק שתהיה שבת שמחה, שכן ברכת הצדיק לא שבה ריקם. הפלא הזה מלווה אותי מאז וזכיתי לראות עוד ניסים פלאיים בזכות הסגולה השמחה לשבת שמחה של הרבי מפראהבישט, מסיים הד"ר פקטורוביץ את עדותו לגילוינו 'סגולת שלום' בנימת הנאה מיוחדת על כי זכה לפרסם ולהנחיל את הסגולה הן אצלו במרפאה והן בקרב קהלים רבים ומגוונים. וזכותו תגן עלינו אמן.

הגדול מפראהבישט בן רבי אברהם המלאך אביו של רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל - שנזכה לקבל שבתות מתוך רוב שמחה ומתוך עושר וכבוד ומתוך מיעוט עוונות, ובזכות שבת המלכה תשרה הברכה בנו ובזרע זרענו עד סוף כל הדורות אכ"ר".

ההורים שאינם חסידים - לא הם ולא אבותיהם - חזרו אחרי דברי הרופא, מתוך אמונה תמימה. אפילו מצית נשלפה מאי שם, ואש הודלקה, לזכר רבי שלום שכנא בנו של רבי אברהם המלאך ז"ע, הבהבה הרגע קט, וכבתה. וכל זה, חוזר הדוקטור ומדגיש, נעשה בתוככי האמבולנס... צריך להדגיש אומר לנו הדוקטור בהתרגשות כאילו הדבר אירע אמש, הפלא היה משך זמן ההחלמה, הוא שב להכרתו תוך פחות מארבע שעות שזה פלא עצום, ופלא לא פחות מזה היה שתוך שבוע היה בריא לחלוטין, מהירות פלאית של ההחלמה.

לפני כשנה, נקרא הד"ר פקטורוביץ בהזמנה לבר המצווה של אותו ילד ששולבה עם סעודת הודיה לילד שקם לתחייה באותו מקרה באמבולנס לפני 13 שנה. הדוקטור שליווה מאז את הילד קם וסיפר לנוכחים בחגיגה המרגשת: "כי הסיכויים של הילד לצאת בחיים מאותו אירוע היו קלושים למדי. שעותיו היו ספורות, כיוון שהמחלה תקפה אותו והייתה בשיאה היה כפסע שהנמק יתפרס בתוך הגוף ויעשה נזק בלתי הפיך לאבריו הפנימיים של הנוער. אבל היתה לנו אמונה בהשם עם אמונת צדיקים, וההורים האמינו כי הקב"ה יכול להושיעם, ואם

מן הארכיון

בחצרות רבותינו הקדושים לבית רוז'ין התקבל מנהג אמירת התהילים בציוני הקודש לפי הסדר אותו הנחיל רבינו רבי שלום מפראהבישט לאמר, בנוסף לאמירת ה'עלזו חסידים' ויש שהושיעו על את אמירת שם הצדיק. יפלא ההילולא מתמנניא אפיו לפנינו צילום של 'סדר פרקי תהילים' שיצא לאור בשנת תשל"ד ע"י מוסדות סאדיגורה.

צילום עמוד השער של קונטרס התהילים לפי סדר פראהבישט

שכינת שלום

מכון לחקר ותיקוד מורשת מרן מפראהבישט זיע"א
6160303@gmail.com

הודעה משמחת

לאור הצטרבות חומר רב מתולדות ותורת רבינו הקדוש מפראהבישט ולרגל עריכת ספר מקיף לתולדותיו ולתורתו נבקש בזאת מהקהל הרחב כל מי שיש בידיה וברשותו חומר עובדות, מכתבים ואמרי קודש וכל פרט היכול לשפוח אור על חקר מורשתו שימציאם לידינו למען נוכל לשלבם בספר העומד לצאת לאור בעזה"ש ולהפיצם בגליונו "סגולת שלום" וזכות רבינו שלום תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

למענינו מים

ידיעות נפלאות בפֿרשת השבוע * פֿרשת חיי שָׂרָה

בעל חסד אַמְתִּי לא מִפְחַד לְהִיּוֹת "מְנַצֵּל"

הפל מפירים את "המבחן" שעשה אליעזר עבד אברהם לרבקה, המבחן המיעד להוכיח אם היא מתאימה להיות חלק ממשפחת אברהם אבינו, ולהיות אחת האמהות המעמידות את שבטי ישראל.

וכך מספרת לנו התורה הקדושה:

"והיה הנער אשר אמר אליה הטי נא כדף ואשתה, ואמרה שתה וגם גמליך אשקה - אתה הכחת לעבדך ליצחק..." (כד, יד).

והשאלה, נשאלת מאליה: האם מעשה חסד חד-פעמי אמור להוכיח את התאמתה של הנערה להיות אשה ליצחק אבינו ולהעמיד את עם ישראל? וכי לא שמענו על אנשים אכזרים או קמצנים שלפעמים מתחשק להם לנהוג באדיבות? איך יתכן לסמוך על מבחן אחד בלבד? הלא תוצאותיה של טעות כזו עלולות להיות נוראות!

יתר על כן: אף אם נניח שהדבר מוכיח כי גומלת חסד היא, הרי אין הדבר מעיד לכאורה על מצבה הרוחני: מה עם אמונה, תפלה, צניעות, ושאר המעלות שבין אדם למקום? אולם כאשר נתבונן בפֿרשה, נגלה פי בחקמה רבה יוצר אליעזר את הנסיון לנערה: אין הוא מציג את עצמו כאדם מסכן וחלש, הנזקק לעזרה, אלא כאיש בריא שביקלתו לרוץ ("וירץ העבד לקראתה" - שם יז), ועמו צנות של עִשְׂרָה אֲנָשִׁים (על פי החוקוני בפסוק י).

במצב שפֿוּה, בו ברור לכאורה כי המבקש מסגל לדאג לעצמו, גם איש אדיב יעצר לרגע ויתקה לפשר הבקשה המוזרה בעליל: מה בדיוק הספור, מה קורה כאן, ומדוע המבקש לא מסתדר בכחות עצמו. משהו בספור הזה טעון ברור, לא כן? שום אדם אינו אוהב להיות "פראיר" בלע"ז. גם מי שמתנדב לעזר, לא מוכן שינצלו אותו. אולם רבקה - לא עוצרת, לא שואלת ולא מבררת, אלא ממחרת!

"ותמהר ותרד כדה על ידה ותשקהו... ותמהר ותער כדה אל השקת, ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו..." (יח-כ).

3/13

נראה לומר, כי בכך מלמדת אותנו התורה הקדושה לא רק את מדת הזריזות של רבקה, אלא גם את סגנון החסד שלה: רבקה איננה נוהגת בנדיבות שגרתית, כזו שבה מברכים ובורקים ואחר כך מעניקים במדה הנדרשת. רבקה מוכיחה כי פרגע שיש לה הזדמנות לגמל חסד - היא ממחרת לעזר מכל הלב וכמה שיותר!

רבים מרחמים וחומלים על הסובל, ומוכנים לסייע לו. אולם יש המצפים ומשתוקקים לעשות חסד, כי זו מהותם וזה יעודם. הם יסיעו במהירות, בענוה ובפשטות. אלו הם "בעלי חסד" משלמים, וכזו היתה רבקה.

"חסד לאברהם": דרגתו של אברהם היא חסד שהוא מעל לכל חסד חברתי

הבה ונזכר בפרשה הקודמת, כאשר התורה מתארת לנו את הכנסת האורחים של אברהם אבינו: בהיותו בשיא החלשה, וכחוס היום, יוצא הוא לפתח האהל לבדוק אם יש עוברים ושבים הזקוקים לארוחה. אין הוא מאמין אפילו לאליעזר, עבדו הנאמן, האומר לו שאין איש בכל האזור! ולאחר שרואה אברהם את האורחים, מזדרז הוא ומעניק להם הרבה הרבה יותר מכפי מבקשם ומכפי שיכלו להעלות בדמיונם! זהו האיש הגדול בענקים, שמדת החסד מתיחדת על שמו: "חסד לאברהם" (מ"ה ז, כ).

בכך הולך אברהם אבינו במדותיו של הבורא, אשר ברא את העולם כדי להיטיב לבריותיו, אף שאלו לא היו בעולם ובנודאי לא בקשו הטובה, והוא מטיב עמהם מעל לדמיון.

רק דבקות בבורא וקליטה ברכיו, וראיית בני האדם במעלתם כברואי הבורא - היא המביאה את האדם למעלה גדולה כזו של חסד, שהוא למעלה מכל חסד אנושי מקבל הנובע מרגשות לב וחנוף חברתי.

אשר על כן, כאשר נתגלתה אישיותה המטיבה של רבקה במלא הדרה - זהו בהחלט ברור מספיק לדעת כי זו הנערה המתאימה לביתו של אברהם אבינו. היא אשר הוכיח הבורא כמתאימה להקים את עם השם.

פי כאמור, חסד בשלמותו כזו אינו מצוי אלא באישיות שלמה, המלאה פלה לא רק ב"בין אדם לחברו" כי אם גם ב"בין אדם למקום". אי אפשר להגיע לשלמות שכזו בלא קשר הדוק בכל הלב והנשמה עם בורא עולם. ומשכן, יודע אליעזר כי המבחן יוכיח אכן את התאמתה לתפקיד הגורלי. ואכן, כך היה. המבחן הכפר בהצלחה.

מעשה עתיק: הגביר והעני שמוגלים התחלף

ומכאן לספור עתיק, המדגים בפנינו מבחן קיצוני ל"בעל חסד".

בעירה אחת התגורר עני מרוד ושמו זונדל. פה רבה היתה עניותו, עד שבערב יום כפור לא מצא הוא מה להכניס לפיו, ומצא את עצמו מגיע לתפלת "כל נדרי" ללא שטעם ולו פרוו אחד.

בצר לו, פנה אל שכנו העשיר ר' זלמן, שישב בספסל הסמוך והוא עטוף בקיטל מפאר ובטלית מהדרת שעטרת כסף זוהרת לראשה, ובקש ממנו: "תוכל לתת לי להריח טבק?" "עכשו?!" - סנט בו ר' זלמן הגביר, ונהלא רק עתה החל הצום! חכה נא למחר, אז נרגיש את הצום", ושב לעין במחזורו המהדר.

נאנח זונדל והשקיע עצמו בתפלה, לשונו דבקה לחכו. והנה, הפלא ופלא, מאותו יום כפור ואילך החל מזלו של ר' זלמן לדעף, בעוד מזלו של זונדל גובר ועולה, עד שהתחלפו השנים בתפקידים: ר' זונדל היה לגביר וזלמן הפך לאביון!

הגיע זלמן לאחד מגדולי הדור וסח בפניו את מצוקתו הנוראה. (יש המספרים זאת על הבעל שם טוב הקדוש, ויש המספרים זאת על הרבי מאפטא וצ"ל בעל ה"אוהב ישראל").

שקע אותו צדיק במחשבות, חזה ברוח קדשו, ואז אמר לו: "כאשר אטמתי את לבך ומנעת כליל יום כפור את הטבק משכנך האביון, גרמת בכך לקטרוג גדול עליך, ובשמים פסקו שהוא יקבל את מזלך".

"רבי, ברכני", זעק העשיר לשעבר, "וכי אין אפשרות להשיב לי את מזלי?"

הרהר הצדיק שוב, ופסק: "אם תצליח לגרם שהוא יעשה לך פמעשה שעשית לו - יחזר מזלך הטוב אליך".

מאז אותו יום ואילך, ניסה זלמן להחזיר לעצמו את מזלו, והיה אורב לר' זונדל בכל הזדמנות ומנסה להכשילו. אף לגדל צערו, בכל פעם שצץ לפניו ודרש ממנו טבק, היה ר' זונדל הגביר שולף במאור פנים את הקפסה ומגיש לו.

חלפו ימים והגיעה עת דודים לבתו של ר' זונדל הגביר. כאן מצא זלמן האביון הזדמנות פז. עמד הוא דרוף ליד החפה, חכה לרגע המתאים, ובעוד המתח ר' זונדל מחזיק גר בידו האחת וכתבה בידו השנית, זנק אליו זלמן: "אפשר לקבל טבק?"

והנה לתדהמתו, משיב לו ר' זונדל בניחותא: "בנדאי!", מעביר את הנר והכתבה לשכניו, ושולה מכיסו את קפסת הטבק!

באותו רגע התעלף זלמן ואבד את הכרתו. כאשר הצליחו לעוררו, נודע הספור כלו, והצדיק הנ"ל שאליו הוכחו השנים בקש מר' זונדל לתמך בר' זלמן ולהעמידו על רגליו, וכן היה. אולם המזל הטוב נשאר אצל ר' זונדל, אשר הוכיח שהוא ראוי לו.

עצה טובה לזכות לחברים טובים ולשתפי-אמת

ונסיים בעצה טובה לזכות לחברים טובים, לשתפות טובה עם בני אדם בכלל ועם בני הזוג בפרט:

נוהג היה גאון המוסר, הגאון הצדיק רבי אליהו דסלר וצ"ל, לומר לזוגות בחופתם: "כל עוד תרצו ותשתוקקו להיטיב ולתת לבן הזוג - או אז תחיו באהבה ואחרונה. חלילה לכם מלהגיע למצב שבו כל אחד מבקש לקחת ולהפיק מכן זוגו את טובתו שלו. אי אפשר לשני "לוקחים" לחיות בשלום בכפיפה אחת".

הבה ונבאר מעט את הדברים: כל אדם הזוכה לחברים, וכן בני זוג, עלול לנהג בסגנון של "קח ותן". הוא מוכן להעניק לחברו, או לבן זוגו, אבל בעמק לבו הוא מענין לקבל בחזרה לפחות כפי מה שהשקיע. ברור כי במדה ורגיש שהוא מקבל הרבה פחות ממה שהוא נותן - גרי שבשלב מסוים יקשה עליו להמשיך ולתת.

וכאן נעוצה הבעיה: מטבע הדברים, רוב בני האדם "מחשפנים" אחרת לגמרי את נתינתם ואת קבלתם, ונוטים להפריז בנתינתם ולהמעט בקבלתם. התוצאה היא בלתי נמנעת: קשיים ותרעמת עד רצון לפרוד.

הדרך הנכונה אפוא, להשיג חברות אמת, וזוגיות ברוכה, היא כאשר האדם מוכן באמת לתת מבלי לקבל. כאשר הוא עובד על עצמו ומגיע לדרגה כזו - או אז מבטח לו אשר רב, שכן נתינתו תמשיך ותמשיך, וכן זוגו (או חברו) יעניק לו אף הוא ללא כל הפסקה.

ולואי ונזכה לכך! - - -

העלון מוקדש לעילוי נשמותיהם של:

אבינו ר' משה (אליהו) בן ר' חיים ובת שבע ע"ה
ואמנו מרת אילנה בת רחל ע"ה

סמון לציין הרב הקדוש רבי שלמה מקרלין זצוק"ל הי"ד

גליון 7

ברשת חיי שרה תשפ"א

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

שבוע של חיים

מתורתו בנושא השבוע

פרסום אלקות

ויאמר עבד אברהם אנכי. כי מידתו של אברהם היה שהיה מחזיר בכל המקומות וצווח אנכי, היינו שהיה מגלה אלקות, שהוא הפסוק ראשון של עשרת הדברות, והודיע לכל שיש אלקי עולם, וכל עבודתו בעולם הזה כל ימי חייו היה רק זאת. נמצא עבדו נאמן ביתו שהיה רגיל בזה כל היום לשמוע רק טוב, כשבא לאיזה מקום, גם כן היה מספר תיכף מזה. ויאמר אליעזר עבד אברהם אנכי, שהוא מגלה אלקותו יתברך בכל מקום ובכל עת.

(ספר דבש השדה)

עצה לחיים

אהבה וסבלנות

וכל בניך למודי ה' (ישעיהו נד, א). רצה לומר, דבהנהגה שאדם מתנהג עם בניו הוא מלמד בזה כביכול את ה' שיתנהג כן גם עם בניו, וכשהאדם מתנהג עם בניו באהבה וחסד וסבלנות ואף אם חטאו נגדו מוחל להם ועושה עמהם חסד, הוא מעורר בזה שה' יתברך יתנהג כן עמו ועם כל ישראל. וצא ולמד מדת החסידות בזה מדוד המלך ע"ה, שבנו אבשלום רדפו להרגו ובא על פלגשי דוד לעיני כל ישראל, ועם כל זה היה דוד המלך ע"ה מרחם עליו גם בעת רדפו אחריו והזהיר לקונן ולבכות עליו כעל בן יקר ואהוב כמבואר בשמואל ב'.

(ספר דרך צדיקים)

מסכת חיים

תולדות חיינו (ז)

לא נמנע כלל מהוצאות הכרוכות בנסיעה לצדיק. כאשר על אף ענייתו המרודה חסך פרוטה לפרוטה כדי לזכות להידבק באורו הגדול של המגיד הקדוש ממעזריטש שם שאב מלוא חפניים יחד עם בני החבריא קדישא, ובהם רבו ומקרבו לחסידות הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע.

השלמת התיקון

גם בתקופת דלות ועניות גשמית. היה לו רבו המאור הגדול ממעזריטש למשיב נפש ומתקן נפשו בשלימות. וכפי שסיפר נינו הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע בערב ראש השנה הראשון לבואו לסאדיגורה (כפי שחלק מדבריו הקדושם תוארו בהרחבה במדור סיפור בחיים חיותו גליון מס' 3) כי "הצדיק הרב שלמה קארלינער קנה שלימות אצל אבי זקני המגיד מו"ה דוב בער ממעזריטש שהיה מלמד בכפר אחד, ותדיר עלה רגל למעזריטש ובשם קנה שלימות" (כפי שתיאר זאת איש אמונו ומקורבו החסיד רבי יוסף ראט זצ"ל בספר מגדיל ישועות עמוד ס"ד)

שתי הנקודות

במעזריטש התעלה רבינו בגרם המעלות, וצעד בדביקות בשביליו הנעלמים של רבו, המגיד ממעזריטש, כשהוא אחוז ודבוק ברבי אהרן הגדול מקארלין, שכשב לפניו את המסילה והאיר בפניו הנתיב. לימים סיפר רבינו (מובא ספה"ק בית אהרן צ טו"א): כאשר הגיע לרבו התבונן בגדלותו, השיג בעינו כי באמצעות שתי נקודות חזקות השיג את מה שהשיג, וחמד גם הוא להיות כמוהו. רבינו מעיד על עצמו כי הוא לקח לו רושם משתי נקודות אלו, והלך עימהן עד אין גבול וחקר. אכן. העיד עליו מורו ורבו, המגיד: ער ציליעט צו די נקודה [הוא קולע לנקודה].

מלמד תשב"ר

כהמשך לימי הדחקות והעניות, שימש רבינו כמלמד תינוקות ממנה התפרנס בקושי רב, בתקופה טרם התגלותו. וכפי המסופר כי הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע שביקש ממשמשו לקרוא את "שלמה בן יוטא" כדי לבטל את הגזירה, עד שלאחר חיפוש רב מצא המשמש את המלמד ר' שלמה (הוא רבינו הקדוש) וישבו יחד וביטלו את הגזירה (וכפי שסופר בהרחבה במדור "סיפור בחיים חיותו" בגליון מס' 1).

קדיש אחד

בתקופה זו (ואולי קודם לכן) אינו ברור דיו באיזה זמן ממש התרחש המעשה דלהלן) בימי חורפו של רבינו הקדוש, בקשו אדם אחד שיאמר קדיש בשנה שלאחר פטירתו, ושילם לו תמורת זאת ממיטב כספו. היו לו בנים טובים, ובכל זאת חפץ גם בקדיש של רבינו, יען הכיר כי תצמח לו טובה מכך. הבטיחו רבינו, ואכן אמר קדיש אחריו. לאחר אמירתו, בא הנפטר אל בניו בבהלה גדולה, והפציר בהם שילכו לרבינו ויבקשוהו לרחם עליו ולא לומר עוד קדיש אחריו. היות שבקדיש האחד שאמר עבורו, העלוהו למדרגה כה גבוהה, שאינה מתאימה כלל לדרגת נשמתו. ואם יאמר עוד קדיש אחד יעלוהו למקום כה גבוה עד שכבר לא יוכל להכיל זאת. (כך מובא בשמע שלמה מפי נכד רבינו הקדוש, הרה"צ ר' ירחמיאל ז"ל מאוסטרובצא - חתן הרה"ק רבי יצחק שלמה מזעליצוב זי"ע בן הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזוועהיל זי"ע, וראה במדור 'זרעו בחיים גליון מס' 5).

בנסיעה לצדיק

כאמור, בכל אותה עת התפרנס רבינו בקושי רב, ועם זאת

התמונה באדיבות מערכת בחצרות קרשניו

הרה"ק מבולוגרייא (עומד ונואם), נראים כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'ברכת משה' מלעלוב זי"ע, כ"ק מרנן האדמו"רים בעל ה'אביר יעקב' וה'כנסת מרדכי' מסאדיגורה זי"ע, בחנוכת הבית ל'שיבת פונוביז' - ראה מדור זרעו בחיים

סיפור בחיים חיותו

על נכלאותו בחיים חיותו, ועל ציונו הקדוש ש"כשעומדים על הציון הוא ממש כמו בחיים חיותו" (הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע א')

הרענדל שהחלף פעמיים

בשורה טובה זו, התקווה החלה לצנץ, העיניים הפכו לבורקות ואנחת רוחה כמעט נפלטה בחלל.

אולם גם מזלה של אווירה חצי חגיגית זו, לא עמדה לה והיא נגדעה כבר בשלבי נסיונות המימוש הראשוניים.. כאשר המשמש המסור ר' שאול, שהכיר את הלכי הרוח במחיצת הרבי, חש במהרה לחדר הקודש וביקש בנימוס את הרענדל בכדי לקנות בו את צרכי השבת. אולם התשובה ששמע מפי הקודש הצליחה להפתיע גם את הגבאי הותיק, "הרענדל כבר איננו, מיד לאחר צאתו של הנותן. נכנס לכאן עני נזקק, והוא קיבל את המטבע לצדקה" - השיבו הרבי.

כזקן ורגיל בבית המלך, לא איבד ר' שאול את עשתונותו אף לרגע. תיכף ומיד יצא החוצה והחל לרדוף אחרי העני שעזב את בית הרבי - עד שהשיגו. "סלח ליי, פנה אליו, טעות חמורה אירעה עימך. במקום לתת לך זעקסער - מטבע ששוויה שישית הרענדל, ניתן לך רענדל שלם".

העני, שאדם הגון היה, קיבל וסבר. ללא כל ויכוח החליפו ביניהם ר' שאול והעני מטבע זעקסר תמורת רענדל וכשהשלים בידו חזר בתחושת מנצח לחצר הקודש. בדעתו לצאת תיכף ולרכוש את צרכי השבת בהרחבה גדולה.

עודו מתהלך בהרגשה מרנינה, והנה פרשיה חדשה מתרחשת על הבית. הרבי ששמע על החליפין, נפל מתעלף. הבית נעשה כמרחקה, מנסים להשיב את רוחו, ומתוך עלפונו שמעוהו מלחש: "בזה שלקחתם את הרענדל מהעני לקחתם ממני את כל חיותי".

לא נותרה בידם הביריה, ובני הבית החלו בחיפוש נרחבים אחרי העני שכבר פנה לו לדרכו. ועדיין אחרי טרחה מרובה הצליחו לבסוף להשיגו והחזירו לו את הרענדל. או אז התחוק רבנו - ותשב רוחו של עמוד החסד.

(על פי כתבי ר"י שויב)

הפעם הם נשמו לרווחה. האור והצבע החל לחזור לחיים. אמנם המצוקה והמועקה השוררת בבית אינה נפתרת עתה לתמיד, אבל לפחות השבת תהיה לנו הרווחה. כך קיוו בני הבית לאחר השמועה שהגיעתם.

ואכן הם לא טעו. בני ביתו של רבינו הקדוש רבי שלמה מקארלין זי"ע. השבת בצל הצדיק אכן עתידה לעבור עליהם בהתרוממות והתעלות עלילת מאין כמוה.

אבל הם כן טעו. ככל שחלף הזמן שוב התברר והתחזר להם כי מה שהיה הוא שיהיה. אמנם מזון רוחני מעולם לא פסק מעל שולחן רבינו. אבל בכל הנוגע אל המזון הגשמי ילחם לאכול. גם הפעם ככל הנראה יאלצו להסתפק בפת חריבה.

גם הפעם התנפצה התקווה בגין אותה סיבה שכלל וכלל לא הוגדרה כנדידה. הלא היא דרכו בקודש של רבינו, אשר נהג בקודש לחלק ממון רב ועצום לצדקה, הרבה יותר מכפי יכלתו. את כל הון ביתו פירז נתן לאביונים הרבים המשחרים לפתחו, גם על חשבון פת הלחם שלו ושל עולליו. בידו לא הותר אף לא מטבע שחוקה אחת.

לא אחת פנו בני הבית בדאגה ובכי אל אמם, הרבנית, "איך אוכל לתת לילדים הקטנים?". זו הפנתה אותם אל רבינו, בוכיים נכנסו לחדר קדשו, והרבי שאלם, "מדוע אתם בוכים?" ענו לו "עם הינגערט" [- רעבים אנו], ענה להם רבינו "מיר הינגערט צדקה'ס" [-אני מורעב לצדקה] (ובנוסח אחר בשם רבינו, ציטט נכדו הרה"ק ר' שלמה מזוועהיל זי"ע: "אוי עס צדקה'ס מיר", כאומר שחוקף אותו רעב ותשווקה גדולה לקיים מצוות צדקה).

כזה היה המצב גם במהלך אותו השבוע. אלא שלקראת סופו, התלחשה ברינה השמועה, כי זה עתה ביקר יהודי בעל יכולת בקודש פנימה, והוא אף השאיר כפדיון מטבע חשוב "רענדל" - אדום זהב" שלם. אין פלא שבעקבות

זרנו בחיים

מדור זכרון לצאצאי רבינו זי"ע

בעלזא (זוועהיל - ה')

כהמשך לגליון הקודם. נפרט בזה את נכדי רבינו הקדוש מקארלין, צאצאי הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע מזווי"ש - בתו של הרה"ק רבי אברהם שמואל פטשעניק מברענא זי"ע, [חתן הרה"ק רבי מרדכי מזוועהיל בן הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזוועהיל חתן הרה"ק רבי ישראל חיים מלאומיר חתן רבינו הקדוש מקארלין]. ובמרוכז אלומות אור מתולדות בנו הרה"ק רבי מרדכי מבילגוריא זי"ע לרגל ההילולא ביום כ"ה מרחשון. ואלו הם שבעת קני המנורה הטהורה:

1. הרבנית מרת **שבע** ע"ה - אשת הגה"צ **רבי יצחק מנחם נחום** זצ"ל הי"ד אב"ד ראוא.
2. הרבנית מרת **הענא** ע"ה - ביוויר אשת הרה"ק **רבי ברוך זצ"ל מסערט וויזניץ** ובזווי"ש אשת הרה"צ **בנשיק רבי נפתלי פרלוב** ז"ל מקודינב (גין נכד לרבינו הקדוש מקארלין).
3. הרה"ק **רבי יהושע מיארוסלוב** זצ"ל הי"ד. (אחד מבניו הוא הרה"צ רבי יצחק דה, אבי כ"ק אדמו"ר ממכונבוקא בעלזא שליט"א, וחותן כ"ק האדמו"ר מירוסלב שליט"א).
4. כ"ק **מהר"ם מבילגוריא** זי"ע. - עליו יורחב להלן.
5. הרבנית **שרה** ע"ה - אשת הרה"צ **רבי יוחנן טברסקי זצ"ל הי"ד מהוריבשוב**.
6. הרה"ק **רבי שלום מאפטא** זצ"ל הי"ד (חתן הרה"ק רבי ישראל מסטאלין - הפאנקפורטר זי"ע)
7. הרבנית **יענטא** ע"ה - אשת הרה"צ **רבי יוחנן טברסקי זצ"ל הי"ד מקאולא**. וכאמור, לרגל ההילולא נרחיב מעט:

הרה"ק רבי מרדכי רוקח מבילגוריא זי"ע, נולד בשנת תרס"ב לאביו המהרי"ד מבעלזא זי"ע, ולאמו הרבנית הצדקנית מרת חיה דבורה ע"ה בת הרה"ק רבי אברהם שמואל פטשעניק מברענא זי"ע, שכאמור היה חתן הרה"ק רבי מרדכי (הראשון) מזוועהיל זי"ע. ואכן נקרא על שם זקינו זה.

בילדותו התכבד בער, וכמסופר שאביו קבע לו חדר שינתו בחדר הספרים שלו. אביו זי"ע אמר שתורת בנו מסייע לו בקריאת הקוויטלן. חיבה והערצה יתירה היתה נודעת לו מאביו הקדוש. וכפי שמסופר שפעם אחת יצא הרבי אל החסידים שנדחקו ליד פתח חדרו להיכנס אליו ואמר: "מה לכם להיחזק פה, הלא גם אצל מאטילע שלי תוכלו להיושע...".

אירע פעם ומאן נכנס וביקש מהמהרי"ד ברכה שיזכה לבנים טובים יראי השם, הצביע הרבי על בנו זה ואמר: "ילא נבקל זכיתי לבנים כאלו, מדי יום בימונו נתון אני חיי רייניש לקופת רבי מאיר בעל הנס, בכדי שבני יגדלו תלמידי חכמים ויראי השם". בצעירותו יצא שמו לגאון עולם הבקי בכל מכלי התורה, פה מפיך מרגליות בחריפות ובסברה ישרה. ועבר ה' תיברך בסילוהין. בשנת תרפ"ז שנת הסתלקות אביו הקדוש בהיותו בן עשרים וחמש שנה בלבד, הציעו לו את משרת הרבנות בעיר בילגוריא שבפולין. שמו הטוב הגיע אל תושבי העיר והוא נחשב בעיניהם למרות שרובם לא היו נמנים על חסידות בעלזא כלל. את מיטב מאמציו וכוחותיו השקיע בתפקידו כרב ומורה דרך, והוא אירגן את חיי הקהילה והעמיד את הדת על תילה.

בימי הזעם והשוואה שלח אחריו אחיו המהרי"א מבעלזא זי"עא ששהה אז בפרמישלאן - לקראת לו שצטרף אליו. מני אז לא נפרדו דרכים של האחים הקדושים וכה עברו יחדיו כל ימי נדודיהם עד הגיעם בדרך רצופה נסים ונפלאות לארה"ק בטי שבט תשי"ד. אחר המלחמה לא קיבל עליו שום משרת רבנות, כי אם שימש כדי ימינו של אחיו הקדוש כשכל חפצו ומאוויו להקים מעפר דל לבנות מחדש את מבצרי היהדות בכלל ולקומם הריסות חסידות בעלזא בפרט. בשנת תשי"ז הקים את ביתו מחדש עם הרבנית בת הרה"צ רבי צבי גליק (חתן הגה"צ רבי יעקב יחזקי גרינוואלד מחוסט - אחיו של בעל ערוגת הבושם). ממנה נולד להם בנם יחידם הוא כ"ק אדמו"ר מבעלזא שליט"א. תקופה קצרה לאחר מכן נחלה ונפל למשכב. וביום כ"ה מרחשון תשי"ז נסתלק לגנוי מרומים ובפקדת אחיו המהרי"א מבעלזא זי"ע נטמן בבית החיים העתיק בטבריה.

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

מעם הרה"ק רבי מרדכי השני מלעכוויטש, התמשכה עד השואה שושלת אדמו"רי לעכוויטש שכיחנה בעיר לעכוויטש, ושם משפחתם היה מילוביצקי.

נמצא איפוא כי מצבה זאת של הרבנית שרה ע"ה בת הרה"ק רבי מרדכי מילוביצקי מלעכוויטש זי"ע, בן בתו של רבינו הקדוש מקארלין. נודה לעזרת הקוראים בפרטים נוספים עליה ועל בני משפחתה ועלייתה ארצה. ניתן ג"כ להשאיר הודעה ביקו לודמיר: 22-111-30-02, שלוחה 9.

לכאורה מדובר בנינת רבינו הקדוש, ונכדת חתנו הרה"ק רבי משה בער מזעליחוב, ובת הרה"ק רבי מרדכי (השני) מלעכוויטש, - ממלא מקום חותנו הרה"ק רבי נח מלעכוויטש בן הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש תלמידו המובהק של רבינו הקדוש.

הרה"ק רבי משה בער מזעליחוב היה בנו של הרה"ק רבי אהרן מזעליחוב ובנו חורגו של מרן הרה"ק רבי אשר מסטולין זי"ע תלמידו המובהק של רבינו הקדוש מקארלין, (שכן הרה"ק רבי אשר מסטולין נשא בזווי"ש את אלמנת רבי אהרן מזעליחוב).

מצבת נינת רבינו הקדוש שהתגלתה בהר הזיתים

אחד מהקוראים היקרים, שלח לנו תמונת מצבה בלתי ידועה, מהר הזיתים חלקת וואהלין, של אחת מנינות רבינו הקדוש. ע"ג המצבה נכתב בזה הלשון: **פ"ג האשה הצנועה ב"ק** <בת קדושים> **מרת שרה בת הרה"ק מרדכי מלעכוויטש**. נפטרה י"ד אדר תרמ"ה. **אם אביה הייתה בת הרה"צ הקדוש מוה"ר שלמה מקארלין זי"ע**.

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר איריס בת סוליקה וכל יוצאי חלציהם וכל הנלווים אליהם להצלחתם, ברוב נחת ושלחה

רוצה לקבל את העלון במייל?
שלח הודעה ל-
A023011122@gmail.com

בהשתתפות
זכרון ראובן יוסף
לע"נ הרה"ח ראובן יוסף
בן מ"ה אלכסנדר זושא ז"ל

הנדיב החפץ בעילום שמו
מעיר לונדון יצ"ו
לזכותו ולזכות משפחתו,
ושיצליח בכל מעשיו

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר איריס בת סוליקה וכל יוצאי חלציהם וכל הנלווים אליהם להצלחתם, ברוב נחת ושלחה

שבת כז' חשוון התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:26	17:16	17:51
16:23	17:13	17:47
16:23	17:13	17:47
16:26	17:16	17:50

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

פרשת חיי שרה

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

בדרך כלל, כשהגיענו לבית הכנסת, היה הבן של רבי בנימין חדר היו פותח את הדלת. לא היה מפתח, מי שניכנס ראשון, מדליק את האור. הרבה פעמים הרב רבי ינון חורזי זיע"א היה מקדים את כולם, וכשהגיעתי היתי רואה, שהוא מחכה בחוץ ולא ניכנס, בית הכנסת חשוך. כשהיתי שואל: "למה הרב לא נכנס?" לא היה עונה לי.

הבנתי למפרע, שהוא חשב ח"ו אולי הוא גזול כספי הקדש: וכי **בשבילו** ידליקו את האור?! הוא לא היה מוכן לזה. היה מחכה, עד שמשוהו אחר היה בא ומדליק את האור, ואז הוא היה נכנס יחד איתו, אף פעם לא היה נכנס ראשון, היה מחכה בחוץ.

כ"כ היה חושש מהעינין הזה של **רני ממונת**, ממש לא יאומן. מן הסתם, יהיו עוד הרבה סיפורים בנושא זה- שמענו גם בהלוויה, וגם הרבה דברים יסופרו, בודאי, בעתיד.

לאדם חולשה
מיוחדת להבליט
את גבורתו...

הזמן הוא המורה
הטוב ביותר.
הצרה היא, שהוא
הורג את כל
התלמידים שלו

ביחוד קיבל לתוך ביתו הרב חיים חזקיהו מדיני זצל שלשה תלמידים אותם ראה כילדי טיפוחיו, ונטר עליהם כאב רחמן. רגשי **האהבה והחיבה** שהעניק להם לא מש מזכרונם כל ימי חייהם, כאשר סח לימים אחד מתלמידים אלו. הוא היה לנו לאב ולמחנך נאמן עם שחר השכמנו לבית מדרשו ובערב קבלנו את השיעור האחרון בביתו. דמותו הנפלאה ליוותה אותנו בצאתנו ובבואנו ושמרה עלינו מכל פגע ואסון.

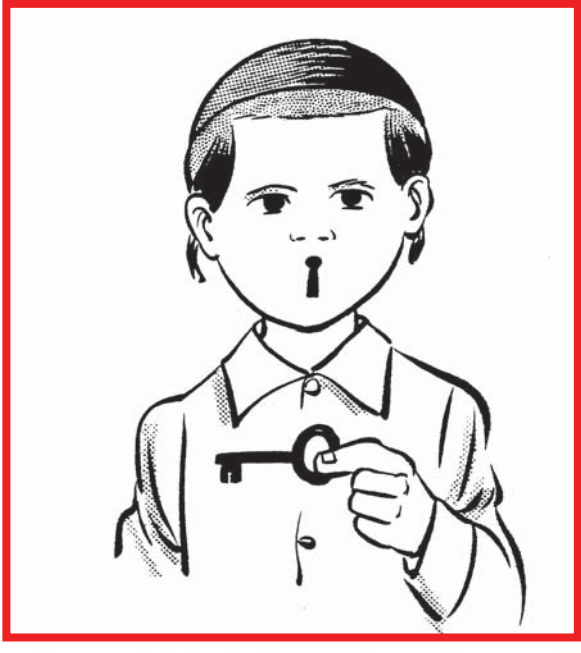
בשבתות הוסבנו על שולחנו, היינו ה"מזומן" הקבוע. הרבנית העניקה לנו מכל טוב, הנעמנו זמירות **עד שעה מאוחרת**, עד שהיינו נאלצים ללון בביתו. באותם הלילות חשנו מה רבה אהבתו אלינו ומה עמוקה דאגתו לנו.

כאב רחום עבר בחדרים, ביקר את הישנים, פרש לעינו את השמיכות בדק אם יש על ידינו מגבת, כלי מיטה.

הנביא אומר "ואני כברוש רענן".
הברוש הרענן הוא עץ דק וגמיש. כאשר מכופפים את העץ למטה לארץ, מניחים עליו חפץ כלשהו, ומשחרים אותו - עולה החפץ לגובה רב. אף במצוות כך: אמנם הן ירדו והתלבשו בדברים גשמיים, אך על-ידי קיומן האדם מתעלה **בעלייה נפלאה**.

בכל אדם טמון הפוטנציאל להיות מיוחד במינו. החוכמה היא למצוא את המיוחד...

באו לספר לגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל כי מישוהו מדבר בו סרה. השיב הרב: "מחול לו, גם על מה שדבר עלי בעבר גם על מה שידבר עלי מכאן והלאה, הנני מוחל לו כבר מעכשיו..." ולא התענין כלל מי הוא המדבר ומה היו דבריו...

תפילותיו הרב **משה מלכא** זצ"ל היו שם דבר לכל מכיריו: כל תפילה, כל יום ארכב שעות. בבכי ובהשתפכות הנפש כבן המתחטא לפני אביו, ראה והרגיש את הקב"ה למולו, שיוויתי ה" לנגדי תמיד.

אחיו רבי אליהו אמר **בהספד** שמיום עומדו על דעתו הוא זוכר את תפילותיו המיוחדות של רבי משה, ראינו 55 שנים של עבודת ה" נשגבה, צריך לזה עוז ותעצומות כל תפילה מריש ועד גמירא, לא רק מפרשת העקידה אלא כבר **מברכת השחר** בכל יום, בדבקות וכוונה עצומה, וכששומע עונה אמנ".

העלון לרפואת והצלחת הדסה צביה בת אביגיל לזיווג רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלוס בן אורה

נקודת למחשבה

יהודה היה סיפור הצלחה, שפשוט תענוג לקנא לו. הקנאים, מבחינתו, יכלו לעבוד שעות נוספות. אם כל כך טוב, תשאלו אותו, אז מה בעצם כל כך רע? מה הניע פתאום את יהודה הסימפטי **לרוץ לכוון כל חרדי מצוי**, או אברך שיגרתי שיבוא לבדוק את מזוונות ביתו? מה הדחיפות, מה הבהלה, על מה ולמה אי-השקט? היה ברור לו מעל לכל ספק שהמזוונות פסולות. "ריבוננו של עולם, איך יתכן שפתאום כל הבית שלו מתחיל... לחזור... בתשובה. בטוח שהמזוונות אשמות!!!". זה התחיל עם בתו הבכורה חנה החיילת. לפני כחצי שנה נקלעה להרצאה בנושא יהדות. מכאן **היתה הדרך קצרה** לשמור שבת, ללבוש מלבושים צנועים, ולבקש מאמא להגיש לה בשבת אוכל רק רק בצלחות פלסטיק. יהודה קיבל את המהפך של בכורתו, בחיני. חודשיים אחר-כך ללא הודעה מוקדמת, הודיעה לו בתו השניה סמדר, הלומדת בתיכון חילוני, כי גמלה בליבה החלטה לעבור לסמינר חרדי... שומו שמים, כאן יהודה התחיל לנהל מאבק עיקש וחסר פשרות. ... יהודה דיבר עם הקירות....

סמדר, שכבר משבצות זהב לבושה, פשוט לא גילתה שום נכונות לעלות לאוטובוס המוביל לתיכון... שבועיים אחר-כך הגיע המפץ הגדול. בתו השלישית חבצלת הודיעה אף היא, שבבית הספר היסודי בו היא לומדת, לא לומדים תורה ומצוות, **והיא החליטה להיות דתיה** כמו אחיותיה הגדולות... אשתו מרים הודיעה לו בקול רך: "יהודה, הבנות הפכו לדתיות, הן יקרות לי מאוד, החלטתי לשמור שבת בשבילן...". הוא התרומם מן הכורסא, נטל סכין מטבח, והחל לשלוף אחת אחרי השניה **את המזוונות המהודרות** שנקבעו ביוליה שלו, הוא רץ לרב השכונה, שהודיעו - חד משמעית - כי המזוונות מהודרות, יהודה היה בטוח כי הבית שלו חזר בתשובה, כי המזוונות פסולות... לא מחלות, לא בעיות של שלום בית, לא קשיים נפשיים... נכון להיום, יהודה רגוע. הוא הבין טוב מאוד שהמזוונות המהודרות, דווקא משפיעות לטובה על המשפחה. בנותיו שהיו טובות ממילא, הפכו לטובות ומתחשבות עוד יותר. "כבוד אב" שהוא זוכה לו, הוא לא דמיין אפילו בהלומותיו הכי וורודים. נו, מה לעשות כאשר כבר כל הבנות שומרות שבת, וגם האשה מתחזקת מרגע לרגע, החליט יהודה, שכדי להשאיר **נעימה** בת המשפחה, גם הוא לא ממחר לאף מקום ביום השבת. לימדו אותו לעשות קידוש, הוא למד לנטול ידיים, לברך "המוציא", ותפלאו הוא אפילו נהנה לברך "ברכת המזון", ובין נטילה לברכה, הוא מציץ לעברן של המזוונות וחושב בלבו "רבונו של עולם, איך סידרו אותי המזוונות האלה".

לפעמים אדם מקיים מצווה והיא זאת **שנותנת לו את הברכה וההצלחה**. ואפילו בלי ידעתו. (העורך)

על-ידי קיום תורה ומצוות מביאים לתוך גדרי הזמן והמקום את האור שהוא למעלה מזמן ומקום. למשל: מצוות הנחת תפילין חלה בזמן ומקום, אבל היא כלי **להמשכת** האור האלוקי הבלתי-מוגבל, שהוא למעלה מזמן ומקום.

בתוספת ההכרה
בבורא מתהדק הקשר
אליו יתברך, ואפילו
אם לא מרגישים
בהתקרבות, אולם
קיימת **השפעה**
בלתי מודגשת כל
הכרה חדשה מוסיפה
בבנין האדם.

פעם נודמן בית רבי **שלמה קרליץ** זצ"ל אדם שקיבל ירושה ובתוכה מספר ספרי קודש ובא להציע לו אותם למכירה, תוך שהוא נוקב בסכום לא גדול שהוא מבקש כתמורה. רבי שלמה קרליץ נטל את הספרים לידו והחל ליתן את מבטו על תוכנם ומהותם, כשלאחר שעה קלה פנה א אותו סוחר **הביע את דעתו** על המקרה, תוך הבעת הבנה בספרים עתיקים: "את הכל אני קונה פרט לספר אחד. שכן, ספר זה הוא יקר מאוד ואותו תוכל למכור בהון רב למי שמתעסק באוסף עתיקות, תחת אשר תמכרנו לי במחיר מועט!" ותוך כדי דיבור הוסיף הרב והזהירו: "אל תמכור את הספר לסתם אינשי, שאין להם **הבנה בערכם** של דברים עתיקים, אלא רק למי שמבין בעניין!"

סו רבי **מאיר חדש** זצ"ל שכאשר בא פעם לבקר את רבי **נתן צבי** זצ"ל במקום הרחצה אינהויון שבגרמניה, מצאו שהוא מתיידד עם זקן אחד מבין המבריאים, מטייל איתו ארוכות ומרבה איתו שיחה. כשהתעניין בשיחות שביניהם, נתגלה לו שרבי נתן צבי משכנע אותו שיעקר תכלית ישראל הוא לימוד התורה. כשם שיש באדם **גוף ונשמה**, ואעפ"י שהנשמה לא נראית, היא העיקר, וברגע שהיא יוצאת מהגוף פוסקת כל חיותו, כך יש נשמה באומה שהיא עיקר מהותה. וישנן בין הנשמות דרגות שונות.

באדם גדול טבועה נשמה גדולה וכך אפשר לגדל את נשמת האומה. נשמת ישראל היא התורה, ובוזה שגדולי ישראל לומדים אותה, הם מעלים את כל ערכה של אומת ישראל. וכך המשיך רבי נתן צבי לפניו ברעיון זה, עד שבא לידי מסקנה שיש להקים בתי מדרשות לאברכים כדי לגדל גדולי תורה **ולהעלות** את נשמת האומה.

**פלפולי
הגל הם
גילוי פנים
של תורה
שלא
נהלכה**

משנפטרו רבי **שמעון שקאפ** זצ"ל ורבי **ברוך בער** זצ"ל נסתלקה עמילות התורה המגינה על הדור, חוששני שעתה תהא הדרך פתוחה בפני הגרמנים הארורים". גם הגאון בעל "**חזון איש**" זצ"ל התבטא ברוח דומה כפי שסיפר חתן אהותו הרב הגדול רבי **שאוול ברזם** ששמע ממנו, שכל זמן שרבי שמעון שקאפ והגאון רבי ברוך בער ליבוביץ היו בחיים לא היו הנאצים יכולים לכתוש את ליטא, **כי עמלם בתורה עד נשימתם האחרונה** הגנה של ליטא, רק לאחר שנלקחו לבית עולמם נפלה ליטא בידי הארורים.

שוטרים עוצרים רוכב אופנוע שנוסע בזיגזג ורואים שהוא שיכור לגמרי, אומר לו השוטר תגידי לי אדוני השיכור, איך במצבך אתה עולה על אופנוע !?
עונה לו השיכור: **הנבים עוורו לי**.

מטוס שטס מעל ארץ ישראל לפתע מתחיל לרעוד ולעשות רעשים מוזרים, שני הטייסים יוצאים מתא הטייס באים מתלבשים במצנחים ומרגיעים את הנוסעים: אחד מהם תופס את המיקרופון ואומר, נא להירגע כולם, אין מה לדאוג **אנחנו רק קופצים להביא עזרה!**

משולחן גבוה
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

בתחילה רק אדם סר מן הדרך ... הדרך שסלל הקב"ה לעמו ישראל. מה נקרא לסור מן הדרך? יש חוק גיאומטרי, שני קווים המקבילים זה לזה, אם הם מקבילים באופן סימטרי, לעולם אותם שני קווים לא יפגשו. ולא יתרחקו הצידה. והמרחק ביניהם תמיד ישאר שווה.

אבל כאשר יבוא איזה אדם ויאמר, זה לא כל כך נורא אם אני קצת אזיז אותו הצידה. כמנה? מילימטר אחד בסך הכל. נכון התחילה זה לא יורגש, אתה לא רואה את זה, אבל אחר כך...

בעבר "הרכבת" היתה הכלי רכב הכי משובח בעולם שהעבירה הפעים ונוסעים למרחקים עצומים. עדיין לא היו מטוסים ושאר כלי רכב וגם אינזיות עוד לא היו משובחלים, והיה סכנה לנסוע בהם. פעם אחת "שאלה" הרכבת את העולם:

אתם אומרים שאני הרכב שאפשר להפיק ממנו את מלוא התועלת, אם כן אני לא מבינה אתכם מדוע אתם לוקחים אותי וכובלים אותי בתוך שני פסי ברזל ואין לי שום אפשרות להשתחרר מהם ימין או שמאל. למה אתם עושים לי כך? למה אין לי חופשיות?

"עונים" לה העולם: אוי רכבת טיפשה, כל מעלתך נובעת רק בגלל שאת נמצאת בשני פסים אלו. אז אפשר להפיק ממך את התועלת המירבית, ברגע שתסטי מן הקו, תהרסי עולם ומלואו מהכובד והעוצמה שלך. התורה לא ניתנה כדי לעער את עם ישראל,

אלא רק לטובתם ולטובת כל העולם כולו. כמאמר רבי חנניא בן עקשיא: "יעה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך, הרבה להם תורה ומצוות".

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

יום תשעה באב **שנת תר"ע**. ביום זה נתבשרו יהודי ווילנא בבשורה המרנינה עם לידתו של הבן, במעונו של הגאון רבי **מאיר קרליץ**. שמחה מלאה את הבית ואת כל השכונה, וביום השמיני, בהיכנסו לבריתו של ארבהם אבינו ע"ה, נקרא שמו בישראל שלמה שמשון.

שלמה - על שם הסבא הגדול רבי **שלמה הכהן** זצ"ל, שנסתלק לבית עולמו בשנת תרס"ו ושמשון - על שם אבי זקנו רבי **שמעון קרליץ** זצ"ל, שהיה נקרא על שם סבו, חתן אהותו של בעל "הפרדס". בבית הגדול של הוריו, ינק רבנו את יסודות חייו המפוארים, כשהוא נושם אל ריאותיו אויר **זך וטהור** של תורה ויראת שמים. מפרק לפרק, היו הוריו נוסעים עמו לקוסובה, לבית הסבא הגדול רבי **שמריהו יוסף** זצ"ל, שם זכה רבנו לראות דור קדום, שורש המשפחה כולה.

לא זה בלבד חשוב מה נאמר כי אם אין נאמר שכן האמת משתקפת בגוון הקול לא פחות מאשר התוכן

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

"ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב" תניא, יצחק תיקן תפילת מנחה, שנאמר "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב". אין שיחה אלא תפילה, שנאמר "**תפילה לעני** כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו".

לא פעם אני נתקל באנשים שמעדיפים לא להרוויח חמישים אלף דולר משום ששכנם ירוויח כך מאה אלף.

הלוואי שכולנו היינו לא פריירים, אלא כאילו **שמוכנים לתת** מה שאיננו צריכים לו למי שכן יש לו שימוש (ושיוכל לעשות בו שימוש נאות).

זה לא קשה. **לכולנו צעצועים**, ספרים או חפצים שאין להם שימוש בבית. במקום להחזיק אותם בבזבז אפשר **להביאם** לנקודות לחלוקה למיעוטי יכולת.

ובכן חייב כל אדם לבדוק בעצמו מה הוא הגורם הראשי אצלו לחטאים, ובנקודה זו ישתדל לתקן מעשיו, כאשר אחד **יודע** בעצמו שעצלות היא הגורם אצלו, יקבל על עצמו לתקן **בנקודה חלושה** זו. כן כאשר יודע כי ליצנות אצלו היא הגורם וכן בכל נקודה ונקודה.

הימנע במידת האפשר מלאכול בחפזון. גם בביתך, אל תבלע במהירות את מזונך האכילה. פעולת קודש היא, ודרושה לה צלילות דעת מירבית

לבוש "שבתי" תמורת גרעיני חיטה וינה, איזור העירות, אוסטריה, תש"ה מספר **אחד הניצולים**: שבויים איטלקים הוכנסו למחנה.

בכל יום א' היתה להם רשות לצאת מהמחנה. אחד השבויים ביקש ממני לבוש שהיה עימי, שבבית הייתי לובש בשבת. ידעתי שהוא **תובא בטחנת קמח**, לכן הסכמתי לתת לו את הלבוש **בתנאי** שיביא לי כעשרים ק"ג חטים נקיים ויבשים. בכל נדודינו שמרת על החיטים שחלילה לא ייפגעו מרטיבות כלשהי, **מתוך תקווה** שנוכל לאפות מהם מצות מצווה אם נזכה ונחיה עד חג הפסח...

רב **עמרם** ב"ר ששנא גאון (נפטר בשנת ד'תרל"ה, 875 בערך) - גאון ישיבת סורא. כתב תשובות רבות. סידורו הוא נוסח תפילות השנה, **בתוספת פסקים** ומנהגים ותוספות שונות, שכתב ושלח ליהודים מספרד על-פי בקשתם.

ה"ספר" שלו התפשט בספרד ואח"כ בכל רחבי העולם היהודי, **וכך הפך לבסיס** נוסח התפילה של כל עם ישראל. במשך השנים נכנסו ל"סדר" תוספות רבות וכן שינוי נוסח, עד שקשה היום לעמוד על הנוסח המקורי של החיבור.

איש נוסע במכוניתו ומהעבר השני נוסע מולו בחור שמוציא את הראש מהחלון ובדיוק כשהוא חולף על פניו צועק לו בכל הכוח "כלב ! ! הוא מתעצבן וממשיך לנסוע ולאחר 100 מטר מהמקום הוא **נכנס עם הרגב בבלב**.

אמירת תהלים מועיל יותר משאר תחינות.

לעילוי נשמות: ניסים בן רימה, שרה בת חורשי, דינה בת ורב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דוד בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מון הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

גליון ו' | פרשת חיי שרה תשפ"א

אור מופלא

לרעות בגנים לאור תורת מרן אור שבעת הימים ותלמידיו הק' זיע"א

אור חדש | אמרות קודש מרועי החסידות בדורינו

אמרות קודש

מכ"ק אדמו"ר ממנוקאטש שליט"א

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה. וברש"י: לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש למעלה, בת ק' כבת כ' לחטא כו', ובת כ' כבת ז' ליופי.

וצריך ביאור, דבשלמא מעלת 'בת ק' כבת כ' לחטא מובן, אבל מהו המעלה בזה ש"בת כ' כבת ז' ליופי, הלא נאמר (משלי לא, לב) שקר חזן והבל ליופי, ורק אשה ידאת ד' היא תתהלל.

ועל דרך זה מציינו בשאר האמרות שהדגישה התורה בהן מעלת יופיין, כמו שנאמר (בראשית כד, טז) והגערדה טובת מראה מאד, וכן (שם כט, יז) ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה, וכן ביוסף (שם לט, ו) וידי יוסף יפה תואר ויפה מראה, וצריכין ביאור.

ונראה דענין מעלת יופי בודאי לא נאמר ליופי החומרי והגשמי, אלא קאי על יופי הרוחני שבצורת האדם, מחמת היותו יציר כפיו של הקב"ה אשר "בצלם אלקים עשה את האדם" (בראשית ט, ו) ועל ידי שהאדם מתנהג בצלם - כמו שנאמר (תהלים לט, ט) אך בצלם יתהלך איש גו', נשאר מראה יופי על פניו, ובאופן הנראה אף לעינים, כמו שנאמר (קהלת ח, א) חכמת אדם תאיד פניו.

ועל פי זה נראה ששני המעלות תלויות זה בזה, שעל ידי שהיתה בת כ' כבת ז' ליופי, דהיינו שהתנהגה באופן שנשאר על פניה צלם אלקים, תקנה את עצמה להיות בת ק' כבת כ' לחטא, כי ימי הנעורים הן ההכנה והיסוד של כל השנים, כמו שנאמר (משלי כב, ו) חנך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו. ועל דרך זה יש לפרש דרשת חז"ל (יבמות קיד, א) על הכתוב (ויקרא כא, א) אמר ואמרת - "להזהיר גדולים על הקטנים", דהיינו שהזהיר - שהוא היופי, של גדולים, תלוי בימי קטנותם. וכיון שבימי נעוריה היתה שרה במעלה של 'בת כ' כבת ז' ליופי, בזה תקנה עצמה שגם בימי זקנותה תהא במדריגת 'בת ק' כבת כ' לחטא.

(עולת שבת - ה'תשנ"ה, סעודה שלישית אות א)

לפנות ערב. והיינו כמו שאמר אדמו"ר זצוק"ל על הכתוב (תהלים קמ"ה, ב) בכל יום אברכך ואהלה שמך לעולם ועד, ר"ל בכל יום אברכך בבחינת רצון וחשק שיומשך הברכה והתהלה והתפילה לעולם ועד.

(דברי ישראל)

נראה אור | אמרות קודש ופנינים יקרים על פרשת השבוע

גר ותושב אנכי עמכם (כג, ט)

ירצה כי מבורא בספרים שמחויב אדם להחזיק עצמו עליו תכל כגו, ועל זה אמר דוד המלך ע"ה (תהלים לט, יג) גר אנכי עמך וכו', ומבורא בראשונים שהמנהג היה בשכם מבלי ליתן אחוזת קבר לגר רק לתושב, ואמר להם אברהם מעולם אין רצוני להיות תושב, כי דרכי השם הוא להיות אדם כגר בעולם הזה, אך לענין זה רצוני להיות תושב לאחוזת קבר, כי האדם צריך להתאמת בלבבו, כי אין רצוני רק להיות תושב לעולם הבא ליום שכולו טוב, וזה נרמז במאמר אברהם גר אנכי, ותושב לאחוזת קבר עמכם, כי הקב"ה הבטיח לי הארץ, ואפילו אם אהיה תושב נשרש בקרבי בחינת הגירות, והוא ע"ד תפלה לעני כי יעטוף (שם קב, א) ומבורא בווד"ק (ח"ג קצה, א) שדוד המלך ע"ה ראה מעלת תפלת העני בעיני הש"ת, כי בכל התפילות נתעטף בתפילות העני, עבד גרמיה עני ואעפ"י שהיה מלך ישראל, אמנם בקרב לבו השריש בחינת ומדת העני, כן עשה אברהם כמעלת הגירות.

(כ"ח יעקב)

ואברהם זקן בא בימים וד' ברך את אברהם ככל (כד, א)

וברש"י ככ"ל עולה בגימ' כן. ולפי"ז צריך להבין השייכות ממה שהיה זקן בא בימים לזה שנתברך בכך, ומה כוונת הפסוק בזה.

והנראה, בהקדם מש"כ בספח"ק אמרי נועם בפסוק זה לכאור כפל הלשון 'זקן', בא בימים, דהנה ימי האדם נחלקים לשנים, ימי הבחירות וימי הזקנה, וכל אחד יש לו מעלה וחסרון, ימי הבחירות יש להם מעלה שכוחותיו של האדם עמו לעסוק בתומ"צ בהתלהבות וזריזות, אמנם גם התאוות והריתחות הדמים גוברים בהם למאד, אבל בימי זקנה הוא להיפך, כי ריתחות הדמים והתאוות כבר אינם בחזק, וגם יש להאדם דעת שלם לעבודתו, אך הוא בחזות ועצלות רח"ל. לזאת צריך האדם לאחוז בשני הדרכים יחד, היינו בימי הבחירות ישמש גם בכוחות של ימי הזקנה לענין קריירת התאוות דעת שלם, וכמו כן בימי הזקנה יחזק עצמו ככל עוז בהתלהבות כעבודת הש"ת, ויחדיו יהיו תמים הבחירות והזקנה.

וזהו ואברהם זקן בא בימים, כי ימים רומזו על ימי הנעורים, וכמ"ש רש"י עה"פ (הרים לג, כה) וכימך דבאך, ובה הכתוב להעיד בשכחו של אברהם אינינו ע"ה שגם בימי זקנותו התגבר על טבעותו, ועבד את הש"ת בהתלהבות גדול והיה לו המעלה של ימי הבחירות.

והנה ידועים המה דברי הכאר מים חיים (עה"פ אס חפ"ה כגו (כמדבר יד, ח), ועוד) שאדם העושה רצון קונו ועובד את הש"ת למעשה מגדרי הטבע, מעורר כזה למעלה שגם הקב"ה יתנהג עמו בהנהגה למעלה מדרך הטבע וזוכה לנסים, עיי"ש באריכות.

וכזה יובן הכתוב שפיר, ואברהם זקן בא בימים פי' שעבודת אברהם אינינו בתומ"צ כימי הזקנה היתה באות התלהבות וזריזות כבימי הבחירות וכנ"ל, וכיון שכן ד' ברך את אברהם ככל, ר"ל שזכה לנס גדול שגולד לו בן כימי זקנותו וכפרש"י

(אדמו"ר הרה"ק רבי שלמה מאכבו זיע"א)

יתבאר עם מה שאמר חז"ל כל המתפלל בעד חבירו הוא נענה תחילה (כ"ק צב, א) והיות שכל עז חפצו ורצונו של אברהם אינינו היה לעשות חסד בעולם דהוה מדרת חסד לאברהם, ולא חש כלל על עצמו נמצא דאם היה הוא נענה תחילה לפני בני דורו והיה מתברך בברכת ה' קודם, לפני שאחרים היו מתצרכים ממנו ית' היה הש"ת גורם כזה כביכול עגמת נפש לאברהם אינינו, כי כל מוגמת לבו היה להמשיך חסדים להעולם ולא לו לעצמו, ע"כ כא הכתוב ומודיע ה' בך את אברהם וכמה נתברך, 'ככל' מיט אלע'מין, היינו שבפעם אחת יתברכו הוא וכל העולם יחד כדי להפיס דעתו של אברהם אינינו והש"ת מילא משאלות לבו של אותו צדיק.

(הרה"ק אדמו"ר מסאדיגורה זיע"א)

וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאני נא מעט מים מנדיך (כד, יז)

ופירש"י וירץ העבד לקראתה, לפי שראה שעלו המים לקראתה. ואע"פ שראה אליעזר שהמים עלו לקראתה של רבקה ביקש הגמיאני נא מעט מים מנדיך, שביקש לנסותה במידות, ומהא חזונו שמידות חשיכי יותר ממופתים.

(הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א)

אשר אנכי ישב בארצו (כד, יז)

נעוד שאברהם אמר: יושב בקרבו, שינה אליעזר ואמר: בארצו, כי המשמעות של בקרבו היא שידוע ברוח הקודש מה שמתרחש בקרבו, דהיינו מחשבות הכנענים אבל כשבא אל ארם נהרים שלא הי' להם אמונת צדיקים וכדי שלא יהיה ללעג בעיניהם שינה ואמר: בארצו.

(הרה"ק מהר"ש ממכלוא זיע"א)

ויצא יצחק לשוח בשדה (כד, כט)

והפירוש הפשוט לפנות ערב היינו תפילת מנחה, ויש לפרש גם על תפילת שחרית, והכוונה 'לפנות ערב' היינו שהלך להתפלל בחשק ורצון שתומשך התפילה עד

{ אז נדברו }

פרשת נח תשפ"א | גליון מספר 485 | לסדר: " ברוך ד' אלקי שם "

להצטרפות לרשימת

התפוצה בסייל,

להערות והערות:

a8447168@gmail.com

גיליון זה נתרם בחלקו לעילוי
נשמת הרב

אשר בן גדעון ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

למה הקב"ה לא מראה לעיני כולם מי באמת חשוב ויקר לו??

בחור צעיר ניגש אלי ושאל בכאב... מה אעשה... אני מאוד לוקח ללב את ההסתה והזלזול המחפיר שיש כעת נגד החרדים ולומדי התורה... במקום להעריך ולהבין שלומדי התורה מחזיקים ושוברים על העולם... הרי "ראיתי עבדים רוכבים על סוסים ושרים הולכים כעבדים על הארץ..." החילונים בטוחים שהחרדים אשמים בכל הצרות ומפיצים מחלות... וזה מתסכל!!!

לא רק שאני לא שומע הערכה על כבוד התורה ולומדיה... אלא בדיוק ההיפך!!!

אז דבר ראשון... שתדע לך בחור יקר: זה נורמלי... זה טבעי... דוד המלך מתבטא: **"חרפה שברה לבי ואנושה"**. זאת אומרת: חרפה זה דבר ששובר את הלב גם אם אתה יודע בודאות שאתה צודק והשני טועה... עדיין לדוד המלך כואב ושובר והלב שלי לא אמור להיות יותר חזק מדוד המלך... (למרות שבשבוש עבר נכתב בגיליון זה שצריך להתייחס לחילוני כמו השכנה המסכנה... **אבל עדיין!!!** כנראה שזה טוב ומרגיע רק את מי שכבר נתן גט כריתות לתקשורת... הוא רק ניזון משמועות שיש חילונים שמקשקים בלגינא... כאן הוא יכול להתייחס אליהם כמו השכנה וישקוט לבו... אבל מי שכן מקשיב לשאון קמיק... כפי שהשבוע פעם אחת שמעתי קטע אחד קטן שנאמר ופתאום הרגשתי איך הכעס והעלבון בוער בי כאש... אז אחד מהשתיים: או שנפסיק להיות מזוכיסטים ונפסיק לשמוע לקול מחרף ומגדף הזה... או ש... שנמשיך לשמוע... אבל ברגע ששומעים זה בהחלט שובר את הלב... מה שנכון נכון...)

אבל!!! אני רוצה לתת לך מפת דרכים כללית איפה אנחנו נמצאים... אולי זה יקל עליך...

ובכן: העולם כולו עוקב בשעשוע ובגיוח אחר שוכני תיבה אלמונית שכבר קרוב לשנים עשר חודש שהם נעולים בתוכה... כתבנו לעיניי חדשות יצא לסקר את התחושות של שוכני תיבה מסתורית... מה כוונתם... מה הם המניעים שהביאו אותם לתיבה ומה מונע מאיתם לצאת ממנה לחפשי... **ובכן:** עד השבוע האחרון... תמיד כשניסיתי לדמיין מה היו התחושות של נח ובניו כשהם היו בתיבה... אז מה שתמיד הבנתי בפשטות זה שהם הרגישו המאושרים עלי אדמות שהם קנו את עולמם... תחשוב: כולם נמחו... כולם מתו במבול... ואילו אנחנו היחידים שנצלנו ממוות ונשארנו בחיים... איזה זכות יש לנו... **אבל לא!!! השבוע פתאום שמתי לב שזה בכלל לא היה כרו!!!** אם תשים לב לאורך כל הדרך משמע שבאי התיבה לא קלטו באמת את היקף האסון עד שהם **יצאו מהתיבה**... וההרואה: כתוב שכשנח יצא מהתיבה... הוא פתאום גילה את החורבן הגדול... וזו הוא התחיל להצטער ולבכות ולשאול: רבש"ע למה החרבת את העולם? ואז הקב"ה נזף בו: למה נזכרת רק עכשיו להצטער... למה לא התפללת קודם... (עיין זוהר חדש נח) משמע שרק לאחר שנח יצא מהתיבה... רק אז הוא באמת התחיל לקלוט את מימדי החורבן הנורא... אם ככה: אז מה הוא חשב כשהוא כבר היה בתיבה??? **התשובה היא:**

נח ובניו נכנסו לתיבה רגע!!! **רגע לפני** שהתחיל המבול!!!

ורגע **לפני** שהתחיל המבול הכל היה טוב... כולם היו מבסוטים... נרגילות... היה צחוקים קטעים... חבבל על הזמן... אתה מפסיד... ובדיוק אז!!! בדיוק אז נח קורא לכל הצול"ים האלו שמאמינים לדברי ה' ואומר להם... רבותי: **יש פה תיבה!!!** והקב"ה מבקש להיכנס לקפסולה... ה' הולך להביא מבול לעולם וכולם הולכים למות... מי מוכן לעזוב את הכל בצד... לשים בצד את כל החיים הטובים שנראים ככה כלפי חוץ ולהיכנס לתיבה?? נו... מי מוכן להיכנס לכוז תיבה?? רק הצול"ים האלו... שהיו מוכנים לוותר על הכל... מוכנים להתנתק מהרשת של הפקרות וחיי הרווחה ובמקום זה להיכנס לאיזה תיבה צרה ומחניקה... והם בכל זאת נכנסו!!! כי הם האמינו בה' שאמר שאכן הולך להיות כאן מבול!!!

ורגע לפני שהם נכנסו לתיבה הם העיפו מבט אחרון על העולם... ומה הם ראו??? הכל כשורה!!! עולם כמנהגו נוהג... עסקים כרגיל... **אבל לא רק!!!** הרבה יותר מזה... מובא בחז"ל שבשבוע שלפני המבול הקב"ה הטעים אותם בתענוגים מיוחדים מעין עולם הבא... כלומר: דווקא אז!!! בשבוע האחרון... העולם החומרי הגיע לשיא פסגת הנהנתנות והחומרניות שלו... כל אלו שהשחיתו דרכם על הארץ... הרי דווקא בשבוע האחרון שלפני המבול הם פשוט חגגו על הבר... נהנו מכל רגע... היה שם כיף חיים... ו... ותחשוב שכל הצול"ים האלו שנכנסו לתיבה... מה המחזה האחרון שהם ראו מול עיניהם **רגע לפני** שהם ננעלו בתוך התיבה??? הם ראו את כל החחברה חוגגים... ישאו בתוף וכינור ושמחו לקול עוגב יכלו בטוב ימיהם ולידיהם ירקדו... נהנים עד לב השמים... גם כשהתחיל הגשם זה היה נראה פארק המים... (גם על זה כתוב בחז"ל שבהתחלה המים היו גשמי רצון אם יחזרו בהם) ו... וכעת לוותר על הכל ולהיכנס לתיבה המתניקה הזו...

ומה אתה חושב... היה שם מסיבת עיתונאים בכניסה לתיבה... צילמו אותם... צחקו עליהם... ירדו עליהם... עשו מהם קירקאס... נתנו להם דוחו"ת... שללו להם את הרישיון של התיבה... ושם ויפת הצול"ים מתכווצים מעלבון... מושפלים מהזלזול... אבל בכל זאת נכנסים לתיבה בראש מורכך... נאחזים חזק חזק באמונה שאם ה' אמר להיכנס לתיבה אז גם אם זה מחניק (ואולי גם מדביק) ולא נוח אבל כך צריך לעשות וכך נעשה...

ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה...

הויכוחים העכורים והבלתי נגמרים שלנו סביב ה"נושא" הזה.

מגדל וראשו בשמים... ו... ומי

בראש???

אני לא מצליח להבין את אנשי דור הפלגה... נכון... אתם פתאום לא מבינים אחד את השני... פתאום לכל אחד יש שפה אחרת משלו... נכון... זה בעיה... אבל גם בועידת האו"ם הבעיה הזו קיימת... ועם קצת מאמץ מצליחים להתגבר על הבעיה הזו... או שמחליטים על שפה אחת דומיננטית שתהיה משותפת לכולם כאנגלית וכדו'... או שמוצאים אנשים מתאימים שיודעים לתרגם שפות והם מתרגמים תוך כדי... בקיצור: הבעיה הזו מוכרת גם היום והיא ניתנת לפתרון!!! אז למה הם נפוצו לכל עבר... למה הם לא ניסו להסתדר איכשהו?

התשובה היא: הוי... לא הבנת... הסיפור הוא הרבה יותר מורכב ממה שאתה חושב... תבין: כל זמן שהיה שפה אחת ודברים אחרים!! אז יופי... הבה נבנה לנו מגדל וראשו בשמים... ואת מי נשים בראש?? את המישהו אחד הזה שכולנו נחליט גם בשפה אחת ודברים אחדים... דא עקא!! שברגע שה' בלל את שפתם לשבעים שפות... זה לא רק שיש פה שבעים שפות... אלא יש פה כבר שבעים אומות! יש פה שבעים קדקדים שונים! נו... תאר לעצמך שאנחנו נבנה מגדל וראשו בשמים... סו"ס נגיע לראש... נו... וכעת תשאל השאלה: מי בראש???

פה!!! פה התחילו המכות!!! פה התחיל הבלגן...

אתה חושב שהכאוס התחיל מזה שהם לא הבינו אחד את השפה של השני?? לא!! זו רק הבעיה הקטנה... עם זה איכשהו נסדר... אבל כשזה הגיע למזרח... כשזה הגיע למגדל וראשו בשמים... ונשאלה השאלה: מי בראש?? שם התחילה ההסלמה... פה בלל ה' שפתם!!! פה נהיה חוסר תיאום טוטאלי... כל אחד רוצה להיות בראש... ומזה נהיה חור בראש והם נפוצו לכל עבר... והנה: עברו ארבעת אלפים שנה מאז... ולאחר אלפיים שנה שעם ישראל גלו לאותם שבעים אומות... לאחר שהספקנו ללמוד את השפה שלהם... לאחר שהושפענו מהמנטליות שלהם... פתאום הקב"ה שוב קירב אותנו מבין הגוים ונפוצותנו כינס מירכתי ארץ... ושוב העמיד אותנו באותה סיטואציה... אנחנו פוגשים את עצמנו באותו שטיבלאך. אני הונגרי ואתה פולני והוא מרוקאי. ואנחנו שום מוצאים את עצמנו בחוסר תיאום... לא מבינים אחד את השפה של השנה... אנחנו נמצאים בדיוק באותו מקום שהם- דור הפלגה היו רגע לפני שהם נפרדו... וכעת הקב"ה מצפה מאיתנו שהפעם!!! אנחנו כן נצליח לבנות מגדל וראשו בשמים... שלמרות השפה והמנטליות השונה אנחנו כן נצליח להבין אחד את השני ולחיות באהבה ואחוה... **אין?? אין בדיק?? פשוט מאוד: הם!!! הם רצו לבנות מגדל וראשו בשמים ולעשות לנו שם!! להעמיד שם אחד מאיתנו**. כשאתה רוצה מיישהו משלנו בראש...???

כאן נתקענו במבוי סתום. אבל כעת שכולנו ממליכים את ה' אחד ושמו אחד... ואנו מגיעים עם כל הניגודים שבינינו ועם כל המנטליות של השבעים אומות שכל אחד הביא איתו... ולמרות זאת אנו מגיעים לבית הכנסת ואנחנו מניחים בפניה את הגוי הקטן ההונגרי והמרוקאי שהבאנו מאירופה... וכעת בבית הכנסת אנחנו רוצים לבנות מגדל וראשו בשמים... ומי בראש?? **וה' בראש!!!** ה' בראשנו!!! אם ה' הוא בראשנו... אז אנחנו בהחלט יכולים לבנות מגדל לתפארה... מגדל שאמנם מורכב ובלול משבעים שפות... משבעים נוסחים שונים בתפילה משלל העדות והמנטליות... אבל היות ובאנו כאן להמליך קדקוד אחד ומי בראש אחד ויחיד הלא הוא חי העולמים!!! אז גם שבעים מנטליות שונות יכולים שפה אחת משותפת ודברים אחדים... כי אנחנו לא באנו לעשות לנו שם... אלא לעשות לו יתברך שם!!! להגדיל שמו הגדול הגבור והנורא שנקרא עלינו...

אחד מהתסמינים והתופעות לוואי הצפויות של נגיף הקורונה זה הויכוחים הפנימיים שבינינו סביב הנושא... כן... לכל אחד מאיתנו יש רב... ולכל רב יש את הדעת תורה והדרכה שה' נתן בלבנו!!! ו... ולנו לא נותר אלא להתווכח ולהוכיח עד כמה הרב שלי צודק... או יותר נכון: עד כמה הרב שלך טועה ובגדול... ו... וככל שנוקפים הימים הויכוחים מתחדדים והאווירה שוב נהיית עכורה... והדברים כבר לאט לאט יוצאים מהקשרם ומי יודע לאן זה יכול להתפתח... אז בא נעשה סדר: באמת מי צודק?? מתי נוכל לדעת במבחן התוצאה איזה הנהגה התנהלה הכי נכון ואיזה רב אמר את ההנהגה הכי יאוותה???

אז שמעתי פעם משפט מעניין... מי שידע קצת הסטוריה... גם לפני השואה היה חוסר ודאות מוחלט... אף אחד כמעט לא ידע באמת מה קורה... היו כל מיני השערות והתפתחו וויכוחים פנימיים בקרב היהודים מה נכון לעשות ומה לא... היו כאלו שטענו שאסור להתפתות לגרמנים ולעלות לרכבות... כי... כי לך תדע... יש שמועות שהם לוקחים להשמדה... והיו יהודים שטענו בבירור ובידיעה" ברורה שכדאי כדאי... כדאי לעלות לרכבות... מי שעולה לרכבות מציל את החיים שלו... מגיע למקום מבטחים ומקבל דרכון וכו'... בקיצור: ויכוח!!!

נו... כעת!!! לאחר שמונים שנה... מה אתה אומר?? מי יצא צודק במבחן התוצאה???

אז כמובן... מה עומד לנו על הלשון... ש... שנעבאך נעבאך... הפסימי יצא צודק ובגאגדול ואילו לאופטימי לא נותר אלא לכבוש פניו בקרקע ולדעת שהוא טעה בגדול...

אז זהו שלא!!! אתה יודע מה קרה בסופו של דבר?? בסופו של דבר לאחר תקופה קצרה ככככולם!!! כולם יחד עלו בסערה השמימה ביחד במעלות קדושים וטהורים... גם האופטימי וגם הפסימי... שניהם הגיעו איכשהו לאושר... זה דרך הרכבות... וזה במצעים וזה לאחר מחנה עבודה... כל השטיבל הגיעו איכשהו לכשנים ויחדו את השם המיוחד ונשמותיהם עלו בסערה השמימה... (ה' יקום דם וניקיתי דם לא ניקיתי) ושם!!!! שם בשמים מה התברר?? ש... שאף אחד לא **צדק** ואף אחד לא טעה... אלא מאי??

רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום!!!

התברר שהההההכל בגזירת עליון... הכל זה אומר הההכל... שם בשמים כולם מבינים שזה בכלל לא נפקא מינה מי צדק ומי טעה... בסופו של דבר מה שהיה צריך לקרות היה קורה בכל מחיר... והרינו גוים עמו כי דם עבדו יקום ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו...

זאת אומרת: גם בוויכוחים שהוכרעו במבחן התוצאה... אוהו הוכרעו... כמו השואה בשעתה שמבחן התוצאה האיום והנורא שלו רשום בנהרות של דם על דפי ההיסטוריה... גם כעת שכולנו יודעים איזה טעות מרה טעה אותו אופטימי שחשב שבאפשרות מפצחים גרעיניים... וכמה שכולנו מהנהנים בראשו איזה צודק וריאלי היה אותו חשדן וחששן שניסה לברוח משם בכל מחיר... כמה ש-לנו המבחן תוצאה הזה ברור... **הרי סו"ס אנחנו יהודים**... ובתור יהודים מוטל עלינו להאמין שמבחן התוצאה הסופי סופי סופי מחכה לכולנו שם בעולם האמת ושם למעשה מתברר ש--הכל בגזירת עליון!!! וחוף מזה הכל תאטרון בובות... בשמים הדבר היחיד שמעניין ונבדק בשבע עיניים זה לגופו של עניין- כל אחד, לפי הנתונים שהיו לו ולפי ההוראה הרוחנית שהוא קיבל האם הוא עשה מה שצריך או לא!!!

אז כמובן להבדיל אף אלפי הבדלות... גם אנחנו נמצאים בתקופה של סכנה בסדר גודל קיצוני שלא זכור... יש דעות קיצוניות לכל כיוון... והאופטימי עסוק בלהוכיח שהרב שלו יצא צודק במבחן התוצאה... והפסימי הוא עוד יותר גרוע... הוא עסוק בלספור עוד ועוד מתים ומונשמים כדי להוכיח עד כמה שהרב שלו צודק... **ושניהם טועים בגדול!!!** מי צודק ומי לא זה בכלל לא הנושא... כי על זה נאמר: **המשכיל בעת ההיא ידום!!!** אין פה שאלה מי צודק ומי לא כי מבחן התוצאה יהיה רק שם בשמים... ושם מתברר שהכל בגזירת עליון והדבר האחד ויחיד שלא בגזירת עליון זה אתה!! האם עשית מה שצריך לעשות או לא!!!

ושיהיה ברור: אם אני לפי הנתונים שלי... והרבים שלי... אני צריך ללכת עם מסיכה!!! גם אם יתברר שכל הקורונה הזו היתה שטות מתחילה ועד סוף... אני אקבל שכר שעשיתי מה שצריך ולבשתי מסיכה, ואני אתבע על כל זלזול שזלזלתי בהנחיות של רבותי...

ובאותה מידה!!! גם אם יתברר במבחן התוצאה שהקורונה היא מגיפה נוראה... הרי כל מי שציית לרבותיו שהורו לו להתעלם מקיומה של המגיפה... ולהמשיך שגרת חיים והוא יקבל שכר על זה שהוא עשה מה שהוא היה צריך לעשות!!! ולא זו בלבד... הוא יתבע על זה שהיו לו ימים שהוא הושפע מהפאניקה שלי וביטל תורה או תפילה...

אני יודע שאני מעצבן את כככולם במשפטים האלו!! כי כמה נפשך... אני יורה לכל הכיוונים... אבל זו האמת ולא יעזור כלום!!! האמת היא שעושים מה שצריך!!! והרי אנחנו לא יודעים מה צריך לעשות... בפרט עכשיו שהמבוכה היא סבוך אמיתי שאין לו שום הכרעה וכאן!!! בדיוק כאן אבינו שבשמים הורה לנו לקבל הדרכה מזקני וחכמי העדה... וברגע שהרב שלי מורה לי לנהוג בהנהגה מסוימת... אז זה מה שאני צריך לעשות!! ואם אני קבלתי הוראה אחת... ואתה קבלת הוראה הפוכה... אז בשביל זה "קל דעות ה'"!! וה' יודע לעשות שלום במרומו ולדאוג שאלו ואלו יהיו דברי אלוקים חיים... אני לצערי לא יכול... אז אני צריך לשמוע בקול הרב שלי... אבל במקביל אני יודע שחבר שלי שמעו בקול רבו גם הוא עשה מה שהוא צריך לעשות!! יתכן שלא בריא לנו להיפגש בתקופה שכזו... כי זה כמו תרתי דסתרי... אבל בנייה האישית צריך לדעת שאם אני שומר על ההוראות זה ח"ו לא בגלל שביבי אמר... ולא בגלל שטרמפפ לפני בחירות... אלא בגלל שהרבים שלי אמרו!!! וממילא מאותו מקום שאני מקפיד כי הרבים שלי אמרו... ככה הוא לא מקפיד כי הרבים שלו הורו לו בדיוק ההיפך... ועכשיו אני אגיד לך את המשפט הכי מעצבן:

את המשטרה אני מבין... אצלם יש ביבי!!! אצלם יש החלטות הועדה!! הכנסת!! הממשלה... זה שהם רודפים אותי... אני יכול להבין אותם... כי מבחינתם ביבי קובע ותו לא... אבל אני הרי מבין שלא ביבי קובע... רק מי?? דעת תורה!!! של מי?? של הרב שלי?? לאו דווקא!!! של כל אחד והרב שלו... כל עוד הקב"ה לא נגלה לרב שלי בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם... כל עוד שזה לא קרה (וח"ו לא יקרה) הרי כולנו מחויבים רק לרב אחד שנקרא משה רבינו... ומכאן ואילך לכל אחד יש את הרב שלו... (עכ"פ בגלות שאין לנו סנהדרין) וכפי שאני מצווה לשמוע בקול מורי ורבי ככה הוא מצווה לשמוע בקול רבו...

זהו מבחן התוצאה היחיד! עשית מה שצריך או לא! חוץ מזה שום מבחן תוצאה לא סופי.

האם אני הפירמה המקורית... או חברת בת...??

מישהו שאל אותי: כידוע... מי שקצת מבין במכשירי חשמל וכדו' יודע שהכל תלוי בחברה ובפירמה... אם אתה קונה מפירמה טובה ואמינה... אתה מקבל מוצר איכותי וטוב... זה חומר טוב!!! הכל דופק... אתה יכול להיות רגוע... אבל כשאתה קונה מזגן או כל מכשיר חשמל אחר מהפירמות הזולות האלו זה פירמה לא שווה... והכל נראה בהתאם... כל פעם נשבר פה... מתקלקל פה... העסק חורק... אתה צריך כל הזמן לקרא לטכנאי... ואתה אף פעם לא גומר עם זה...

טען לי אותו אחד: אני בעצמי... לאיזה פירמה אני שייך?? לפירמה של בורא עולם!!!!!! ובורא עולם הוא הפירמה הכי טובה!!! אם ככה הייתי מצפה שהחומר שלי יהיה איכותי! חומר חזק! עמיד! יציב! לא מתקלף... לא חורק... לא כל הזמן צריך לקרא לטכנאי...

ותכל'ס... שלעפעץ... כל חורף אני מצונן... וכל כמה זמן אני מבקר אצל רופא שיניים לטיפולים משמרים... וכן הלאה וכן הלאה... בקיצור: אם בורא עולם הוא זה שברא אותי... אז למה הפירמה שלו היא יחסית חלשה?? למה העסק חורק מידי פעם...?? למה אני צריך כ"כ הרבה פעמים לגשת לטכנאי של הגוף- הקופ"ח וכדו'???

אה... מה אתה אומר על השאלה הזו???

אז דבר ראשון: לפני הכל! לפני שנכנס לגופו של עניין... חייבים להסתייג ולומר: חס ושלום!!! אסור להמעיט בחסדי שמים!!! ומוכרחים לפני הכל להבהיר: ידידי היקר: אם אתה הית מזגן... היית באמת צודק... מה בסה"כ רציתי... רציתי מזגן שיעבוד ולא אצטרך להזמין כל הזמן טכנאי... אז זהו!!! שאתה לא מזגן... אתה נור הבריאה!!! אתה המכונה הכי יוקרתית והכי עדינה בכל הבריאה כולה... שווה להחזיק צוות שלם של טכנאים ועובדי תחזוקה על בסיס קבע רק בשביל ללוות את הפמליא שלך רק בשביל לוודא שהכל בסיידר... כך ש-נא לא להשוות!!! (בדיוק כמו ששיא ארה"ב מוקף ברופאים וטכנאים ושומרי ראש לא בגלל שהוא כזה שבור ורצוף אלא בגלל גודל החשיבות שלו...) זה בשביל ההבהרה כדי לא להיות כפוי טובה ולא להמעיט בחסדי ה' על כל נשימה ונשימה שלך כאדם וכיהודי...

אבל כעת לגופו של עניין: באמת מה התשובה על השאלה הזו???

אם באמת העולם הזה הוא פירמה של בורא עולם... אז למה באופן כללי הפירמה הזו... כזו שברירית...?? למה כל דבר חורק??? למה בקיץ יותר מידי חם ובחורף יותר מידי קר?? למה יש דלקת גרון וריאות ואזניים וקורונה ושאר התמודדויות... הפירמה של בורא עולם לכאורה היתה אמורה להיות יותר חזקה יציבה ועמידה? והתשובה היא חדה ונוקבת:

אני אגלה לך סוד כמוס: אנחנו לא הפירמה המקורית!!!!!!

כי הפירמה המקורית של בורא עולם היתה עד דור המבול!!!

אז!!! בדורות האלו העולם היה משובלל לפי הפירמה המקורית שלו... בשעתו היה העולם יציב... החומר של האדם היה חזק ועמיד... חי מאות מאות

שנים... כפי שאיוב מתאר באריכות (פרק כ"א) אבל!!!!!! דא עקא!! שדווקא אז כשהאדם הרגיש כ"כ חזק ויציב וכ"כ עמיד ואיתן... הרי "יאמרו ללך סוד מנו ודעת דרכיך לא חזקו, מה עשיתי כי נעברתי ומה נועלתי כי נפגעת בו..." זה מה שקורה לאדם שמרגיש לגמרי לגמרי יציב!! הוא נהיה זחוח והוא שוכח את מקומו... הוא חושב שהוא האלוהים של עצמו ואין לו מינימום של רסן... הוא עושה מה שמתחשק לו... איוב שם מתאר את הרוע והשחיתות הבלתי נתפסת שאפיינה את אנשי דור המבול... שכזה רוע וחוסר מעצורים יכול להגיע רק מאדם שכל החיים חלקים לו וממילא אין לו שום דבר שירתיע אותו... החוסן והכח והנשק הזה הביא את אנשי דור המבול להשחית את מעשיהם עד קצה הגבול עד שלא היה להם שום תקנה אלא מבול- לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם... (זה מה שכתוב בתהילים: "אין פחד אלוקים לנגד עיניו- כי החליק אליו בעיניו למצא עונו לשנא... מי שיש לו חיים חלקים... הוא אדם חסר מעצורים... והקב"ה עושה לו את זה כדי למצא עונו ולהכרית אותו מארץ חיים... אגב: לא לחינם חז"ל אומרים: שאסור להתגרות ברשע שהשעה משחקת לו... אתה יודע למה?? כי הוא החיה הכי מסוכנת!!!!!! כי אין לו שום מעצורים... ולדאבונו הרב אתה יכול לפגוש כאלו אנשים גם בתוך מחננו... אנשים שיתכן ולא באשמתם הם טיפוסים קלילים באופי שלהם... שום דבר לא מפחיד אותם... לא קורונה ולא מחלות ולא יסורים... סוג אופי כזה קליל ששום דבר לא מצליח להפחיד אותו... וברגע שמצטרף לזה חוסר יראת שמים הוא פשוט עלול להיות חייט טרף הכי אכזרית... הוא מסוגל להתעלל בך רגשית ושום דבר בעולם לא ירתיע... עד כמובן ש... ש"כ כלב בא היום שלו..." אבל עד שזה יקרה... הוא פשוט עלול להיות סדיסט ואכזר בלי שום מעצורים... וחז"ל מלמדים אותנו להיזהר ממנו... ובעיקר!!!! הכי הכי הוא בעצמו- צריך להיזהר מעצמו!!! כלומר: מי שמזהה בעצמו את האופי הקליל והזחוח הזה הוא מוכרח להכניס בעצמו יראת שמים... כי אחרת הוא עלול להיות חייט טרף מהסוג של דור המבול ואכמ"ל... וכעת!!!! לאחר המבול... כשהקב"ה זכר רחמיו ורצה שוב לחדש בטובו מעשה בראשית... אז זהו!!! מכאן ואילך אין טעם להחזיר את העולם לפירמה המקורית!!! הפירמה המקורית הוכחה כמזיקה!!!! כשהאדם מרגיש יותר מידי יציב זה מתנקם בו בראש ובראשונה... הוא מאבד את הכיוון... לכן מכאן ואילך!!!! מאחרי המבול הקב"ה שינה את כל הפירמה של העולם לחלשה יותר... שברירית יותר... וזה הפשט ב"עוד כמה ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום קיץ וחורף..." כל המושג של שש עונות השנה זה חולשה מתזמנת שה' הביא לעולם כדי לשמור על העולם... שהפירמה תהיה קצת פחות איכותית ופחות זחוחה... אז ידידי היקר: נכון שבקיץ חם לך מידי ובחורף קר לך מידי... והגוף שלך קרעך פה קרעך שם... אבל אם זה לא היה כך... אז אמנם היית הרבה יותר חזק וחוסן אבל היית מתמרד!!! היינו כולנו שוכחים את המקום שלנו ומאבדים את עולמנו... הקב"ה כבר לא מוכן להחזיק עולם של מושחתים שיהיה בהם רק נח אחד... הוא רוצה שכולנו נהיה נוחים ורכים... הוא רוצה שכולנו נהיה שבריריים ונדע תמיד שיש לנו מה להפסיד... וכולי האי ואולי!!! בינינו לבין עצמנו... הלוואי ונבין את זה

עד כאן המהפך שהתחולל בעולם מלפני דור המבול ולאחמ"כ...

אז זהו!!! שבדיוק את אותו תהליך ואת אותו מהפך אנחנו עוברים בתקופה האחרונה: מה שקרה בדור שלפני המבול... זה בדיוק מה שקרה איתנו בכל העשרות שנים האחרונות שעד פרוץ הקורונה!!!

אם נסתכל במבט רחב וכללי על כל התהליך שעובר על העולם במאה ויותר שנים בכלל ובשנים האחרונות בפרט... העולם הנאור שלנו עסוק כל הזמן בלתפוס את העסק לידיים חזק חזק! זה התחיל מהדמוקרטיה... והמשיך בטכנולוגיה המתקדמת שמצאה פתרון כמעט לכל בעיה בחיים...

אני רוצה שתבינו: יהודי קלאסי שחי באירופה לפני מאה שנה... הוא תמיד לקח בחשבון שיכולים להופיע פה חבורת שודדים ולשדוד את כולנו ולהשאיר אותנו נקיים מנכסינו... הוא גם ידע שאם חלילה תהיה עיצרת גשמים... הוא עלול למצא את עצמו גווע מרעב וצמא למים... חוץ משריפה שיכולה לפקוד את העיר ולהשאיר את כולנו ללא קורת גג... הוא גם ידע שיכולה לפרוץ במלחמה ואז לוקחים את כולנו כשבויים... זאת אומרת: עד לפני מאה שנה אף אחד לא הרגיש לגמרי יציב בעולם!!!! כל אחד ידע שיכול משהו לזעזע לו את האדמה מתחת הרגלים... ואז לאט לאט משהו התבסס בעולם... וזה היה תהליך שהתפתח אט אט... ואז הוא התחיל להתקדם בצעדים מהירים בהתאם לטכנולוגיה המתקדמת... לאט לאט הושגה כביכול שליטה על כל הסיכונים האפשריים!! **אתה יודע מי פוגש את התופעה הזו באופן הכי מוחשי??** מי שבנה מוסד... חידר וסמינר וכדו' והוא מחכה לטופס 4... אבל חכה!!! צריך מערכת אזעקות בשביל הביטוח... אח"כ צריך אישור ממכבי אש על הגלאי עשן... אח"כ צריך להגיע מישהו לבדוק את המבנה שהוא תקני מפני רעידות אדמה אפשריות... רגע... ומה עם ממ"ד במידה ויש טילים??? ומה עם יציאת חירום במידה ו...?? אתה מבין? היום כל בנין שנבנה... הדלתות שלו לא יפתחו עד שלא יאבטחו אותו משרפות... מפריצות... מרעידות אדמה וצונאמי ואולי גם הרי געש ש-לך תדע אולי יתפרצו... אנחנו צריכים לשלול את כל הסיכונים שרק אפשר לעלות על דל המחשבה ורק אז אפשר לדרוך בשערי הבנין... **מה זה? מה פשר הגישה הזו??** זו גישה של יציבות **בכל מחיר!!!** אני רוצה לתפוס שליטה על כל המציאות... אני מוכרח לוודא שהכל בשליטה!!!! ולשלול כל התפתחות שחלילה עלולה לצאת משליטתנו!! ואתה מבין לבד שזה עוד דוגמאות חיוורת... לא ניכנס כעת לרשימה ארוכה והבלתי נגמרת של בדיקות רפואיות פולשניות ומתישות שכל רופא משפחה רודף אחרי הפציינט שילך וינבור בגוף שלו הלוך ושוב... (עוד הרבה לפני הקורונה...) כדי לשלול ולשלול ולדעת שהעסק בשליטה!!! בשליטה של מי?? **שלי!** פעם לכל מבוטח בקופ"ח היה אפשרות לשלם עוד קצת כסף ולהיות במושלם... היום איפה... יש עוד כמה וכמה כיסויים וביטוחים... יש ביטוח סיעודי... ביטוח שיא... ושלא תדע... אתה מבוטח ומסודר מכל הכיוונים שרק תרצה... והכל בשביל מה??? בשביל

הבסיסי ביותר שנדרש מכן נח!! להבין שיש בורא עולם שהוא מנהיג את העולם ולא אתה!!!! זה עוד לפני יהודי!!!

זה דברים מינימליים שאתה מבין לבד שלא רק בן נח צריך להבין... אלא גם יהודי!!! ובראש ובראשונה יהודי! זו נקודת הפתיחה של יהודי...

על אותו משקל ביחס לגניף הקורונה... גם אם אנחנו מדברים כמו יהודים ואנחנו מבינים שגניף הקורונה בא לעורר אותנו להתחזק בעבודת ה' ולהתחזק בזריזות באהבת ה' כאברהם אבינו... **אבל חכה!!!** בשביל זה יש לנו גם פרשת נח להזכיר לנו שיתכן שיש דברים עוד יותר בסיסיים ומינימליים שאולי שם איבדנו את הכיוון... להבין שיש בורא עולם שצריך לכבד אותו שהוא ישלט על העולם ובעיקר עלינו!!!! ולא להיות עסוקים כל הזמן לשלול ולהרגיע ולתפוס שליטה על העולם...

לכל אלו שנורא לחוצים מנגיף הקורונה... ו... ולך תדע איזה השלכות ארוכות טווח יש לזה... די!! תרגע!! תפסיק!! רגע... מה עם המבול??

אתה לא מפחד שפתאום עמודי השמים יתרופפו ופתאום יהיה כאן מבול...?? אתה יודע איזה **השלכות ארוכות טווח** היו למבול?? שלא תדע...

אז זהו שתרגע!!! ה' רוצה להשאיר משהו אצלנו!! תן לו... תכבד אותו... תבין שה' רוצה שנפחד ממנו!! כן... ואלוקים עשה שיראו מלפניו...

למה? מה העניין של ה' שנפחד ממנו?? מה אבא שבשמים מרויח מזה שהילדים שלו מפחדים ממנו...?? התשובה היא: זה לטובתנו!!! הפחד שלנו מה' שומר עלינו!! מאזן אותנו!! לא נותן לנו לאבד את הכיוון... **זה בריא לנו!!** טוב לנו לתת לאבא שבשמים את מושכות השליטה ולהשאיר אצלו כמה מפתחות שאנחנו מוכרחים את עזרתו... **טוב לנו שאנחנו צריכים לשמור איתו קשר עין!!!** אחרת אנחנו נראה כמו נוער מתבגר וחצוף ש... שכל מי שיום אחד התבגר כבר מבין שהמפסיד והמסכן הגדול ביותר זה אותו נער זחוח שחש מעצמו וחושב שהוא יודע הכל.. והוא עוד יחזור לכאן על ארבע... את זה כולנו מבינים!!! (-כמובן, מי שעבר את הגיל הזה) ניתן לאבינו שבשמים את המושכות ובמקום לפחד מהקורונה נפחד ממנו!! ובעזה"ש על שחל ופתן תדרוך תרמוס כפיר ותנין... כן... לפעמים הקב"ה מזמין שדווקא יהיה נחש וכפיר ותנין על הדרך... יהיו חששות... יהיו דברים לוטים בערפל... ואל דאגה!!! כי בי חשק ואפלטוה.. את הנחש והפתן הזה ה' הזמין בשביל להפגיש אותנו עם החיבוק הזה ש"אשגבהו כי ידע שמי יקראני ואענהו עמו אנוכי בצרה, אחלצהו ואכבדהו"

הקורונה... זה הדבר היחיד שהוא לא יודע מה ההשפעה הארוכת טווח שלה... אתה קולט?? הוא כבר שלל את הכל!!! יש לו כבר תוצאות של בדיקות דם מוכנות מראש לעשרים שנה הקרובות... (כלומר: הוא כבר ערוך לצינתור האפשרי ולרשימת הכדורים שהוא חלילה יצטרך ליטול אותם..) וההשפעה ארוכת טווח היחידה שהוא עדיין לא סגר את הפינה איך מטפלים בה זה הקורונה.

עכשו אתה מבין על מה אני מדבר??? היציבות הזו שאנחנו בכח רוצים לתפוס את החיים חזק חזק בידיים!!! בדיוק את זה ה' רוצה שנשחרר אחיזה... ותתנו לו... ההלו... תרגעו... תשחררו אחיזה... אני עשיתי... אני אשא... אני אסבול ואמלט... אני עשיתי קורונה... ואני גם אקח אותה כשאני רוצה... תנו לי לנהל את הלו"ז של העולם...

זה בדיוק מה שקרה גם בדור הפלגה!!! הכל מסודר... סו"ס העולם מתנהל כמו שצריך... הצלחנו לשקם את העולם לאחר המבול... איש תחת גפנו ותחת תאנתו... ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים... כולם מרוצים... אף אחד לא חולה... אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה... **אבל!!! עדיין יש איזה משהו שמטריד את מונחתנו...** אנחנו זוכרים שפעם היה איזה מבול... שזה מצביע על איזה חור באזון... או על איזה חוסר יציבות בעמודים שעליהם עומד הרקיע... אולי יש סדקים באיטום של התקרה של העולם... אולי הגיע הזמן לעשות איזה שיפוץ ברקיע... משהו כמו זיפות או יריעות... **אה... צוחק עליהם בורא עולם ואומר להם:** זו הבעיה היחידה שנשארה לכם?? ברגע שתסדרו את זה... אז זהו... כעת כבר הכל בשליטה ואפשר להיות רגועים...??

רגע... ומה יקרה אם תגמרו לזפת את התיקרה של העולם ופתאום תתגלה בעיה חדשה מזוית שלא חלמתם עליה... בעיה ששמה תקשורת בין אישית!!!! לא!!! לא יהיה מבול חלילה... לא משהו מסובך בשמים... לא צריך לעלות לגג של העולם... לא צריך לבנות מגדלים... רק בעיות של חוסר תקשורת ואי הבנה... שלא יבין איש שפת רעהו... עם זה אתם כן תסתדרו?? זה בדיוק מה שקרה!!! הם כבר התחילו את השיפוצים... וכבר התחילו לראות ירידה במספר המאומתים... כבר הצליחו לנצח במאבק נגד הדליפה של הרקיע... נו... כעת אפשר לקבל סופית טופס 4 של העולם...?? פתאום נפל עליהם תיק חדש לגמרי שהם לא חלמו עליו!!! בעיות פנים חברתיות... בעיות שלום בית... זה מדבר אידיש... זה עונה לו במרוקאית... ויפץ ה' אותם משם ויחדלו!!! ויחדלו לבנות העיר!! הם חדלו לדמיין שהם הולכים לגמור לסדר את הבעיה האחרונה של העולם... כי צצה להם בעיה חדשה מכיוון אחר לגמרי שהם לא חלמו עליה... הם קלטו שיש בורא עולם שרק הוא בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה עיתים ומחליף את הזמנים...

נמצאים אנו בפרשת נח!!! פרשת נח עדיין לא מדברת על יהודי!! עדיין לא הגענו לעולם הידיות ועבודת ה' הצרופה של אברהם אוהבי... **אנחנו בשלב אחד לפני זה!!!** אין מה לעשות... צריך להתאזר בסבלנות... אם ה' המתין עשרים דורות עד שאברהם אבינו הגיע... אז לנו מותר להתאזר בסבלנות במשך שתי פרשיות... וכעת בפרשת נח אנחנו עדיין מדברים על המינימום

לקבל תחושה שאנו תופסים את העולם חזק חזק חזק שלא יברח לנו מהידיים... **תחשוב על זה... זו התפיסה היום!!!**

וכנראה ש-די!!! כנראה שהגענו לסוג של מיצוי... אנחנו כבר מחזיקים יותר מידי חזק ואנחנו יותר מידי מרגישים שהעסק בשליטה...

ו... וכשמרגישים יותר מידי שהעסק בשליטה... מה קורה אז???

באיזשהו מקום מתחילים לאבד רסן... ויאמרו לקל סור מנו ודעת דרכך לא חפצנו... **וכאן נכנסנו לדור המבול!!!** תחושת היציבות הזו בשלב מסוים הכניסה אותנו לשכרון חושים... אנחנו מרגישים יותר מידי חזקים... שולטים... וקדימה... כעת אני האלוהים של עצמי ואני יכול לעשות מה שעולה על רוחי... ב"ה שאני לא ברשת... אבל כשאתה שומע לפעמים את ההפקרות שיש שם... את התחושה שאתה יכול לעשות מה שאתה רוצה ולהכות רעך בסתר... הפקרות מסוג שכזה יכולה להגיע רק ממי שמרגיש כ"כ בטוח שאף אחד לא יעצור אותו בצדי הדרך ולא יחכה לו בסיבוב...

אז זהו!!! שיום אחד בורא עולם הגיע ולפתע הוא דפק דפיקה חזקה על השלחן!!! סטופ!!! אני הבוס!! ותפסיקו לחשוב שהעסק בשליטה...

סו"ס הקב"ה נשבע שהוא יותר לא יביא מבול לעולם... במילים אחרות: הקב"ה נשבע שהוא יעצור ויבלום את ההפקרות רגע לפני שהיא תחצה את הקוים האדומים. וה' דופק כעת על השלחן ואומר לנו: רבותי!! תרגעו!! תפסיקו להיות זחוחים... תפסיקו לחשוב שאתם יכולים לסדר לעצמכם את החיים... תפסיקו לחשוב שהעסק בשליטה (שלכם) כי הוא לא!! לא בשליטה!! המפתחות בידיים שלי!!! ואני אקבע את הסדר יום. הקורונה בבת אחת זיעזעה את כל היציבות שהתרגלנו אליה... זהו רבותי!!! תפסיקו לחשוב שאם יש לכם גלאי עשן וביטוח בריאות משלים אז אתם מסודרים... תפסיקו לחשוב שאם יש לכם נציגים בנסת או עסקני רפואה אז הכל בשליטה... תפסיקו לדמיין שאם יש ממסד קהילתי ומוסדות מסודרים אז הכל כבר נוסע יפה בפס יצור והכל בשליטה...

ואנחנו מתקשים לקבל את התפיסה החדשה הזו... אנחנו מאוד מתקשים לשחרר אחיזה... בשארית כוחנו אנחנו נאחזים חזק חזק ותופסים את המושכות וצועקים בקול עיף וניחר: העסק עדיין בשליטה... אתה יודע איפה אני רואה את זה בצורה הכי מגוחכת?? אחד מהמשפטים שהכי צורמים (עכ"פ לטעמי) יש משפט מוכר שיש נוהגים להזהיר בו בימים אלו: מי יודע איזה **השלכות ארוכות טווח** יש לקורונה!!! המילים האלו **השפעות ארוכות טווח!!!** זה מילים שמשגעות אותי... אתה קולט?? הבן אדם כבר הסתכל קדימה ובחן את כל מה שהולך לקרות איתו לטווח ארוך... הוא כבר רואה את כל האופק הארוך טווח... והפינה היחידה שעדיין נותרה לו זה

הקידוש לרגל התחלת הזמן יערך הערב בביהמ"ד בשעה 3 בלילה!!!

שמחה בכפר שלנו... הלילה יערך מעמד ה-לחיים לקראת קביעת שיעור בבית המדרש... כן... השבוע מתחיל זמן חורך בבית המדרש של הכפר... הקידוש יתקיים בשעה 3 בלילה בליווי תזמורת... כולם מוזמנים!!! כן... זה בהחלט מרגש!!! כל שנה מחדש יש חשש האם יהיה תקציב לפתוח את בית המדרש לקראת זמן חורך... **תבין:** החורך הגיע ואיתו הגיעו הלילות הארוכים... הלילות המתוקים האלו... שכולם הולכים לישון בתחילת הלילה וקמים בחצות... ואז יש לך שש שעות של איכות בעסק התורה... **דא עקא!!!** שבשביל לתפעל את בית המדרש בימות החורך צריך **תקציב בלתי נדלה!!!** צריך כמויות אדירות של שמן למאור... גם בשביל להאיר את הבית מדרש... וגם כדי להאיר את המבואות והשבילים של הכפר כולו... אחרת!!! אם לא יהיה אור אז רק הצורבים שיודעים לגרום הכל בע"פ יוכלו להגיע... וגם אחרי שהביט"ד כבר מואר... אם הרחובות יהיו חשוכים לגמרי לגמרי... אז זה מאוד לא נעים... (אנחנו אפילו לא קולטים מה זה חושך גמגמור ברחוב... נדמה לך שאתה יודע... אבל אתה לא באמת קולט... חושך גמור זה אומר שאתה לא רואה ככלכלה!!! כל הסיפורים של הגנבים שנכנסו בארובה ונכנסו דרך החלון מתחיל מהחושך מצרים הזה שהיום אנחנו לא מכירים אותו... ממילא בית מדרש לא מואר ורחוב חשך זה כמעט כמו ישיבת בין הזמנים בלי מילגה... סליחה על הדוגמא העגומה...)

ותכלס להאיר כל לילה את הבית מדרש ואת כל המבואות האפלים זה תקציב גדול!!! (שתיבין: חזקיהו המלך לקח את כל תקציב הבטחון והיקצה אותו לשמן לבית המדרש... עכ"פ במדינת ישראל הבטחון הוא התקציב הכי שמן) ותכלס... כל שנה יש ניסים!!! והשנה גם קרה נס ועל זה החגיגה הגדולה... ולכן כולם מוזמנים בשעה 3 בלילה לחגיגה הגדולה.

חכה חכה... בשעה שלוש בלילה כל הכפר על הרגלים... כולם שמחים לרגל תחילת עסק התורה בחורך!!!

דא עקא!!! שהחגיגה הזו קצת מהולה במרירות... זה קצת על חשבון מישהו שעדיין טיפה עצוב... מה קרה?? **ובכן: בקצרה:** יש יהודי יקר בכפר שלנו... קוראים לו ר' מרדכי... יש לו כמה פרדסים של עצי זית בגליל... וכעת עונת המסיקה ודריכת הבד בעיצומה... הוא כבר סיים למסוק את כל הזיתים... והניח אותם במעטן... (סוג של בור מיוחד לזיתים שנמצא בשדה... ומרכיז בתוכו את כל הזיתים ואז הזיתים עוברים תהליך שהם נפתחים שם מאליהם וזב מהם השמן והם מתבשלים במיץ של עצמם...) וכעת!!! ברגע שאחרון הזיתים נכנס למעטן... כעת זה נקרא גמר מלאכה לעניין הכשר!!! שמאכן ואילך הזיתים מוכשרים לקבל טומאה מדרבנן... (זה קולא בייחס לענבים שהם מוכשרים מרגע הוציאו ואלו בזיתים שמאי הקל להלל ולא גזר על המסיקה) כעת ר' מרדכי חוזר לבית המדרש עם ידיים משומנות... כעת צריך לתת לזיתים את הזמן שלהם עד שיוזב מהם המוחל... ואז נתחיל את תהליך הבידוד!!! (לא... לא בידוד של קורונה... אלא דריכת זיתים... שנקראת בדיד!! והדורכים נקראים בדידים...)

ויהי היום!!! ר' מרדכי מגיע לראות את מצב הזיתים... האם כבר זב המוחל... האם העסק מתקדם... ואז הוא מגלה שם משהו חשוד... הוא מצא שבירי ביצה... אוי אוי... מהר מאוד התברר שיש פה גוזל מת... וכעת נכנסנו לבלגן שלם... סוגייה שלמה של גוזל שנפל לבו... האם הוא מטמא או דבעינן מחשבה... ור' מרדכי הוא מתלמידיו המובהקים של ר' יוחנן בן נורי ו... ובקיצור: לא נכנס לסוגיה הזו במסכת נדה שבשבילה לבד צריך לילה חורפי שלם של עמל התורה... תכלס... ר' מרדכי החויר כסיד: המעטן נטמא!!! והתרומה כבר לא תיעשה בטהרה... דמעות זלגו מעיניו של ר' מרדכי... על כזו פשלה הוא לא חשב... עד כה הוא כ"כ מקפיד על הלכות תרומות ומעשרות... הוא כבר שנתיים לא פספס שום דקדוק הלכה בהפרשת תרומה... הוא כבר קיווה שבעוד שנה וחצי הוא יוכל לבא לבית המקדש בשמחה ולומר וידוי מעשר: "לא אכלתי באוני ממנו **ולא בערתי ממנו בטמא**" והנה!!! כעת מתברר שהפסדתי את המירוץ... הפסדתי את היודי מעשר... אני כבר לא אוכל להכריז באופן גורף "לא בערתי ממנו בטמא", זהו!!! הפעם התרומה תיעשה ותופרש בטומאה...

ביום הראשון ר' מרדכי היה מאוד נטער... הוא היה מדוכדך מאוד על שהוא נכשל בעשה דמשמרת תרומות... ועל זה שהוא הפסיד את המצווה כתיקונה להפריש תרומה בטהרה... אבל אחרי יום יומיים הוא לאט לאט נרגע... והתחיל לחשוב עם הפנים קדימה... **דבר ראשון: צריך לראות את הדברים הטובים!!!** היה לי נס שיום לפני כן הפרשתי את הביכורים של השמן... כלומר: לכה"פ הביכורים של השמן לא נטמאו... וזה בהחלט נס הצלה!!! אבל הלאה... מה הלאה... מה עושים עם התרומה הטמאה הזו???

ואז לפתע הביק במחוז של ר' מרדכי רעיון מדהים... ר' יוחנן כהנא!!! הוא הכתובת!!! המקיים של בית המדרש!!! מי לא מכיר את ר' יוחנן של הכפר שלנו... כידוע: יש בכל כפר שני אנשים... יש אחד שהתפקיד שלו להיות ממושיבי בית מדרש... והיינו התפקיד שלו לאסוף את כולם לבית המדרש ולדאוג שיהיה מצב בבית מדרש... ואילו יש אחד שהתפקיד שלו לסגור את הבית מדרש כשצריך ולהוציא את האנשים... (אם זה לסעודות... אם זה אחרי קורונה וכדו) ור' יוחנן הכהן הוא ה"מושיב" של בית המדרש הראשי של הכפר שלנו... הוא דואג כל הזמן שיהיה מצב בבית המדרש... והוא הצליח להדביק את כל הכפר באהבת תורה שלו... והוא כבר חודש ימים מוטרד ושובר את הראש ומנסה לעשות "שנור" כדי להשיג כמה שיותר שמן למאור לעונת החורך המתקרבת... ובימים האחרונים אני רואה שהוא מוטרד מזה... וגם בזה הוא הצליח להדביק את יושבי הכפר וכולם עגמומיים שלעת עתה אין עדיין תקציב לשמן למאור לשטייגן של הסדר א' הלילי בבית המדרש... ויש לי כזו אהבה לאישיות שלו ובעיקר לתורה שהוא כ"כ אוהב... **ר' מרדכי החליט:** אני לוקח את כככל התרומה הטמאה!!! ואת כככולה אני נוטל לר' יוחנן הכהן... כידוע: תרומה טמאה אסור לכהן לאכול אותה... אבל הוא יכול להשתמש בה להסקה או למאור... ואין שאני מכיר את ר' יוחנן הכהן... הוא יקח את כככל התרומה טמאה ויעשה ממנה שמן למאור בבית המדרש... הוא כמובן יבא ליהנות מהאור... אבל על הדרך כולם יוכלו גם להנות מזה... כמו שמבואר במשנה האחרונה במסכת תרומות: מדליקין שמן שריפה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובמבואות האפלים ברשות כהן... העיקר שגם הכהן נהנה מהם...

חגיגה בכפר!!! כולם על הרגלים... שמעתם??? ליהודים היתה אורה... בהשגחה פרטית הושג שמן למאור בשפע לחודשיים הקרובים... כולם נוהרים לביתו של ר' מרדכי להודות לו על ההחלטה המבורכת... על ההרצת תורה שתהיה בזכות זה... כעת ברור לר' מרדכי ש"לטובתי נשברה רגל פרת"י... מי יודע אם הגוזל הזה שנפל לבור לא קרה בהשגחה פרטית ולו בשביל שיהיה שמן למאור ללומדי ביהמ"ד... (אמנם לנו אין רשות לזום כאלו דברים... אבל לקב"ה מותר... סו"ס הקב"ה כבר אמר לדוד טוב לי יום אחד שאתה עסק בתורה כשידיך מלומכות בהלכות איסור והיתר מאלף עולות שעתידי שלמה בן הקריב לפני בטהרה...) אבל היות וסו"ס השמחה קצת מהולה בצער על ה"יודי מעשר" שר' מרדכי הפסיד... אשר על כן: לומדי בית המדרש החליטו להפתיע את ר' מרדכי והודיעו לו חגיגת: השנה כולנו!!! כל הלומדים עולים איתך יחד לבית המקדש להקריב לכה"פ את ביכורי השמן שלא נטמאו!!! ר' געציל הרפתן התלהב מהרעיון והוא מיד היקצה מעשר בהמה מיוחד להקריב שלמים לכל בני החבורה שיעלו איתנו לירושלים... מודעה נתלתה בבית המדרש: מי שישתתף בעסק התורה בלילות של חודש חשוון... מוזמן לעלות יחד עם כולנו בגיל ורן לבית המקדש להקריב מנחת ביכורי שמן... הביכורים למקדש!!! ואילו התרומה תלך לתורה!!!! ואנו נשאר מוקפים בעבודת ה'... אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלוקיו...

פסוק בזמנו!!!

קיי"ל: כל האומר פסוק בזמנו מביא גאולה לעולם... ויש כ"כ הרבה פסוקים בימים אלו שזה בדיוק הזמן שלהם... אין לך מושג כמה... אולי צריך יום אחד לפתוח מדור כזה בעלון... מדור פסוק בזמנו.

עכ"פ הפרק תהילים שהכי מתאים (עכ"פ לטעמי) לתקופה הזו שכולנו עייפים מכל הסגרים והשביתות... פרק ס' בתהילים: **למנוח על שופץ עזרת מכתם לדוד ללמוד... אלוקים זמנתו פרצתו, אנפת השלוב לני, רבש"ע:** למרות שעד כה נתת לנו תחושה כאילו זנחנתו ופרצתנו, למרות שעד כה העמדת פנים של כעס- אנפת!!! אנא ממך: תשוב לני... ממשיך דוד המלך ומתאר: **הרעלת ארץ פצמתה-** פרקת אותה ושרבת... כל המסגרות מפורקות... כל התלמידים מפורעים... אנא- **רפה שבריה כי מטה-** תאחה את הסדקים שנבקעו במסגרת ש"כ צריכה כבר לחזור לעצמה... **הראית עמך קשה השקינה יין תרעלה** מראית לנו חזות קשה... מכל הכיוונים סגרים ופצמות ואטימת כניסות... השקינתנו את התרעלה... הערים החרדיות!!! דווקא הערים החרדיות מלאות בתרעלה הזו של הנגיף... לכה"פ זה הרושם שנוצר... וכאן מתעוררת התחינה והבקשה:

נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קולט סלה!!! אנא ה'... יראיך החרדים לדבר ה'... תן להם נס להתנוסס!!! אם עד עכשיו כולם הרימו עלינו דגל אדום בוחק שמונסס עלינו... כעת תן לראיך נס להתנוסס שכולם יראו ששמך עלינו נקרא ואתה איתנו... דוד המלך מסיים בפסוק: **למען יחלצון יידיך הרעילה ימינך וענני!!!** כל זה תעשה רבש"ע- ולו בשביל מי??

למען יחלצון יידיך!!! יכול להיות שבעיר החרדית הזו יש כל מיני אנשים לא ראויים... שבגללם זה קורה... בגלל כל מיני מחדלים ורוחניים וכדו... אבל יש שם כמה יידיך... יש שם כמה בני תורה ועובדי ה' אמיתיים שהם גם סובלים מזה... הם תקועים בבית עם ילדים בלי מסגרת... הם סובלים שהם לא יכולים לחזור לשגרת עסק התורה כפי שרצונן הטוב עמהם... אז אנא: **למענם!!! למען יחלצון יידיך!!!** בשבילים- **הושיעה ימינך וענני...**

ודרך אגב: כאן המקום לומר שההזכרה "רצה והחליצנו" שכולנו מזכירים בשבת בברכת המזון נלקח מהפסוק הזה... למען יחלצון יידיך... כלומר: עקרונית בשבת קודש אסור לבקש בקשות פרטיות... אסור להתפלל "שלא תהיה צרה וגון ואנחה ביום מנוחתנו" אבל!!! אם זה למען יחלצון יידיך... אם זה בשביל אותם עובדי ה' מרוממים שגרים בבנין שלי או בשכונה... (כן... זה האברך הזה... שאף אחד לא "שם" עליו והוא כבר כמה חודשים לא מקבל מילגה) אם זה בשבילו... אז הקב"ה כן מרשה להתפלל בשבת... אנחנו תופסים עליו טרמפ... וכבר מבקשים על כולנו בשבת קודש רצה והחליצנו... את יידיך ועל הדרך גם אותנו... והוא הדין כאן: רבש"ע: יש כמה אברכים ועובדי ה' בני עליה שרוצים כבר ללמוד תורה ולהתפלל יותר בישוב הדעת!!! ויש להם קושי ועיכובים בגלל כל הסגרים והבידודים האלו... ולהם זה לא מגיע... אז אנא... תן ליראיך נס להתנוסס... למען יחלצון יידיך- הושיעה ימינך וענני- גם אותי...

הבה לנו עזרת מוצר- ושוא תשלת ארם!!! אף אחד לא יכול להושיענו מין תרעלה... כל החכמים בעיניהם... מהם לא תצמח הישועה רק מי? **באלוקים נעשה וייל הוא יבוס צרינו...**

המשך מעמוד 1: למה ה' לא מגלה לנו במבחן...??

וזהו!!! הדלת ננעלה מבפנים... ומכאן ואילך הם איבדו קשר עין עם העולם!!!! אין קליטה... אין רשת... אין שום מידע מה קורה מבחוץ... הם דווקא ניסו לשלוח הודעות או סלפי בצאט אבל משום מה הוא לא קיבל משוב מחברי הקבוצה... הוא היה בטוח שהם מסננים אותו... ולך תדע איזה קטעים אני מפסיד... וככה במשך שנים עשר חודש נח ובנינו לא יודעים כלום! אין להם שום קשר עם העולם החיצון... הם לא יודעים מה קרה ומה לא קרה... דבר אחד הם יודעים: שכאן!!! בתוך התיבה... צפוף... מחניק... יש פה עבודה תובענית וקדחתנית נון סטופ... אין פה רגע אחד שאפשר לשבת רגל על רגל... ואילו מבחוץ!!! חברים שלנו ממישיכים לכיף... לרקוד לפי הצלילים... זהו! זה המחזה האחרון שנצרב בזכרונם... ואכן במשך שנים עשר חודש יושבים להם הצוללים! הבודדים בתוך קפסולה גטורה ומרגישים חנוקים... ואני רוצה רגע לעזור כאן ולשאל אותך בחור יקר... תנסה לדמיין מה עבר עליהם... הרי לך קל להיכנס לראש שלהם... גם אתה בתקופה האחרונה היית בקפסולה חודש או חודשיים... אז תנסה לחשוב מה עבר על נח ובניו במשך שנים עשר חודש שהם כלואים וצפופים בתוך קמפוס של שלוש מאות מטר מרובעים!!!! עם בהמות וזבל... בו בזמן שמציצים הם בטוחים שמבחוץ יש שגרת חיים וכולם נהנים מהחיים... ואז!!!! יום אחד פותחים את התיבה... ומה מגלים??? **שאלו כלום!!! לא נשאר כלום!!! כולם נמחו!!! הכל נמחק!!!**

אתה קולט איזה מהפכה בראש?? עד הרגע הייתי בטוח שאני צ"ל... ופתאום אני מגלה שאני לא צ"ל... אלא אני הוא היחיד שנשארתי!!! הצחוק המתגלגל של חברים שלי נדם... נמחה... נצלל... נמחק... הצו"ל הזה שחשב שהוא עשה טובה לרש"ע ונשאר בשבילו בתוך תיבה חנוקה... מתברר שהיא היתה קרש ההצלה היחיד שממנו נבנה העולם. (שלמה המלך אומר: כי בקול הסידים תחת הסיון כן שחוק הכסיל... כלומר: אם הכסיל מתגלגל מצחוק עליך שאתה עושה את רצון ה', תשבו שקול הצחוק שלו הוא שמן מטוגן שנשרף בסיר... כן... הוא צוחק... אבל הוא לא קולט שהוא קצת על האש מטגן לך ספינגים... כשהוא יגמור להישרף... אז תוכל לאכול את הספינגים שהתבשלו עלי... דו"ק היטב...)

---לכאורה מה שאמרת כעת... זה... זה לא נשמע הגיוני... מה... נח לא ידע שיש מבו...?? מה... הוא לא באמת קלט שהולך להיות מבו? הרי הקב"ה אמר לו בפירוש שיהיה מבו? והוא הרי בנה תיבה והוא נכנס בתוכה... אז מה... כל זה הוא עשה רק מהשפה ולחוץ? לא הגיוני?? **מה התשובה? הוא ידע!!! ברור שהוא ידע!!!**

אבל הוא ידע כמו שאנחנו יודעים... סליחה!!! אני שואל אותך: האם יום אחד המשיח יגיע?? האם יום אחד הקב"ה ימטיר על רשעים פחים אש וגופרית?? האם יום אחד יתברר שכל מי שהיה מנותק מהרשת הוא צדיק והוא יקבל עולם הבא... ומי שהיה מחובר לרשת יהיה אומלל? זה נכון או לא נכון?? נכון!!! אתה מסכים או לא מסכים?? מסכים!!!

נכון... הכל נכון... אבל... אבל... אבל עדיין... כעת להם כסף ולי לא.

נכון?? נכון זו התחושה שלך?? זאת אומרת: **לא חסר לנו ידע!!!** אנחנו יודעים הכל!! אנחנו גם מאמינים בזה ואנחנו חיים על פי זה וגם משלמים על זה מחירים יקרים... אבל בכל זאת... תכלס'ס חבר שלי נהנה ברשת... הוא עושה מה שבא לו... ואני לא... וזה קשה לי... אז אותו דבר בדיוק לגבי נח ובניו! ה' אמר שיהיה מבוכל והם האמינו... וגם בנו תיבה... וגם נכנסו לתיבה... והם עשו כל מה שה' אמר... אבל תכלס'ס **בשטח!!!** המציאות הנגלית מול העיניים היא תמיד חזקה יותר מהכלל!!! וסוף סוף כעת אנחנו רואים שהם נהנים מהחיים ואנחנו לא... אז זה יותר חזק מהכל וזה אוכל אותנו מבפנים!!!

וזה היה ניסיון קשה מאוד בשבילם!!! והוא היא!!! העמידה בניסיון הזה היה קרש ההצלה שבזכותו הם נמלטו ממי המבוכל!!! **ואת הנקודה הזו אנחנו צריכים לקלוט!!!** לאחר מעשה... אחרי שכבר היה מבוכל... כשאתה כבר פותח את דלת התיבה ואתה רואה שאין כככלום... כשאתה עומד מול הנתונים בשטח העגומים כ"כ... כעת כולם מבינים שעשית אתה עסקת חייך... דא עקא!!! שכל החכמה והתרגיל הוא לעמוד מול המציאות רגע לפני שהיא עומדת להתרשט... כשכעת עדיין לא רואים אותה בכלל בכלל!!! ולחיות אותה ולפעול על פיה רגע לפני שהיא מתגלית בפועל!!!

זה א' ב' של נדל"ן... מי זה איש עסקים מוצלח?? זה אחד שיודע להשקיע בקרקעות הכי זולות והכי חסרות סיכוי... כי הוא מזהה את הסיכוי שלהם **הגיע לפני** שכולם נזכרים - אבל מאוחר!!! **הגיע שלפני** שכולם קולטים זה כל הטקטיקה של עסקים... אם אותו איש עסקים היה קולט את זה רגע אחרי שהבועה התפוצצה וכולם קלטו את זה... אז הוא כבר לא היה איש עסקים... כל הקונץ וכל הקנייטש וכל הוורט זה לראות את המציאות כמות שהיא בשלב אחד לפני שהיא התגלתה!!! **וזה בדיוק הסיפור שלנו... אנחנו יהודים מאמינים!!!**

היות ואנחנו מאמינים אז התורה הק' והנביאים מכינים אותנו שאוטוטו תתגלה מציאות חדשה שהיה ה' למלך על כל הארץ... ואז יתברר שרק מי שדבק בה' יבא ויטול שכרו ומי שלא עשה רצון ה' ייפכו פניו לירוק... **אז מה אתה רוצה?? אתה רוצה לראות את זה בעיניים??** חבל!!! כשיגיע השלב שתראה את זה בעיניים... זה כבר יהיה מאוחר... אתה כבר לא תוכל להשקיע במניה הזו... כי היא כבר המריאה... הפסדת את המטוס... איש נדל"ן שנזכר להשקיע **ברגע שאחרי**... הוא כבר לא איש נדל"ן... הוא הפסיד את הטיסה... השקעה שכבר כולם מזכירים בה ורוצים להשקיע בה... זה כבר לא השקעה משתלמת. זה כבר לא ריוח... **והגיעו ימים אשר תאמר אין לי בהם חפץ...**

אתה רוצה שהקב"ה יפתח את השמים ויראה לכולם כמה החרדים הכי צודקים והכי מועילים וכל מילה תורה שלך מצילה את כל העולם?? **אל תדאג!!! זה יגיע!!!** אבל דווקא כשזה יגיע... אתה תכפור ידיך בצער ותאמר: אוי... החמצתי הזדמנות!!! הגיעו ימים אשר אין לי בהם חפץ... זהו... כבר אי אפשר להשקיע יותר... המניה הזו כבר קפצה ואי אפשר יותר לרכוש אותה בזול... כן... מה אפשר לעשות... שכשהמניה הזו היתה זולה אתה כל הזמן התבכינית מתי היא תקפוץ... מתי היא תהיה שווה... ודווקא כשהיא תקפוץ ותמריא לשחקים אתה פתאום תזכר מאוחר לתפוס את הראש ולהגיד למה לא נזכרתי יומיים קודם... **כן... פעם דברתי עם איש עסקים** והוא אמר לי שזה הפלוטנר והניגוד אינטרסים הקבוע שיש בנדל"ן... כשאתה מגיע להשקיע באיזה מניה... הלב דופק!!! מצד אחד דווקא מאוד חשוב לך לשמוע אינפורמציה מעודדת... לשמוע שזו השקעה כדאית... לשמוע ששמתי את הכסף במקום הטוב ביותר... אתה רוצה לשמוע את זה... זה חשוב לך... אבל

מצד שני: אתה לא באמת רוצה לשמוע את זה!!! כ"י... אוי ואבוי... אם אני כבר עכשיו אשמע את זה... זה אומר שאולי כבר אחרתי את הרכבת... כי ברגע שיתור מידי אנשים נותנים אימון בעיסקה הזו אז היא מתחילה לנסוק ואני יכול לגלות שהגעתי מאוחר וזה כבר לא ריוח... אתה מבין את הקופליקט?? מצד אחד חשוב לי לשמוע שזה שווה!!! אבל מצד שני אתה חייב לשמוע את זה **רגע לפני** כולם... **על אותו משקל כאן:** מצד אחד ועל כן נקווה לך ה' אלוקינו לראות מהרה בתפארת עוזך... ותן כבוד ה' ליראיך תהלה ליראיך... אנחנו מתפללים על זה... רוצים שיגלה ה' כבוד מלכותו עלינו... אבל מצד שני בשניה שזה יקרה!!! אז זהו! אנחנו מחמיצים את ההזדמנות... הגיעו ימים אשר תאמר אין לי בהם חפץ... זה ניגוד אינטרסים די מסובך (שאני באופן אישי מכיר עובדי ה' אמיתיים שדי קשה להם להתגבר על האינטרס האישי שלהם שהמשיח יתעכב עוד קצת כדי לאפשר לי להרויח עוד קצת... זה לא פשוט... צריך להיות בעל מדרגה מאוד גדול לוותר על ההון האישי הזה למען כבוד שמים... ואכמ"ל...) אז מה עושים?? מה... לחכות שהמשיח לא יבא??

אסור לנו!!! אנחנו כן רוצים שהוא יגיע... נו... אם ככה... אז אאאוף... למה הוא לא מגיע?? זה לא!!! אתה אומר אוף... ? ! ? ! תגייד תודה שה' נתן לך עוד צ'אנס לקפוץ על המניה הזו רגע לפני שהבועה מתפוצצת בקול רעש גדול!!!

אני רוצה שתבין: כתוב בחז"ל שכל בן תורה שלא יתיביש ביהדותו יהיו לו 2800 עבדים (שבת לב) זאת אומרת: הבן תורה הזה שכעת כולם יודעים עליו בתקשורת... הבן תורה הזה שהוא אש בכל המחלות והוא השלעפער שתמיד מקציץ או בתקציבים... המניה הזו עתידה ביום בהיר אחד לקפוץ לשחקים!!! נו... אז קדימה... שהמניה הזו תקפוץ כבר... ל-מה מחכים?? אתה שואל ל-מה מחכים?? מחכים לך!!! נותנים לך צ'אנס שגם אתה תתן אימון במניה הזו ותקפוץ פנימה ותזכה...

---בשבוע הבא אנחנו נקרא על מעמד ברית בין הבתרים... שפתאום מגיע העיט על הפגרים!!! והעיט הזה הוא דוד מלכא משיחא... המשיח כבר מתחיל להתקרב והוא רוצה להחזיר נשמות לפגרים מתים... הוא רוצה לגלות כבוד שמים... אבל מישו מסלק אותו... מישו לא נותן לו להתקרב... אתה יודע מי?? לא תאמין מי!!!! אברהם אבינו!!!! אברהם אבינו כביכול מנהל מאבק סמוי מול מלך המשיח... המשיח רוצה כבר לגאול את עם ישראל... המשיח כבר רוצה לפוצץ את הבועה ולהגיבה קרנו למעלה... **אבל אברהם אבינו עושה לו סטופ!!!** חכה משיח... עדיין מוטי שלי ויענקי שלי נשארו מחוץ לקפסולה... ואני לא מוותר עליהם!!! תחכה עוד יום יומיים... אני רוצה שגם הם יכנסו לתיבה של הצוללים החרדים האלו... שגם הם יתפסו את עצמם לידיים ויתחילו להשקיע במניה הזו של עבודת ה' שנמצאת כעת בשיא שפל המדרגה... שישקינו במניה שניה לפני שהיא ממריאה כמו חללית בקול רעש גדול!!! **כן... מפחד לחשוב על זה... מי מעכב כעת את הגאולה??**

אברהם אבינו!!! לא פחות ולא יותר!! הוא זה שעושה את הווטו!! הוא זה שלא נותן למלך המשיח להגיע... כי אברהם אבינו הוא **אבינו!!!** וכמו אבא דואג... הוא לא מוותר... הוא רוצה לאפשר לכולם לזכות... שכל מי ששייך שיזכה... שיזכה... ולכן אנחנו נמצאים כבר שנים שלוש בתוך תקופה של בירור שלא היה בכל עשרות שנים האחרונות... שאם תסתכל במבט מקיף על כל התהליכים שעברו עלינו... זה התחיל מכמה מערכות בחירות אחד אחרי השני... שהקב"ה פשוט קרא לכל יהודי חילוני והזמין אותו לקריאה ראשונה שניה ושלישית!!! הקב"ה הצמיד כל יהודי באשר הוא והכריח אותו להצביע... להגדיר בדיוק לאן הוא שייך... האם הוא לגמרי נגד כבוד שמים... או לא בעד ולא בנגד... או בעד בערך... או לגמרי בעד... אחרי שהקב"ה סיים עם החילונים!!! המכרז התקדם לשלב הבא... וכעת אנחנו נמצאים בתקופת הקורונה... ש... שזה שוב מערכת בחירות... אבל הרבה יותר עמוקה ופנימית!!! זה כבר לא פשוט קורא לנו לסדר!!! אזוני יקרה: תחליט חופשית את כל אחד ואחד... והקב"ה פשוט קורא לנו לסדר!!! אזוני יקרה: תחליט איפה אתה?? כל בת סמנר שעד לפני חצי שנה ידעה בדיוק באיזה משבצת היא שתולה פתאום שום דבר לא ברור... הכל עומד על השלחן... וקדימה... לבחור!!! אין זמן! העיט דוחק... הוא שוב ושוב יורד על הפגרים והוא כבר רוצה להופיע... ואברהם אבינו כל הזמן דוחה אותו וברגע האחרון נותן עוד צ'אנס... לעוד יהודי שיזדרז להתנתק מהרשת הלא חסומה... לתת צ'אנס לעוד בחור ישיבה שעומד בימים אלו בפרשת דרכים ועדיין לא החליט היכן למקם את המעמד הרוחני שלו... ואבינו אברהם עומד מהצד ולא יכול להתערב בבחירה שלנו!!! הדבר היחיד שאברהם אבינו כן יכול לעשות... זה רק להיאבק מול מלכא משיחא שכבר משתוקק לסיים את הבירור הקשה... ואילו אברהם אבינו דוחה אותו בעוד כמה שעות... כדי לאפשר לעוד יהודי לבחור את הבחירה הנכונה רגע לפני שהעיט יורד על הפגרים ובבת אחת פוקח את העיניים לכולנו...

במילים אחרות: לאברהם אבינו אין רשות לגלות לנו במבחן!!! הרשות היחידה שיש לו זה לבקש לדחות את מועד החזרת המבחנים... עוד חצי שעה... עוד חצי שבוע... אבל לגלות במבחן? זה לא! **השורות האלו הם לא דמגוגיה... זה בטה"כ יהדות!!! א' ב' של יהדות!!!** וממילא נכון שאנחנו משתוקקים שה' יתן תקווה טובה לדורשיה ופתחון פה למייחלים לך... וזה יקרה!!! אבל כל יום שזה מתעכב אז רק קרש מקפצו בשבילנו... זה עוד יום שאפשר לחטוף להשקעות שכעת הם זולות ונמצאות בשפל ואילו בעתיד הם ימריאו וכבר לא יהיה חפץ... זה יהיה מאוחר ואף אחד כבר לא תהיה הזדמנות להשקיע בהם... בחור יקר: מהר אהוב כי בא מועד... כידוע: יש בזה שתי גרסאות... או מהר אהוב בחול"ם שזה הולך על בורא עולם או מהר אהוב בשורו"ק שזה הולך עלינו... אז אנא... מהר אהובו של הקב"ה... תזדרז!!! נתפוס את עצמנו לידיים... נחבק חזק את התורה הקדושה ונשקיע במניה רגע לפני שהיא שאור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו במהרה לאורו אמן.

מספרי המגיד

לאחר כמעט יום שלם של שקיעות בסוגיות הש"ס והשו"ע לאחר מיצוי כל הכוחות, יצא מבית המדרש צועד באיטיות לכיון ביתו שברחוב צפניה, הוא הלך כשראשו מורקן קמעה, מוחו מאומץ כולו בקטע ש"ך סבוך, הוא לא שם לבו אל כל האנשים שהילכו ברחוב, כעת שורות הש"ך צפות מולו ומבקשות שישים לבו אל כל התמיהות וישבן על נכון.

כשהתקרב לביתו נקטעו מחשבותיו באכזריות, קול צעקה רמה שדמתה לתקיעת שופר סדוק "טוּוּוּו" החזירה אותו למציאות. הוא הרים ראשו לבדוק מי זה שהעז לקטוע אותו מפתיחת דברי הש"ך, הוא הבחין כי מולו עומד עובר איזה קבצן לבוש בלואים שנראה לא שפוי לחלוטין. כשראה שהרים ראשו צחק צחוק צורמני מאד "ער האט זך אויפגעווקעט פון אטיפען שלאף-הוא נעור משנתו העמוקה- ומיד המשך להרעים בקולו הגס בטון של מפקד.

"שטעלט זך אופ אויפן ארט" (עצור במקומך).

אפרים זלמן נבהל מהדמות, הוא חש בחילה עזה מריחו הלא נעים שנדף עד למחזקים, נראה שהפעם האחרונה שראה מרחץ היה בשנת תר"מ לפ"ק, אך האיש לא התרגש מתנועת הרתיעה, הוא התקרב אליו במהירות וכמעט שנצמד אליו, ריח משקה זול ביותר נדף מפיו עד שגרם לאפרים זלמן לחוש מחנק, הלה אחז מכתב קטן מקופל בידו הימנית ואמר לו בקול שחירחרר ממאמץ הדיבור.

"איך געב דיר איבער זייער אזויכטיגן בריף" -אני מעביר לך מכתב חשוב מאד"

תוך כדי דיבור נעלם ההלך במהירות לא מצויה, כאילו היה בחורון צעיר, סיפור זה הזכיר לו את הפתק הקודם שניתן לו על ידי החייל האנגלי לפני קרוב לחמש שנים, אולי הפעם עוד פתק מחיים שלום מגיע, אבל למה בצורה כזו? אפרים זלמן היה המום מכל ההתרחשות, הוא מיהר אל ביתו כדי להירגע מהמפגש המחזר, הלה הצליח לגרום לו לפתוח את המכתב, טרם נגש לסעוד את לבו.

"אויב דיא וילסט וויסען וויא געפינט זך דיין געוועזינער שוואגער חיים שלום פינקלשטיין, טרעפ מיר מארגן ביינאכט 11אזייער אומגעפער, אונטער דיא שוהל פון ווארשעווע הייזער, סיא וועט דיר זייער לוינען, אויפ מיין הערן ווארט".

אם הקך מעוניין לדעת היכן נמצא חיים שלום גיסק לשעבר, פגוש אותי מחר בלילה בשעה 11 בלילה ליד בית הכנסת של בתי וורשה בסביבות השעה 11 בלילה, הדבר ישתלם לך מאד, זו היא מילת הכבוד שלי.

אפרים זלמן היה המום מהמכתב, כך לא מעביר חיים שלום מכתבים, זה מישוהו אחר, השאלה מי זה יכול להיות? אולי יש כאן מעשה קונדס, מישוהו רצה לעשות ממנו חוכא ואטלולא, אדם נורמלי לא היה מעביר לו מסר בצורה כזו, אותו הלך מוזר נראה לו כאדם לא שפוי בעליל, איך אפשר לסמוך עליו שיש לו מה לחדש לו?

מאיך, מי יכול לחמוד לו לצון ממנו? הרי הוא אדם שכמעט ואין לו קשר עם "העולם" חבריו הם רק למדנים ששוקעים כמוהו בלימוד אינטנסיבי, מי אם כן מבקש לצחוק עליו?! אולי יש אי מי שמרחם עליו לאחר שעמל כל כך הרבה זמן לחפש את חיים שלום ולאיתו אחד יש איזשהו מידע שיכול להביא אותו אל חיים שלום, יש אולי איזה קץ אור, רמז שיוכל לקרב אותו אל חיים שלום.

אך לפתע נרתע, אולי חיים שלום יכעס אם ינסה בכוח לחשוף אותו, זה כשש שנים עמל הוא להסתיר את עצמו ולא רוצה בשום פנים להתגלות בפני כל אלו שהכירוהו, כולל אותו עצמו, אם היה רוצה לא היה מתגלה אליו עצמו? בפרט בצורה כזו כמו גנב במחתרת, האם זה מעשה ראוי?

מצפוני נאבק עם הלבטים, הרי הוא השקיע אין ספור מאמצים לאתר את גיסו, למה אז לא ראה בזה מעשה לא נכון? למה רק עכשיו לפתע מתעורר מצפוני ושואל אותו שאלות בדבר המוסריות שבמעשה?

הוא החליט לשאול את אביו שמחונן בשכל ישר, אם להיענות למכתב המוזר? אולי לא כדאי לפספס הזדמנות נדירה לפגוש את גיסו ולברר מה מתרחש איתו, אולי הפגישה תעזור לחיים שלום, הרי מתייסר הוא בבדידותו, האם אין כאן מצוה גדולה, להטות כתף להוריד מהסבל הרב אותו הוא חווה תקופה כה ארוכה.

אותו לילה לא עצם עין, הוא דן עם עצמו, כאילו זוהי סוגיא חמורה ביו"ד, צדדים לכאן ולכאן כל אחד חזק בטיעונו עד שלא יכול היה להכריע לשום צד, עתה הבין שעדיין אין לו כתפיים של "מכריע" פרט הכי חשוב בהוראה, הוא עוד רחוק מלהיות פוסק הוא צריך לעשות שימוש רציני בהוראה הלכה למעשה תקופה ארוכה. למחרת נגש אל בית אביו בשעות הבקר כשאינו טרוד בעיסוקיו הרבים, אביו תמה מאד על הביקור הלא צפוי, אפרים זלמן מיעט לבוא אל הוריו בפרט בשעות הבקר שהיו אצלו קודש ללימוד.

"יש לי משהו מאד חשוב להתייעץ עמך" הבהיר אפרים זלמן את מטרת הביקור. הוא גולל בפניו את כל מאמציו לחשוף את חיים שלום ובדיוק עכשיו קיבל פתק מוזר על ידי אדם לא שפוי, הדבר מאד מחשיד שמי שעומד מאחורי הפתק הוא לא אדם שכדאי לפגוש.

אבל מאיך, אולי יש כאן שמץ סיכוי לחשוף את מקומו של חיים שלום ובכך לנסות לקרב אותו בחזרה אל החיים השפיים. האם אין כאן "לא תעמוד על דם רעך" חובה להציל את האדם אפילו מעצמו?"

רב משה יוסף היה המום ממעשי בנו, הוא לא החל לדעת עד כמה משקיע הוא מאמצים למצוא את גיסו לשעבר עד כדי סיכון כל הנדוניה, מעשה לא אחראי, גם הפתק המסתורי עורר את חשדותיו. הוא ישב על המדוכה עם אפרים זלמן ובחן את העניין מכל כיוון. לאחר אין ספור בחינות החליט יחד עם אפרים זלמן, שלא בדרך זו צריכים למצוא את חיים שלום, אדם שמסתיר את עצמו בצורה כזו משונה הוא לא אדם ישר, מי יודע מה הוא רוצה לעולל, יתכן שמונחת תוכנית סחיטה, מי יודע אם לא שמעו על נכונותו לתת כספים רבים (מהנדוניה) ויש מי שרוצה לגרוף את הכסף לכיסו.

מספרי המגיד

אם למצוא את חיים שלום צריכים דרכים אחרות יותר הוגנות! סיים רב משה יוסף את דבריו.

ר' אפרים זלמן קיבל על עצמו את החלטתו של אביו, הוא לא ניפגש עם האלמוני, הרבה דרכים למקום, כשיגיע הרגע הנכון הוא ימצא אותו, או שחיים שלום עצמו יתגלה לו.

בבתי וורשה ליד בית הכנסת המרכזי בשעת לילה מאוחרת מאד, עמד לו יצור אלמוני וחיכה עד בוש להופעת אפרים זלמן, ברם איש מלבדו לא הפריע את דומית הלילה הסוער, מטרות עוז הצליפו על פניו החשופות ללא רחם, הוא ייסר את עצמו בשקט למה בכלל הוא עומד בכזה קור במקום להתכרבל בתוך שמיכה מחממת.

כל אדם שפוי לא היה מראה את עצמו ברחוב, רק הוא השוטה עושה צעד לא שפוי ומבקש שעוד מישהו יעשה כמותו, הייתה לו טעות אסטרוטגית בבחירת היום, אבל בעצם אף פעם הוא לא אשם, אלא מזג האוויר הבוגדני ששינה לפתע את מגמתו, מיום חורפי נאה לגשם זלעפות (חזאות סינופטית עוד לא הייתה משוכללת באותם ימים) הוא התכרבל במעילו הבלוי שהתקשה להגן עליו, הצינה חדרה וחתכה מבשרו חתיכות, הסמרטוט שנטה לראשו לא נתן מענה לגשם החזק שהרטיבו ללא רחם.

צרצור הצרצרים ויללת החתולים שרטנו על פלישת האלמוני העידו שיש איזו חיות במקום, החתולים צרחו לעומתו בזעם, הוא הפריע להם לגשת לפח הזבל לקבל את מנתם הזעומה שמחוננים אותם תושבי המקום, בשנות הצנע לא היה לאנשי ירושלים לתת מתנות לאביונים, לא כ"ש ליצורים מהלמי על ארבע.

"איך בעהן אשטיק צודרייטער" אני חתיכת מטורף, למה בזבזתי עליו את זמני וקפאתי מקור? רקע ברגליו לחמם את עצמו וזעמו הרקיע שחקים, הטיפש איבד את הזדמנות חייו, כמה טרחה וכסף השקיעו אפרים זלמן ואביו בעת שהפכו את הארץ כדי לגלות את עקבותיו האבודים של חיים שלום והעלו חרס בידם, כמעט אין בארץ אחד שיודע פרט אחד על היצור הזה, והנה מגיע אדם שעלה עליו, הוא מוכן לתת להם פרטים, וכל זה תמורת "חופן דל של מצלצלים".

"ארבע מאות שקל עובר לסוחר, ביני וביך מה הם?" מה זה לעומת מה שהם השקיעו בכל אותם נוכלים ומתחזים למיניהם שהבטיחו להם "הרים ובעות" כדי למצוא את הברנש, ולא העלו דבר, כאן מגיע אדם שיודע בדיוק מיהו, הוא לא יתן להם רמז אלא פשוט יתן להם אינפורמציה מלאה.

"מה אני עושה עם המידע שיש לי, מי ירצה לתת לי תמורה הגונה עבור הגילוי שלי?" עברו מחשבות עסקיות בראשו.

מוחו קדח מרוב מאמץ, מה הצעד הבאה שלו? לבסוף החליט על שני צעדים, אחד להשקיט את רגש הנקמה שלו, השני אולי בכל זאת יתן לו איזו תמורה הולמת.

למחרת בבוקר מצאה אשתו של ר' אפרים זלמן מכתב תחת מפתן הבית, היא פתחה אותו ונדהמה מהתוכן הבוטה.

"אמענטש מאכט זיך אליין קיילע, כהאב געוואסט פון שטענדיג האן, אז דיא פארמאגסט אקליינע מיחאלע, נישט גרעסער פון א'פלו, דאך האב איך געמיינט, אז דיא וועסט פארשטעהן וויא ויכטיג איז מיינע נאכריכטן, אובער דיא ביסט געבליבן דער זעלבער נאר, איך קעהן דיר צוזאגן, אז דיא וועסט נישט זיין קיין מו'צ אודער אד'יין, אויפ מיין צוזאגן, איך האב דאס מעגליכקייט דאס צושטערן"

אדם מקלקל אך ורק לעצמו, מאז ומתמיד ידעתי כי אתה מחונן במוח קטן מאד כשל יתוש, עם כל זאת חשבתי שתבין את החשיבות של הידיעות שלי, אלא מה, נשארתי אותו טיפש, אני יכול להבטיח לך שלא תהיה מו'צ או ד'יין, דבר זה אני מבטיחך, יש בידי כוח להרוס זאת".

היא נותרה בהלם מוחלט, מי זה שכתב כזה מכתב מרשע? איך אפשר בכלל לדבר על בעלה הצדיק שמוסר את נפשו על התורה? האם יש בכל ירושלים מתמיד עצום כמותו?! למה יש מישהו שמעוניין להרוס את חייו? דמעות רבות הציפו את פניה, בפעם הראשונה נתקלה בצד האכזר של האנושות.

כל אותו יום לא הכניסה דבר לפיה מרוב עגמת נפש, היא חיכתה לרגע שבעלה ישוב מהלימודים, שלא כבכל יום הפעם היה קשה לה להמתין, כל רגע נדמה לה כשעה וכל שעה כיום תמים. הילדות בכו וקשה היה לטפל בהן, לפתע חשה את כל עול הבית נופל עליה והיא בקושי מסתדרת.

לאחר מיכן ייסרה את עצמה על רגשותיה המטופשים, היא "אשת חבר" במלוא מובן המילה, זכות גדולה לה שהיא פורקת מעליו את עול הבית, היצר הרע מכניס לה מחשבות שגורמות לה לחוש את עול הבית מכביד, כדי שתנסה לבקש מבעלה הצדיק לעזור ובקב להתרפות מתפקידו העתידי להיות הראב"ד של העדה.

כשחזר אפרים זלמן לבית הייתה מרוגשת מאד, כאילו לא ראתה אותו חודש ימים, היא הראתה לו את המכתב וציפתה לשמוע את תגובתו.

אפרים זלמן קרא את המילים בעיון, לכל הפחות עשר פעמים, לאחר מיכן נותר לשבת ולחשוב מי יכול היה לכתוב כזה מכתב מבעית, הוא ניסה להעלות מתהום הנשיה דמויות שמתחברות לסגנון הזה אך העלה חרס בידו, לך צריכים הכרות רצינית עם דמויות נאלחות. מה לאבך שחוי' מגמ' וש'ע' אין לו כל עניין לדמויות כאלו?! לפיך לא יכול היה להעלות על דעתו, מתחת יד מי יצא מכתב מכוער זה.

דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליט"א

"ויקם אברהם מעל פני מותו" (בראשית כג, ג).
לכאורה קשה, "ויקם אברהם" - ודאי שקם, וכי היינו חושבים שנסאר אברהם מעל פני מותו, וא"כ מדוע צריכה התורה להודיענו זאת?
אלא, ישנם בני אדם שאחר שעוברים חלילה משבר או אסון במשפחתם הם נעשים שבורים ורצוצים, נופלים ולא מצליחים לקום. הכרתי אנשים רבים בעלי מעמד גבוה מאוד, שלאחר שעברו משבר מסוים הם נהפכו להיות אפתיים וסגורים והפסיקו את שאטתם הגדולה, ולא הצליחו לעמוד בניסיון. אולם אברהם אבינו לא היה כך, אלא מיד לאחר פטירת שרה קם והתעודד - **"ויקם אברהם!"** ואנחנו קמנו ונתעודד, המשיך עם אמונתו הצרופה בה' יתברך מפני שידע והבין שכל מעשיו אמת וצדק ונעשים בדקדוק רב, א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא, כל משפטי ה' ישר ואמת,
משפטי ה' אמת צדקו יחדו. ועפ"ז אפשר להסביר את הפסוק ב"אשת חיל" - קמו בניה ויאשרוה בעלה ויהלה - ישנם בני אדם שכל זמן שאביהם או אימם בחיים חיותם, הם שומרים את השבת, מקיימים את המצוות בדקדוק ונזהרים שלא לפגוע ברגשות הוריהם, אך לאחר פטירת ההורים הם סרים מן הדרך. לכן בא שלמה המלך ואומר - "קמו בניה ויאשרוה", אדרבה להיפך, אחר פטירת ההורים הבנים צריכים להתרומם ולהתחזק יותר בעשיית המצוות והמעשים הטובים, כיון שכעת הם רואים ומתבוננים בתכלית החיים, ונהי' יתן אל לבו. אברהם אבינו ראה את התכלית של העולם הזה, רבי יעקב אומר העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמן בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין, שינא (תלמיד חכם - שנון), חטוף ואכול חטוף ושתי (עירובין נד ע"ב), לחטוף לימוד תורה, חסדים, מצוות ומעשים טובים לקראת עולם הנצח!

ולכן קם אברהם מעל פני מותו והמשיך ביתר שאת וביתר עוז במשימה המוטלת עליו בעבודת ה', ולימדנו לקח לדורות שלא להתייאש משום משבר, אלא להמשיך ברוב עוז ותעצמות, ואנחנו קמנו ונתעודד (תהילים כ, ט).

שבת שלום ואמורק!

מגיעה משלחת של מומחי אפדימיולוגיה מכל העולם לישראל, ללמוד את הפלא, איך לא נידבקים בבבלפור!

עידן טראמפ מת לעת עתה
בתי החולים: תחתמו פה שזה מהקורונה

ואחרי זה יגידו שביבי סתם קנה

אני מנסה להבין היכן נדבקים בקורונה בהפגנות בבבלפור - לא. בהפגנות בקיסריה - לא. בחופים - לא. במסעדות - לא. במשחקי הספורט - לא. בסופרים - לא. בקניונים - לא. בתי מלון - לא. במטוסים - לא. בשדה התעופה - לא. בחדרי הכושר - לא. בתי קפה - לא. איזה מזל שיש בתי כנסת בישראל

גורמים בלשכת רה"מ: אחרי הברכה לביידן, נתניהו מיהר להגיד "למדני חוקיך" ו"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

השאלה הגדולה היא: אם לא ידוע מי נשיא ארה"ב אז על מי כיוונתם בשלא עשני גוי?

הידעת?

ילד בן 7

בהודו התלונן על כאבים בלסת, לאחר בדיקה בבית חולים התברר כי יש לו 526 שיניים בפה

כשאתה מעל שישים והרופא אומר לשים קרח איפה שכואב

ייצור דיסקים הדפסת עלונים עבודות גרפיקה, חוברות עליו נשמות

052-7656075

לעולם אל תפסיק להיות בן אדם טוב בגלל אנשים רעים.

אדם אחד שמאמין יכול לנצח מליון איש שחיים בספק.

ישראל וסודן חותמות על הסכם שלום. החתימה תהיה בתחנה מרכזית החדשה קומה 3.

ולפעמים הדשא של השכנים ירוק יותר כי הוא סינתטי

מדוע נוצר הצחוק?
על פי תורת הסוד, כל הבריאה שהקדוש ברוך הוא ברא בטבעם של בני אדם, כדי שבזמנים של צרות, של אסונות, של פחד מפני העתיד, האדם ישתמש בצחוק ויזכור כמה דברים, שמעתי סיפורים, שמעתי בדיחות. בהתחלה הייתי אדיש, חשבתי שזה הולך לכיוון מסויים, פתאום זה הלך לכיוון אחר. ודאי שהקדוש ברוך הוא יכול להפוך בשניות את הצרה לתועלת גדולה, לרווחה. לבטל את כל הצרות ואת כל הגזרות הקשות.

גם על מלך המשיח של הגאולה כתוב: "פתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים" (מלאכי פרק ג', פסוק א'). פתאום תהיה התגלות, התנוצצות של גאולה במהרה.

לא מעוניין לשמוע תירוצים. לימודים זה לימודים!

ממשיכים
להתחדש בשבילכם

מדבקות בחיתוך צורני

התחדשנו במכונה חדישה ומשוכללת
להדפסת מדבקות בחיתוך צורני עד גודל A3
וזה כמובן בנוסף למחיר, האיכות והשירות
שאתם רגילים לקבל בגרפומט

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com **02-5337722**
 שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00